

Utvalg: Loppa formannskap
Møtested: Teams, Nettmøte
Dato: 03.06.2021
Tid: 11:00

Forfall meldes til utvalgssekretær som sørger for innkalling av varamenn. Varamenn møter kun ved spesiell innkalling.

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Reprenterer
Stein Erland Thomassen	LEDER	AP
Maria Sotkajævi	MEDL	AP
Gøril Rydheim Henriksen	MEDL	U
Ståle Sæther	MEDL	H
Cato Kristiansen	MEDL	SV

UTVALGSLEDER: Stein Erland Thomassen
UTVALGSSEKRETÆR: Anders Tyborgnes

Saksnr	Innhold	Lukket
PS 2021/67	Merknad til innkalling	
PS 2021/68	Merknad til sakliste	
PS 2021/69	Søknad om skjenkebevilling - Strandveien 10	
PS 2021/70	Retningslinjer for Loppa kommunes krisefond 2021	
PS 2021/71	Avhending av kommunal flytebrygge i Nuvsvåg, åpning av lokal drift av småbåtanleggene i Bergsfjord, Øksfjord	
PS 2021/72	Loppa øy bygdelag søker midler fra bolystfondet for utbedring av fiskerihavna på øya.	
PS 2021/73	Fondsregulering	
PS 2021/74	Regnskapsrapportering 1. tertial 2021	
PS 2021/75	Årsmelding og kommuneregnskap 2020	
PS 2021/76	Avtale om vertskommunesamarbeid om NAV-tjenester mellom kommunene Alta, Kvænangen og Loppa	
PS 2021/77	Plan for Loppaskolen mot år 2030	
RS 2021/33	Søknad av bolystfondet-skattejakten i Loppa 2021	
RS 2021/34	Oppfølging av rådene fra ungdommenes distriktspanel	
RS 2021/35	Referatsak	
RS 2021/36	Orientering/eventuelt	

PS 2021/67 Merknad til innkalling
PS 2021/68 Merknad til sakliste

Dato: 18.05.2021
Arkivref: 2021/689-2 /

Anders Tyborgnes

Anders.tyborgnes@loppa.kommune.no

Saksnr	Utvalg	Møtedato
2021/25	Levekårsutvalget	01.06.2021
2021/69	Loppa formannskap	03.06.2021

Søknad om skjenkebevilling - Strandveien 10

Sammendrag

Foretaket «Pedersen Adventure» v/Kim Gøran Pedersen org. 920034144, har søkt om permanent skjenkebevilling for alkoholgruppe 1, 2 og 3 med uteservering på adressen Strandveien 10, 9550 Øksfjord. Konseptet er pub og kafe, med servering innendørs og utendørs, og med muligheter for overnatting. «Pedersen Adventure» innehar allerede skjenkebevilling for lokalene i Njordveien 20, 9550 Øksfjord, men skal flytte virksomheten til Strandveien 10. Flyttedato er satt til 16. Juli 2021, og ny skjenkebevilling for dette lokalet søkes om fra og med denne dato. Ved eventuell tildeling av ny skjenkebevilling i Strandveien 10, vil den nåværende bevillingen i Njordveien 20 oppheves fra samme dato den nye bevillingen trer i kraft.

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

I samsvar med alkoholloven §§ 1-4b, 1-7a, 1-7c, 4-2 og 4-4 gis det alminnelig skjenkebevilling til Pedersen Adventure kafe og pub, Strandveien 10, 9550 Øksfjord org.nr. 920034144 for:

1. Alkoholgruppe 1, 2 og 3 for skjenking på omsøkt areal innendørs i henhold til vedlagte plantegning over serverings- og skjenkeområde.
2. Alkoholgruppe 2 for skjenking på omsøkt areal utendørs i henhold til vedlagte plantegning over serverings- og skjenkeområde. Ved eventuelle endringer i § 1.7 i kommunens regelverk og retningslinjer for salg og skjenking av alkoholholdig drikk 2021-2025 ved førstkommende kommunestyremøte (17.06.21), blir eventuelle endringer gjeldende for denne skjenkebevillingen uten behov for ny søknad.
3. Skjenkebevillingen gjelder frem til 30.9.2024.
4. Skjenketid for alkoholgruppe 1 og 2 gis for tidsrommet kl. 06:00 – 03:00 på hverdager samt søndager, og kl. 06:00 – 03:00 natt til lørdag og søndager.
5. Skjenketid for alkoholgruppe 3 gis for tidsrommet kl. 13:00 – 03:00 på hverdager samt søndager, og kl. 13:00 – 03:00 natt til lørdag og søndag
6. Skjenketid for uteservering fastsettes politisk.
7. Konsumtiden utløper 30 minutter etter endt skjenketid.
8. Som styrer for bevillingen godkjennes Kim Gøran Pedersen f.30.03.74. Som stedfortreder godkjennes Rune Fjellstad f. 21.11.74.
9. Bevillingen gis under forutsetning av at bevillingshavers vandelskrav i Alkoholloven § 1-7a - § 1-7c er oppfylt.
10. Bevillingsgebyret utgjør minimum kr 5400,- pr år, jfr. Al § 7-1 og forskrifter av 26.10.2020 om omsetning av alkoholholdig drikk, jfr. § 6-2. Avgiften sluttavregnes pr 31.12.

For skjenkebevillingen gjelder også følgende:

- a) Utøvelse av skjenkebevillingen forutsetter at skjenkelokalene oppfyller Plan- og bygningslovens krav til bruk for slik virksomhet, samt de til enhver tid gjeldende krav til godkjente brann og rømningsveier for skjenkelokalet.
- b) Det er videre en forutsetning at godkjenning av lokalene foreligger fra Mattilsynet.
- c) Skjenking kan ikke finne sted før skriftlig internkontroll iht. alkoholforskriften nr. 538 av 2005 §§ 8-1 til 8-4 er etablert og utplassert i skjenkelokalet.
- d) Skjenkebevillingen forutsettes utøvet i nøye samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser fastsatt i lover, forskrifter og vedtekter samt Loppa kommunens retningslinjer.

Ved innvilgelse av skjenkebevilling for adressen Strandveien 10, oppheves nåværende skjenkebevilling i Njordveien 20 fra og med samme dato ny bevilling trer i kraft. Ny bevilling for Strandveien 10 trer i kraft 16. juli 2021. Søker kan, om de ønsker, drifte i lokalene i Njordveien 20 frem til og med 15. juli 2021.

Vedtak i Levekårsutvalget - 01.06.2021

Behandling i Levekårsutvalget- 01.06.2021

Vedlegg:

Søknad om bevilling Strandveien 10
Plantegninger og bilder

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Uttalelse fra kommunelege
Uttalelse fra politiet
Bekreftelse på kunnskapsprøve og etableringsprøve for styrer og stedfortreder
Søkers nåværende skjenkebevilling for Njordveien 20

Saksutredning:

Foretaket «Pedersen Adventure» v/Kim Gøran Pedersen org. 920034144, har søkt om permanent skjenkebevilling for alkoholgruppe 1, 2 og 3 i lokalene på adressen Strandveien 10, 9550 Øksfjord. Konseptet er pub og kafe med inne- og uteservering, og med muligheter for overnatting.

Foretaket søker om maksimaltid for skjenking i henhold til kommunens alkoholreglement 2021- 2025. *Maksimaltid, ifølge alkoholloven punkt 4.4.2.3, og kommunens alkoholreglement punkt 3.2, innebærer at alkoholgruppe 1 og 2 kan serveres alle dager mellom 06:00 og 03:00, og alkoholgruppe 3 kan serveres alle dager mellom 13:00 og 03:00.*

Foretaket søker om uteservering for gruppe 1, 2 og 3. *Kommunens alkoholreglement under punkt 1.7 spesifiserer at det kun er tillatt med uteservering for alkoholgruppe 2 (alkohol med alkoholprosent over 4,7 og alkoholprosent under 22). Dette punktet i alkoholreglementet skal opp til behandling i kommunestyret 17.06, med forslag om å også tillate alkoholgruppe 1 og 3.*

Saken har vært oversendt Politiet til uttalelse, som rutinemessig uttaler seg om bevilings søkerens vandel, jf. Alkoholoven nr. 27 av 1989 § 1-7b. I tillegg har saken vært til uttalelse hos kommunelegen som har levert en uttalelse ut fra et sosialt og helsemessig perspektiv. Det uttales blant annet;

«Kommuneoverlegen ser på det som positivt at bygdene i Loppa kommune har en sosial arena der det er mulig for både kommunens innbyggere og tilreisende å samles. Samtidig anmodes om at det legges til rette for skjenkefrie åpningstider, skjenkefrie soner/områder og skjenkefrie arrangementer. Spesielt viktig synes kommuneoverlegen at barn skjermes og har mulighet til skjenkefrie soner.

Når det gjelder denne søknad så bør det være mulig å gå på kafe før et visst tidspunkt uten at det serveres alkohol før dette tidspunktet. Da vil også barn og barnefamilier ha mulighet til å benytte seg av tilbudet. Dette bør vurderes og tas i betraktning ut ifra et forebyggende- og folkehelseperspektiv og sette bevilgingstidspunktene til et senere tidspunkt enn det er søkt om for alle klasser.»

Vurdering:

Det er kommunen selv som vurderer om man ønsker å gi skjenkebevilging. Hvor mange man ønsker og om det skal gis med begrensninger eller settes vilkår. Ved vurdering av om bevilging skal gis kan kommunen ta hensyn til flere forhold som dette;

- Målgruppe for virksomheten
- Størrelse på lokalene
- Fysisk utforming av disse
- Gjestekapasitet
- Matsservering
- Driftskonsept
- Beliggenhet
- Blandingskonsepter som av alkoholpolitiske hensyn ikke er ønskelig

Kommunens politiske utvalg bør vurdere hvilke skjenketider de ønsker å tillate for eventuell uteservering. Adressen Strandveien 10 ligger i et bebodd område i sentrum av Øksfjord, og det bør vurderes hvilke hensyn som skal tas til naboer med tanke på støy og annen sjenanse.

Videre oppstiller alkoholoven vandelskrav til bevilings søker;
§ 1-7b Krav til vandel

Bevilingshaver og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, må ha utvist uklanderlig vandel i forhold til alkohollovgivningen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkoholovens formål, samt skatte- og avgifts og regnskapslovgivningen».

Politiet har ingen merknader til søkerens vandel.

Søknaden er behandlet i tråd med Loppa kommune sitt regelverk for salg og skjenking av alkoholholdig drikk 2021-2025.

Kim Gøran Pedersen/
PEDERSEN ADVENTURE
Lykteveien 11
9550 Øksfjord

LOPPA KOMMUNE
Parkveien 1-4
9550 Øksfjord

mandag. 03.05.2021

SØKNAD OM BEVILLING STRANDVEIEN 10

Vil med dette søke om bevilling gruppe 1, 2 og 3 med mulighet for uteservering for PEDERSEN ADVENTURE/LOPPAKROA ORG. NR. 920 034 144 MVA.

Vi ønsker å søke om maksimaltid for skjenking i henhold til kommunens alkoholreglement 2021- 2025 og med mulighet for uteservering for gruppe 1, 2 og 3.

Ellers samme vilkår som allerede innvilget for Loppakroa.

Bevilgningshaver og styrer er undertegnede. Stedfortreder er Rune Fjellstad.

Undertegnede og Fjellstad har vært gjennom nødvendige kurs, viser til kommunens egne dokumenter på dette.

Vi ønsker å flytte lokaliteter, dato for flytting er satt til fredag 16 juli 2021.

Vi ønsker å bruke 1 og 2 etasje i hovedbygg samt tilhørende garasje som serveringsted.

Lokalene og utearealer er utformet slik at i større grad ønsker å utnytte muligheten for uteservering. Bli som et lite festivalområde å regne.

Ønsker at bevilling gjelder for hele området rammet inn med rødt på vedlagt kart.

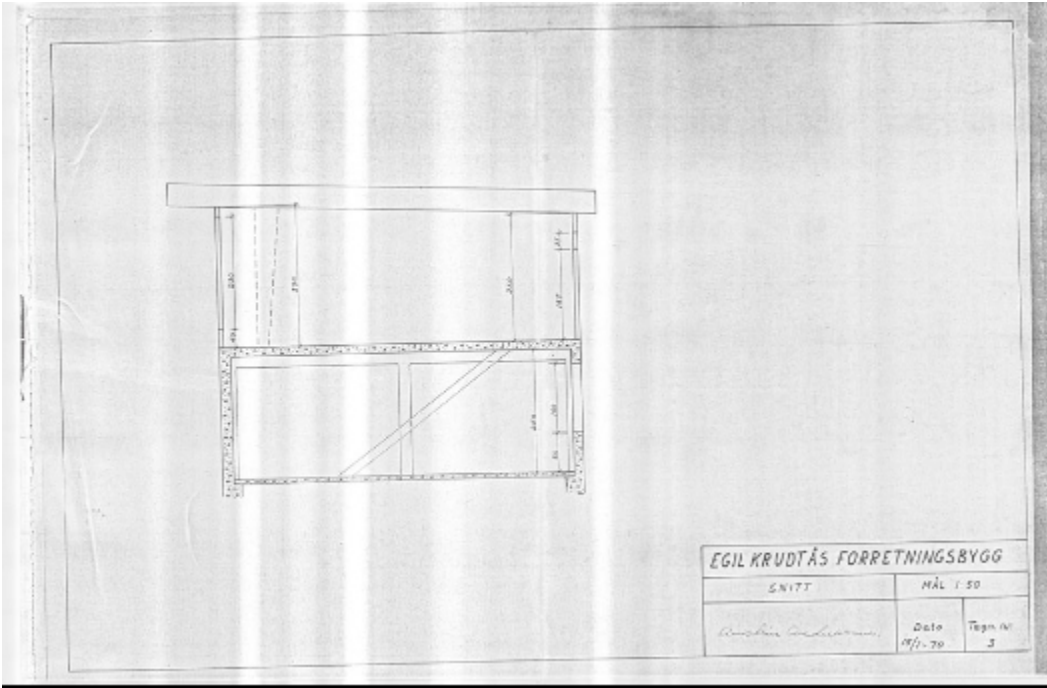
Legger i tillegg ved bilder og tegninger av lokaler.

Vi ønsker å gi LOPPA og Øksfjord en møteplass. Vi vil tilby matservering og muligheter for overnatting. Vi jobber med hvordan vi skal kunne gi et best mulig tilbud tilpasset markedet vi skal jobbe i.

Mvh

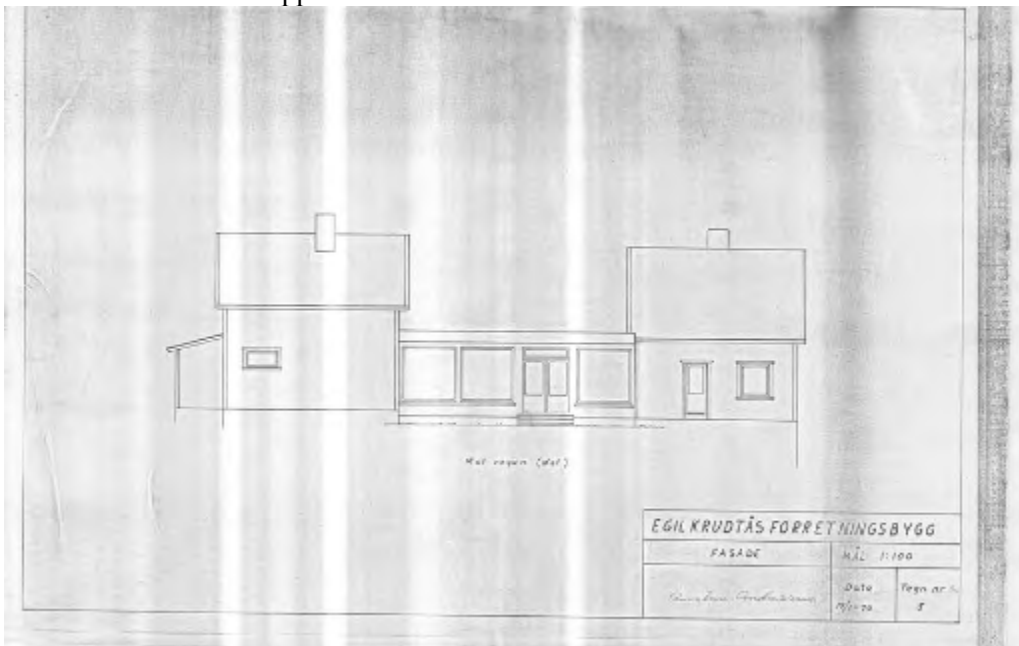
Kim Gøran Pedersen
PEDERSEN ADVENTURE/ Loppakroa

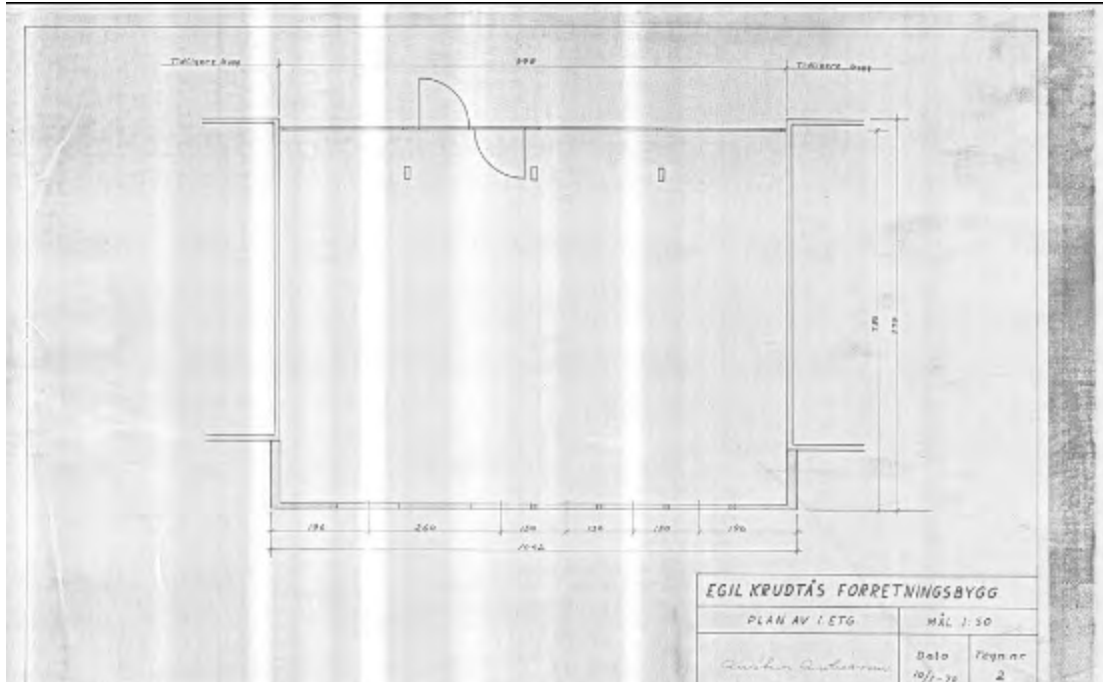
Plantegninger og bilder Strandveien 10

Pedersen Adventure/Loppakroa

Områdekart. Ønsket areal for skjenking utendørs markert i rødt

Dato: 26.05.2021
Arkivref: 2021/231-19 / 242

Aleksander Alsen

aleksander.alsen@loppa.kommune.no

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	TPN, FO, Kommunestyret	

Retningslinjer for Loppa kommunes krisefond 2021

Sammendrag

I møte av 20.05.2021 ble det vedtatt endringer i Loppa kommunes krisefond med varighet til og med 30. juni 2021.

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

Kommunestyre vedtar vedlagte retningslinjer med endret sluttdato 30. august 2021.

Vedlegg:

Vedlegg

- 1 Forslag. Retningslinjer for Loppa kommunes krisefond 2021 for virksomheter som er rammet av koronakrisen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Møteprotokoll kommunestyret Loppa kommune 20.05.2021

Vurdering:

Ettersom midlene fordelt på kriteriet 3.3 *kontantstøtte med aktivitetsplikt* er betydelig økt og ny frist for innmeldelse i ordningen er fremmet, er det på det rene at administrasjonen igjen fordeler midler likt mellom deltagerne.

Fra 1. juni kan totalbeløpet på kr 2 250 000,- fordeles likt mellom deltagerne av ordningen.

KRISEFOND - COVID -19 BALANSEPOST 2515012

Navn selskap	Utbetalt dato	Tilskudd § 3-1 og § 3-2 Faste uunngåelige utgifter	Tilskudd § 3-3 Aktivitetsplikt	Sum	Vedtak
Loppa kommunestyre	Midler bevilget	2 000			Kommunestyret - opprettelse av krisefond
Loppa kommunestyre	Midler bevilget	750	750	3 500	Kommunestyret Sak 98/2021
Arctic Nuvsvåg AS	09.12.2020	2 999			Delegert vedtak 8/20 - Arkiv 2020/558
Arctic Nuvsvåg AS	23.06.2020	29			Delegert vedtak nr 14/20 - Arkiv 2020/558
Arctic Nuvsvåg AS	14.05.2021		22		Ingen vedtak
Arctic Nuvsvåg AS	09.02.2021	157			PS FO Sak 9/2021 - Arkiv 2020/24
Arctic Nuvsvåg AS	14.05.2021	14		226	Delegert vedtak - Arkiv 2020/24 - 32
Barents Nord AS	09.02.2021	608		608	PS FO Sak 11/2021 - Arkiv 2020/24-9
Cohkka AS	14.05.2021		29	29	Ingen vedtak
De Wilde Slipp og Mek AS	21.07.2020	26			Delegert vedtak 17/20 - Arkiv 2020/613
De Wilde Slipp og Mek AS	14.05.2021	3 522		30	Delegert vedtak - Arkiv 2020/24 - 31
Loppa Seafishing AS	21.07.2020	8 765			Delegert vedtak 18/20 - Arkiv 2020/614
Loppa Seafishing AS	14.05.2021		31	40	
Nuvsåg Feriesenter AS	09.11.2020	274			Sak 79/20 i FO - Arkiv 2020/805
Nuvsåg Feriesenter AS	09.02.2021	341			PS FO 8/2021 - Arkiv 2020/45-6
Nuvsåg Feriesenter AS	14.05.2021		27	643	Ingen vedtak
Sandland Brygge AS	15.09.2020	60			Delegert vedtak 5/20 - Arkiv 2020/772
Sandland Brygge AS	09.12.2020	186			Delegert vedtak 7/20 - Arkiv 2020/772
Sandland Brygge AS	09.04.2021	180		428	Delegert vedtak - Arkiv 2020/24
Øksfjord sjøfiske AS	15.09.2020	173			Delegert vedtak 6/20 - Arkiv 2020/657
Øksfjord sjøfiske AS	21.07.2020	52			Delegert vedtak 19/20 - Arkiv 2020/657
Øksfjord sjøfiske AS	14.12.2020	19		245	Delegert vedtak 45/20 - Arkiv 2020/657
Sum brukt totalt 2020 og 2021		2 140	111	2 251	
Til rest pr. 21.05.2021		609	638	1 248	
tillegg (20.05.2021)		1 750	1 500		
TOTALT RESTERENDE		2 359	2 138		

Vedtak i Teknisk Plan og Næring - 03.06.2021

Behandling i Teknisk Plan og Næring- 03.06.2021

Retningslinjer for Loppa kommunes krisefond 2021 for virksomheter som er rammet av koronakrisen

Vedtatt i kommunestyret 20.05.2021

1. Formål

Kommunens krisefond skal bidra til å avhjelpe kommunes næringsliv som er rammet av koronapandemien. Krisefondet skal gi tilskudd gjennom kontantstøtte til næringslivet. Det er til enhver tid de gjeldende regler i Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall og forskrift til lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall som er styrende for kommunens krisefond. Krisefondet skal bidra til at lokalt næringsliv skal komme seg gjennom koronakrisen.

2. Hvem kan søke

Foretak som opplever vesentlig omsetningsfall og ble registrert senest 1. mars 2020 i Brønnøysundregisteret og har forretnings- og besøksadresse i Loppa kommune er berettiget å søke kontantstøtte gjennom krisefondet.

3. Kriterier

3.1. Gjelder bedrifter som har søkt og fått innvilget støtte gjennom den nasjonale tilskuddsordningen, jf. Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall og forskrift til lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall. Det er til enhver tid de gjeldende regler i nevnte lov og forskrift som er styrende for kommunens krisefond.

3.2. Gjelder bedrifter som har søkt, men ikke har fått støtte gjennom den nasjonale tilskuddsordningen, jf. Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall og forskrift til lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall. For å få tilskudd må bedriften dokumentere levedyktighet gjennom regnskap og planer/bestillinger som er revisor- eller regnskapsførerbekreftet. Innholdet i søknaden skal bekreftes av autorisert regnskapsfører eller revisor. Kontrollhandlingen skal dokumenteres, og skal kunne fremlegges kommunen på forespørsel jf. Forskriftens § 4-5 pkt 1 og 2.

Ordningen etter punkt 3.1 og 3.2 gis tilbakevirkende kraft fra og med 18.03.2021

3.3. Kontantstøtte med aktivitetsplikt

Gjelder foretak med næringskoder 55.202, 55.900, 79.902, 79.903 og/eller 93.291 registrert senest 1. mars 2020 i Brønnøysundregisteret og med forretningsadresse samt besøksadresse i Loppa kommune er berettiget å søke kontantstøtte gjennom krisefondet. For å kunne søke om kontanttilskudd gjennom kommunens krisefond med aktivitetsplikt må bedriftene legge til rette for å ta imot gjester samt tilby overnatting og/eller opplevelsesprodukter.

Kommunens krisefond dekker 50% av gjestens kostander til overnatting, opphold og/eller opplevelsesprodukter. For de bedrifter som ønsker å benytte seg av denne ordningen skal en fullstendig produktliste med priser være innsendt til Loppa kommune senest 31. Mai 2021.

Ordningen etter punkt 3.3 er gjeldende fra og med 31. Mai 2021.

4. Tilskuddsramme

Kriterium 3.1: Krisefondet toppfinansierer den nasjonale tilskuddsordningen med inntil 90% av faste uunngåelige kostander for bedriften. Dvs. får en bedrift dekket f.eks. 67% av sine faste uunngåelige kostnader gjennom den nasjonale tilskuddsordningen vil kommunens krisefond dekke de resterende 23% av de samme kostnadene.

Kriterium 3.2: Tilskudd etter kriterium 3.2 kan dekke inntil 90% av bedriftens faste uunngåelige kostander.

Kriterium 3.3: Krisefondet gir støtte til å dekke 50% av kostnader ved opphold og opplevelsesprodukter for gjester som benytter seg av kommunens reiselivsbedrifter og deres produkter.

5. Fondets størrelse

Loppa kommune øker krisefondet med kroner 1 750 000, - for å dekke søknader etter kriterier 3.1 og 3.2. Punkt 3.3 videreføres, og Loppa kommune tilfører 1 500 000,- i nye midler for å finansiere kontantstøtte med aktivitetsplikt hvor alle bedrifter kan søke på nytt. Økningen av fondet finansieres ved bruk av fritt disposisjonsfond.

6. Dokumentasjon

Tilskudd etter 3.1: Som vedlegg til søknad vedlegges vedtak om tilskudd innvilget i den nasjonale kompensasjonsordningen.

Tilskudd etter 3.2: Som vedlegg til søknad må det foreligge: 1. avslått søknad om tilskudd i den nasjonale tilskuddsordningen. 2. Bekreftet regnskap av revisor eller autorisert regnskapsfører. 3. innholdet i søknaden bekreftes av autorisert regnskapsfører eller revisor. Kontrollhandlingen skal dokumenteres og skal kunne fremlegges kommunen på forespørsel jf. Forskriftens § 4-5 pkt 1 og 2.

Tilskudd etter 3.3: Kopi av gjestefaktura skal vedlegges søknaden. Det skal tydelig komme frem kontaktinformasjon på hvem som er fakturert og hvilke produkter gjesten har benyttet seg av.

7. Behandling

Tilskudd etter 3.1 behandles av administrasjonen etter de nasjonale søknadsperioder.

Tilskudd etter 3.2 behandles av formannskapet etter de nasjonale søknadsperioder.

Tilskudd etter 3.3 behandles fortløpende av administrasjonen.

8. Varighet

Loppa kommunes krisefond har en varighet til og med 30. august 2021. En forlengelse av krisefondets varighet må behandles av kommunestyret.

9. Klage

Etter forvaltningsloven §28 er det adgang å påklage fattet vedtak. Klagefristen er satt 3 uker fra det tidspunktet man mottar underretningen om vedtaket.

Klagen skal framsettes skriftlig, og må nevne de vedtak det klages over. Samtidig bør en nevne de grunner klagen støtter seg til. Klagen fremsettes det organ som har fattet vedtaket. Dersom vedtaket opprettholdes, skal klagen oversendes formannskapet for videre behandling.

Dato: 21.05.2021
Arkivref: 2021/701-1 /

Frank Bækken

frank.baekken@loppa.kommune.no

Saksnr	Utvalg	Møtedato
2021/62	Teknisk Plan og Næring	03.06.2021
2021/71	Loppa formannskap Kommunestyret	03.06.2021

Avhending av kommunal flytebrygge i Nuvsvåg, åpning av lokal drift av småbåtanleggene i Bergsfjord, Øksfjord

Sammendrag

Kommunen har ikke økonomi til å fortsette drift av småbåthavnanlegget i Nuvsvåg slik det driftes i dag. Høye leiekostnader for å ha bryggen festet til privat eiendom, lave leieinntekter og økte driftsutgifter tilsier at anlegget ikke er økonomisk levedyktig på nåværende plassering. Området hvor anlegget er plassert i dag er værutsatt og medfører høye vedlikeholdskostnader.

Småbåthavnanleggene i Øksfjord og Bergsfjord er utfordrende å administrere da man ikke har en døgnkontinuerlig oversikt. Brukerne av anlegget har bedre oversikt over nødvendig infrastruktur, vedlikeholdsbehov og forslag til utbedringer. Ved å åpne opp for lokal drift av disse anleggene vil det gi brukerne mye større handlekraft og egenrådighet over anleggene.

Det legges opp til inngåelse av kontrakt mellom Loppa kommune og lokale båtforeninger for hvert anlegg.

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

Loppa kommunestyre vedtar å avhende vederlagsfritt småbåthavnanlegget i Nuvsvåg til Nuvsvåg utleiebygg AS som har et alternativt landfeste ved deres anlegg i Nuvsvåg. Dagens leiekontrakt vedr. landfeste med Nuvsvåg Dagligvare AS sies opp.

Loppa kommunestyre vedtar å åpne opp for lokal drift av småbåthavnene i Bergsfjord og Øksfjord. Lokale båtforeninger kan etter søknad til kommunen overta driften av småbåthavnene. Søknaden behandles av hovedutvalget for Teknisk, plan og næring.

Vedtak i Teknisk Plan og Næring - 03.06.2021

Behandling i Teknisk Plan og Næring- 03.06.2021

Vedlegg:

Vedlegg

- 1 avtale eksempel båtforening
- 2 Søknad om overtakesle av flytekaia i Nuvsvåg
- 3 Brev fra fiskere
- 4 brev fra 2018 -2021 om saken

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Saksutredning:

Administrasjonen har tidligere saksbehandlet frem forslag til avhending av det kommunale flytebryggeanlegget i Nuvsvåg. I kommunestyremøte 25.06.2020 ble det i sak PS 34/20 vedtatt følgende:

- Loppa kommune vedtar å sette i stand flytebryggeanlegget i Nuvsvåg. Administrasjonssjefen bes innhente 3 tilbud på å få satt i stand anlegget. Saken legges frem for kommunestyret med finansieringsplan. Det er sendt ut tilbudsforespørsmål om renovering/ny kai men administrasjonen har ikke mottatt noen svar på selve forespørselen men anmodning om forlenget svar frist grunnet mye arbeid. Men tar man kostnadene fra anlegget som er bestilt inn til Øksfjord så vil renovering av /nykjøp komme på noe det samme altså 1,3 millioner NOK
 - Administrasjonen bes legge frem en sak for alternative areal for landfeste for flytebryggeanlegget i Nuvsvåg.
 - Administrasjonssjefen bes legge frem en helhetlig plan for avhending av alle kommunale flytebryggeanlegg i kommunen

Kaianlegget i Nuvsvåg fikk omfattende skader ila. vinterhalvåret 2021, og umiddelbar igangsettelse av reparasjonsarbeider var nødvendig for å ivareta kommunens plikt iht. havne og farvannsloven § 17. første ledd:

HFL § 17. Forbud mot å volde fare eller ulempe

«Fartøy eller andre gjenstander skal ikke brukes eller etterlates slik at det kan være til fare eller ulempe for bruken av farvannet eller havnen, med mindre noe annet følger av bestemmelse eller tillatelse gitt i medhold av denne loven»

I løpet av 2018/2019 ble det vurdert å flytte kaianlegget til kommunens eiendom ved almeningskaia i Nuvsvåg. Dette brakte stor oppmerksomhet og engasjement hos lokalbefolkningen i Nuvsvåg. Næringsutøvere innen fiskeri fraråder dette på det sterkeste da en plassering av et havneanlegg i området vil forringe deres muligheter å ligge der. Samtidig ville plasseringen resultert i at flere av dagens nåværende fortøyninger måtte bli fjernet, og på en måte «påtvunget» fiskere til å legge seg ved det kommunale småbåthavnanlegget. De presiserer i brev datert 11.05.21 at en slik flytting vil være et tiltak som nedprioriterer næringsdrivende fiskere, og understreker alvorligheten av dette.

Vurdering:

Leiekontrakt Nuvsvåg Dagligvare AS

Loppa kommune har inngått en leieavtale med Nuvsvåg Dagligvare AS vedrørende bruk av eiendom

Gnr./Bnr. 18/38 med kai til disposisjon for Loppa kommune. Eiendommen skal brukes til fortøyning og landfeste for landgang til flytekaianlegg tilhørende Loppa kommune.

Leieforholdets varighet gjelder fra 1.1.2020 og i 5 år med mulighet for forlengelse. Avtalen har en gjensidig oppsigelse på 6 – seks måneder med unntak av de 3 første månedene som ikke gir mulighet for oppsigelse hos noen av partene.

Loppa kommune skal betale en årlig godtgjørelse på kr. 75 000,- (eksl. Mva). Loppa kommune har forskuddsbetalt leien for 2021.

Flytting av anlegget til fiskeriserviceanlegget medfører at kommunen sier opp kontrakten, som da vil løpe ut 2021 (iht. 6 mnd oppsigelsestid). En årlig besparelse på kr. 75 000 eks. mva.

Leiekontraktens årlige kostnad på kr. 75 000 eks. mva. utgjør en større kostnad enn hva inntektene genererer alene.

Drift og vedlikehold

Anleggets plassering er ugunstig og ligger i et værhardt område. Årlig opplever kommunen store kostnader knyttet til vedlikehold og reparasjoner av anlegget. Driftsavdelingen klarer kun å utføre mindre vedlikeholdsoppgaver på kaianlegget med avdelingens begrensede ressurser. Omfanget av vedlikeholdsoppgavene som må utføres på anlegget er ofte av større karakter og innhenting av tjenester fra tredjepart er ofte nødvendig.

Anlegget er gammelt og utslitt, som utgjør en større utfordring å drive vedlikehold på da behovet for vedlikehold øker på en årlig basis. Kommunen har erfart at vedlikeholdsbehovet på anlegget har økt de siste 4 årene.

Nøkkelpunkter for å flytte anlegget:

- Kommunen mistet majoriteten av leieinntekter på anlegget da Arctic Nuvsvåg sa opp 8 plasser. Bakgrunnen for dette var at de har bygget seg en egen flytebrygge til sine båter. Dette har resultert i at inntektene er blitt redusert med kr. 60 000,- i året.
- Liten interesse for utleie av sommer- og helårsplasser.
- Synkende leieinntekter, økte vedlikeholds inntekter og høye leieutgifter utgjør at anlegget ikke er levedyktig sett fra et økonomisk perspektiv.
- Flytebryggen er plassert på en privat eiendom
- Anlegget er plassert i et område som er preget av dårlig vær og som utgjør stor slitasje på anlegget.
- Driftsavdelingen har begrensede ressurser og et begrenset vedlikeholdsbudsjett, dagens løsning fungerer ikke med rammen for avdelingen.

Lokal drift av småbåthavnanleggene i Øksfjord og Bergsfjord

Det er utfordrende å administrere havneanlegg man ikke har en døgnkontinuerlig oversikt over til enhver tid. Brukerne av anlegget har god oversikt over nødvendig infrastruktur, vedlikeholdsbehov og forslag til utbedringer. Ved å åpne opp for lokal drift av anleggene vil det gi brukerne mye større handlekraft og egenrådighet over anleggene.

Det legges opp til inngåelse av kontrakt mellom Loppa kommune og lokal båtforening for hvert anlegg. Administrasjonen foreslår at foreninger kan søke kommunen om å overta lokal drift for anleggene i Øksfjord og Bergsfjord. Søknaden og kontrakten behandles i hovedutvalget for teknisk, plan og næring.

Kontrakten beskriver til et minimum:

Avtalens formål og varighet

Avtalens formål er å sikre en ryddig og god drift av xx småbåthavn i samsvar med gjeldende kommuneplan og innenfor de rammer som kystverket setter for kommunale fiskerihavner. xx Båtforening vil disponere areal avsatt til småbåthavn i xx havn og skal gi et tilbud til kommunens innbyggere. Avtalen gjelder fom. Xx.xx.202x.

Kommunal fiskerihavn

xx havn er ei kommunal fiskerihavn, finansiert av kommunale midler og med tilskudd fra Kystverket. Flytebryggeanlegget for fritidsbåter er bygget av Loppa kommune. Ved kontraktsinngåelse eies hele flytebryggeanlegget for småbåter av xx Båtforening. Eier har ansvar for vedlikehold.

Fiskere

Fiskere registrert i manntallets blad A og B og hjemmehørende i Loppa, samt nærings drivende med adresse i Loppa kommune, har første prioritet ved tildeling av plass for en båt i størrelse inntil 38 fot og/eller 15 tonn. Tildeling av båtplass skal skje pr 1. oktober hvert år. Ledige plasser ut over plasser tildelt fiskere/næring, tildeles andre båteiere etter båtforeningas regelverk. Tildeling av båtplass skjer for øvrig i samsvar med båtforeningens reglement.

Gjesteplasser

Det settes av og merkes for plasser til gjestebåter

Inntekter/utgifter

Inntekter fra flytebryggeanlegget disponeres av xx Båtforening som også bærer alle utgifter for drift av anlegget.

Inntekter/utgifter

Inntekter fra flytebryggeanlegget disponeres av xx Båtforening som også bærer alle utgifter for drift av anlegget.

Oppsigelse

Avtalen kan sies opp av begge parter med 6 måneders varsel.

Mangelfull oppfølging og vedlikehold av teknisk anlegg, manglende funksjon i xx Båtforening eller nedleggelse av xx Båtforening, kan være eksempler på oppsigelsesgrunn. Ved eventuell oppsigelse blir alle medlemmer av båtforeningen oppsagt fra sine plasser, uten unntak.

Loppa kommune

**Avtale mellom Loppa kommune og
Øksfjord Båtforening om drift av
Småbåthavna i Øksfjord**

Innhold

1 Avtalens formål.....	1
2 Kommunal fiskerihavn.....	1
3 Fiskere.....	1
4 gjester.....	1
5 Inntekter/utgifter	2
6 Avtalen.....	2
7 Oppsigelse.....	2
8. Signatur.....	2

1 Avtalens formål

Avtalens formål er å sikre en ryddig og god drift av Øksfjord småbåthavn i samsvar med gjeldende kommuneplan og innenfor de rammer som kystverket setter for kommunale fiskerihavner. **Øksfjord Båtforening** vil disponerer areal avsatt til småbåthavn i Øksfjord havn og skal gi et tilbud til kommunens innbyggere.

2 Kommunal fiskerihavn

Øksfjord havn er ei kommunal fiskerihavn, finansiert av kommunale midler og med tilskudd fra Kystverket.

Flytebrygge anlegget for fritidsbåter er bygget av Loppa kommune.

Ved kontrakt inngåelse eies hele flytebryggeanlegget for småbåter av Øksfjord Båtforening. Eier har ansvar for vedlikehold.

3 Fiskere

Fiskere registrert i manntallets blad A og B og hjemmehørende i Loppa , samt nærings drivende med adresse i Loppa kommune, har første prioritet ved tildeling av plass for en båt i størrelse inntil 38 fot og/eller 15 tonn. Tildeling av båtplass skal skje pr 1. oktober hvert år.

Ledige plasser ut over plasser tildelt fiskere, tildeles andre båteiere etter båtforeningas regelverk.

Tildeling av båtplass skjer for øvrig i samsvar med Øksfjord Båtforenings reglement.

4 gjester

Det settes av og merkes for plasser til gjestebåter

5 Inntekter/utgifter

Inntekter fra flytebryggeanlegget disponeres av Øksfjord Båtforening som også bærer alle utgifter for drift av anlegget.

6 Avtalen

Avtalen gjelder fra 01.01.2021.

Avtalen tas opp til gjennomgang og eventuell revisjon gjennom årlig kontakt mellom Loppa kommune og Øksfjord Båtforening.

7 Oppsigelse

Avtalen kan sies opp av begge parter med 6 måneders varsel.

Mangelfull oppfølging og vedlikehold av teknisk anlegg, manglende funksjon i Øksfjord Båtforening eller nedleggelse av Øksfjord Båtforening, kan være eksempler på oppsigelsesgrunn. Ved eventuell oppsigelse blir alle medlemmer av Øksfjord båtforening oppsagt fra sine plasser, uten unntak.

8. Signatur

Sted/dato:

Loppa kommune

Øksfjord Båtforening

Nuvsvåg Utleiebygg AS

Nuvsvågveien 1704

9582 Nuvsvåg

25.05.2021

Loppa Kommune

Parkveien 1 – 3

9550 Øksfjord

Søknad om overtakelse av flytekaia i Nuvsvåg

Nuvsvåg Utleiebygg er i dag et viktig anlegg for de lokalt etablerte fiskerne. Styret i Nuvsvåg Utleiebygg forsøker innenfor veldig små økonomiske rammer å tilby tilfredsstillende fasaliter, slik at fiskerne skal kunne utøve sin næringsvirksomhet på en trygg og forsvarlig måte. Videre er bygget en samlingsplass for andre folk, og dermed et viktig bidrag for å fremme befolkningstrivsel i Nuvsvåg.

Nuvsvåg Utleiebygg søker om å overta flytekaia som i dag har plassering ved butikken i Nuvsvåg. Vi kan tilby alle som har småbåter, samt fiskerne i bygda kaiplass for sine båter. Nuvsvåg Utleiebygg har de siste tre-fire årene gått fra et kraftig underskudd, til at vi i dag har en tilfredsstillende økonomi.

Nuvsvåg Utleiebygg vil komme tilbake med søknad om støtte fra næringsfondet til flytting og fortøyning av flytekaia.

Med vennlig hilsen for

Nuvsvåg Utleiebygg AS

Emil-Johan Olsen

Styrets leder

Hei sender over utspill fra fiskere ved NUB AS.ANG flytebrygge Nuvsvåg.
MVH Cato Olsen.
Sendt fra [Outlook](#)

Til kommunestyrerepresentanter i Loppa kommune

I 2018 skrev vi fiskere et innsigelsesbrev til kommunen der vi fremmet motstand mot å flytte Nuvsvåg flytebrygge til allmenningskaien. I dag har vi forstått at saken igjen er aktuell etter å ha lest brevet Rolf Berge har sendt til kommunen og styret i Loppa AP og Loppa Høyre og forstår at saken om flytting skal opp på et kommunestyremøte før sommeren.

Rolf Berge sier i brevet han skriver til kommunen at fiskerne kan ligge ved flytebryggen hvis den blir flyttet inn til allmenningskaien. Vi anser det som at vi som erfarne fiskere har et mye bedre grunnlag for å uttale oss om denne saken. Værforholdene inne ved allmenningskaien har ikke endret seg de siste tre årene og som tidligere, understreker vi at fiskerne ikke kan ligge ved Nuvsvåg flytebrygge inne ved allmenningskaien hverken sommer eller vinter. Både kai og båt vil ta skade. Flytting vil i tillegg skape store ulemper for oss og frata oss vårt område for våre fortøyninger. Vi vil gjerne høre fra de fiskerne som kan ligge ved Nuvsvåg flytebrygge hvis den blir flyttet til allmenningskaien.

Et argument Rolf Berge fremmer er at kommunen vil komme bedre ut økonomisk ved å flytte kaien. Det som er saken er at kommunen har en eiendom som ikke egner seg for plassering av Nuvsvåg flytebrygge. Så hvis Nuvsvåg skal ha en flytebrygge må det finnes et annet alternativ for de få fritidsbåteiere som ligger ved bryggen noen uker om sommeren. Det blir feil å diskutere pris og besparelser når det får så store konsekvenser for oss fiskere som næringsutøvere.

Vedtaket i loppa Havne regulativ 17.10. 2017 innebærer at fiskefartøy har førsterett og kan fortrenge andre tildelte plasser i kaianlegg. I dette tilfellet kan vi som sagt ikke ligge i den tiltenkte småbåthavna. Strømforholdene og bølgehøydene tilsier dette. I første runde ble dette fastslått av administrasjonen og annen ekspertise da denne saken var oppe forrige gang. Ved å tvinge oss til å legge oss ved bryggen, vil si det samme som å jage oss vekk. I realiteten blir vi fiskere nedprioritert av Loppa kommune og fortrent av aktører innen fisketurisme og andre fritidsbåteiere. Dette ser vi på som veldig alvorlig.

I vedtaket kommunestyret fremmet i juni 2020 heter det at flytebryggen oppgraderes, flyttes til kommunal grunn også avhendes. Da mister vi våre fortøyninger, mens private eiere tar seg til rette på kommunal grunn, som er i dag er regulert til fiskeri.

Vi anbefaler på det sterkeste og til beste for alle parter at småbåthavna blir liggende der den er i dag eller finner andre private aktører som er villig til å legge kaien på egen eiendom. Det er fastslått og kjent at der småbåthavna ligger nå er bølgehøyden mindre og værforholdene bedre.

Vennlig hilsen

Fiskere ved Nuvsvåg utleie bygg

Hei,
sender et brev og andre vedlegg angående flytting av flytebrygge til allmenningskaien i
Nuvsvåg.
Vennlig hilsen
Solbjørg Hansen

Til Rådmann Marion Høgmo og Driftssjef Olav Henning Trondal

INNSIGELSER VEDRØRENDE OMTALT FLYTTING AV SMÅBÅTHAVN I NUVSVÅG

Loppa kommune representert av Olav Henning Trondal har ytret et ønske om å flytte Nuvsvåg småbåthavn fra nåværende lokalitet til Allmennings kai i Nuvsvåg. Vi motsetter oss dette blant annet av følgende grunner.

Krenkelse av privat eiendomsrett. Eiendomsretten strekker seg ut til marbakken. Flytebryggen med bølgedemper hindrer fri utferdsl fra vår eiendom. Det er derfor ingen rom for framtidige utvidelser uten å beslaglegge hele vår eiendom. Det vil ødelegge våre planer for framtidig bruk.

Flytebruggen vil også komme i konflikt med eksisterende båtfester. Se vedlagt skisse.

Miljømessig vil en slik etablering føre til vesentlig trafikk og støy. Dette er støy fra over tjue båter og enda flere biler som skal ferdes frem og tilbake på et lite område, 24 timer i døgnet.

Videre er fjæra et etablert hekke område for fiskemåker og tjeld.

SAMFUNNSMESSIGE KONSEVENSER

En etablering av småbåthavn vil komme i konflikt med allmenning kaias anvendelse. Frakkebåter og andre større fartøy vil få problemer med å legge til.

Det vil og bli en konflikt med bunnkjetting for fortøyning av den lokale sjarkflåten.

Videre vil det bli en konflikt med eksisterende båtfester som ikke er tilknyttet bunnkjetting. Disse ligger på naboeiendommer til kommunen. (våre eiendommer) .

Allmenning kai med tilknyttet parkeringsplass benyttes av ambulansbåt og luftambulans/helikopter. Sistnevnte er avhengig av opplyst og ryddet område, sommer som vinter for å kunne lande fritt. Det vil bli forstyrrende for ambulansetjeneste og syketransport med så mye aktivitet og trafikk i det aktuelle området. Parkeringsplassen benyttes også av reisende med hurtigbåt samt andre lokale.

Planlagt småbåthavn vil være til liten allmenn nytte da den i hovedsak vil gagne næring tilknyttet turistfisket og i liten grad fiskere og lokale småbåteiere.

Avslutningsvis vil vi foreslå at det utredes mulighet for videre utvikling av eksisterende småbåthavn og at det arbeides for enighet med Nuvsvåg Handel/Loppa Havfiske angående leiekostnader for bryggeplass og parkeringsplasser tilknyttet småbåthavna. Se vedlagt skisse med forslag til videreutvikling av eksisterende småbåthavn.

Med vennlig hilsen

Erling Nilsen

Tom-Arne Nilsen

Synnøve Hansen

Solbjørg Hansen

Monica Hansen

Linda Nuth

Vedlegg: 2 skisser

Til Kommunestyremedlemmer i Loppa kommune

Innsigelser mot flytting av småbåthavn fra nåværende plassering til almenningkaia i Nuvsvåg.

Vi fiskere har påpekt gjentatte ganger, også før oppsigelsen av Loppa havn KF hos Nuvsvåg Dagligvare AS at Småbåthavna vil ikke kunne brukes av fiskerne verken vinter eller sommer. Våre båter er absolutt ikke egnet til å ligge der. Likevel blir det framstilt i et offentlig skriv fra Loppa Kommune sendt ut til høring i Nuvsvåg utviklingslag den 09.06.18, at det sannsynligvis vil kunne ligge fartøy i småbåthavna også vinterstid og vil være til et gode for oss fiskere. Flytting av flytebryggen vil kun skape store ulemper for oss og gjøre det vanskeligere for vårt daglige virke.

Vi som yrkesfiskere har hatt veletablerte fortøyninger på samme plass ved almenningkaia i over 30 år. En viktig forutsetning for fortøyningsplass har vært og er at vi har lett tilgang til våre båter, da is og ulike værforhold krever dette. I dag kommer vi oss uten problemer ned til fjæra og våre småbåter for å kunne ro ut til fiskebåtene, da den kommunale veien til almenningkaia er brøytet på vinteren. Hvis fortøyninger skal bli flyttet vil det bli en stor utfordring å finne nye lokaliteter som har disse nødvendige fordeler. På innsiden av utleiebygget er is en kjent faktor som vil kunne gjøre store skader på våre fartøy.

Når dette er sagt er liggeforholdene i havna sammenlignet med nåværende beliggenhet for småbåthavna adskillig dårligere. Dette ble også gjort kjent av erfarne fiskere på folkemøtet i Nuvsvåg den 09.06.18. Det er mye tung sjø og nordvest kuling/storm vil kunne slite flytebrygga i stykker og føre til stor skade på båter.

Videre vil den planlagte beliggenheten til flytebrygga komme i veien for bunnkjettingen. I dag er Michael Olsen og Cato Olsen tilknyttet denne. Kristian Henriksen og Edmund Olsen har fortøyninger på privat grunn i området.

Den største leietageren hos Loppa havn KF er Artic Nuvsvåg. Halvparten av båtene liggende ved kaia vil bli fisketurister. Dette er et lite område hvor flere aktører skal presses sammen; fiskere, fisketurister og småbåteier. Grunnet plassmangel vil dette gjøre det vanskeligere for folk som vil etablere seg innen fiskeri i fremtiden.

Vedtak i loppa Havne regulativ 17.10. 2017 innebærer at fiskefartøy har førsterett og kan fortrenge andre tildelte plasser i kaianlegg. I dette tilfellet kan vi som sagt ikke ligge i den tiltenkte småbåthavna. I realiteten blir vi fiskere nedprioritert av Loppa kommune og fortrengt av aktører innen fisketurisme og andre fritidsbåteiere. Dette ser vi på som veldig alvorlig. I ytterste konsekvens kan dette føre til at vi i verste fall ser oss nødt til å flytte fra kommunen.

Som vi ser det er det fullt mulig å videreutvikle en veletablert småbåthavn på nåværende sted. Alternativet kan være å bygge ut kaia nordover og få flere båtplasser. I havneområdet ved allmenningskaia er dette ikke mulig. Vi anbefaler på det sterkeste og til det beste for alle parter at småbåthavna blir liggende der den er per i dag.

Med vennlig hilsen

Cato Olsen

Michael Olsen

Kristian Henriksen

Edmund Olsen

Bernt Henriksen

Geir Stensen

Til Administrasjonssjefen i Loppa Kommune

I dag ser jeg at flytting av Nuvsvåg flytebrygge til allmenningskaia igjen er på dagsorden. For to år tilbake var den samme saken på dagsorden i kommunen. Etter befaring på nevnte sted av politikere og en lang og grundig behandling av saken i administrasjonen ved Teknisk avdeling ble det fastslått at kommunens eiendom inne ved allmenningskaia ikke var egnet til feste av denne. Årsaker til dette er værforhold, fortøyninger, privat eiendom og annen båttrafikk. Saken har både i forhold til tidsbruk og energi vært en ren utmattelsessak. Faglige vurderinger og erfaringer er lagt til grunn for avgjørelsen om å la kaia ligge der den ligger i dag, siden kommunen per dagsdato ikke eier et passende sted for feste av brygga.

Rolf Berge har sendt et skriv til Loppa Ap, Loppa Høyre, Administrasjonssjef og Ordfører der han argumenterer for det helt motsatte av det som ble fremmet to år tilbake og per dags dato. Han mener værforholdene er bedre inne ved allmenningskaia og at fiskerne kan ligge ved flytebrygga hvis den blir flyttet dit. Fiskerne har uttalt seg om saken og det er ingen som kan ligge der. Værforholdene er for dårlige. Bølgehøyden tilsier at dette rent praktisk ikke er mulig uten at båtene tar skade. Han legger også ved en tegning (der han ikke har tegnet inn feste og den 50 m lange bølgedemperen) hvor han viser en av de større båtene som legger til kai der, og mener flytebrygga slik han har tegnet den inn ikke vil hindre annen trafikk. Jeg legger ved et bilde av en av de minste av de store båtene som pleier legge til og spør samtidig hvordan dette i praksis lar seg gjøre uten å komme i konflikt med annen trafikk?

Konsekvensene ved å flytte kaia er grundig gjennomgått og plassen ved allmenningskaia egner seg ikke.

Videre i brevet begrunner Rolf Berge at årsaken til at han måtte bygge egen kai, var at flytebryggen var i dårlig stand. Den egentlige grunnen til at Arctic Nuvsvåg lå ved den kommunale flytebryggen var at de ikke hadde egen eiendom, men var nødt til å leie plasser ved den kommunale brygga. På møtet Nuvsvåg Utviklingslag holdt den 22.06.18 angående saken var det kun Arctic Nuvsvåg v/ Rolf Berge som støttet flytting av kaia på grunn av mangel på parkeringsplasser. Situasjonen er en helt annen i dag. Linda Nuth solgte eiendom til Rolf Berge for en rimelig sum for å unngå at den kommunale kaien ble flyttet inn til allmenningskaia med alle de problemer og konsekvenser dette måtte få. Mange og deriblant Rolf Berge har selv uttalt til Linda Nuth og Monica Hansen at stedet ved allmenningskaia ikke egnet seg for plassering av flytebryggen og at den beste plassen er der han ligger nå, på eiendommen som grenser til Nuvsvåg Snarkjøp. For de som kjenner til værforholdene er dette en helt riktig slutning.

En av argumentene for å flytte flytebrygga til allmenningskaia er at der er muligheter for å parkere. Området er ikke regulert for småbåthavn og parkering. Stedet er fiskeriregulert. Dessuten legger legeskyssbåten til ved kaia og området brukes også som landingsplass for helikopter. Til sammenligning er det i Øksfjord heller ikke parkering til alle som bruker småbåthavna. Derimot er det i kort gangavstand unna Nuvsvåg Snarkjøp parkeringsplasser ved siden av den gamle fotballbanen som ikke er i bruk. Den kan i dag brukes til parkering hvis noen viser vilje til det.

Loppa kommune vil spare penger ved å flytte brygga sies det, men konsekvensene ved å flytte brygga vil bli større. Avgjørelser av politikere skal tas utfra framlagte fakta og på et saklig

grunnlag. Denne saken er som sagt jobbet veldig grundig med på alle måter. Da finner jeg det underlig at Rolf Berge påpeker det motsatte av det som tidligere er kommet frem når det gjelder den samme problemstillingen. Spørsmålene jeg stiller da er følgende: Hvilke fiskere vil ligge ved kaia i dag? Er værforholdene og bølgehøyden endret? Har båttrafikk av større båter stoppet opp? Det er overveiende grunner til at Loppa Kommune har forhandlet seg frem til en avtale med Nuvsvåg Snarkjøp v/ Ørjan Olsen og at brygga ligger der den ligger i dag. Den beste løsningen er at flytebrygga blir oppgradert der den ligger nå. Det som er endret per i dag er at Arctic Nuvsvåg v/ Rolf Berge har egen eiendom med kai og parkering. Ellers er de samme argumentene for hvorfor flytebryggen ikke kan ligge ved allmenningskaia gjeldende i dag. Bildene jeg legger ved viser at det blir både trangt med fare for farlige og uoversiktlige situasjoner. Et eksempel er hvor hurtigbåten to ganger i løpet av kort tid fikk tau i propellen og mistet kontroll over manøvrering.

Vedlegg:

1. Innsigelser fra fiskerne skrevet i 201
2. Innsigelser fra grunneiere skrevet i 2018
3. Referat fra møtet i Nuvsvåg Utviklingslag som ble holdt i 2018
4. Bilde av en av de større båtene som legger til ved allmenningskaien.
5. Bilde av hurtigbåten ved allmenningskaien i Nuvsvåg der den får bistand av redningsskøyten etter å ha fått tau i propellen.

Vennlig hilsen

Solbjørg Hansen

Nuvsvåg Utleiebygg AS

Nuvsvågveien 1704

9582 Nuvsvåg

25.05.2021

Loppa Kommune

Parkveien 1 – 3

9550 Øksfjord

Søknad om overtakelse av flytekaia i Nuvsvåg

Nuvsvåg Utleiebygg er i dag et viktig anlegg for de lokalt etablerte fiskerne. Styret i Nuvsvåg Utleiebygg forsøker innenfor veldig små økonomiske rammer å tilby tilfredsstillende fasaliter, slik at fiskerne skal kunne utøve sin næringsvirksomhet på en trygg og forsvarlig måte. Videre er bygget en samlingsplass for andre folk, og dermed et viktig bidrag for å fremme befolkningstrivsel i Nuvsvåg.

Nuvsvåg Utleiebygg søker om å overta flytekaia som i dag har plassering ved butikken i Nuvsvåg. Vi kan tilby alle som har småbåter, samt fiskerne i bygda kaiplass for sine båter. Nuvsvåg Utleiebygg har de siste tre-fire årene gått fra et kraftig underskudd, til at vi i dag har en tilfredsstillende økonomi.

Nuvsvåg Utleiebygg vil komme tilbake med søknad om støtte fra næringsfondet til flytting og fortøyning av flytekaia.

Med vennlig hilsen for

Nuvsvåg Utleiebygg AS

Emil-Johan Olsen

Styrets leder

LOPPA KOMMUNE

Administrasjonssjef

Saksframlegg

Dato: 19.05.2021
Arkivref: 2021/462-9 / 242

Frank Bækken

frank.baekken@loppa.kommune.no

Saksnr	Utvalg	Møtedato
2021/61	Teknisk Plan og Næring	03.06.2021
2021/72	Loppa formannskap	03.06.2021

Loppa øy bygdelag søker midler fra bolystfondet for utbedring av fiskerihavna på øya.

Sammendrag

Loppa øy bygdelag har kjøpt Kystverkets eiendom i Loppa fiskerihavn i Loppa kommune: to vorrer og en stø 11.02.2021. Anlegget er svært medtatt og trenger omfattende reparasjon og vedlikehold. Anlegget er en viktig småbåthavn på Loppa øy. Havna er naturlig å bruke for de som har mindre båter på vestsiden av øya, og for mange som besøker øya.

Bygdelaget kjøpte fiskerihavna for å sikre at den blir tatt vare på, og for at alle som ønsker det skal ha anledning å legge til i, og bruke havna og støa.

Dette er i samsvar med både Bolystfondets og bygdelagets formål og statuetter.

De planlegger å utføre arbeidet i størst mulig grad på dugnadsbasis i årene framover. I år vil de prioritere å reparere ytre delen av «søndre vorr» som står i fare for å bli ødelagt. Seinere ønsker bygdelaget å reparere hele anlegget så det kan bevares til beste for Loppa øy og for alle som kommer «innom» øya på besøk. Øya blir besøkt bl.a. av folk fra nabobygder som stiller graver på kirkegården, av folk som skal på «Perletur» samt andre sjøfarende.

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

Loppa kommunestyre vedtar å bevilge kr 250.000, - fra bolystfondet til Loppa øy bygdelag for utbedring av fiskeri havn på Loppa øy.

Vedtak i Teknisk Plan og Næring - 03.06.2021

Behandling i Teknisk Plan og Næring- 03.06.2021

Vedlegg:

Vedlegg

- 1 Søknad til Bolystfondet.docx
- 2 Kalkulert kapitalbehov for oppstart på reparasjon og vedlikehold i Loppa fiskerihavn, Loppa øy. (2021462)

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Saksutredning:

Loppa øy bygdelag har kjøpt Kystverkets eiendom i Loppa fiskerihavn i Loppa kommune: to vorrer og en stø 11.02.2021. Anlegget er svært medtatt og trenger omfattende reparasjon og vedlikehold. Anlegget er en viktig småbåthavn på Loppa øy. Havna er naturlig å bruke for de som har mindre båter på vestsiden av øya, og for mange som besøker øya.

Bygdelaget kjøpte fiskerihavna for å sikre at den blir tatt vare på, og for at alle som ønsker det skal ha anledning å legge til i, og bruke havna og støa. Dette er i samsvar med både Bolystfondets og bygdelagets formål og statuetter.

De planlegger å utføre arbeidet i størst mulig grad på dugnadsbasis i årene framover. I år vil bygde laget prioritere å reparere ytre delen av «søndre vorr» som står i fare for å bli ødelagt. Seinere ønsker vi å reparere hele anlegget så det kan bevares til beste for Loppa øy og for alle som kommer «innom» øya på besøk. Øya blir besøkt bl.a. av folk fra nabobygder som stiller graver på kirkegården, av folk som skal på «Perletur» og andre sjøfarende.

Arbeidet som er planlagt i sommer er for det meste rydding i skadet betong, forskaling, armering og støpning, som grunnlag for seinere reparasjoner.

Det er innhentet pristilbud fra Bryggetorget E Flåten i Øksfjord for materiell kalkulert brukt til ca. 25 m³ betong. Tilbudet er på 218 359,00 inkl. MVA.

Bygde laget ser at dem i tillegg vil trenge å leie inn nødvendig utstyr, samt få avtalt frakt til øya.

I tillegg til å søke om midler fra Bolystfondet har dem søkt om støtte fra Ymber.

De vil også søke om støtte fra andre næringsaktører, andre institusjoner på fylket, grønne midler fra FEFO og andre steder der vi har håp om å få støtte til vårt prosjekt.

Bygdelaget søker Bolystfondet om 250 000 kr i støtte til arbeidet vi ønsker å utføre sommeren 2021.

Styret i bygdelaget vil oppnevne et eget havneutvalg som har ansvar for den praktiske gjennomføringen av arbeid, planlegging og registrering av utført dugnadsarbeid. Vi planlegger med at det skal utføres 200 dugnadstimer sommeren 2021.

Styret i Loppa øy bygdelag forplikter seg til å legge fram regnskap i henhold til pkt.7: Kriterier for utbetalinger av tilskudd i statuttene for Bolystfondet.

Kapitalt behov

Loppa øy bygdelag søker Bolystfondet om kr 250.000, - , utfra et kalkulert totalt beløp på kr 312.500,-

Bygdelaget vil dekke kr 62 500 ved støtte fra lokale næringsaktører, rette instanser i Troms & Finnmark fylkeskommune, FEFO og egne midler.

Til egne midler regnes også stor dugnadsaktivitet på Loppa i juli måned, da det meste av bygdelagets medlemmer er på øya.

Vurdering:

Til Loppa kommune.

Søknad om støtte fra Bolystfondet i Loppa kommune til reparasjon/vedlikehold av Loppa fiskerihavn i Loppa kommune.

Loppa øy bygdelag har kjøpt Kystverkets eiendom i Loppa fiskerihavn i Loppa kommune: to vorrer og en stø 11.02.2021. Anlegget er svært medtatt og trenger omfattende reparasjon og vedlikehold. Anlegget er en viktig småbåthavn på Loppa øy. Havna er naturlig å bruke for de som har mindre båter på vestsiden av øya, og for mange som besøker øya.

Bygdelaget kjøpte fiskerihavna for å sikre at den blir tatt vare på, og for at alle som ønsker det skal ha anledning å legge til i, og bruke havna og støa. Dette er i samsvar med både Bolystfondets og bygdelagets formål og statutter.

Vi planlegger å utføre arbeidet i størst mulig grad på dugnadsbasis i årene framover. I år vil vi prioritere å reparere ytre delen av «søndre vorr» som står i fare for å bli ødelagt. Seinere ønsker vi å reparere hele anlegget så det kan bevares til beste for Loppa øy og for alle som kommer «innom» øya på besøk. Øya blir besøkt bl.a. av folk fra nabobygder som steller graver på kirkegården, av folk som skal på «Perletur» og andre sjøfarende.

Arbeidet som er planlagt i sommer er for det meste rydding i skadet betong, forskaling, armering og støyping, som grunnlag for seinere reparasjoner. Det er innhentet pristilbud fra Byggtorget E Flåten i Øksfjord for materiell kalkulert brukt til ca. 25 m³ betong. Tilbudet er på 218 359,00 inkl. MVA.

Vi ser at vi i tillegg vil trenge å leie inn nødvendig utstyr, samt få avtalt frakt til øya.

I tillegg til å søke om midler fra Bolystfondet har vi søkt om støtte fra Ymber. Vi vil også søke om støtte fra andre næringsaktører, andre institusjoner på fylket, Grønne midler fra FEFO og andre steder der vi har håp om å få støtte til vårt prosjekt.

Bygdelaget søker Bolystfondet om 250 000 kr i støtte til arbeidet vi ønsker å utført sommeren 2021. Styret i bygdelaget vil oppnevne et eget havneutvalg som har ansvar for den praktiske gjennomføringen av arbeid, planlegging og registrering av utført dugnadsarbeid. Vi planlegger med at det skal utføres 200 dugnadstimer sommeren 2021.

Styret i Loppa øy bygdelag forplikter oss til å legge fram regnskap i henhold til pkt.7: Kriterier for utbetalinger av tilskudd i statuttene for Bolystfondet.

Dersom det er uklarheter eller mangler ved denne søknaden så ber jeg om å bli gjort oppmerksom på dette snarest.

Med vennlig hilsen

For Loppa øy bygdelag

Bård Jahr,leder.

Til grunnlag for søknad fra Bolystfondet, Loppa kommune. Sendt 01.04.2021 saksnr.:2021/462.

Loppa øy bygdelag søker Bolystfondet om kr 250 000 utfra et kalkulert kapitalbehov for arbeid i fiskerihavna sommeren 2021 på kr 312 500.

Bygdelaget vil dekke kr 62 500 ved støtte fra lokale næringsaktører , rette instanser i Troms & Finnmark fylkeskommune , FEFO og egne midler.

Til egne midler regnes også stor dugnadsaktivitet på Loppa i juli måned, da det meste av bygdelagets medlemmer er på øya.

Det er stor fjære 26 & 27 juli og vi vil gjøre klar til forskaling og forberedelse til betongarbeid disse dagene.

Styret i Loppa øy bygdelag vil oppnevne et eget havneutvalg som får ansvar å planlegge og organisere virksomheten rundt fiskerihavna sommeren 2021.

Dersom vi tildeles midler fra Bolystfondet forplikter styret seg til å legge fram regnskap i henhold til pkt. 7 i reglene for Bolystfondet i Loppa kommune.

Med vennlig hilsen
For Loppa øy bygdelag
Bård Jahr, leder.

Dato: 21.05.2021
Arkivref: 2021/702-1 / 242

Camilla Hansen

Saksnr	Utvalg	Møtedato
2021/63	Teknisk Plan og Næring	03.06.2021
2021/73	Loppa formannskap Kommunestyret	03.06.2021

Fondsregulering

Sammendrag

Regulering av beholdning i fond for omstilling og utvikling

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

Loppa kommunestyre vedtar å flytte kr. 1.700.000,- fra 2515001 næringsfond til 2515011 Omstilling og utvikling.

Vedtak i Teknisk Plan og Næring - 03.06.2021

Behandling i Teknisk Plan og Næring- 03.06.2021

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksutredning:

I løpet av 2020 ble det gjort flere vedtak om bruk av fond for omstilling og utvikling.

En del ble behandlet i desember 2019, i sammenheng med budsjett 2020. I tillegg ble det gjort vedtak om å flytte 2 millioner herfra til et eget krisefond for Covid-19.

Dette har resultert i at ved årets slutt, så er fondet gått i minus med kr. 712 588,28. Det er ikke tillatt med negative fond, så dette må korrigeres.

I juli 2020 fikk vi innvilget 1,7 millioner kroner fra fylkeskommunen, utbetalt oss januar 2021. Dette var penger som skulle gå til næringsfondet, og brukes til tiltak for å avhjelpe næringslivet med covid-19 støtte. Det foreslås derfor at disse pengene på 1,7 millioner tilbakeføres fond for omstilling og utvikling. Da vil underskuddet dekkes, og beløpet som da står på fondet vil være kr. 987 411,72. Kommunen har da enda litt midler igjen til omstilling og utvikling, i tillegg til at næringslivet har fått sin støtte.

Dato: 18.05.2021
Arkivref: 2021/687-1 / 200

Camilla Hansen

Saksnr	Utvalg	Møtedato
2021/29	Levekårsutvalget	01.06.2021
2021/64	Teknisk Plan og Næring	03.06.2021
2021/74	Loppa formannskap Kommunestyret	03.06.2021

Regnskapsrapportering 1. tertial 2021

Sammendrag

Regnskaps- og finansrapport for 1. tertial 2021.

På grunn av prosjekt Loppaskolen og Kompetanse for kvalitet er lønn og sosiale utgifter høyere enn ønsket. Dette kan gi utslag i et merforbruk på lønn ved årets slutt. Dette vet vi mer om når vikarmidler for Kompetanse for kvalitet blir overført til Loppa kommune, og når prosjektet Loppaskolen avsluttes.

Innenfor helse har det vært nødvendig med bruk av vikarleger. Stillingene er nå besatt og alle vil være tiltrådt innen sommeren. Det har også vært nødvendig med bruk av vikar via byrå for helsesykepleier og sykepleier.

Riktig fakturering av kommunale avgifter, høye kostnader på reparasjon innenfor Loppa havn, samt noe høye kostnader på lønn, har ført til høyt forbruk på driftsavdelingen. Situasjonen overvåkes, og på det meste vil være nødvendig med budsjettreguleringer for å ende opp med et riktig bilde av økonomien.

Trafikklys: Totale utgifter

Utgifter	%	Trafikklys
Lønn og sosiale utgifter	39 %	
Kjøp av varer og tjenester	51 %	
Kjøp av tjenester	27 %	
overføringer	52 %	
Finansutgifter	6 %	
Sum utgifter	36 %	

Trafikklys: Totale inntekter

Inntekter	%	Trafikklys
Salgs og leieinntekter	30 %	
Refusjoner	38 %	
Overføringer	38 %	
Finansinntekter	8 %	
Sum inntekter	33 %	

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:
Regnskaps- og finansrapporten for 1. tertial tas til orientering.

Vedtak i Levekårsutvalget - 01.06.2021

Behandling i Levekårsutvalget- 01.06.2021

Vedtak i Teknisk Plan og Næring - 03.06.2021

Behandling i Teknisk Plan og Næring- 03.06.2021

Saksutredning:

Innledning:

Det kommunale finansreglementet sier at det skal legges fram regnskapsrapporter for formannskapet minst to ganger i året, ved hvert tertial. Denne rapporten skal vise det budsjettmessige forbruket.

Rådmannen legger fram en rapport som viser budsjettmessig forbruk for kommunale rammeområder. Rapporten viser inntekter og utgifter som er delt opp i de ulike KOSTRA-hovedposter:

10 – Lønn og sosiale utgifter

11 og 12 – Kjøp av varer og tjenester som inngår i vår egenproduksjon

13 – Kjøp av tjenester som erstatter vår tjenesteproduksjon

14 – Overføringsutgifter (f.eks. merverdiavgift, tilskuddsutgifter, sosialhjelpsutgifter osv.)

15 – Finansutgifter (renter, avdrag på lån, avsetning til fond osv.)

16 – Salgsinntekter (brukerbetaling, gebyrer, avgifter, husleieinntekter og andre salgsinntekter)

17 – Refusjonsinntekter (dekning for utlegg vi har pådratt oss for andre, mva-komp)

18 – Overføringsinntekter (skatt, rammetilskudd, andre generelle statstilskudd)

19 – Finansinntekter (renter, bruk av fond, aksjeutbytte)

Regnskap- og budsjetteknisk:

Budsjettet er flatt fordelt med 1/12 måned slik at forbruket pr april skal være ca. 33,33 %.

Når det gjelder utgiftene så følger de anordningsprinsippet, dvs at utgiftene bokføres når forpliktelsen oppstår.

Saksbehandler gjør oppmerksom på at det på rapporteringstidspunktet enda kan foreligge utgiftsposter som ikke er behandlet og bokført for gjeldende periode. Grunnlaget for gjeldende rapport baserer seg på inntekter og utgifter for perioden jan-april, som er bokførte pr. 04. mai. Erfaringsvis er det noe etterslep i forhold til bokføring og fakturamottak for en måned, og rapporten må derfor leses med dette i mente.

Tallene som legges frem her er oppdatert for lønn og sosiale utgifter pr. april.

Periodisering av fast lønn:

Fast lønn utbetales i 11 måneder med tillegg av feriepenger i juni med 12 % av beregningsgrunnlaget.

Kommunens økonomiske kontroll – avvik mellom regnskap og budsjett

Hovedtrekkene pr 30.04.21

Utgifter	Regnskap	Budsjett m	Forbruk	Forbruk pr
Kostra hovedgruppe	30.04.2021	endr 2021	i %	30.04.2020
Lønn og sosiale utgifter	31 593 273	80 530 000	39 %	38 %
Kjøp av varer og tjenester	13 104 710	25 620 000	51 %	47 %
Kjøp av tjenester	3 768 477	13 813 000	27 %	31 %
Overføringer	3 901 003	7 491 000	52 %	42 %
Finansutgifter	1 393 994	22 572 000	6 %	12 %
Sum utgifter	53 761 457	150 026 000	36 %	37 %
Inntekter				
Salgs og leieinntekter	6 370 115	21 162 000	30 %	35 %
Refusjoner	4 704 868	12 377 000	38 %	32 %
Overføringer	37 205 288	98 880 000	38 %	37 %
Finansinntekter	1 462 435	18 769 000	8 %	7 %
Sum inntekter	49 742 706	151 188 000	33 %	34 %
SUM NETTO	4 018 751	-1 162 000	0 %	4 002 916

Årets 1. tertial viser et merforbruk på 4 millioner. Dette er på samme nivå som i fjor. Sum mer- eller mindreforbruk varierer alltid på dette tidspunktet på året, men 4 millioner er likevel et merforbruk som er litt for høyt. I forhold til trafikklysene på kostnadene ovenfor, så er det kjøp av varer og tjenester samt overføringer som er på rødt. Her må kostnadene nå følges nøye med og kontrolleres.

Lønn og sosiale utgifter ligger noe høyere enn ønskelig i forhold til budsjett. Kjøp av varer og tjenester, samt overføringsutgifter ligger for høyt.

Finansutgifter og –inntekter ligger noe lavere enn periodisert budsjett, men dette skyldes at disse følger kvartalsvise eller halvårlige kapitaliseringer/terminer. Finansinntekter inneholder også bruk av fond, og disse føringene gjøres ofte ved årsslutt. Her ligger store summer under investering også.

Nærmere forklaring og utdypning av vesentlige budsjettavvik følger under detaljer for de enkelte rammeområdene.

Rammeområde 1: Sentrale styringsorganer og fellesutgifter

Utgifter	Regnskap	Budsjett m	Forbruk	Forbruk pr
Kostra hovedgruppe	30.04.2021	endr 2021	i %	30.04.2020
Lønn og sosiale utgifter	3 452 967	8 305 000	42 %	38 %
Kjøp av varer og tjenester	2 876 866	7 336 000	39 %	47 %
Kjøp av tjenester	449 244	1 421 000	32 %	23 %
Overføringer	2 718 453	3 361 000	81 %	59 %
Finansutgifter	(1 136)	-	0 %	0 %
Sum utgifter	9 496 394	20 423 000	46 %	44 %
Inntekter				
Salgs og leieinntekter	12 028	90 000	13 %	18 %
Refusjoner	715 347	1 336 000	54 %	54 %
Overføringer				0 %
Finansinntekter	1 375 718	815 000	169 %	154 %
Sum inntekter	2 103 093	2 241 000	94 %	70 %

SUM NETTO UTGIFTER	7 393 301	18 182 000	41 %	41 %
--------------------	-----------	------------	------	------

Utgifter

Lønnsutgifter ligger over budsjett, og også høyere sammenlignet med fjoråret. Her er det lønn til planarbeid og vikar ved sykefravær som er ekstra ut over budsjett.

Kjøp av varer og tjenester vises noe høyt, men lavere enn samme tid i fjor. Her er lisenser på programvare, kjøp/leie av maskiner samt serviceavtaler, noe betalt for halve og hele året.

Kjøp av tjenester ligger etter budsjettnormen. Her er det betalt for tjenester til revisjon og arkiv for halve året. Kontrollutvalget og regionrådet har enda ikke fakturert oss.

Overføringer gjelder mva, overføringer til kirka og politiske partier, samt tilskudd fra næringsfondet.

Grunnet utbetalinger av covid-19 støtte som ikke er budsjetterte utgifter, så er denne posten grovt overskredet. Dette må vi budsjettregulere på slutten av året. Det har ingen hensikt å gjøre dette før vi vet mer om hvordan situasjonen etter hvert vil være. Kirka har fått halve sitt budsjett for 2020.

Partistøtte er enda ikke utbetalt.

Inntekter

Salgs- og leieinntektene er lavt, men en del bokføres her ved årsslutt.

Refusjoner gjelder momskompensasjon, sykepenger og fødselspenger.

Finansinntekter; bruk av krisefond og bolystfond.

Totalt har sentraladministrasjonen netto utgifter på 41 % så langt i år, akkurat samme som i fjor.

Rammeområde 2: Oppvekst og kultur

Utgifter	Regnskap	Budsjett m	Forbruk	Forbruk pr
Kostra hovedgruppe	30.04.2021	endr 2021	i %	30.04.2020
Lønn og sosiale utgifter	8 980 668	19 359 000	46 %	42 %
Kjøp av varer og tjenester	785 355	2 235 000	35 %	36 %
Kjøp av tjenester	0	1 122 000	0 %	3 %
Overføringer	205 801	1 538 000	13 %	12 %
Finansutgifter	2 000	0	0 %	%
Sum utgifter	9 973 824	24 254 000	41 %	38 %
Inntekter				
Salgs og leieinntekter	354 394	1 300 000	27 %	28 %
Refusjoner	1 952 678	2 640 000	74 %	69 %
Overføringer		-	0 %	0 %
Finansinntekter				7 %
Sum inntekter	2 307 072	3 940 000	59 %	53 %
SUM NETTO UTGIFTER	7 666 752	20 314 000	38 %	36 %

Utgifter:

Forbruk på lønn er høyere enn ønsket, men vil reguleres når bl.a. overføringer fra Kompetanse for kvalitet legges til. Vi får også en reduksjon i antall stillinger som vil vises ved et senere tidspunkt.

Kjøp av varer og tjenester er i henhold til budsjett. Men vi ser at det er økning på strømudgifter, og vi har svært lave reiseutgifter siden det meste av videre- og etterutdanning gjennom Kompetanse for kvalitet skjer digitalt.

Inntekter:

Oppvekst- og kultur har høyere salgs- og leieinntekter enn i 2020. Økte priser i barnehage, sfo og kulturskole er årsaken til dette. Vi har fått noe refusjoner pga Covid-19.

Refusjonsinntekter er høyere enn budsjettert pga langtidfravær. Annen refusjon kommer i etterkant.

Rammeområde 3: Helse, sosial, barnevern, pleie og omsorg

Utgifter	Regnskap	Budsjett m	Forbruk	Forbruk pr
Kostra hovedgruppe	30.04.2021	endr 2021	i %	30.04.2020
Lønn og sosiale utgifter	15 298 050	44 524 000	34 %	36 %
Kjøp av varer og tjenester	4 173 741	5 269 000	79 %	53 %
Kjøp av tjenester	1 646 485	7 385 000	22 %	31 %
Overføringer	461 014	1 853 000	25 %	31 %
Finansutgifter	27 080	0	0 %	0 %
Sum utgifter	21 606 370	59 031 000	37 %	37 %
Inntekter				
Salgs og leieinntekter	1 435 352	4 838 000	30 %	34 %
Refusjoner	1 224 154	6 863 000	18 %	19 %
Overføringer	0	-	0 %	0 %
Finansinntekter	0	0	0 %	0 %
Sum inntekter	2 659 506	11 701 000	23 %	25 %
SUM NETTO UTGIFTER	18 946 864	47 330 000	40 %	40 %

Utgifter:

Helse ligger på utgiftssiden litt over budsjett, men på samme nivå som fjoråret, 37 %.

Lønn: Ligger etter budsjettnormalen.

Kjøp av varer og tjenester: Posten er svært høy, og skyldes i stor grad bruk av vikarer fra byrå. Her dreier det seg om leger, helsesykepleier og sykepleiere.

De andre utgiftspostene er enda forholdsvis lave.

Inntekter:

Refusjoner gjelder i hovedsak kompensasjon for mva og refusjon av sykepenger. Tilskudd/refusjon for ressurskrevende brukere ligger også her, kommer ikke inn før etter årsskiftet og bokføres ved årsoppgjør.

Så langt i år har helse inntekter på 23 % sammenlignet med 25 % i fjor.

Netto utgifter er 40 % av budsjett, akkurat samme som i fjor.

Rammeområde 4: Driftsavdelingen

Utgifter	Regnskap	Budsjett m	Forbruk	Forbruk pr
Kostra hovedgruppe	30.04.2021	endr 2021	i %	30.04.2020
Lønn og sosiale utgifter	3 861 589	8 618 000	45 %	40 %
Kjøp av varer og tjenester	5 262 498	10 780 000	49 %	45 %
Kjøp av tjenester	1 672 748	3 885 000	43 %	43 %
Overføringer	514 172	739 000	70 %	44 %
Finansutgifter	0	13 000	0 %	0 %
Sum utgifter	11 311 007	24 035 000	47 %	41 %
Inntekter				
Salgs og leieinntekter	4 550 291	14 909 000	31 %	36 %
Refusjoner	811 126	869 000	93 %	41 %
Overføringer	0	0	0 %	0 %
Finansinntekter	-	14 000	0 %	0 %
Sum inntekter	5 361 417	15 792 000	34 %	36 %
SUM NETTO UTGIFTER	5 949 590	8 243 000	72 %	50 %

Lønnsutgifter

Lønn og sosiale utgifter er høyere enn rammen, og har steget siden fjoråret. I skole og barnehage har det vært ekstra renhold grunnet covid-19. Dette belastes prosjektkode. I tillegg har vi en ansatt som

lønnes via introduksjonsfondet i 2021. Dette er dessverre ikke tatt med i opprinnelig budsjett, og bidrar dermed til at lønnen vises som ekstra. Dette må budsjettreguleres snarest mulig.

Andre driftsutgifter

Kjøp av varer og tjenester ligger over rammen, også her høyere enn i fjor. Snøbrøyting er en del av utgiftene her, og den vil ikke starte opp igjen før i oktober. Forsikringer på bygg er betalt for hele året. Kommunale eiendomsavgifter faktureres nå kvartalsvis, og beregningen på blant annet vann er nå endret. Dette har utslag på kostnadene på våre egne bygg og anlegg. Faktiske kostnader vil bli mye høyere enn først budsjettet, så dette er også en sak som må budsjettreguleres i løpet av året. Under Loppa havn er det gjort større utbedringer på småbåthavn i Nuvsvåg, men også noe i Øksfjord. I tillegg har det også vært stort behov for elektriske utbedringer i havneområdet.

Kjøp av tjenester ligger over rammen, og likt som på samme tid i fjor. Innenfor tjenester har vi kjøpt renovasjon fra Vefas for halve året. Samarbeidet med IUA har en økt kostnad i forhold til budsjett med kr. 30 000,-, utgjør 75%.

Overføringsutgifter gjelder moms på varer og tjenester som er kjøpt.

Driftsinntekter

Vannavgift, kloakkavgift, slamtømming og renovasjon er fakturert for første kvartal. Inntektene er dermed etter budsjett selv om de ligger under 33% som er måltallet etter første tertial. Husleieinntektene ligger greit etter budsjett.

Refusjoner er i hovedsak inntektsført moms og refusjon sykepenges.

Samlet for etaten har vi så langt ett netto forbruk på 72% mot 50% i fjor.

Rammetilskudd, skatter, renter og avdrag

Loppa er en minsteinntektskommune, og skatteinntektene må ses i sammenheng med rammetilskuddet. Tapte skatteinntekter blir kompensert løpende gjennom rammeoverføringene. Det er gjennomsnittlig skattevekst på landsbasis som evt. vil få vesentlig betydning for utviklingen av våre frie inntekter (skatt og rammetilskudd).

Ved rapporteringstidspunkt var situasjonen som følger:

Hovedgruppe	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %
Skatt på inntekt og formue	6 276 388	20 500 000	31 %
Eiendomsskatt	427 445	1 680 000	25 %
Rammetilskudd	30 501 455	76 700 000	40 %
Andre overføringer			
Sum overføringsinntekter	37 205 288	98 880 000	38 %

Noe lavt på skatt, men dette vil ikke kunne sammenlignes med 33 % da det ligger litt på etterskudd. Ellers normal utvikling og i tråd med budsjettet.

Nedenfor følger oversikt over renter og avdrag på lån i tillegg til renteinntekter og utbytte:

Hovedgruppe	Regnskap	Budsjett	Forbruk i %
Renteutgifter, løpende lån	177 808	800 000	22 %
Avdrag på løpende lån	1 187 107	4 300 000	28 %
Sum renter og avdrag på lån	1 364 915	5 100 000	27 %
Renteinntekter og utbytte	86 717	981 000	9 %
Mottatte avdrag på utlån			
Sum eksterne finansinntekter	86 717	981 000	9 %

Renter og avdrag belastes noe ujevnt i løpet av året. På de største lånene våre er det kun to avdragsterminer i året, men forbruket til nå er innenfor budsjett.

Renta har vært lav de siste månedene, og renteinntekter ligger under budsjett.

Låneinstitusjon	Lånetype	Renteutvikling	Restgjeld pr 30.04	Rente
Husbanken	Startlån	0,8 – 0,9 %	12 691 435	Flytende
Kommunalbanken	Industrikai	0,9 – 1,05 %	1 166 780	Flytende
Kommunalbanken	Nerstranda	0,9 – 1,05 %	0	Flytende
Kommunalbanken	Helsesenteret	0,9 – 1,05 %	12 973 260	Flytende
Kommunalbanken	Vaddsalen industriomr	2,70 %	5 600 060	Fast
Kommunalbanken	Skavnakk kai	0,9 – 1,05 %	53 300	Flytende
Kommunalbanken	Parkveien 2	0,9 – 1,05 %	0	Flytende
Kommunalbanken	Till Vassd ind	0,9 – 1,05 %	1 359 770	Fast
Kommunalbanken	Vann, avløp	0,9 – 1,05 %	690 230	Flytende
Kommunalbanken		0,9 – 1,05 %	350 870	Flytende
Kommunalbanken	Kai Vassdalen	2,56 %	6 274 260	Fast
Total restgjeld			41 159 965	

Oversikten viser restgjeld fordelt på våre 2 låneinstitusjoner. Det er budsjettert med en rente på 1,2 %.

	31.08.2020		31.12.2020		31.04.2021	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Lån med pt rente	24,01	63,37	30,34	71,66	29,29	71,15
Lån med NIBOR basert rente	0	0	0	0	0	0
Lån med fast rente	13,88	36,63	12,00	28,34	11,87	28,85
Samlet langsiktig gjeld	37,89	100 %	42,34	100 %	41,16	100 %
Antall løpende enkeltlån	14		15		15	
Største enkeltlån	NOK 14,1 mill		NOK 13,5 mill		NOK 12,9 mill	

Antall løpende enkeltlån er økt da vi har tatt opp nytt startlån.

Likviditet pr. 30.04.21

Likviditet	Pr. 30.04.17	Pr. 30.04.18	Pr. 30.04.19	Pr. 30.04.20	Pr. 30.04.21
Kasse, post og bank	47 374 869	52 774 049	74 864 169	51 336 660	45 271 794
Kortsiktige fordringer	8 429 192	8 391 700	3 461 513	11 079 776	8 188 316
Sum omløpsmidler, kto.2.1	57 928 048	62 694 680	80 702 403	66 157 293	53 460 110
Kortsiktig gjeld, kto.2.3	19 568 388	19 138 164	12 618 809	15 224 002	(837 096)
Likvide midler	38 359 660	43 556 516	68 083 594	50 933 291	54 297 206

Den likvide situasjonen svinger naturlig i løpet av året.

Andel likvide midler har økt siden samme tid i fjor, men burde vært enda høyere med tanke på høy utbetaling fra Havbruksfond i 2020.

I henhold til finansreglement vedtatt av Kommunestyret med ikrafttredelse 25.10.2018, så skal rådmannen minst to ganger i året rapportere om finansforvaltningens resultat. I Loppa har vi ikke

alternative plasseringer, verken i form av penge-, obligasjon-, aksje-, eller eiendomsmarkedsplasseringer.

Vi har kun vanlig innskudd i bank med følgende saldo og avkastning:

Konto	Saldo pr 30.04.21	Innskuddsrente pr 30.04.21
Driftskonto	20 293 649	Rentene justeres ukentlig, gjennomsnittlig hittil i år: 0,6 %
Skattetrekkskonto	3 260 980	
Kontantkasse	49 733	Ingen renter
Konto med binding	15 804 894	0,3 - 0,5 % rente

Oversikt endring arbeidskapital

	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021
	30.04.2018	30.04.2019	30.04.2020	30.04.2021
OMLØPSMIDLER				
Endring betalingsmidler	-378 462	-6 260 616	-26 291 017	-10 955 909
Endring ihendehaverobl og sertifikater	0	0	0	0
Endring kortsiktige fordringer	-304 355	-659 148	7 558 464	-3 474 365
Endring premieavvik			1 364 137	0
Endring aksjer og andeler	0	0	0	0
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	-682 817	-6 919 764	-17 368 416	-14 430 274
KORTSIKTIG GJELD				
Endring kortsiktig gjeld (B)	-3 539 781	-3 522 465	-1 929 323	2 424 311
ENDRING ARBEIDSKAPITAL	-4 222 598	-10 442 229	-19 297 739	-12 005 962

Endring i arbeidskapitalen skal si noe om hvorvidt kommunens betalingsevne har forbedret seg eller forverret seg i løpet av året. Loppa kommunes endring i arbeidskapital, beregnet som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, har ved rapporteringstidspunktet gått ned. Dette er en indikasjon på dårligere likviditet i forhold til 2020, men likviditeten er god likevel.

Investeringsregnskapet

Kommunen har flere investeringsprosjekter i budsjettet for 2021.

Det er startet innkjøp av digitalt arkivsystem til NAV.

En bil er kjøpt inn til driftsavdelingen.

Brannbilen er ferdig finansiert. Dette kjøpet er det eget vedtak på, og må budsjettreguleres inn i løpet av året.

Det pågår prosjekter på vann- og avløpssiden.

Branngarasjen som ble påbegynt i fjor er ferdigstilt nå.

Av startlånmidler er det gjort videreutlån på kr. 230 000,-

Covid-19

Grunnet covid-19 er det fortsatt økt renhold i skole og barnehage, med dertil økte utgifter til dette.

Legestasjonen har også økte utgifter til vaksinasjon. Dette kompenseres imidlertid via rammetilskuddet med kr. 80 000,-.

I tillegg har kommunen fått kr. 500 000,- til kompensasjonsordning for lokale virksomheter. Hensikten med tilskuddet er å sette kommunene i bedre stand til å avhjelpe situasjonen for lokale virksomheter som er særlig hardt rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak. Ordningen skal kompensere de virksomhetene som har falt helt eller delvis utenfor de generelle kompensasjonsordningene.

Dato: 19.05.2021
Arkivref: 2021/542-8 / 200

Camilla Hansen

Saksnr	Utvalg	Møtedato
2021/75	Loppa formannskap Kommunestyret	03.06.2021

Årsmelding og kommuneregnskap 2020

Sammendrag

Behandling av årsmelding og kommuneregnskap 2020

—

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

Det vises til revisjonsberetningen og kontrollutvalgets behandling av årsregnskap og årsmelding. Loppa kommunestyre godkjenner på bakgrunn av dette årsregnskapet for 2020. Tilhørende årsmelding tas til etterretning.

Investeringsregnskapet vedtas med opptak av lån på totalt kroner 13 009 015,92.

- kr. 1 231 898,85 til Høgtun skole
- kr. 871 138,40 til Øksfjord barnehage
- kr. 4 049 725,10 til vannforsyning
- kr. 3 539 793,78 til avløpsanlegg
- kr. 2 694 809,60 til Skogveien 9
- kr. 621 650,19 til rådhuset

Nedbetalingstid settes til 30 år.

Vedlegg:

Årsmelding med hovedoversikter og noter (Fullstendig regnskap sendes kun ut på forespørsel).
Uttalelse fra ledelsen vedrørende regnskap 2020.
Revisjonsberetning.
Kontrollutvalgets uttalelse.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Fullstendig regnskap 2020.

Saksutredning:

Årsregnskapet for 2020 med tilhørende årsmelding legges herved frem for kommunestyret til behandling.

Driftsregnskapet er gjort opp med resultat i 0,- (null), etter strykning av avsetning til disposisjonsfond med kr 4,5 millioner.

Investeringsregnskapet er gjort opp med et resultat i 0,- (null), etter avsetning til ubundet investeringsfond på 955 141,-

For øvrige konkrete vurderinger og informasjon om driftsåret, henvises det i sin helhet til årsmeldingen og regnskapsanalysen.

Vurdering:

Administrasjonssjefens øvrige vurderinger fremgår av årsmeldingen.

LOPPA KOMMUNE

ÅRSMELDING 2020

30.03.2021

INNHold

1. INNLEDNING	3
2. ORGANISASJON OG BEMANNING	4
3. HVA SKJEDDE I 2020 – VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET	10
4. REGNSKAPSANALYSE 2017-2020	13
5. SENTRALE STYRINGSORGANER OG FELLESUTGIFTER.....	22
6. OPPVEKST OG KULTUR	24
7. HELSE, SOSIAL, PLEIE OG OMSORG.....	32
8. DRIFTSAVDELINGEN.....	44
REGNSKAPSSKJEMA 1A – DRIFT.....	52
REGNSKAPSSKJEMA 2A – INVESTERING.....	52
BEVILGNINGSOVERSIKT – INVESTERING.....	53
ØKONOMISK OVERSIKT – DRIFT.....	53
ØKONOMISK OVERSIKT – BALANSE.....	55
VEDLEGG – NOTEOPPLYSNINGER.....	57

1. INNLEDNING

Etter kommunelovens § 14 nr. 7 skal administrasjonssjefen utarbeide en årsberetning. Den pliktige delen av årsmeldingen som kommunelovens § 14.7 og regnskapsforskriften § 10 og § 12 som et minimum tilsier årsberetningen skal inneholde, er ivaretatt fra kapittel 2 til og med kapittel 8. De nevnte kapitler er utarbeidd i tråd med KRS nr. 6 Noter og årsberetning. (Foreningen for god kommunal regnskapsskikk).

Rapportering fra de enkelte sektorer kommer frem under hvert sitt hovedkapittel.

Januar 2020 startet opp med stor optimisme, med at vi sammen skulle få se resultater av de investeringer som ble vedtatt for dette året. Men etter 12. mars 2020 har det meste dreid seg om den pågående pandemien. Prognosen som man da ble gitt, så dystert ut.

Covid-19, smittevern og en uforutsigbar hverdag har preget dette året, samtidig som samfunnsoppdraget vårt har stått ved lag. Når vi har avsluttet året, ser vi har kommet godt i mål på oppdraget, dette med hjelp av godt arbeid ute i hele kommunen.

Økonomiske vurderinger

Det regnskapsmessige resultatet viser kroner 0,-. Årets netto driftsresultat er på 12,4 mill. som tilsvarer netto driftsresultat på 7,64 %. Netto driftsresultat for 2020 er ca. 16,8 mill. høyere enn i 2019. Resultatet 2020 skyldes i stor grad utbetaling fra Havbruksfond på 20 mill.

Vi er en liten kommune, men ingen liten «bedrift». Det er sant på den måten at vi tilhører en av de minste befolkete kommunene i landet, men kommunen som organisasjon er samtidig den største bedriften i vår kommune.

Vi har også i 2020 hatt utfordringer om ikke mere. Men sånn vil det alltid være. Det samfunnsoppdraget vi er satt til å utføre, handler om å bidra til at alle i vårt lokalsamfunn kan ha verdige liv og en trygghet.

En god og langsiktig økonomiforvaltning er en grunnleggende forutsetning for at Loppa kommune skal kunne ivareta sine grunnleggende oppgaver som demokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver.

Ny kommunelov krever en vurdering av de langsiktige linjer i kommunens økonomiske utvikling.

Administrasjonssjefen er bekymret for økningen i driftskostnadene på tekniske tjenester. Administrasjonssjefen mener at kommunen raskt må omstille seg til et bærekraftig driftsnivå der driften gir et årlig overskudd som kan bidra til å bevare det samfunns ansvaret vi sammen bærer.

Det er fellesskapet vi holder frem som vår fremste beholdning. Det står alltid på spill, for det krever mot å være medmenneske og å hengi seg til fellesskapet.

Øksfjord 30. mars 2021

Frank Bækken
Administrasjonssjef

2. ORGANISASJON OG BEMANNING

Loppa kommune er i dag organisert med tre etater: Driftsavdelingen, helse og omsorg og oppvekst og kultur. Hver etat har sin egen leder; driftssjef, helse -og omsorgsleder samt oppvekst og kultursjef, som alle rapporterer direkte til rådmannen.

2.1 PERSONELL OG REKRUTTERING

Totalt antall årsverk og ansatte i Loppa kommune.

TEKST	2016	2017	2018	2019	2020
Antall årsverk	118,12	116,30	119,01	116,4	119,82
Antall ansatte	138	134	137	137	137
Antall kvinner	97	97	99	96	97
% andel kvinner	70%	72,3	72,3	70,07	70,80
Antall menn	41	37	38	41	40
% andel menn	30	27,7	27,7	29,93	29,20
Antall kvinner i lederstillinger	4	4	4	3	3
% andel kvinner i lederstillinger	80%	80%	80%	60%	60%
Antall menn i lederstillinger	1	1	1	2	2
% andel menn i lederstillinger	20%	20%	20%	40%	40%

TEKST	2016	2017	2018	2019	2020
Antall deltidsstillinger *	42	49	53	47	42
Antall ansatte i deltidsstillinger	34	41	46	42	37
Antall kvinner i deltidsstillinger	24	29	35	33	31
% andel kvinner i deltidsstillinger	70%	70,7	76,0	78,5	83,78
Antall menn i deltidsstillinger	10	12	11	9	6
% andel menn i deltidsstillinger	30%	29,3	24,0	21,5	16,22

*Fra 2017 regnes alle stillinger som er under 100% som deltidsstillinger, mot tidligere 75%, derfor er antall deltidsstillinger økt.

Deltidsbrannvesenet utgjør 16,94 %, med totalt 21 stk. pr. 31.12.20, hvorav 6 er ansatt i andre kommunale stillinger. De er tatt ut fra antall deltidsstillinger da de skaper et feil bilde av fordelingen mellom kvinner og menn.

Statsforvalteren har signalisert at økt bruk av lønn vil være nødvendig ved rekruttering av fagkompetanse til Loppa kommune.

2.2 LØNNSUTVIKLING

I 2020 ble det gjennomført lokal lønnsregulering for ansatte etter Hovedtariffavtalens kapittel 3 og 5. Ansatte i kapittel 4 fikk sin lønnsutvikling fastsatt i henhold til sentrale bestemmelse. Det var ingen forhandlinger i kapittel 4. Total lønnskostnad for 2020 utgjør kr 88 294 065,-, en økning på kr 4,66 millioner fra 2019 (5,57 %). Beløpet total lønnskostnad inkluderer sosiale utgifter.

2.3 LEDELSE

Med hensyn til kommunens leder- og styringsstruktur består kommunens toppledelse av administrasjonssjef og assisterende administrasjonssjef/økonomisjef. Ved utgangen av 2019 bestod administrasjonssjefens ledergruppe av administrasjonssjef, oppvekst- og kultursjef, konstituert helse og omsorgsleder, driftssjef og økonomisjef.

2.4 HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Loppa kommune er en inkluderende arbeidslivsbedrift. Kommunen har satt mål for å øke nærværet, tilrettelegge arbeid for ansatte med redusert funksjonsevne, samt tilrettelegge for at arbeidstakere står i jobb fram til pensjonsalderen.

Loppa kommune skal ha fokus på forebygging av sykmeldinger og oppfølging av sykmeldte.

IA-avtalen legger føringer for tett og systematisk sykefraværsoppfølging, og utøves i samarbeid mellom arbeidstaker, leder, lege/helsepersonell, bedriftshelsetjeneste, personalrådgiver og Nav.

Utvikling av nærværet i Loppa kommune 2015-2020:

Nærvær i %	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kvinner	92,9	92,1	89,8	90	89,7	90,5
Menn	95,2	95,6	92,7	95,6	94,7	95,7
Totalt	93,5	93,1	90,7	91,5	91,2	92,1

Bedriftshelsetjeneste

Gjennom å være IA-bedrift, og i dialog med Nav Arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten, har Loppa kommune et kontinuerlig søkelys på tilrettelegging i arbeidssituasjoner. Slik tilrettelegging kan begrense frafall av arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne og samtidig bidra til like muligheter til å stå i arbeid uavhengig av funksjonsevne.

Loppa kommune har avtale med Hemis AS. I 2020 har Hemis AS utført lovpålagte arbeidshesekontroller av ansatte, bistand og rådgivning vedrørende systematisk HMS-arbeid, bistand i personalsaker samt deltakelse i dialogmøter med sykemeldte arbeidstakere der dette har vært nødvendig.

Pr 31.12.2020 har de fleste verneombud og de fleste ledere i kommunen nødvendig HMS opplæring, etter kurs i regi av Hemis AS. Verneombud og ledere som ikke har nødvendig HMS opplæring vil få dette i løpet av våren 2021.

Kontroll og etisk standard

For å sikre betryggende kontroll og høy etisk standard i virksomheten er arbeid med internkontroll iverksatt. Delegasjonsreglementet revideres fortløpende etter hvert som det kommer nye nasjonale føringer. Etske retningslinjer ble revidert i 2018. Kommunens intranett var på plass våren 2017, og et elektronisk avvikssystem ble innført samtidig.

Miljøpåvirkning

Papirbruk forsøkes redusert på flere måter. Vi benytter kommunens kildesortering. Møteinnkallinger sendes ut elektronisk. I 2017 ble generell digital forsendelse innført, og post til innbyggere og organisasjoner sendes hovedsakelig digitalt.

Vårt reisebehov skaper noe utslipp. I hovedsak skjer reiser ved fly eller bil. Vi etterstreber å samordne reiser i størst mulig grad, både av økonomiske og miljømessige hensyn.

Likestilling

Med unntak av driftsavdelingen er andelen menn lav i hele organisasjonen. Etatsledergruppa består av administrasjonssjef, driftssjef, oppvekst- og kultursjef, helse- og omsorgsleder og økonomisjef, herav 2 menn og 3 kvinner.

Fordelingen mellom kvinner og menn i organisasjonen er ca. 70 % kvinner og 30 % menn. Kommunen har ikke hatt spesielt fokus på bedre kjønnsbalansen, men i rekrutteringsarbeidet til stillinger hvor kjønnsbalansen er svært ulik har det underrepresenterte kjønn blitt oppfordret til å søke.

Diskriminering

I Loppa kommune har vi arbeidstakere fra flere nasjonaliteter. Spesielt innenfor helsesektoren har vi utenlandske arbeidstakere. Vi er avhengig av alle for å få arbeidsoppgaver utført på forsvarlig vis, og alle er velkommen hos oss. Dette gjelder uansett hvilken etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering eller andre egenskaper en person måtte ha.

2.5 ØKONOMISK UTVIKLING 2020

Loppa kommune endte i 2020 opp med et merforbruk (underskudd) på 4,5 millioner kroner.

Hvis driftsregnskapet viser et merforbruk etter at vedtatte budsjettdisposisjoner er gjennomført, så skal merforbruket reduseres så mye som mulig ved å

- a) Stryke overføring til investering
- b) Stryke avsetning til disposisjonsfond
- c) Stryke inndekning av tidligere års merforbruk

4,5 millioner er strøket på avsetning til fond. Her er det tenkt tatt fra avsetningen av midlene vi fikk fra Havbruksfondet på kr. 20 130 000,-. Avsetningen ble da på 15,6 millioner kroner.

Resultatet som foreligger da er på kroner 0,-, som er hvordan regnskapet skal avsluttes etter ny kommunelov.

På inntektssiden har vi høyere brukerbetaling, høyere rammetilskudd og høyere overføringer med krav til motytelse enn budsjettet. Men vi har svikt i andre salgs- og leieinntekter.

På utgiftssiden har vi økning over hele linja i forhold til budsjett. Lønn og sosiale utgifter, kjøp av varer og tjenester, og overføringer.

Avdelingen som står for det høyeste overforbruket er driftsavdelingen.

Som tidligere signalisert må kommunen redusere driftsutgifter og øke inntektene, dette bekrefte nå av resultatet for 2020.

2.6 BEFOLKNINGSUTVIKLING

Å BO - Folketallet

Folketallet i kommunen var på sitt høyeste i 1960 med 2706 innbyggere. Siden den gang har folketallet årlig blitt redusert med opp til 5 % hvert år og det har kun vært en mindre tilvekst i 3 av de siste 50 årene.

Statistisk sentralbyrå (SSB) lager prognoser for befolkningsutviklinga. Prognosene til SSB er nå begynt å vise befolkningsøkning for Loppa. Forventet utvikling på folketallet i Loppa er 974 innbyggere i 2030 (mot 737 tidligere), 998 innbyggere i 2040 (mot 587 tidligere), og 1 012 innbyggere i 2050. Disse prognosene tilsier en fordobling av innbyggertallet mot tidligere prognoser, og det hadde vært svært positivt om dette faktisk slo til.

Målet i utkastet til kommuneplanens samfunnsdel er å stabilisere et folketall på ca. 1000 innbyggere.

	2015K4	2016K4	2017K4	2018K4	2019K4	2020K4
Folketallet 1. januar	989	951	968	941	917	888
Fødte	8	6	7	7	2	4
Døde	15	15	18	24	15	11
Fødselsoverskudd	-7	-9	-11	-17	-13	-7
Innvandring	7	43	15	6	16	9
Utvandring	9	8	2	6	4	4
Innflytting, innlandsk	27	53	38	38	63	65
Utflytting, innlandsk	56	62	67	45	91	91
Nettoinnflytting inkl. inn- og utvandring	-31	26	-16	-7	-16	-21
Folkevekst	-38	17	-27	-24	-29	-28
Folketallet ved utgangen av kvartalet	951	968	941	917	888	860
Kilde: SSB						

Tabellen viser folketallsutviklinga de siste årene. Utviklinga har vært negativ, og ligger nå godt under 1000 innbyggere. Samtidig som folketallet har blitt redusert har gjennomsnittsalderen økt, og det dør 2-3 ganger så mange personer som det fødes. En viss tilflytting fra utlandet de senere årene har vært med å dempe befolkningsnedgangen.

Å besøke

Det er viktig med en møteplass for reisende, og bygdenes befolkning. Det er mulighet for overnatting i Øksfjord. På de fleste øvrige stedene i Loppa vil det også være muligheter for overnatting for besøkende. Koronasituasjonen har hatt stor effekt på møteplasser, for reisende og for bygdenes befolkning.

Sysselsatte og arbeidsmarked

Tabellen ovenfor viser sysselsetting i Loppa etter yrker. Kilde SSB.

Næringsvirksomhet og arbeidsliv

I utkastet til kommuneplanens samfunnsdel blir det vist til at det har vært satt hovedfokus på følgende næringer og næringsområder:

- ❖ Oppdrett
- ❖ Leverandørindustri til oppdrett
- ❖ Maritim virksomhet/slipp
- ❖ Fisketurisme

I tillegg er det også fokusert på andre sjørettede aktiviteter med forankring i lokalt eierskap.

I Bergsfjord er det etablert båtbyggeri. De bygger stabile båter om kan brukes i fisketurismen i Loppa.

Det er to fiskemottak i kommunen, i Bergsfjord. Fiskebruket i Øksfjord som gikk konkurs høsten 2018 er overtatt av nye eiere. De har til tross for koronaeffekten, hatt en god drift i 2020.

Det er to store aktører som driver oppdrett i Loppa, Grieg Seafood Finnmark og Cermaq. Disse sysselsetter i dag ca. 40 personer. Utfordringa for kommunen er å få flere av de som arbeider på oppdrettsanleggene til å bo i kommunen, da kun 7 har bosted i kommunen i dag.

Leverandørindustrien til oppdrett er blitt viktig for kommunen. Polarfeed produserer fiskefor og Frydenbø Industri Øksfjord AS med sine to verkstedhaller kan vedlikeholde de største forflåtene og også tilby andre mekaniske tjenester til næringa.

Mot slutten av 2020 startet Brisk Aqua Service sin etablering på industriområdet i Vassdalen. De tilbyr service og vedlikehold av utstyr innen havbruk og fiskeoppdrett. Dette innebærer bl.a. vask, vedlikehold og reparasjon av utstyr, samt håndtering av utstyr som skal kasseres. Det er svært

positivt med slike nyetableringer, og viser at også Loppa kan være et alternativ ved valg av sted å etablere seg på.

Det er flere fisketuristanlegg i kommunen. Bedriftene går godt og har stort gjenkjøp hos sine kunder. Bedriftene er med på å opprettholde distriktsbutikker, salg av drivstoff og kommunikasjoner i distriktet. Koronaeffekten har ført til nedstengning av fisketuristanleggene. Kommunen og staten har måtte bidra med økonomisk støtte – bidrag til å betjene faste kostnader.

For å utvikle et mer hardført næringsliv er det viktig å legge til rette for at det etableres flere lønnsomme bedrifter med over 15 ansatte. Dette må skje gjennom nyskaping i eksisterende bedrifter samtidig som en slår ring rundt etablerte og mindre bedrifter med gode ideer.

Generelt kan en si at det har blitt et mer variert arbeidsmarked i kommunen. Det har kommet nye arbeidsplasser innafor bl. a fiskeoppdrett, leverandørindustri til oppdrett og fiske, mekanisk industri, rederivirksomhet og fisketurisme. Men fortsatt er det slik at i Loppa arbeider flertallet av kvinnene i det offentlige, og flertallet av mennene arbeider i det private næringsliv.

Næringsareal.

Det er ledig næringsareal i Vassdalen, begrenset til sørsiden av fylkesvei 882, og er ikke opparbeidet klart til bygging. Kommunen har fortsatt et hus på eiendommen som leies ut. Det jobbes også med å etablere et nytt næringsareal i Nuvsvåg.

I kommuneplanens samfunnsdel ble det foreslått å utvide næringsarealet i Vassdalen med en utbygging langs fylkesveien i retning Finneset. Det ble satt i gang grunnundersøkelser som en forberedelse på utvidelsen. Resultatene av grunnundersøkelsen i Vassdalen viser at grunnen er svært bløt og det vil bli både kostbart og risikofylt å fylle ut området som foreslått i samfunnsdelen. Det søkes nå etter alternativt areal for nytt næringsområde i Øksfjord.

I Nuvsvåg har det pågått nye grunnundersøkelser på foreslått utvidelse av allerede godkjente næringsareal på Sandbakken. Også her viser grunnundersøkelsene at det fins partier med usikker grunn. Kontroll av prøvetakingen er utført av tredjepart iht. krav, og man er klare til å fortsette den videre reguleringsprosessen.

Ny arealplan.

Det har vært arbeidet med ny arealplan for kommunen i meldingsåret. Arealplanen søkes ferdigstilt i løpet av våren 2021. For at arealplanen skal være ferdig til våren 2021, er en nødt til å finne en løsning under mekling fort, slik at kommunestyret kan behandle den i junimøtet. Det er en lav sannsynlighet for at planen vil være behandlingsklar til våren. Dersom meklingen ikke fører frem, er det departementet som må avgjøre tvisten. Arealplanen vil i så tilfelle ikke kunne være rettskraftig før departementets avgjørelse.

3. HVA SKJEDDE I 2020 – VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET

Februar

- ❖ Utredning av folkehelsegrunnlag i planstrategi
- ❖ Livsoppholdssatser 2020 – økonomisk bistand
- ❖ Endring av lokalitet, utekontor Sandland/Sør-Tverrfjord
- ❖ Tilleggsbevilgning Skogveien 9 – Utbedring av tak
- ❖ Kjøp/leasing av bil til hjemmetjenesten

Mars

- ❖ Venterom ekspedisjonskai Nuvsvåg
- ❖ Klagesak for underinstansbehandling, sak «klage på deler av saksfremstillingen i sak om vedtak om utkjøp av eiendom g.nr 26 br.nr 178, Loppa kommune
- ❖ Søknad om oppstartstilskudd – til utvikling av nytt spise- og overnattingssted
- ❖ Suppleringsvalg
- ❖ Koronasituasjonen
- ❖ Prosessene rundt de ekstraordinære smittevernstiltakene som er iverksatt i Loppa kommune

April

- ❖ Loppa kommunestyre åpner igjen for bruk av offentlig persontransport inn og ut av Loppa kommune
- ❖ Forbud mot å oppholde seg på fritidseiendom
- ❖ Karantenereregler, smittevern, Loppa kommune
- ❖ Stenging av alle snøskuterløyper i Loppa kommune i forbindelse med Covid-19 viruset
- ❖ Detaljregulering for Frakkfjorden akvakulturanlegg – planforslag trukket av Grieg Seafood Finnmark
- ❖ Forbud mot å overnatte på fritidseiendom
- ❖ Karantenereregler Loppa kommune (behandlet i to møter)

Mai

- ❖ Valg av meddommer til Hålogaland lagmannsrett
- ❖ Valg av skjønnsmedlemmer
- ❖ Valg av meddommere Alta tingrett for perioden 1. januar 2021 – 31. desember 2024
- ❖ Søknad om midler til deltakelse i utviklings- og kompetanseprogrammet ABSOLUTT Nord 2020-21
- ❖ Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2020 - 2024
- ❖ Retningslinjer for kommunalt krisefond
- ❖ Fiskerifond – forslag på endring av regelverk
- ❖ Orienteringssak: Arkiv- og sakssystem i Loppa kommune

Juni

- ❖ Forslag til styrekandidater Ymber
- ❖ Felles eierstrategi for Ymber
- ❖ Nytt sak- og arkivsystem for Loppa kommune

LOPPA KOMMUNE

- ❖ Endring av vedtekter for Sfo i Loppa kommune
- ❖ Avhending av kommunal flytebrygge i Nuvsvåg
- ❖ Oppgradering av brannalarmanlegg og det elektriske anlegget ved Høgtun skole
- ❖ Regnskapsrapportering 1. tertial 2020
- ❖ Utsettelse av betaling av eiendomsskatt og kommunale avgifter
- ❖ Sikringstiltak Høgtun skole
- ❖ Orientering - Redegjørelse leieforhold mellom Loppa kommune og Nuvsvåg Dagligvare AS
- ❖ Rapport etter hendelsesbasert undersøkelse (PwC) – Salget av helsehuset på Sandland (PwC)

September

- ❖ Bevilgning av ekstra lønnsmidler til renholdsseksjonen
- ❖ Endring av vedtekter for Sfo i Loppa kommune
- ❖ Valg av ny representant for forliksrådet
- ❖ Ny selskapsavtale for KUSEK IKS
- ❖ Årsmelding og kommuneregnskap 2019
- ❖ Økonomisk støtte til NKs veiledningscenter for pårørende Nord-Norge 2020/2021
- ❖ Låneopptak startlån 2020
- ❖ Endring av selskapsavtale for IKA Finnmark IKS
- ❖ Kjøp av kommunal eiendom / utvidelse av tomt
- ❖ Deponering av historisk elektronisk arkiv
- ❖ Søknad om støtte til bredbånd 2020, Troms- og Finnmark fylkeskommune
- ❖ Ny selskapsavtale Vefik IKS og kostnadsfordeling 2021
- ❖ Gjennomføring av digitale fjernmøter for folkevalgte i Loppa kommune

November

- ❖ Orientering fra Agenda Kaupang
- ❖ Forlengelse av varighet for Loppa kommunes krisefond for virksomheter rammet av koronakrisen
- ❖ Ugyldig vedtak om salg av eiendom 26/372 fattet 23.11.2017, forslag om ny behandling
- ❖ Henvendelse fra kontrollutvalget til kommunestyret i Loppa vedrørende kommunens fremtidige revisjonsordning
- ❖ Elin M. Olsen søker fritak fra politiske verv for hele valgperioden
- ❖ Valg av nytt medlem av kontrollutvalget
- ❖ Gjennomføring av digitale fjernmøter for folkevalgte i Loppa kommune

Desember

- ❖ Orientering fra Troms Kraft
- ❖ Regelverk og retningslinjer for salg og skjenking av alkohol 2021 – 2025
- ❖ Orientering om barnevernsreformen
- ❖ Veiledningspilot, helhetlig boligplan som legger til rette for bolyst og næringsutvikling – med strategier for nye og eksisterende boenheter
- ❖ Etablering av Helsefellesskap Finnmark

- ❖ Henrik Pettersen søker fritak fra politiske verv for hele valgperioden
- ❖ Maria Thomassen søker fritak fra politiske verv for hele valgperioden
- ❖ Ekstra bevilgning til Loppa kirkelige fellesråd
- ❖ Havneregulativet Loppa havnedistrikt 2021
- ❖ Endring av antall terminer for fakturering av kommunale avgifter
- ❖ Regnskapsrapportering 2. tertial 2020
- ❖ Budsjetreguleringer investeringsregnskapet
- ❖ Budsjetreguleringer driftsregnskapet
- ❖ Påvirkbare egeninntekter – selvkostområdet 2021
- ❖ Påvirkbare egeninntekter oppvekst- og kultur 2021
- ❖ Påvirkbare egeninntekter 2021 – Helse- og omsorg
- ❖ Påvirkbare egeninntekter – oppmåling og byggesaksgebyr 2021
- ❖ Påvirkbare egeninntekter 2021 – driftsavdelingen
- ❖ Årsbudsjett 2021 – Økonomiplan 2021-2024
- ❖ Tiltak rettet mot ensomhet
- ❖ Partnerskap Troms kraft og Ymber

LOPPA KOMMUNE

4. REGNSKAPSANALYSE 2017-2020

4.1 DRIFTSREGNSKAPET 2020

	2017	2018	2019	2020 Regnskap	2020 Budsjett
Driftsinntekter					
Skatteinntekter	22 235 491	21 296 108	20 522 643	21 128 010	21 500 000
Eiendomsskatt			894 638	854 542	805 000
Statlige rammeoverføringer	73 408 464	74 198 105	74 225 219	78 678 244	77 000 000
Andre overføringer fra staten	659 256	33 475 665	1 743 320	21 296 163	20 130 000
Øvrige driftsinntekter	49 683 455	40 398 370	48 282 877	40 371 529	32 778 000
Sum driftsinntekter	145 986 666	169 368 248	145 668 697	162 328 488	152 213 000
Driftsutgifter					
Lønn inkl. sosiale utgifter	84 480 415	82 084 581	83 632 775	88 294 066	83 253 000
Kjøp av varer og tjenester	40 073 215	42 217 179	52 217 155	47 970 699	39 584 000
Overføringer	10 028 031	10 528 264	11 469 403	11 006 308	9 312 000
Avskrivninger	6 301 283	6 485 168	7 105 409	7 480 371	6 498 000
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	140 882 944	141 315 193	154 424 742	154 751 444	138 647 000
Brutto driftsresultat	5 103 721	28 053 055	-8 756 045	7 577 044	13 566 000
Finanstransaksjoner					
Finansinntekter	625 812	2 214 587	2 382 917	1 717 766	2 041 000
Renteutgifter	801 083	729 468	806 267	754 830	1 200 000
Avdrag og utlån	5 321 592	5 135 509	4 309 181	3 610 921	4 000 000
Resultat finanstransaksjoner	-5 496 862	-3 650 390	-2 711 055	-2 647 985	-3 159 000
Motpost for avskrivninger	6 301 283	6 485 168	7 105 409	7 480 371	6 498 000
Netto driftsresultat	5 908 142	30 887 833	-4 361 691	12 409 431	16 905 000

Regnskapet for 2020 viser et netto driftsresultat på 12,4 mill. Så kommer avsetning til og bruk av fond før vi sitter igjen med et resultat på 0,- kroner.

Netto driftsresultat er 7,64 %.

Nedenfor vises utviklingen av netto driftsresultat de seneste årene:

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Netto driftsresultat	3 769 814	6 329 121	5 908 142	30 887 833	-4 361 691	12 409 431

LOPPA KOMMUNE

Anbefalingen i dag er at netto drift i % av sum inntekter bør være på minimum 1,75 %, som er statens og KS` anbefaling for sunn kommuneøkonomi. Disse reservene gjør kommunen i stand til å møte svikt i inntekter (eks. skatt/rammetilskudd) og uforutsette økninger på utgiftssiden (eks. lønnsoppgjør, økte renter med mer.)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Netto driftsresultat	3 769 814	6 329 121	5 908 142	30 887 833	-4 361 691	12 409 431
Sum driftsinntekter	133 559 022	139 594 510	145 986 666	169 368 248	145 668 697	162 328 488
Netto drift i % av sum driftsinntekter	2,82 %	4,53 %	4,05 %	18,24 %	-2,99 %	7,64 %

På rammetilskuddet har vi i 2020 fått ca. 1,7 million mer enn budsjettet. På skatt har vi imidlertid fått inn ca. 370 000,- mindre enn budsjettet. Noe av økningen i rammetilskuddet skyldes derfor kompensasjon av tapte skatteinntekter.

Halvparten av avdelingene hadde merforbruk i 2020:

- Helse og omsorg kr. 2 491 099,-
- Driftsavdelingen kr. 4 389 476,-

Administrasjonssjefen oppfordrer etatene og medarbeiderne til økt fokus på kostnadskontroll. Drift på alle rammeområder skal balanseres.

Søkelyset på økonomi er en forutsetning, og det kreves samarbeid på alle plan. Det handler om holdninger og det handler om respekten for forvaltningen av offentlig midler. Prioriteringene er knallharde, og vi må være varsomme med å etablere nye tiltak som påvirker drifta i form av økte kostnader.

Utviklingen i andelen av netto driftsutgifter de siste 5 årene har vært slik:

	2016	2017	2018	2019	2020
Fellesområde/ Sentraladministrasjon	18,5 %	18,6 %	18,8 %	19,05 %	17,51 %
Oppvekst og kultur	24,7 %	24,2 %	21,4 %	22,45 %	18,28 %
Helse og omsorg	44,8 %	46,8 %	51,5 %	46,37 %	51,87 %
Driftsavdeling	12,0 %	10,4 %	8,3 %	12,13 %	12,34 %

Utviklingen i andelen av brutto driftsutgifter de siste 5 årene har vært slik:

	2016	2017	2018	2019	2020
Fellesområde/ Sentraladministrasjon	15,2 %	13,8 %	15,1 %	15,12 %	17,38 %
Oppvekst og kultur	20,7 %	19,8 %	21,0 %	20,63 %	16,43 %
Helse og omsorg	41,9 %	45,9 %	45,1 %	44,09 %	45,38 %
Driftsavdeling	22,2 %	20,5 %	18,8 %	20,16 %	20,81 %

4.2 LØNNSUTGIFTER

Lønn og sosiale utgifter utgjør en vesentlig del av de totale driftsutgiftene. I 2020 utgjør dette 57 %. I tillegg har vi brukt vikarbyrå til leger og sykepleiere, her henholdsvis 2 millioner til legevikarer og 700 000,- til sykepleiervikarer.

Oversikten per etat ser slik ut:

- ❖ Sentraladministrasjonen har et forbruk på 100 %
- ❖ Oppvekst og kultur har et forbruk på 110 %
- ❖ Helse og omsorg har et forbruk på 99 %
- ❖ Driftsavdelingen har et forbruk på 118 %

Vi må fortsatt ha fokus på hvordan vi kan etablere og gjøre bruk av et "daglig" innsparingspotensiale. Dette vil være svært viktig i tiden som kommer. Her kommer også fortsettelsen på omstillingsprosjektet med Agenda Kaupang inn.

Lønnsutgiftene har hatt følgende utvikling siden 2016:

	2016	2017	2018	2019	2020
Driftsutgifter	134 522 020	140 882 944	141 315 194	154 424 742	154 751 444
Lønnsutgifter	80 268 222	83 129 205	82 234 000	84 238 861	88 294 066
I prosent av sum driftsutgifter	59,67 %	59,01 %	58,19 %	54,55 %	57,06 %

Lønn og sosiale utgifter har økt siden 2019.

4.3 INVESTERINGER

INVESTERINGER	2017	2018	2019	2020 Regnskap	2020 Budsjett
Brutto investeringsutgifter	2 164 794	11 425 474	23 626 310	23 503 569	32 033 000
Andre utgifter					
Inntekter i forb. med inv.	1 423 866	1 783 336	5 143 774	3 706 743	4 435 000
Finanstransaksjoner	6 891 306	4 661 929	7 270 564	5 970 153	11 955 141
Finansieringsbehov	7 632 234	14 304 068	25 753 100	25 766 979	39 553 141
Finansiering					
Bruk av lån	3 240 000	9 211 400	7 793 264	15 459 016	28 230 000
Aksjesalg og mottatte avdrag	1 015 941	597 802	2 121 384	538 970	500 000
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0
Overført fra drift	261 000	365 000	0	8 186 579	9 323 000
Bruk av fond	3 115 292	3 774 846	15 838 453	1 582 414	1 500 000
Sum finansiering	7 632 234	13 949 049	25 753 100	25 766 979	39 553 000

LOPPA KOMMUNE

Av investeringsprosjekter som er fullført kan nevnes:

- ❖ Oppgradering av aldersboligen
- ❖ Total renovering av Skogveien 9
- ❖ Investering programvare
- ❖ Tak over inngangsparti rådhus
- ❖ Sikringstiltak Høgtun
- ❖ Vann- og avløpsanlegg Øksfjord pågår, og prosjektet fortsetter i årene fremover.
- ❖ Pasientvarslingsanlegg Øksfjord sykehjem og brannvarslingsanlegg Øksfjord barnehage ble påbegynt i 2019 og ferdigstilt i 2020.

I tillegg inneholder investeringsregnskapet ekstraordinære avdrag på lån, mottatte avdrag på utlån og bruk av lånemidler knyttet til Startlån.

Oversikten viser ett finansieringsbehov på 25,7 millioner. 15,5 mill. av dette skal finansieres ved bruk av lån. Resten er finansiert ved bruk av oppsparte midler. Kr. 955 000,- er avsatt til ubundet investeringsfond etter utbetaling fra Kystverket for bølgedemper i småbåthavna.

4.4 BALANSEN PR 31.12.20

	2017	2018	2019	2020
EIENDELER				
Omløpsmidler:				
Kasse, postgiro, bank	53 152 512	81 124 786	55 665 832	56 227 703
Fordringer og premieavvik	10 224 986	6 497 381	14 593 651	11 662 681
Sum omløpsmidler	63 377 498	87 622 167	70 259 482	67 890 384
Anleggsmidler:				
Aksjer og andeler	6 404 326	6 914 125	7 362 419	7 806 047
Pensjonsmidler/KLP	189 655 394	200 222 514	203 418 772	218 542 163
Utlån	7 790 887	9 409 981	9 966 010	12 372 717
Varige driftsm./fast eiendom	184 962 027	190 087 272	205 425 517	218 862 200
Sum anleggsmidler	388 812 635	406 633 891	426 172 718	457 583 127
SUM EIENDELER	452 190 132	494 256 059	496 432 201	525 473 511
GJELD OG EGENKAP.				
Gjeld				
Kortsiktig gjeld	15 598 383	9 096 344	11 106 274	1 587 215
Langsiktig gjeld	264 088 297	263 611 828	269 830 851	270 212 046
Sum gjeld	279 686 680	272 708 171	280 937 125	271 799 261
Egenkapital				
Fond	42 866 589	68 426 757	57 156 797	55 770 124
Regnsk. overs./underskudd	3 976 114	5 402 655	0	0
Annen egenkapital	125 660 749	147 817 475	158 338 279	192 921 8745
Sum egenkapital	172 503 452	221 547 887	215 495 076	253 674 250
SUM GJELD OG EK	452 190 132	494 256 059	496 432 201	525 473 511

LOPPA KOMMUNE

I oversikten over kommunens eiendeler vises det at sum omløpsmidler har gått ned. Andelen kasse og bankinnskudd er på ca. samme nivå som året før. Premieavviket og kundefordringer er redusert. Våre investeringer øker også verdien på våre faste eiendommer og anlegg.

Når det gjelder gjeldsoversikten så er andelen langsiktig gjeld nesten det samme som året før. Kortsiktig gjeld er kraftig redusert. Vi har tatt opp startlån i 2020 på 6 millioner.

Pensjonsforpliktelsene er økt med kr. 113 500,- totalt fra 2019 til 2020. Denne forpliktelsen er beregnet av KLP og SPK og skal sikre at der er midler til dekning av fremtidige pensjonsutbetalinger. Forpliktelsen er økt med ca. 4 millioner hos KLP, og redusert med ca. 4 millioner hos SPK.

4.5 ENDRING I ARBEIDSKAPITALEN

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Omløpsmidler 01.01.	49 959 930	50 732 610	57 632 070	63 377 498	87 622 167	70 259 482
Omløpsmidler 31.12.	50 732 610	57 632 070	63 377 498	87 622 167	70 259 482	67 890 384
Endring omløpsmidler	772 680	6 899 460	5 745 428	24 244 669	-17 362 685	-2 369 098
Kortsiktig gjeld 01.01.	14 167 569	13 786 585	14 034 806	15 598 383	9 096 344	11 106 274
Kortsiktig gjeld 31.12.	13 786 585	14 034 806	15 598 383	9 096 344	11 106 274	1 587 215
Endringer korts. gjeld	380 983	-248 221	-1 563 577	6 502 040	-2 009 930	9 519 059
Endringer i arbeidskapitalen	1 153 663	6 651 239	4 181 851	30 746 709	-19 372 615	7 149 961

Endring i arbeidskapitalen skal si noe om hvorvidt kommunens betalingsevne har forbedret seg eller forverret seg i løpet av året. Loppa kommunes endring i arbeidskapital, beregnet som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, har ved utgangen av året økt. Det betyr at vår likvide situasjon har forbedret seg sett i forhold til forrige år.

4.6 GJELD OG EGENKAPITAL

Lånegjeld pr. 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totale lån	45 092 775	43 724 354	40 136 255	40 010 900	42 079 377	42 347 072
Gjeld pr. innbygger	47 416	45 169	42 653	43 632	47 387	49 241

Kommunens gjeldsbyrde var på ca. kr. 79 150 000,- i 2003. Fra 2003 og til 2010 betalte vi ned lånegjelda med hele 30,1 million. Fra 2011 gikk gjelda pr. innbygger opp igjen. Dette skyldtes at låneopptaket i 2011 og 2012 var større enn det som ble betalt i avdrag på lånene. Fra 2013 begynte lånegjelda per innbygger å gå ned igjen, men nå er den på nytt økende. Lånegjeld per innbygger er i stor grad økende på grunn av synkende folketall. Pr 01.01.2021 var det 860 innbyggere i Loppa kommune.

4.7 KOMMUNENS FONDSBEHOLDNING

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fonds pr. 01.01.	31 777 606	31 826 990	36 307 857	42 866 589	68 426 757	57 156 797
Fonds pr. 31.12.	31 826 990	36 307 857	42 866 589	68 426 757	57 156 797	60 752 376
Netto bevegelse i året	49 384	4 480 867	6 558 732	25 560 168	-11 269 960	3 595 579

Fondsbeholdningen har de siste årene hatt en fin utvikling. Dette skyldes større avsetning til enn bruk av fond. Midlene som har vært avsatt er mindreforbruk fra tidligere år, samt midler fra Havbruksfondet i 2018 og 2020. Det siste året har det vært et høyt forbruk fra disposisjonsfondene, men også en høy utbetaling fra Havbruksfondet.

I årene som kommer vil det være vanskeligere å sette av midler på fond, men målet bør fortsatt være at avsetning til fond bør være større enn bruken av fond. Dette gir oss handlingsrom og det er enormt viktig for fremtidige investeringer.

4.8 SAMMENLIGNET MED ANDRE KOMMUNER

Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter og er hovedfinansieringen av kommunesektoren. Gjennom inntektssystemet fordeles inntektene mellom kommunene slik at alle kommunene skal ha økonomisk handlingsrom til å tilby sine innbyggere et likeverdig tjenestetilbud. Ulikt behov etter kommunale tjenester blir korrigert i rammetilskuddet via utgiftsutjevningen. Også skatteinntektene blir delvis utjevnet. I tillegg inngår diverse distriktpolitiske tilskudd i rammetilskuddet som blir fordelt etter distriktpolitiske prioriteringer og ikke utjevningssyn. Nivået på de frie inntektene er derfor avhengig av det totale utgiftsbehovet, distriktpolitiske tilskudd og skatteinntektene, inkludert naturressursskatt.

Kostra er et nasjonalt informasjonssystem som skal bygge på regnskaps- og tjenesterapportering fra kommuner. Kommunen er pliktig til å rapportere til Kostra etter de standarder som er vedtatt for dette. Loppa er plassert i kostragruppe 6. Her har man samlet små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger og høye frie disponible inntekter. Det er nå gått ned fra 58 til 46 kommuner i vår gruppe. Fra Finnmark har vi Hasvik, Måsøy, Lebesby, Gamvik, Berlevåg og Tana. Kvalsund er sammenslått med Hammerfest. Vi har tidligere sammenlignet oss med Finnmark, og fortsetter med det her.

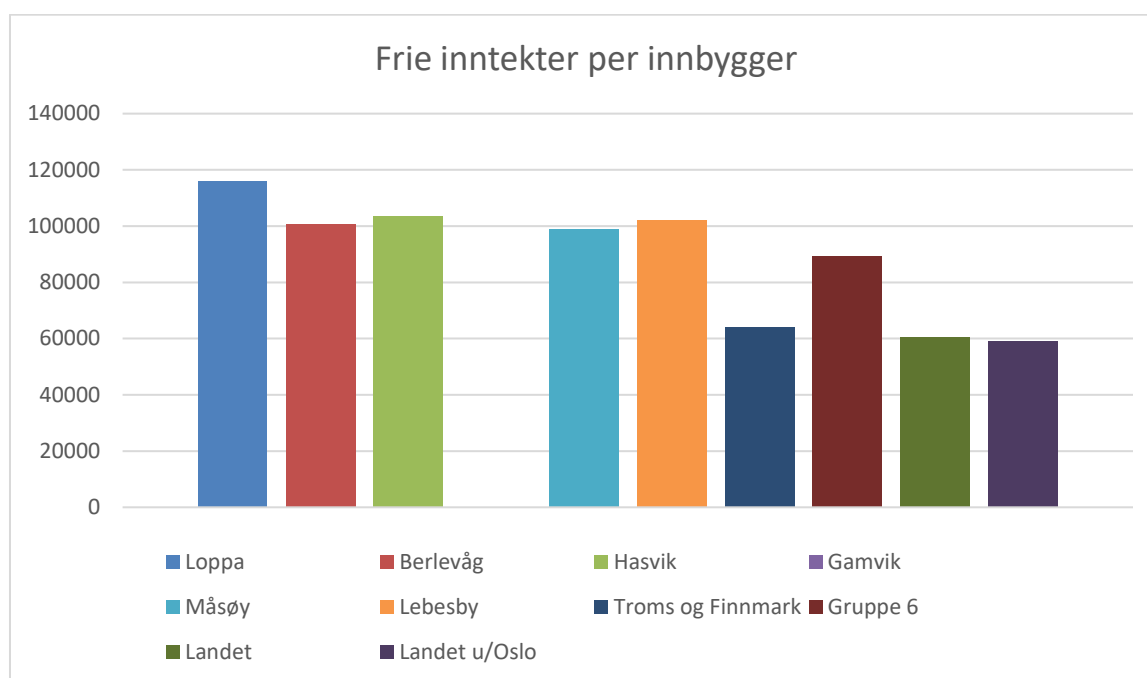
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter:

Loppa	Berlevåg	Hasvik	Gamvik	Måsøy	Lebesby	Gj.snitt Troms og Finnmark	Kostra gr. 6	Landet	Landet uten Oslo
7,6	5,4	0,9	-	8,6	9,4	1,6	5,5	2,5	2,4

LOPPA KOMMUNE

Det er varierende resultater i Finnmarkskommunene. Alle kommunene, fylket og landet med og uten Oslo har i sammenligningen her høyere resultat enn foregående år. Gamvik har igjen ikke rapportert i tide. Loppa har økt resultatet fra 2019 med 10,6 %, og er i sammenligningen her midt på treet mot de andre kommunene i gamle Finnmark. Resultatet for kostragruppe 6 er økt med 5,7 % fra 2019 til 2020. Sammenlignet med fylket og resten av landet, så har kostragruppe 6 bedre resultat.

Frie inntekter per innbygger

Diagrammet her viser at Loppa er den kommunen med høyest andel frie inntekter per innbygger, og også sammenlignet med Troms og Finnmark og landet for øvrig.

Netto renteesponering i prosent av brutto driftsinntekter:

Loppa	Berlevåg	Hasvik	Gamvik	Måsøy	Lebesby	Gj.snitt Troms og Finnmark	Kostra gr. 6	Landet	Landet uten Oslo
-30,4	149,6	-5,6	-	-7,1	22,7	20,3	20,9	58,6	54,6

Variabelen gir en indikasjon på hvor mye av kommunens renteesponerte gjeld som er igjen etter at rentekompensasjon og rentebærende likviditet er trukket fra, målt i forhold til driftsinntektene.

Dersom renteesponeringen er 40 prosent av driftsinntektene indikerer det at en renteoppgang på 1 prosentpoeng isolert sett vil spise 0,4 prosent av driftsinntektene. Variabelen kan gi en indikasjon på hvor sårbar (fylkes)kommunen vil være for endringer i rentenivået.

Loppa er her ikke veldig utsatt dersom renta skulle gå litt opp.

LOPPA KOMMUNE

Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelse i prosent av brutto driftsinntekter:

Loppa	Berlevåg	Hasvik	Gamvik	Måsøy	Lebesby	Gj.snitt Troms og Finnmark	Kostrå gr. 6	Landet	Landet uten Oslo
27,9	214,4	41,3	-	77,7	105,7	136,3	97	126,7	124,4

Indikatoren viser kommunens langsiktige gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter. Ordinære renter og avdrag på lån (til investeringer) skal finansieres av driftsinntektene, og indikatoren viser langsiktig gjeldsbelastning i forhold til disse. Lån beregnet for videreformidling til andre instanser/innbyggere, såkalte formidlingsutlån, inngår også i indikatoren. Langsiktige lån har normalt lengre løpetid enn ett år. Pensjonsforpliktelser inngår ikke, da disse er knyttet til (fylkes-)kommunen som arbeidsgiver og ikke til gjelden som vedrører investeringene.

Som tabellen viser har Loppa lav andel langsiktig gjeld. Tallet er gått ned fra 28,2 i 2019.

4.9 HOVEDMÅL FOR ØKONOMISTYRINGEN

Loppa kommunestyre har som hovedmål å øke kommunens økonomiske handlefrihet slik at vi kan møte uforutsette svingninger i inntekter og utgifter.

For å bedre kommunens handlefrihet har kommunestyret vedtatt følgende delmål:

- ❖ Netto driftsresultat bør være 2 % av driftsinntektene.
- ❖ Kommunens totale lånegjeld bør ikke overstige 50 % av driftsinntektene.
- ❖ Det skal være mindre vekst i driftsutgiftene enn i driftsinntektene.

For 2020 kan det knyttes følgende kommentarer til målene:

- ❖ Hovedmålet er nådd i 2020. Den økonomiske handlefriheten er økt det siste året. Selv om vi har brukt av oppsparte midler på fond, så har vi satt av mer enn det vi har brukt.
- ❖ Netto driftsresultat er på 7,64 %. Dette er over delmålet på 2 %, men skyldes i hovedsak utbetalingen fra Havbruksfondet.
- ❖ Den totale lånegjelda utgjør 26,09 % (mot 80 % i 2003) av driftsinntektene.
- ❖ Driftsutgiftene ligger på samme nivå som året før, mens det har vært en betydelig økning i driftsinntektene. Altså en høyere økning i inntektene enn i utgiftene.

For 2020 oppnår vi hovedmål og 3 av 3 delmål.

4.10 OPPSUMMERING

Kommunens regnskap ble gjort opp med et regnskapsmessig mindre forbruk/overskudd pålydende kr. 0,- og et netto driftsresultat på kr. 12 409 430,56.

Strykninger er foretatt for å redusere merforbruket. Det er strøket avsetning til disposisjonsfond.

Denne regnskapsanalysen har som formål å redegjøre for tallene og det er en viktig del av forståelsen av det avlagte årsregnskapet.

En liten forklaring av underskuddet i 2020 er som følger:

- ❖ Bruk av overtid og vikarbyrå innenfor helse for å få tilgang på nødvendige hender.
- ❖ Bruk av overtid på driftsavdelingen til VA-prosjektene, havari av båt og ekstra rengjøring grunnet covid-19. Lønnskostnader grunnet havariet er refundert av forsikringsselskap.
- ❖ I løpet av 2020 har flere av våre anlegg hatt akutt behov for service eller reparasjon. Totalt budsjetterte kostnader for denne arten er kr. 785 000 opp mot regnskapet på kr. 1 069 318,-. Et merforbruk på kr. 284 317,77.
- ❖ Reduserte inntekter på selkostområdet grunnet overbudsjettering av forventede inntekter.
- ❖ Redusert husleieinntekt grunnet lite attraktive boenheter mtp. Kvalitet og pris.
- ❖ Utskifting av veily over budsjett
- ❖ Korrekt kalkyle på anløpsavgift viste at mye måtte settes av til fond. Hele Loppa havn går ikke under selvkost som først antatt.

5. SENTRALE STYRINGSORGANER OG FELLESUTGIFTER

5.1 DE VIKTIGSTE ARBEIDSOPPGAVENE INNENFOR RAMMEOMRÅDET

- ❖ Rådmannskontoret er sekretariat for kommunestyre, formannskap og andre sentrale organer, bl.a. personalstyre og arbeidsmiljøutvalg.
- ❖ Plan, næring og utviklingsarbeid.
- ❖ Økonomiavdelingen har ansvaret for den samlede kommunale økonomiforvaltning.
- ❖ Personal- og lønningsarbeid.
- ❖ Internkontroll/HMS.
- ❖ Arkivtjenester samt koordinering av kommunal saksbehandling.
- ❖ Sentralbordtjeneste og oppgaver tilknyttet dette.
- ❖ Sivil beredskap.
- ❖ Samlet overordnet IKT-relatert arbeid

5.2 RESSURSINNSATS 2020

Fellesområdet/Sentraladministrasjon:

Utgifter	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020 med endringer	Forbruk i %
Kostra hovedgruppe				
Lønn og sosiale utg	8 044 543	8 504 868	8 497 000	100 %
Varer og tjenester	8 714 832	8 377 004	9 003 000	93 %
Kjøp av tjenester	1 122 248	1 225 829	1 232 000	100 %
Overføringer	4 720 893	5 826 793	4 173 000	140 %
Finansutgifter	0	1 699 971	0	0 %
Sum utgifter	22 602 516	25 634 466	22 905 000	112 %
Inntekter				
Salgs og leieinntekter	155 750	112 981	100 000	113 %
Refusjoner	2 096 592	3 680 387	1 596 000	231 %
Overføringer				0 %
Finansinntekter	2 170 867	3 902 176	2 730 000	143 %
Sum inntekter	4 423 209	7 695 544	4 426 000	174 %
SUM NETTO UTG.	18 179 307	17 938 922	18 479 000	97 %

Kommentarer til regnskap Fellesområdet/Sentraladministrasjonen:

Bunnlinjen for rammeområdet viser et forbruk på 97 %.

Overføringer inneholder på utgiftssiden; moms, overføringer til kirken samt andre trosretninger, tilskudd til næringsfond og andre overføringer gjeldende bl.a. bolystfond. Kirken har også i 2020 måttet be om mer midler for å kunne utbetale blant annet lønn. Dette viser igjen at slik vi har systemet med drift av kirken, ikke fungerer med de midlene de får tildelt. Det ble begynt gjennomgang av dette i 2020, men dette arbeidet er ikke ferdig enda.

Når det gjelder kjøp av tjenester, så er dette tjenester fra Vefik IKS, Kusek IKS, Ikaf, Vest Finnmark Regionråd og landbrukskontortjeneste fra Alta kommune.

Stort beløp på refusjoner skyldes økt refusjon for moms, tjenesteytingsavtale med Fellesrådet, sykepenges og stort beløp til næringsstøtte fra Fylkeskommunen.

Høyt beløp på finansinntekter skyldes at bruk av bundne fondsmidler ikke er regulert inn i budsjettet. Dette gjelder hovedsakelig bruk av opprettet Krisefond Covid-19.

Utviklingen i andelen av driftsutgiftene de siste 5 årene har vært slik:

	2016	2017	2018	2019	2020
Etatens andel av netto driftsutgifter	18,5 %	18,6 %	18,8 %	19,05 %	17,51 %
Etatens andel av brutto driftsutgifter	15,2 %	13,8 %	15,1 %	15,12 %	17,38 %

5.3 AKTIVITETENE I 2020

Sentraladministrasjonen og fellesområdet har hatt følgende prioriterte oppgaver i 2020:

- ❖ Nuvsvåg industriområde
- ❖ Arealplanen
- ❖ Helhetlig folkehelseoversikt
- ❖ GDPR – Personvernloven
- ❖ Nytt arkivsystem og Office 365

5.4 FREMTIDIGE MÅL

Rammeområdet har følgende målsetting:

- ❖ Bidra aktivt ovenfor etatene i forhold til økonomistyring og personalforvaltning.
- ❖ Være en aktiv premissleverandør i forhold til plan, nærings og samfunnsutvikling. Dette innebærer bl.a. å arbeide frem en kommuneplan med en god samfunns- og arealdel.
- ❖ Arbeide aktivt for å opprettholde en organisasjon som arbeider mot samme mål, med gode og trygge arbeidsforhold. Yte god service til publikum, og sørge for at aktivitetsnivået/ambisjonsnivået er tilpasset de rådende ressurser.
- ❖ Påse at vi utfører forsvarlig saksbehandling, men samtidig kontinuerlig vurdere og utnytte muligheter for forbedringer på effektivitet og ressursbruk.

6. OPPVEKST OG KULTUR

Oppvekst- og kulturetaten består av:

- ❖ Administrasjon bestående av oppvekst- og kultursjef og sekretær i 70 % stilling.
- ❖ Loppaskolen med Høgtun skole, Bergsfjord skole og Sandland skole samt sfo på Høgtun
- ❖ Barnevernet i Loppa
- ❖ Kulturskolen
- ❖ Voksenopplæringen
- ❖ Øksfjord barnehage
- ❖ Øksfjord ungdomsklubb
- ❖ Loppa folkebibliotek med filial i Nuvsvåg, Bergsfjord og Sør-Tverrfjord
- ❖ Bergsfjord ungdomsklubb
- ❖ Nuvsvåg ungdomsklubb
- ❖ Øksfjord samfunnshus
- ❖ Nuvsvåg grendehus
- ❖ Sør-Tverrfjord grendehus

Ansvarlig leder er oppvekst- og kultursjefen.

6.1 DE VIKTIGSTE ARBEIDSOPPGAVENE INNENFOR RAMMEOMRÅDET

- ❖ Ansvar for barn og unges oppvekstvilkår
- ❖ Grunnskole i Øksfjord, Bergsfjord og Sandland; alle er 1 – 10. skoler
- ❖ Barnehage i Øksfjord
- ❖ Sfo-tilbud i Øksfjord
- ❖ Barnevernet i Loppa
- ❖ Bibliotek i Øksfjord, med utlansstasjon i butikk i Bergsfjord, Nuvsvåg og Sør-Tverrfjord.
- ❖ Kulturskoletilbud i Øksfjord.
- ❖ Ungdomsklubber i Øksfjord, Nuvsvåg og Bergsfjord: Klubbene får kommunale midler til drift, og driver i nært samarbeid med oppvekst- og kultursjefen.
- ❖ Norskopplæring for fremmedspråklige voksne i Øksfjord.
- ❖ Saksbehandling til Levekårsutvalget
- ❖ Fordeling av idretts- og kulturmidler, samt være pådriver og tilrettelegger for kommunens kulturarbeid sammen med de frivillige organisasjonene.

6.2 RESSURSIINNSATS 2020

Utgifter	Regnskap	Regnskap	Budsjett 2020 med endringer	Forbruk
	2019	2020		i %
Kostra hovedgruppe				
Lønn og sosiale utg	21 774 173	21 085 497	19 199 000	110 %
Varer og tjenester	4 839 569	1 731 183	2 017 000	86 %
Kjøp av tjenester	1 378 238	992 477	1 160 000	86 %
Overføringer	1 278 365	401 513	1 057 000	38 %
Finansutgifter	1 559 250	24 700	0	0 %
Sum utgifter	30 829 595	24 235 369	23 433 000	117 %
Inntekter				
Salgs og leieinntekter	348 429	469 682	450 000	104 %
Refusjoner	6 076 898	4 782 024	1 954 000	245 %
Overføringer		131 000		0 %
Finansinntekter	2 978 165	130 506	455 000	29 %
Sum inntekter	9 403 492	5 513 212	2 859 000	193 %
SUM NETTO UTG.	21 426 103	18 722 157	20 574 000	91 %

KOMMENTARER TIL REGNSKAP OPPVEKST- OG KULTUR:

Bunnlinjen for rammeområdet viser et forbruk på 91%. Dette er et resultat oppvekst- og kultur er fornøyd med. Vi har overforbruk på lønn og sosiale utgifter, men balanserer dette ved å ta ned forbruket på varer og tjenester. Vi har noe økte lønnskostnader pga. at flere lærere deltar i Kompetanse for kvalitet, men dette blir i stor grad kompensert ved statstilskudd.

Lønn og sosiale utgifter

Overforbruk på lønn er ekstra stillinger der overføringene ikke dekker den totale kostnaden samt vikarbruk hvor refusjoner ikke dekker alt. Dette gjelder blant annet vikarbruk ved videre- og etterutdanning.

Varer og tjenester:

Kjøp av varer og tjenester er under god kontroll i etaten, og ligger lavere enn budsjettet slik at det balanserer et merforbruk når det gjelder lønn og sosiale utgifter.

Kjøp av tjenester:

Her har vi lavere utgifter enn budsjettet og noe kan skyldes pandemien og lavere aktivitet på en del områder pga. denne. Gjelder spesielt tilbud som ungdomsklubber, kino mm.

Inntekter:

- Salgs og leieinntekter er i hht. budsjettet.
- Refusjoner er refunderte sykepenger, og refusjoner for barn i fosterhjem.

Finansinntekter

Dette er bruk av fond. Her er det lavere overføringer enn budsjettet.

Utviklingen i andelen av driftsutgiftene de siste 5 årene har vært slik:

	2016	2017	2018	2019	2020
Etatens andel av netto driftsutgifter	24,7 %	24,2 %	21,4 %	22,45 %	18,27 %
Etatens andel av brutto driftsutgifter	20,7 %	19,8 %	21,0 %	20,63 %	16,43 %

6.3 AKTIVITETENE I 2020

Etatsnivå:

På ledermøter i oppvekst- og kulturetaten har vi jobbet med kompetanseutvikling for skole og barnehage (Dekomp og ReKomp). Dette er gjort i samarbeid med RSK Vest Finnmark. Etatsleder er medlem i styret i RSK Vest-Finnmark og har deltatt på tre av fire styremøter i 2020.

Andre viktige saker for etaten har vært planleggingsarbeid knyttet til Kompetansesenteret. Vi er også i gang med arbeid med planlegging av Bolystuke.

Etaten har jobbet med plan for tidlig innsats på flere områder i skolen. Dette er en tverrfaglig/tverretatlig satsing i Loppa. Tidlig innsats gruppen har vært en del av FM/KS satsing «Kompetanseløft Finnmark». Planen ble ikke ferdigstilt i 2020, og arbeidet fortsetter.

Fjoråret ble preget av Koronapandemien, og skoler og barnehagen ble stengt i mars 2020. Det ble jobbet med veiledere og ROS-analyser for daglige rutiner i barnehage og skoler. Vi søkte om å få holde oppe skolene med veldig få elever, men fikk ikke tillatelse til dette så lenge det var en nasjonal nedstenging.

Loppa kommune meldte seg på Absolutt Nord-prosjektet til KS. Pga pandemien kom ikke arbeidet i gang før helt på slutten av året, og vil være et viktig prosjekt framover. Mye av arbeidet med kompetanseheving har foregått digitalt i året som gikk på grunn av pandemien.

På slutten av året fikk lederne i etaten opplæring i det nye saksbehandlingssystemet Elements.

Øksfjord barnehage

I Øksfjord barnehage var det pr. 15. desember 2020 24 barn. Det har heller ikke i år vært grunnlag for å gjenåpne barnehager andre steder i kommunen, til det er antall barn under skolealder for lite. Kommunestyret har bedt administrasjonen utrede muligheten for en friluftsbarnehage i Bergsfjord. Dette vil bli gjort i 2021.

Barnehagen har full barnehagedekning, dvs. at alle som har søkt har fått ønsket plass. Planleggingsdager i august omhandler bestandig klargjøring av avdelinger og barnehagen til nytt barnehageår. I 2020 ble planleggingsdag i oktober brukt til å jobbe med foreldresamarbeid. Det ble gjennomført en støymåling av bedriftshelsetjenesten Hemis i september 2020. Denne viste at det er stort behov for støydempende tiltak i barnehagen. Opplæring i ergonomi av fysioterapeut for personalet ble gjennomført i september 2020.

I Øksfjord barnehage har vi en pedagogisk leder på dispensasjon dette barnehageåret. En av de pedagogiske lederne gikk ut i svangerskapspermisjon i 2020, og vi fikk ikke ped.leder med godkjent utdanning til dette vikariatet. Stillingene ble lyst ut to ganger, men ingen kvalifiserte søkere.

LOPPA KOMMUNE

HEMIS har også foretatt en arbeidsmiljøundersøkelse og vi har fått en rapport om psykososialt arbeidsmiljø i barnehagen. Vi vil jobbe videre med arbeidsmiljøtiltak i barnehagen i 2021. Styret går på styrerutdannning ved UiT (oppstart høst 2020), og har hatt noe fravær på grunn av dette.

Det er mye arbeid ift. Covid-19 og tilrettelegging ut ifra gult nivå med renhold, kohorter, bemanning ol. Stort fravær i arbeidsstokken i barnehagen, men ikke på grunn av korona eller mistanke om korona. 2 pedagogiske ledere på disp. fra utdanningskravet høsten 2020 hvorav 1 tar utdanning.

Loppaskolen

Skolene i kommunen har god kompetanse, men fortsatt har vi ansatte som mangler godkjent lærerutdanning, og som er ansatt i midlertidige stillinger.

På Sandland er det en faglærer ansatt og i Bergsfjord har vi en midlertidig ansatt i 50 % stilling, på Høgtun er alle faglærte. Skolene arbeider med kvalitetsutvikling gjennom RSK Vest-Finnmark. RSK Vest-Finnmark har jobbet frem en ny kvalitet og kompetanse plan for skoler og barnehager i Vest-Finnmark 2018-2020. 3 lærere tar videreutdanning dette året. Det tas videreutdanning i rådgivning, spesialpedagogikk og tysk. Loppa kommune søkte og fikk midler gjennom Bufdir til «Los» prosjekt (økt gjennomføring i videregående opplæring). Dette prosjektet gikk over 3 år. 10 % av en stilling på Høgtun ble brukt til dette prosjektet. 2019 var siste år i prosjektet, men det er videreført med bruk av 10 % stilling fra rammen til Høgtun skole i 2020.

Prosjekt «Loppaskolen» med felles rektor for alle skolene startet opp høst 2018. Evaluering så langt er positiv, så lenge vi har nok administrative ressurser. Det er gjort noen endringer underveis, og nå har Loppaskolen områderektor, og to lærere har administrative ressurser ved Bergsfjord og Sandland skoler. Det har vært jobbet med økt tilstedeværelse av rektor ved skolene.

Tomtevalg for kompetansesenter i Øksfjord ble vedtatt i kommunestyret mars 2019. Skisseprosjektering av kompetansesenteret er utarbeidet i 2020.

Elevprognoser til og med skoleåret 22/23

Høgtun skole	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum
Skoleåret 13/14	3	2	8	7	13	6	5	11	7	4	66
Skoleåret 14/15	1	0	2	9	7	11	8	6	10	6	60
Skoleåret 15/16	1	2	1	3	6	7	11	7	6	10	54
Skoleåret 16/17	6	2	2	1	5	6	8	11	7	5	53
Skoleåret 17/18	7	7	3	2	2	4	7	9	11	6	58
Skoleåret 18/19	4	7	5	3	2	2	3	6	8	10	50
Skoleåret 19/20	6	4	6	7	2	2	2	2	5	8	44
Skoleåret 20/21	5	6	4	6	6	1	2	3	4	6	43
Skoleåret 21/22	7	5	6	4	6	6	1	2	3	4	44
Skoleåret 22/23		7	5	6	4	6	6	1	2	3	
Bergsfjord skole	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum
Skoleåret 13/14	2	3	2	3	2	3	1	4	4	1	25
Skoleåret 14/15	0	1	2	1	2	2	0	1	4	4	17
Skoleåret 15/16	0	0	2	1	0	2	0	0	1	3	9

LOPPA KOMMUNE

Skoleåret 16/17	2	0	0	1	0	0	2	0	1	0	6
Skoleåret 17/18		2	0	0	1	0	0	2	0		5
Skoleåret 18/19	2	0	2	0	0	2	0	1	2	1	10
Skoleåret 19/20		1		2			1			2	6
Skoleåret 20/21					2						2
Skoleåret 21/22						2					2
Skoleåret 22/23							2				2
Sandland skole											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum
Skoleåret 13/14	1			1			1		1		4
Skoleåret 14/15		1			1			1		1	4
Skoleåret 15/16			1			1			1		3
Skoleåret 16/17				2			1		1	1	5
Skoleåret 17/18					2			1		1	4
Skoleåret 18/19						2			1		3
Skoleåret 19/20							2			1	3
Skoleåret 20/21		1				1		2			4
Skoleåret 21/22			1				1		2		4
Skoleåret 22/23				1				1		2	4

Skolefakta - grunnskole i Loppa

Alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet til elevene, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Gjennomsnittet multipliseres med ti, og man får da det som kalles grunnskolepoeng. Grunnskolepoengene i Loppa har med unntak av skoleårene 2017/2018 og 2018/2019, ligget over grunnskolepoeng i Finnmark og landet for øvrig. For 2019/2020 er snittet av grunnskolepoengene høyere enn landsgjennomsnittet.

Grunnskolepoengene har hatt følgende utvikling i Loppa de siste seks skoleårene:

Indikator og nøkkeltall	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-2020
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt						
Loppa kommune	43,2	43,2	42,0	41,0	40,5	44,8
Troms og Finnmark fylke						42,7
Nasjonalt	40,8	41,2	41,4	41,8	42,0	43,2

Loppa kommune, Grunnskole, Grunnskolepoeng, Alle eierformer, Trinn 10, Begge kjønn

Standpunkt karakterer i noen fag viser vanligvis at det er differanse mellom standpunkt og eksamen (høyere standpunkt enn eksamen), men vi ser også høyere karakter på eksamen enn standpunkt.

På grunn av pandemien, var fjorårets eksamen avlyst. Grunnskolepoengene var høyere enn tidligere år nasjonalt, og i Loppa kommune.

Når det gjelder standpunktkarakterer og eksamenskarakterer er det meste er unntatt offentlighet pga. lavt elevtall. Skoleeier har oversikt som diskuteres med skolene.

Når det gjelder nasjonale prøver og elevundersøkelsen er tallene basert på svært få elever, og derfor er også disse unntatt offentlighet. Skolene avholder møter om resultat, og elevene gis tett oppfølging i opplæringen.

Funn i elevundersøkelsen kan heller ikke offentliggjøres pga. lavt elevtall, men det arbeides videre med disse i skolen.

Kulturskolen

Kulturskolen har hatt et langt lavere aktivitetsnivå enn vanlig på grunn av pandemien. Det har vært samarbeid mellom skolene i forhold til den kulturelle skolesekken; konserter m.m. Kulturskolen har gitt tilbud i sang, dans og drama, dette for 2. – 10. kl i Øksfjord. Det gis ikke kulturskoetilbud i resten av Loppa. Det er satt av penger i Den kulturelle skolesekken slik at vestre Loppa kan bestille ulike verksteder innenfor musikk, dans og drama.

Voksenopplæringen

Voksenopplæringen har nå 1 årsverk. Det har vært gitt tilbud om B1 opplæring i norsk for flyktninger med 5 – 6 deltakere.

Under ansvarsområdet «2120 Introduksjonsordningen» ligger både voksenopplæring og introduksjonsordningen. Begge funksjonene mottar statstilskudd for å driftes. Regnskapet for året viser at området som helhet gikk i overskudd. Overskuddet blir plassert i fond. Budsjettet for 2020 viser en stor nedgang i statstilskudd ettersom det reduseres jo lengre botid deltakerne har. Overskuddet for 2019 blir derfor overført til bruksåret 2020. Det har vært liten aktivitet innen dette området også i 2020.

Loppa folkebibliotek

Biblioteket ble i mars 2020 stengt på grunn av koronasituasjonen. Biblioteket hadde da stengt helt frem til juni, men lånte fortsatt ut bøker og annet materiale ved at folk ringte og bestilte hva de ville låne, for så å hente bøkene ved biblioteket. Dette var en løsning som fungerte godt og gjorde at befolkningen i Øksfjord kunne benytte seg av noen av bibliotekets tjenester, på tross av nedstengingen.

Tidligere vikarierende biblioteksjef gikk av i slutten av mai. Biblioteket åpnet for publikum igjen i juni, men med redusert tilbud, og i sommermånedene holdt bibliotekets assistent biblioteket åpent 15 timer i uka. Loppa folkebibliotek fikk i august 2020 ny biblioteksjef.

Fra og med august ble åpningstidene utvidet og fra september ble det igjen startet med bibliotekets ukentlige strikkekafé, et tilbud som er populært og har mange deltakere. På grunn av smittesituasjonen holdt biblioteket ellers aktiviteten på et nokså lavt nivå resten av året. Barnehagen var ukentlig på besøk hos biblioteket, og fra november ble det innført et samarbeid mellom biblioteket og barnehagen hvor førskolegruppa regelmessig kom på besøk for lesestunder og arbeid med ulike tema. Dette samarbeidet fortsatte inn i det nye året. I desember var 10. klasse ved Høgtun skole på besøk hos biblioteket.

Loppa folkebibliotek har filialer i Nuvsvåg, Bergsfjord og Sør-Tverrfjord. Filialene ble besøkt av biblioteket for bytte av utlånsmateriale i august/september og i desember. Under de to besøkene i Bergsfjord ble også Bergsfjord skole besøkt, med utlån av bøker til skolen samt litterær time for elevene.

Barnevernet i Loppa

Barneverntjenesten ble organisert under etat for oppvekst og kultur fra 01.01.2020. I starten av året bestod barneverntjenesten i Loppa kommune av barnevernleder i 100% stilling. Barnevernkonsulent i 100% stilling tiltrådte i juni. I oktober gikk barnevernleder gikk ut i permisjon. Barnevernkonsulent tiltrådte i vikariat for barnevernleder fra november 2020. Barneverntjenesten bestod ved årsavslutning av en stilling. Av denne er 50% dekket av tilskudd fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Loppa kommune lyste ut vikariat for konsulent i 100% stilling i slutten av 2020. Stillingen blir besatt i januar 2021.

Med to nytilsatte sommeren 2020, gikk mye tid til forsvarlig opplæring av saksbehandlere. Barneverntjenesten har hatt fokus på å opprette kontakt – være synlig og tilgjengelig for barn og familier i Loppa kommune. Dette har blitt gjort gjennom besøk på skolene i kommunen og barnehagen i Øksfjord. Året 2020 bød på flere utfordringer i forbindelse med å igangsette og gjennomføre forebyggende arbeid i praksis, på bakgrunn av Covid-19-pandemi. Barneverntjenesten tilrettela for og gjennomførte likevel møter i tverrfaglig team gjennom våren 2020.

Barneverntjenesten har våren 2020 vært involvert i utarbeidelse av plan for tidlig innsats sammen med skole og barnehage. Planen tar sikte på tidlig innsats og helhetlige hjelpetilbud for barn og unge i sårbare situasjoner.

Barneverntjenesten innhentet ekstern konsulentbistand for opprydding i tjenesten. Dette omfattet blant annet opprettelse og rettinger i gamle og eksisterende tekstmaler og opprydding i arkiv. Konsulenten bisto barneverntjenesten i Loppa kommune i tre uker, våren 2020. Fagkompetanse og kunnskapsløft er en viktig forutsetning for forsvarlighet. Vi har jobbet med kompetanseheving og etablering av samarbeid med instanser i og utenfor Loppa kommune.

Barneverntjenesten hadde to praksisstudenter våren 2020.

I forbindelse med pandemi og midlertidige begrensede skole- og barnehagetilbud våren 2020, var barnevernet tidlig i kontakt med skole/barnehage og foreldre til barn i sårbare situasjoner. Sammen sikret vi at alle barn i sårbare situasjoner fikk et barnehage-/skole-/SFO-tilbud i denne perioden, slik at barn med særskilte behov fortsatt fikk tett oppfølging.

Barneverntjenesten i Loppa kommune var under tilsyn av Statsforvalteren høsten 2020, på bakgrunn av feilaktig saksbehandling i en gammel sak. Tilsynet mot barneverntjenesten i Loppa kommune ble avsluttet i samme periode.

Levekårsutvalget

Det har vært avholdt 5 møter i Levekårsutvalget i 2020. 10 saker fra oppvekst- og kultur har vært behandlet i dette utvalget i 2020.

6.4 FREMTIDIGE MÅL

Oppvekst- og kultur har en visjon om:

– LIVSLANG LÆRING FOR ALLE I LOPPA KOMMUNE
BARN OG UNGE TAS PÅ ALVOR GJENNOM SAMHANDLING OG ANSVAR

Oppvekst- og kulturetaten har følgende målsetninger:

- ❖ Evaluere prosjektet «Loppaskolen» og avgjøre om denne strukturen skal videreføres.
- ❖ Fagfornyelsen skal implementeres i skolene.
- ❖ Kompetanseutvikling når det gjelder digitale læringsressurser på alle skolene og for alle lærerne.
- ❖ I forbindelse med arbeidet med skolestrukturen i kommunen er det vesentlig å sikre elevene i ytterdistriktet et godt skoletilbud også når det er veistenging og/eller at fergene er innstilte.
- ❖ Samarbeid med andre kommuner som har samme befolkningsstruktur som Loppa for å utvikle skoletilbudet. Det jobbes med et felles prosjekt mellom Måsøy og Loppa.
- ❖ Elevmapper og mapper på barn i barnehager skal digitaliseres
- ❖ Arbeide med system for kvalitetssikring av arbeidet i skoler og barnehager, i samarbeid med RSK, PPT, barnevern, helsesøster mfl. Her etablerer vi med et tverrfaglig team som skal koordinere innsatsen for elever med store, sammensatte utfordringer.
- ❖ Arbeide tverrfaglig med tidlig innsats. Tidlig-innsats-plan for Loppa skal ferdigstilles i 2021.
- ❖ Arbeide for at å beholde og styrke fagkompetansen i skoler og barnehage.
- ❖ Utrede barnehage i Bergsfjord
- ❖ Rullering av Idrettsplanen
- ❖ Arbeide for et godt læringsmiljø i Loppaskolen.
- ❖ Arbeide for kulturaktiviteter som kan samle kommunen, og skape bedre kontakt mellom bygdene. Dette er viktig spesielt for barn og unge, og vil være med på å styrke tilhørigheten til Loppa.
- ❖ Arbeide med bosetting av flyktninger og andre innvandrere. Det ansettes en bosettingskoordinator i ei prosjektstilling i to-tre år framover.
- ❖ Intensivere norskopplæring for alle innvandreregrupper i kommunen, slik at vi har opplæringstilbud både på dag- og kveldstid, og at dette tilbudet gis til innvandrere i ytterdistriktene i kommunen via digitale læringsplattformer.

7. HELSE, SOSIAL, PLEIE OG OMSORG

Helse og omsorgstjenesten består av:

- ❖ Øksfjord sykehjem og hjemmetjeneste:
 - Sykehjem med langtidsplasser, korttidsplasser, skjermet avdeling og sykestue/Kommunal akutt døgnplass
 - Dagsenter for hjemmeboende
 - Hjemmebasert omsorg, Øksfjord og distrikt
 - Institusjonskjøkken
 - Vaskeri
- ❖ Legestasjon:
 - kommuneoverlege, fastlege, sykehjemslege og legevakt
 - Laboratoriet
 - Resepsjon
 - Utekontor
- ❖ Fysioterapitjenesten:
 - Kommunal fysioterapeut
 - Driftsavtale
- ❖ Helsestasjon
- ❖ Jordmortjeneste
- ❖ Rus – og psykisk helsetjeneste
 - Dagaktivitetstilbud Nerstranda/Møteplassen
 - Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering
- ❖ NAV
- ❖ Tjenesten til funksjonshemmede
 - Parkveien 2 Bofellesskap
 - Stendi
 - Distrikt
- ❖ Helse- og omsorgsleder

Ansvarlig leder er helse- og omsorgsleder.

7.1 DE VIKTIGSTE ARBEIDSOPPGAVENE INNENFOR RAMMEOMRÅDET

- ❖ Tilby innbyggerne forsvarlig, helhetlig og likeverdig helsetjenestetilbud, uavhengig av alder, kjønn og bosted. Dette i henhold til gjeldende lovverk og økonomiske rammer.
- ❖ Følge opp og forberede kommunens tjenestetilbud på nye krav og føringer fra nasjonalt hold, tilpasset lokale forhold.
- ❖ Rekruttere, stabilisere og videreutvikle personell.
- ❖ Resultatarbeid og fokus på kostnadseffektive løsninger innenfor gitte rammebetingelser.
- ❖ Saksbehandling i forhold til politiske beslutningsorgan.

7.2 RESSURSSINNSATS 2020

Utgifter	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020 med endringer	Forbruk i %
Kostra hovedgruppe				
Lønn og sosiale utg	45 080 718	46 776 593	47 310 000	99 %
Varer og tjenester	9 878 428	9 811 426	5 444 000	180 %
Kjøp av tjenester	7 526 958	7 687 455	7 240 000	106 %
Overføringer	2 844 059	2 508 999	2 503 000	100 %
Finansutgifter	562 912	154 328		0 %
Sum utgifter	65 893 076	66 938 801	62 497 000	107 %
Inntekter				
Salgs og leieinntekter	5 741 608	5 913 571	4 655 000	127 %
Refusjoner	15 563 722	7 670 968	7 041 000	109 %
Overføringer		10 000		0 %
Finansinntekter	340 445	212 164	160 000	133 %
Sum inntekter	21 645 775	13 806 702	11 856 000	116 %
SUM NETTO UTG	44 247 301	53 132 099	50 641 000	105 %

Kommentar:

Lønn og sosiale utgifter ligger ganske i tråd med budsjett, men noen avdelinger har mindreforbruk grunnet vakanse, og andre har merforbruk. Ergoterapeut ansatt sent på året. Ingen utgifter til psykologstilling. Barnevern fikk en ekstra ansatt fra august som ikke var budsjettet. Øksfjord sykehjem har igjen hatt høy bruk av overtid (2,4 mill) i tillegg til vikar fra vikarbyrå (740 000,-). Hjemmebasert omsorg har også hatt økte lønnskostnader. Total bruk av overtid på etaten er i 2020 nesten 2,7 millioner kroner.

Når det gjelder merforbruket på **varer og tjenester** skyldes dette i all hovedsak leie av vikarer fra byrå. 2 millioner er gått til legevikarer og kr. 740 000,- til sykepleiere. Barnevernet har også i 2020 hatt behov for ekstern hjelp i form av juridisk bistand og annen konsulenthjelp. Noen ekstra midler har det også gått til innkjøp av diverse utstyr i forbindelse med covid-19.

Finansutgifter består av midler mottatt for prosjekt som helse har pågående. Midlene er avsatt på fond.

Salg, leieinntekter og refusjoner: Egenandelen på sykehjemmet er økt med 1,1 million kroner i forhold til budsjett. Dette skyldes overbelegg store deler av året. Refusjon sykepenges er høyere enn budsjettet, og dette må sees i sammenheng med økte utgifter til vikar ved sykefravær og overtid.

Finansinntekter er bruk av bundne fond til prosjekter som pågår.

Utviklingen i andelen av driftsutgiftene de siste 5 årene har vært slik:

	2016	2017	2018	2019	2020
Etatens andel av netto driftsutgifter	44,8 %	46,8 %	51,5 %	46,37 %	51,86 %
Etatens andel av brutto driftsutgifter	41,9 %	45,9 %	45,1 %	44,09 %	45,38 %

7.3 AKTIVITETENE I 2020

- ❖ Fokus på kompetanseheving på flere områder.
- ❖ E-opplæring er innført som en naturlig del av opplæringen av ansatte, dette for å kvalitetssikre faglig tjenesteyting.
- ❖ Covid-19 har medført begrensninger for hva som kunne utføres av tjenester.

7.4 PLEIE OG OMSORG

Øksfjord sykehjem og hjemmebasert omsorg:

Vår målsetning for sykehjemmet: skal være et åpent hjem der alle, både pasienter, deres nærmeste og ansatte skal trives og være trygge.

- Pasientene og deres individuelle muligheter og behov skal stå i sentrum.
- Vårt samarbeid skal gjenspeile åpenhet, respekt, tillit og god kommunikasjon.
- Vårt arbeid skal være målrettet med avklarte roller og ansvarsområder.
- Ansatte tar ansvar for sitt arbeidsfelt. De har muligheter for medvirkning, vekst og faglig utvikling

Sykehjemmet har 18 plasser fordelt på følgende måte:

5 skjermede plasser for personer med demens/kognitiv svikt

1 KAD/sykestueplass (0,2 øyeblikkelig hjelp døgnplass (ØHD) og 0,8 sykestueplass)

1 plasser til kortidsopphold, habilitering/rehabilitering og avlastning.

11 langtidsplasser

I utgangspunktet er driften satt opp med

3 plasser til kortidsopphold, habilitering/rehabilitering og avlastning.

9 langtidsplasser

Men behovet i kommunen har ført til endring i tildeling av dette.

Kommunal øyeblikkelig hjelp døgnplass er en lovpålagt tjeneste og trådte i kraft 1.januar 2016. Det stilles blant annet krav om døgnkontinuerlig sykepleiebemanning. Kommunen har utarbeidet egen driftsplan for denne plassen.

Hjemmetjenesten har som målsetning: å gi brukere muligheten til å bo hjemme så lenge en ønsker det og å forebygge behov for heldøgns pleie og omsorg.

Å ha en trygg og faglig utviklende arbeidsplass med et godt arbeidsmiljø.

Hjemmetjenesten yter helse og omsorgstjenester i egne hjem og i omsorgsboliger. Tjenesten er døgnkontinuerlig i Øksfjord, dag og kveld i Nuvsvåg og på dag ellers i distrikt.

Siste halvdel av 2020 har vi forsøkt å rekruttere sykepleiere og helsefagarbeidere. Vakanse og høyt sykefravær har medført ekstra arbeid og overtid for tilgjengelig personell.

Loppa kommune har hatt tilsyn fra Arbeidstilsynet på psykososialt arbeidsmiljø. Dette arbeidet fortsetter i 2021.

Loppa kommune legger til rette for at egne ansatte skal kunne gjennomføre kompetansetiltak rettet mot kommunens behov.

Vårt hovedkjøkken leverer middag til institusjon, Dagsentret og hjemmeboende. Det er ingen vakante stillinger ved avdeling kjøkken.

Sykehjemmet har eget vaskeri, det er betjent tre dager i uken. Daglig drift ledes av kjøkken.

Tjenesten til funksjonshemmede

Parkveien yter tjenester til beboere med bistandsbehov, personlig assistanse i form av praktisk bistand/ veiledning/opplæring i bofellesskapet og i distrikt. I tillegg kjøper kommunen tjenester fra Stendi.

Målsetning for tjenesten er å bidra til at den enkelte får muligheten til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfull tilværelse, best mulig livskvalitet sett fra hver enkeltes utfordring og funksjonsnedsettelse. Tjenesten tilrettelegger for samhandling og samarbeider med andre tjenesteytere for å sikre nødvendige og helhetlige tjenester.

Vi har gjennom flere år hatt fokus på kompetanseheving. Leder er under utdanning til sykepleier, har startet på siste året nå. I tillegg deltar alle ansatte på ABC opplæring om utviklingshemming hvor alle jobber med temaer som kommunikasjon, etikk, helse, aktuelt lovverk, miljøarbeid, bruk av tvang og makt, opplæring, og tilrettelagte dagtilbud og arbeid. Flere ansatte er i ett forløp til helsefagarbeider, ferdig desember 2020. Videre legges det vekt på hvordan en som tjenesteyter kan bistå for å øke trivsel, etablere sosiale nettverk og tilrettelegge og oppmuntre til et aktivt liv.

Parkveien hadde i løpet av 2020 en nærværsprosent på 96.5. Parkveien hadde ingen ledige stillinger ved utgangen av 2020.

Psykisk helsevern og rus

Tjenesten har som mål å styrke menneskers subjektive egenverdi og livskraft, bistå i prosesser som utvikler opplevelser og muligheter for å mestre hverdagens utfordringer samt skape ett inkluderende lokalmiljø.

Rus- og psykisk helsetjeneste har en målsetting om å fortsatt tverrfaglig og -sektorielt samarbeid for habilitering/rehabilitering, med fokus på forebygging og helsefremmende arbeid for å minske risikoen for negativ utvikling, spesielt hos barn og unge. Det har vært flere utfordrende og krevende saker, og spesielt utfordrende har det vært å få gjennomført dette, både fordi det har manglet ressurser i tjenesten, men også mangel på nøkkelstillinger som helse- og omsorgsleder og

helsesykepleier i 2020. I tillegg har også tjenesten blitt berørt og er preget av koronasituasjonen som har medført noen begrensninger i utøvelsen av tjenester.

Tjenesten har et godt og regelmessig tverrfaglig samarbeid med Distrikts psykiatrisk senter (DPS), godt samarbeid med fysioterapitjenesten og koordinerende enhet, og deltar også i tverrfaglige ansvarsgrupper. Mot slutten av 2020 ble tverrfaglig samarbeid (visitt) med legene gjenopptatt. Tjenesten har fast veiledning fra DPS-Alta.

Ruskonsulentstillingen (100%) er fortsatt vakant i 2020, og det er heller ikke ansatt psykolog. Det medfører at kartlegging og oversikt av rusmiljøet mangler tettere oppfølging. Ved utgangen til 2020 har tjenesten 1,36 årsverk.

I tråd med nasjonale og sentrale føringer har tjenesten over flere år hatt økt fokus på Vold i nære relasjoner. Handlingsplan for vold i nære relasjoner ble ferdigstilt og politisk vedtatt i 2019. Handlingsplanen er fortsatt ikke implementert i de øvrige kommunale tjenestene gjennom eksterne og interne kurs og veiledninger. Det er videre behov for å starte planarbeidet med revidering av aktuelle handlingsplaner og få på plass handlingsplaner som fortsatt mangler.

Spes. vernepleier har i 2020 deltatt på følgende webinar;

- *Te ka slags nøtte?* (*«rus- og vold i samfunnsperspektiv»*)
- *Vold i nære relasjoner* (*«Medfølelsens pris – hva gjør jobben med oss og hva gjør vi med det?»* «Å snakke med barn om vold»)
- *Forebygging av selvmord (Digital konferanse)*
- *Leve hele livet* (*«eldrereform; fokus, planlegging og tilrettelegging i kommunen»*)

Internkurs:

KPR – IPLOS
Modern Workplace - Intranett

Dagsenteret

Dagsenteret ble ny -oppstartet på Nerstranda i september 2016 og har siden vært et populært og meget godt benyttet tilbud til hjemmeboende eldre med demens eller forebyggende til demens. Dagsenteret er drevet av miljøarbeidere. Dagsentret er åpent tre dager i uken. Tilbudet inneholder hente og bringe tjeneste, frokost, middag og aktivitet. Det er plass til ca. ti brukere. Tjenesten innvilges med enkeltvedtak.

Koordinerende enhet for habilitering- og rehabilitering.

Kommunen skal ha en koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet. Denne enheten skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan, og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator etter §§ 7-1 og 7-2 Helse og omsorgstjeneste loven.

Vi skal ha fokus på hva er viktig for deg, brukerutvikling og forebyggende hjemmebesøk.

Legekantoret

Legestasjonen var i 2020 preget av mye vikarbruk gjennom vikarbyrå fra sommeren etter to av fastlegene sluttet. Kommunelegen i 60% stilling ble konstituert som kommuneoverlege, og har ledet legestasjonen gjennom året.

Blant øvrig helsepersonell ved legestasjonen har det vært én 100% sykepleier og én 100% helsesekretær etter naturlig avgang for personen som innehadde 60% sekretærstilling i januar 2020. Fra sommeren 2020 ble sykepleierstillingen omgjort til helsesekretær, og det har siden da vært to 100% helsesekretærer. På grunn av covid-19 situasjonen har det likevel vært behov for en ekstra ressurs blant øvrig helsepersonell, og det har vært tilsatt en midlertidig 40% sekretærstilling.

På grunn av usikker legebemannning og manglende veiledere, fikk ikke Loppa kommune tildelt LiS1-lege for høsten 2020. Det har pågått arbeid med rekruttering av nye fastleger, og man har sett på løsninger med Nordsjø-turnus.

Legestasjonen hadde følgende aktivitetstall for 2017, 2018 og 2019, 2020 for henholdsvis kommunalt legearbeid på dagtid og arbeid knyttet til legevakt:

	2017	2018	2019	2020
Konsultasjoner dagtid	2984	2772	2727	2326
Enkel pasientkontakt, dagtid	1097	1079	1071	783
Telefoner dagtid	843	686	696	1466
Blodprøver dagtid	1686	1547	1617	1501
Sykebesøk, dagtid	23	74	93	91
Konsultasjoner legevakt (16- 08)	170	246	225	195
Enkel pasientkontakt legevakt	3	0	2	0
Telefoner legevakt	172	194	173	135
Blodprøver legevakt	53	111	115	96
Sykebesøk legevakt	94	239	248	208

Både konsultasjoner og enkel pasientkontakt på dagtid, samt konsultasjoner og sykebesøk under legevakt har gått ned, mens telefonkontakt på dagtid har økt. Dette skyldes i størst grad covid-19 pandemien. I midten av mars 2020 stengte man ned ordinær drift av legekantoret i noen uker når pandemien rammet Norge. Det ble kun tatt imot akutte hendelser, og ellers ble det gjennomført telefonkonsultasjoner. Man åpnet for vanlig drift med strenge smitteverntiltak, og i perioder var ytterdøren til helsesenteret låst, hvor pasienter kun slapp inn ved avtale.

Det ble innkjøpt en containervogn, innredet som et lite legekantor. Denne er parkert på baksiden av helsesenteret, og brukes for å kunne undersøke pasienter med luftveissymptomer. Hensikten er at man unngår å spre smitte inne på helsesenteret.

Man har registrert at det har vært langt færre henvendelser for luftveisinfeksjoner høsten 2020 enn tidligere år – sannsynligvis for at hygienetiltak og avstand i befolkningen også har hjulpet på forekomsten av andre luftveisinfeksjoner enn covid-19.

Loppa kommune sikret seg godt med smittevernustyr i starten av pandemien, og har gjennom hele året hatt tilgang på både smittevernustyr og testustyr. Loppa kommune hadde, som en av få kommuner i Finnmark, ikke hatt registrert tilfelle av covid-19 per 31.12.2020.

LOPPA KOMMUNE

Videre har legestasjonen betjent tre utekontorer i 2020: Nuvsvåg, Bergsfjord og Sandland. Legebemanningen har gjort at man har måttet kansellere flere utekontordager.

	2018		2019		2020	
	Planlagte kontordager	Utgåtte kontordager	Planlagte kontordager	Utgåtte kontordager	Planlagte kontordager	Utgåtte kontordager
Nuvsvåg	25	9	25	5	23	5
Bergsfjord	25	11	25	10	23	10
Sandland	25	10	15	4	23	12
Sør-Tverrfjord			10	3		

Legestasjonen deltok i kvalitetssikringsarbeid gjennom Noklus (Norsk kvalitetsforbedring av laboratorieundersøkelser) også i 2020, som i foregående år. Arbeidet innebærer både kvalitetssikring av alle laboratorieprøver som tas ved Legestasjonen, samt i innrapportering av data til Noklus knyttet til pasienter med diabetes mellitus.

Fysioterapitjenesten

Tjenesten har som mål å ha høy kvalitet, fleksibelt tilbud og kortest mulig ventetider. Det er ikke lengre nødvendig med henvisning for å gå til fysioterapeut, noe som fører til at flere tar kontakt selv for behandling. Fysioterapitjenesten består av to fysioterapeuter i 100 % stillinger hvorav en har 100% driftstilskudd.

Både kommunal spesialfysioterapeut og fysioterapeut med driftsavtale er bundet til forskrift om stønad til fysioterapi. Pasientene vil derfor ha samme egenandel uavhengig om de blir behandlet av kommunal fysioterapeut eller fysioterapeut med driftsavtale. Kommunal fysioterapeut har kommunale oppgaver i tillegg til kurativ behandling. I 2020 har dette blant annet inkludert arbeid i Frisklivssentralen i Loppa og i Finnmark Friluftsråd, rehabilitering og opptrening på sykehjem, hjelpemiddelformidling, veiledning på arbeidsplasser og i skole / barnehage, samt en del forebyggende arbeid for både barn, unge, voksne og eldre. Tjenesten har fått et mer helsefremmende preg de siste årene, i tråd med nye reformer og en reorientering av helsetjenestene. I praksis betyr det mer fleksibelt arbeid ute i feltene. I barnehager, på skoler, i hjem og i samfunnet generelt.

Også i 2020 har den kommunale fysioterapitjenesten opplevd et økt behov for fysioterapitjenester i skole og barnehage, og barn er som tidligere en prioritert pasientgruppe ved vår tjeneste. Den kommunale fysioterapeuten sitter i alle ansvarsgruppene for denne brukergruppen, og overtok på høsten 2019 midlertidig koordinatorsansvar for alle ansvarsgruppene for denne brukergruppen, i helseyskepleiers fravær. Dette ansvaret har kommunal fysioterapeut fortsatt å ha gjennom hele 2020. Å være ansvarsgruppekoordinator for denne brukergruppa er en viktig og ressurskrevende oppgave. Våre brukere har krav på å ha en koordinator, og dette har vært en prioritert oppgave gjennom hele 2020.

Fysioterapeutene har deltatt på ulike kurs/faglige oppdateringer. Den kommunale fysioterapeuten startet opp med en mastergrad i helsefremmende arbeid høsten 2018, og fikk i 2020 tittel som

spesialfysioterapeut med spesialitet innenfor helsefremmende arbeid. Fysioterapeuten deltar på regelmessige samlinger i forbindelse med sine studier, i tillegg til at hun har deltatt på andre aktuelle nettverkssamlinger. Flere kurs har blitt tilgjengelige via digitale løsninger i året som har gått, noe som kan trekkes frem som positivt. Det gjør det enklere og rimeligere å holde seg faglig oppdatert.

Særlig i 2020 nevner vi også koronapandemien. Regjeringen bestemte at fysioterapeuter ble pålagt yrkesforbud og måtte stenge ned sin virksomhet i 5 uker i mars og april 2020. Det medførte at all pasientbehandling måtte stoppe opp i denne perioden. Det samme gjorde arbeidet i Frisklivssentralen.

Prioriteringskriterier

For mange pasienter er det viktig å komme raskt i gang etter sykdom/skade etter sykehusbehandling. Denne pasientgruppen har vært prioritert og har blitt tilbudt time innen 0-5 dager etter at de har tatt kontakt med fysioterapeut.

Pasienter som lege har vurdert å sykemelde har fått tilbud om time i løpet av 0-10 dager.

Pasienter som er sykemeldte har fått tilbud i løpet av 7-30 dager.

Barn og unge er også en prioritert gruppe, og ved behov gis det tilbud om behandling i skole / barnehage, opptil flere ganger i uka.

Samarbeid med andre profesjoner

Det er stor nærhet mellom tjenestene, og vi kan ha tett samarbeid med blant annet leger, psyk. vernepleier, sykehjems personale og helsesykepleier. Det er en god samarbeidskultur, hvor terskelen for å ta kontakt med hverandre skal være lav. Dette til det beste for pasienter og ikke minst bidrar dette til et godt psykososialt arbeidsmiljø.

Kurs/faglig oppdatering

I tråd med helsepersonelloven §4 er fysioterapeuter ansvarlig for en faglig forsvarlig yrkesutøvelse. Dette innebærer et behov for å holde seg oppdatert samt at det kan være behov for etter- og videreutdanning. For å ivareta dette ansvaret prioriteres deltakelse på kurs arrangert av Norsk Fysioterapeutforbund. I 2020 har det vært mulig for kommunal fysioterapeut å delta på flere digitale dagskurs gjennom NFF, og man ser at en slik måte å delta på er heldig både når det gjelder tidsbruk og kostnader. Kommunal fysioterapeut har videre oppnådd 75 studiepoeng i sin mastergrad i helsefremmende arbeid siden studiestart høsten 2018.

Venteliste

Pr 31.12.2020 var det 12 pasienter som ventet på behandling ved fysioterapiavdelingen.

Fysioterapitjeneste privat praksis

Kompetanseområde/videreutdanning/spesialitet: Fysioterapeut

Avtale om driftstilskudd 36 timer/uke 52 uker/år

I tillegg ble det utført arbeid i ca. 40 timer utover ovennevnte avtale

Nøkkeltall vedrørende pasienter

Menn: 40

Kvinner: 43

Aldersfordeling	Antall
0-18 år	0
19-39 år	17
40-59 år	22
60-79 år	36
80+	11

Totalt antall behandlinger:

- 1208 pasientbehandlinger i 2020, i all hovedsak 40 minutters konsultasjoner, hvorav 53 timer ble avbestilt og 24 timer hvor pasienter ikke møtte til avtalt time.
- 93 % av pasientene hadde hjemmeadresse i kommunen.
- ca. 49 % av pasientene hadde henvisning fra lege, kiropraktor, manuell terapeut, sykehus eller andre.
- ca. 51% av pasientene tok direkte kontakt med fysioterapeut.

Annen fysioterapifaglig virksomhet

I henhold til avtale med Loppa kommune er det behandlet pasienter innlagt på sykehjem/sykestueplass i perioder hvor den kommunale fysioterapeuten har vært borte fra jobb. Det gjøres etter nærmere avtale med kommunelege, kommunal fysioterapeut eller leder på sykehjemmet.

Kommentarer til året 2020

Regjeringen bestemte at fysioterapeuter ble pålagt yrkesforbud og måtte stenge ned sin virksomhet i 5 uker i mars og april 2020. Det medførte at all pasientbehandling måtte stoppe opp. For privat praksis resulterte det i at 250 behandlingstimer gikk tapt. Da fysioterapeuter åpnet opp igjen i slutten av april opplevde man at mange pasienter var bekymret for å komme til behandling på grunn av redsel for å bli smittet av koronavirus. Flere av pasientene som er i risikogruppen for alvorlig sykdom valgte derfor å avvente behandling. Dette er grunnene til at antall behandlingstimer utført i 2020 er redusert med 300 timer. Etter godt samarbeid med kommuneoverlege fikk en pasient tilbud om fysikalsk behandling i de 5 ukene fysioterapiavdelingen var nedstengt.

Frisklivssentral:

Frisklivssentralen er en helsefremmende og forebyggende kommunal helsetjeneste, som bestod av 3 stykker i 2020; fysioterapeut, helsesykepleier og psyk. vernepleier. Målgruppen er de som har økt risiko for, eller som har utviklet sykdom og som trenger støtte til å endre levevaner og mestre helseutfordringer.

Frisklivssentralen organiserer normalt grupper som går hele året, hvor målgruppene i hovedsak er voksne, seniorer og eldre. Ved siden av det har det vært arrangert ulike tiltak med fokus på aktivitet, friluftsliv og levevaner for mennesker i alle aldersgrupper. Året 2020 har vært preget av pandemi, også i vårt arbeid. Gruppetilbudene har vært minimale, og man har ikke kunnet åpne for nye og flere deltakere. En del av vårt gruppetilbud har foregått utendørs. Sentralens arbeid har også båret preg av helsesykepleiers fravær i året som har gått.

Frisklivssentralen samarbeider med Finnmark Friluftsråd i ulike prosjekter som er forebyggende og helsefremmende. Disse prosjektene har også generert mer samarbeid med andre etater i kommunen, samt frivillige lag og foreninger. Eksempelvis har det vært arrangert friluftsskole for barn og unge i Øksfjord, og en skattejakt langs ulike Perleturer over store deler av kommunen i samarbeid med lokale lag og foreninger. Man har også fått produsert et turkart for kommunen i samarbeid med lokale lag og foreninger og Finnmark Friluftsråd i året som har gått.

Ergoterapeut

2020 gikk i stor grad med på å etablere tjenesten, finne kontakter og innhente arbeidsroller spredt i kommunen. IT-systemer, rettigheter og kvalitetssikring av fag med hjelp av ergoterapeutforbundet og terapeuter i Finnmark, i form av kurs og bistand for å sikre kompetansenivået. Som pasientbehandling har man reist rundt i kommunen, gjort kartlegginger, oppfølginger og bestilt hjelpemidler for hørsel, bevegelse og tilrettelegging av hjem privat, men også med planlegging og måloppnåelse for pas på sykehjem eller i rehabilitering etter sykehusbesøk. Pasientene var på etterslep og utsatt i påvente av ergoterapeutens oppstart. Startet også lett som fagansvarlig for dagsenter med oppretting av prosedyrer, men selve treningene og aktivitetene der startet 2021 og prosedyrepermer skrives ut etter gjeldende lovverk.

De fleste pasientoppfølginger og tilbud startet i 2021

Helsestasjon og Skolehelsetjeneste:

Helsesykepleier er en del av kommunens lovbestemte helsefremmende og forebyggende helsetjenester til barn og unge 0-20 år. Spesielt vektlegges opplysende, veiledende og rådgivende virksomhet innenfor prioriterte nasjonale innsatsområder.

Tjenesten er bemannet med helsesykepleier i 100% stilling, men store deler av 2020 har tjenesten vært ubemannet grunnet langtidsfravær.

Tjenesten er tillagt andre oppgaver:

- Kontaktinstans for hjelpemidler vedr. syn og hørsel
- Hovedkontaktinstans for hjelpemidler, overordnet kontakt med hjelpemiddelsentralen i Finnmark.
- Barneansvarlig: Kontaktperson for spesialisthelsetjenesten når mindreårige er pårørende av foreldre med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade.
- Koordinator for Sjumilssteget i Loppa
- Kommunal kontaktperson for samarbeidet med Alta familievernkontor
- Medlem i koordinerende enhet/inntaksteam, frisklivssentral og psykososialt kriseteam

Helsestasjon og skolehelsetjenesten jobber tverrfaglig innad i kommunen, men også i kontakt med andre tjenester som PPT, BUP, Krise- og incestsenter for Alta og Loppa, og

barnehabiliteringstjenesten m.fl. Dette er viktig for god samhandling til beste for barn og unge i Loppa kommune.

Generell folkehelsesatsning og samhandlingsreformen krever økt deltakelse fra helsesykepleier/jordmor i tverrfaglige prosjekter der helsestasjonstjenesten har nærhet til befolkningen som lavterskeltilbud i sine lovpålagte oppgaver.

Jordmortjenesten:

Kommunen har ambulerende jordmortjeneste. Jordmor har kontordager i Loppa i tillegg til polikliniske kontroller og barselsamtaler i Hammerfest.

NAV

Sosiale tjenester omfatter kommunale tjenester i NAV. Hvor oppgavene er saksbehandling, veiledning, økonomisk rådgivning, samt veiledning og betjening av kontorets veiledningssenter.

I Partnerskapsavtalen mellom Loppa kommune og NAV Troms og Finnmark, er det avtalt fjernledelse fra NAV Alta, som rapporterer både til fylkesdirektør og rådmann.

Kontoret har 2 fast ansatte, en i statlig stilling og i kommunal stilling. Begge jobber med kommunale ansvarsoppgaver. Den statlig ansatte er snart ferdig med en videreutdanning i økonomisk rådgivning for å styrke kontorets kompetanse på dette området.

Grunnet situasjonen rundt covid-19 har veiledningssenteret hatt stengte dører i lengre perioder, men de ansatte har vært tilgjengelig per telefon og for avtaler om fysiske møter i henhold til lokale smittevernsrestriksjoner.

Vi har 10 tiltaksplasser ved Aksis AS, avd. Loppa. Disse plassene har ikke vært like godt utnyttet som tidligere år. Dette har sammenheng med covid-19 situasjon, at man har et mindre sakstilfang enn tidligere år og flere langtidssaker er ferdig avklart mot arbeid eller varige ytelser.

I løpet av 2020 har vi opprettholdt fokuset på langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp med nedsatt arbeidsevne. De fleste av disse sakene er nå avklart. Kvalifiseringsprogrammet har gitt gode resultater i 2020 og førte til overgang til arbeid på kort tid.

Det er en økning i behovet for økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning generelt blant våre brukere. Vi har et økt fokus på kartlegging av økonomi hos brukere med alle typer ytelser. Dette fordi vi vet at en vanskelig økonomisk situasjon kan forverre livssituasjonen og komplisere mulighetene til å komme tilbake i arbeidslivet.

7.4 FREMTIDIGE MÅL

Helse- og omsorgsetaten har følgende målsetninger:

- ❖ Tjenestetilbudet og saksbehandling er kvalitetssikret og forsvarlig.
- ❖ Tjenestetilbudet er utarbeidet i samarbeid med dagens og framtidens brukere.

- ❖ Planverket for tjenesten er til enhver tid oppdatert og inneholder nasjonale føringer tilpasset lokale behov.
- ❖ Strategi for å beholde, videreutvikle og rekruttere personell til kompetansearbeidsplasser er utarbeidet.
- ❖ Kompetansebehov er kartlagt og det legges til rette for målrettet kompetanseheving
- ❖ Velferdsteknologiske løsninger er en del av tjenestetilbudet i Loppa kommune.
- ❖ Tjenesten skal gis med bakgrunn i beste effektive omsorgsnivå (BEON) der fokuset er å forebygge bruken av helse og omsorgstjenester.
- ❖ Tjenestene utøves i et tverrfaglig samarbeid med andre instanser der dette er formålstjenlig.
- ❖ Starte implementering av «Helhetlig pasientforløp». Det er et strukturelt utskrivnings – og oppfølgingsprogram fra spesialisthelsetjenesten for pasienter i hjemmetjenesten.
- ❖ Implementere handlingsplan mot vold i nære relasjoner.

8. DRIFTSAVDELINGEN

Driftsavdelingen har sektorovergripende ansvar først og fremst hva angår forvaltning, drift og vedlikehold av kommunal bygg, eiendom, veger, brann og redning. I tillegg har driftsavdelingen ansvaret for Loppa sjøområde etter havne- og farvannsloven.

Andre oppgaver er: reguleringsplaner og, saksbehandling etter plan- og bygningsloven.

Driftsavdelingen består av:

- ❖ Administrasjon: Teknisk sjef, konsulent, samfunnsplanlegger og sekretær.
- ❖ Uteavdeling og renholdsavdeling er slått sammen og ledes av vedlikeholdsleder
- ❖ Loppa brann- og feievesen ledes av konstituert Brannsjef i 20 % stilling

8.1 DE VIKTIGSTE ARBEIDSOPPGAVENE INNENFOR RAMMEOMRÅDET

- ❖ Saksbehandling av byggesaker, eiendom og ulovlighetsoppfølging
- ❖ Miljøforvaltning
- ❖ Drift og tilsyn av vann- og avløpsanlegg, og oppfølging av renovasjon
- ❖ Brann og feiing
- ❖ Beredskap mot akutt forurensning
- ❖ Drift og tilsyn av kommunale kaier, veier og veilys
- ❖ Drift og forvaltning av kommunale bygg og boliger.

8.2 RESSURSIINNSATS

Utgifter	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Budsjett 2020 med endringer	Forbruk i %
Kostra hovedgruppe	2019	2020		
Lønn og sosiale utg	9 339 427	9 895 274	8 420 000	118 %
Varer og tjenester	14 710 368	14 780 008	10 920 000	135 %
Kjøp av tjenester	3 489 501	3 760 757	3 400 000	111 %
Overføringer	2 298 746	1 743 454	1 564 000	111 %
Finansutgifter	287 524	522 282	1 173 000	45 %
Sum utgifter	30 125 567	30 701 776	25 477 000	121 %
Inntekter				
Salgs og leieinntekter	14 167 989	14 012 711	14 568 000	96 %
Refusjoner	3 107 135	2 982 524	1 694 000	176 %
Overføringer	0	0	0	0 %
Finansinntekter	1 276 629	1 066 066	964 000	111 %
Sum inntekter	18 551 753	18 061 300	17 226 000	105 %
SUM NETTO UTG	11 573 814	12 640 476	8 251 000	153 %

Tabellen viser at driftsavdelingen har et overforbruk på kr. 4 389 476,-.

2020 har vært et år utenom det vanlige og pandemien har gitt noen økonomiske utfordringer.

Loppa kommune innehar ingen fagkompetanse til å kunne utføre verken rørlegger-, elektro- og tømmerarbeid, og er dermed nødt til å kjøpe disse tjenestene fra tredjepart. Dette medfører i unødvendige høye kostnader på selv de enkleste vedlikeholdssoppgaver. Kommunen har i løpet av 2020 inngått rammeavtaler på følgende områder:

- Tømmer tjenester
- Leie av maskin og personell

Det er gjort en budsjetteknisk feil i budsjettet på selvkostområdene vann og avløp. Disse ansvarsområdene er satt opp med et forventet resultat på hhv. Kr. -342 000,- og -293 000,-, når områdene egentlig skal gå i null.

Dette er med på å gi et feil bilde av den totale rammen til avdelingen. Område vann har i tillegg et merforbruk på kr. 254 615,-. Til sammen utgjør dette en skjevhet i regnskapet på kr. 889 615,- opp mot budsjett.

Selvkostområdene balanseres i null i selvkostregnskapet med å fremføre underskuddet opp mot de neste 5 årene, men vil i driftsregnskapet komme negativt ut. Samtidig vil man i takt med investeringene fremover se en skjevhet i driftsregnskapet opp mot selvkostregnskapet. Dette grunner i at ved opptak av lån opererer man med en avdragsordning på maksimalt 40 år, men i selvkostregnskapet avregnes lånekostnadene over forventet levetid på investeringene (70-80 år). Dette er en vanlig praksis i de aller fleste kommuner i Norge og helt legitimt. Dette gjøres for at dagens abonnenter ikke skal subsidiere bruken av anlegget for fremtidige abonnenter, men at kostnadene fordeles over en lengere periode til hver enkelt abonnent. På denne måten kan man gjøre større investeringer på selvkostområdet uten at det forårsaker kraftige svingninger i de kommunale avgiftene.

Utgifter

Lønn og sosiale utgifter har et forbruk på 118%. Dette skyldes i stor grad de ekstra ressursene vi har vært nødt til å innhente for å få utført renhold iht. smittevern.

Kjøp av tjenester er knyttet til renovasjon, slamtømming og havnetjenester fra OKJ Transport AS.

Covid-19 utgifter i driftsregnskapet 424 422,- som må ses bort i fra, disse vil ligge i driftsregnskapet selv om kommunen har mottatt tilskuddsmidler. Tilskuddet fordeles inn i den totale rammen og ikke ned på avdelingsnivå.

I løpet av 2020 har flere av våre anlegg hatt akutt behov for service eller reparasjon. Totalt budsjetterte kostnader for denne arten er kr. 785 000 opp mot regnskapet på kr. 1 069 318,-. Et merforbruk på kr. 284 317,77.

Kommunen har alt for mange utleiebygg som forfaller som skaper en enorm vedlikeholdskostnad som er vanskelig å redusere med overflatearbeid. Vi erfarer at under arbeid på våre bygninger hvor vi må åpne vegger eller tak, så dukker det opp fukt og råteskader. Dette gjelder nesten alle bygg.

Driftsavdelingen ser alvorlig på merforbruket dette året som er skyhøyt, og må i løpet av 2021 gjøre fortløpende vurderinger på utgiftssiden for å se om det må iverksettes andre tiltak for å redusere utgiftene.

Inntekter

Salgs- og leieinntekter er litt lavere enn forventet og ligger på 96%. Inntektene er lavere enn budsjettet da vi har flere kommunale boliger som ikke har blitt leid ut i løpet 2020.

Refusjoner har, på samme måte som overføringer på utgiftssiden, en momsdel som er høyere enn budsjettet. I tillegg er det refusjon sykepenger og refusjon for bølgedemperne i Øksfjord havn fra Kystverket.

Finansinntekter er fondsmidler brukt til avløp og feiing.

Salgs og leieinntekter er lavere enn forventet og ligger 0,5 millioner under budsjett. Dette er grunnet reduserte leieinntekter på kommunale boliger.

Utviklingen i andelen av driftsutgiftene de siste 5 årene har vært slik:

	2016	2017	2018	2019	2020
Etatens andel av netto driftsutgifter	12,0 %	10,4 %	8,3 %	12,13 %	12,34 %
Etatens andel av brutto driftsutgifter	22,2 %	20,5 %	18,8 %	20,16 %	20,81 %

Tabellen viser at driftsavdelingens andel av kommunens samlede driftsutgifter øker etter en periode med nedgang. Dette betyr at vi nå bruker mere midler på vedlikehold av kommunale bygg og anlegg enn hva vi har gjort tidligere. Det er forventet at i løpet av de neste 5 år vil utgiftene reduseres i takt med større utskiftninger av vann- og avløpsnett og vedlikehold av kommunale bygninger og vegmasse.

8.3 AKTIVITETENE I 2020

8.3.1 BYGG OG OPPMÅLING

Har ansvar for kommunens geografiske informasjonssystem, samt ivaretar saksbehandlingen i forhold til byggesaker i Loppa kommune. Tjenesteområdet fører også tilsyn- og ulovlighetsoppfølging i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser. Enheten har ansvar for at bygninger legges inn i matrikkelen, og er kommunens adresse- og matrikkelmyndighet. Vi har ansvar for behandling av oppmålingsaker etter matrikkelovens bestemmelser. Enheten har også ansvar for deling og seksjonering, og for behandling av delingssøknader etter plan- og bygningsloven og seksjoneringsaker etter seksjoneringslovens bestemmelser.

Det har vært behandlet saker om opprettelse av nye festegrunner og oppretting av ny grunneiendom, samt bruksendringer.

8.3.2 MILJØFORVALTNING

Miljøutfordringene er en felles sak hvor både innbyggere, næringsliv og forvaltningen samarbeider.

Generelt er det en del å gjøre med å "forskjønne" bygdene våre, og her er det flere som engasjerer seg. Lag, foreninger og skoler gjør en forbilledlig innsats i så måte. Loppa kommune har i den

forbindelse stilt containere til disposisjon ved ryddeaksjoner i Vestre-Loppa. I samme område har vi sammen med VEFAS hatt samarbeid om ekstra containere i forbindelse med vår- og høstryddingene. I Øksfjord transporterer vi avfallet til stasjonen på Ystnes når Høgtun skole og Øksfjord sanitetsforening har sine respektive ryddeaksjoner.

2020 er tredje året etter det ble innført bruk av fritidsrenovasjonssekker for fritidsboliger. Ordningen omhandler innlevering av restavfall fra stedene Loppa øy, Skavnakk og Langfjordhavn i samarbeid med Boreal Sjø AS, nærbutikker, Sandland brygge og skipsekspedisjonen i Øksfjord. På Andnes kan man fortsatt tegne abonnement på fritidsrenovasjon med Avfallsservice As, som legges i containere på Segelvik kai. Dette har vært en medvirkende faktor i reduksjon av saker vedrørende forurensingsforskriften.

Kommunen får mange henvendelser som gjelder økt bekymring for miljøkriminalitet i form av forsøpling etter at containerløsningene forsvant i vestre Loppa.

8.3.3 KOMMUNAL VANNFORSYNING

Ansvarsområde vann fikk i 2020 et merforbruk. Driftsregnskapet ble gjort opp med et merforbruk på kr 534 290,-. Dette skyldes bl.a. redusert forventet vannavgift (367 000,-) og økte lønnskostnader. Selvkostområdet vann har 100% selvkostdekning.

Økningen av vannavgiften i 2020 vil bli synlig i avregningen av vannmålere 1. termin 2021, og vil derfor være noe lavere enn budsjettet i 2020.

8.3.4 KOMMUNALT AVLØPSANLEGG

Driftsregnskapet ble gjort opp med et mindreforbruk på kr. -318 000,-.

Det har tidligere vært færre problemer på avløpsnettene enn vannledningsnettene, og vi har erfart det samme i 2020. I løpet av året har det vært to større hendelser som har forårsaket driftsbrudd på avløpsnettene. En større lekkasje under vårløsningen ved Hankenbakken og utslippsledningen ved Moloveien var helt tett. Disse to ble utbedret innen kort tid.

8.3.5 KOMMUNAL RENOVERING

VEFAS IKS har det praktiske ansvaret for innsamling av avfall. I år ble det et mindreforbruk på kr 90 000,-.

Samarbeidet med Vefas IKS er meget godt, og det utføres en meget god renovasjon i vår kommune hvor arbeidet til undertransportør fremheves.

Selvkostområdene balanseres i null i selvkostregnskapet med å fremføre underskuddet opp mot de neste 5 årene, men vil i driftsregnskapet komme negativt ut. Samtidig vil man i takt med investeringene fremover se en skjevhet i driftsregnskapet opp mot selvkostregnskapet. Dette

grunner i at ved opptak av lån opererer man med en avdragsordning på maksimalt 40 år, men i selvkostregnskapet avregnes lånekostnadene over forventet levetid på investeringene (70-80 år). Dette er en vanlig praksis i de aller fleste kommuner i Norge og helt legitimt. Dette gjøres for at dagens abonnenter ikke skal subsidiere bruken av anlegget for fremtidige abonnenter, men at kostnadene fordeles over en lengere periode til hver enkelt abonnent. På denne måten kan man gjøre større investeringer på selvkostområdet uten at det forårsaker kraftige svingninger i de kommunale avgiftene.

Etter at kommunen startet utfakturering ved bruk av KOMTEK i 2021, er fakturagrunnlaget mye mer nøyaktig. Tidligere har det blitt fakturert et A-konto beløp på forventet gebyr på VA på minstesats (ca. 3700 kr).

Det nye systemet baserer det stipulerte forbruket som faktureres ut basert på forrige års forbruk, som gjenspeiler inntektsiden mye mer nøyaktig. Derfor har området hatt lavere forventede inntekter de siste årene.

8.3.6 BRANNVESEN OG FEIING

Brann og feievesenet er organisert med hovedstasjon i Øksfjord, og depot i Nuvsvåg, Bergsfjord og Sør-Tverrfjord.

Det ble i løpet av 2019 vedtatt å inngå en samarbeidsavtale med Nord-Troms Brannvesen, hvor Loppa kommune kjøper tjenestene brannsjef, beredskap og forebyggende funksjoner. Samarbeidet var forventet å tre i kraft ila. april/mai 2020, men havarte da en av kommunene i Nord-Troms regionen motsatte seg å innlemme Loppa i samarbeidet. Administrasjonen har i løpet av 2020 arbeidet med å få til en samarbeidsavtale med Alta brannvesen.

Vi utfører feiing i Loppa og Hasvik kommune.

Ansvar 4460 Brannvesen har fått et samlet overforbruk på kr 480 000,-. Dette skyldes bl.a. overtid i forbindelse med uttrykning og opplæring av nye brannkonstabler. Det har vært økt møte- og øvelsesaktiviteter for å sikre tilfredsstillende opplæring til nye konstabler. I tillegg grunnet mangel på sjåførere med klasse CE, har det vært nødvendig å tilegne nye konstabler dette førerkortet.

8.3.7 BEREDSKAP MOT AKUTT FORURENSNING

IUA er forkortelse for interkommunalt utvalg mot akuttforurensning, og er en norsk beredskapsorganisering mot akutt forurensning på sjø og land. I Finnmark er det 3 IUA distrikt, hvor Loppa er med i Vest-Finnmark IUA sammen med Alta, Hammerfest, Kautokeino, Hasvik, Kvalsund og Måsøy.

I oktober forliste båten Stian Andre ved kaianlegget utenfor fiskebruket i Øksfjord. Dette var en omfattende aksjon hvor det var en akutt fare for forurensning av store mengder drivstoff i havneområdet. Loppa brann- og redningsvesen viste med et klasseeksempel hvordan en skal håndtere akutt forurensning. Totale kostnader for brannkonstablenes innsats var på kr. 210 752,-. Kostnaden ble dekket inn av reders forsikringsselskap.

8.3.8 LOPPA HAVN

Driftsavdelingen har ansvaret for Loppa sjøområde etter havne- og farvannsloven.

Loppa kommune eier i alt 17 kaier og småbåthavner. Denne eiendomsmassern har vi fått verdivurdert av Multiconsult, og verdien er estimert til kr 68 560 000, - pr mai 2017. For sammenligningens skyld nevnes at verdien av kommunale bygg(ansvar 4600) er kr 4 700 000, -

Loppa havneutvalg: 1 møte og 1 sak.

❖ PS 1/20 Havneregulativ Loppa havnedistrikt 2021

8.3.9 KOMMUNALE VEIER

I løpet av 2020 har vi gjennomført asfaltering etter vedlikeholdsarbeid på VA-nettet fra 2019. Dette hang igjen fra forrige år da snøen kom før asfalteringen nådde å begynne. Snøbrøytingen for 2020 har en kostnad på kr. 1 529 000,-.

8.3.10 KOMMUNALE VEILYS

Vedlikeholdsoppgavene er gjennomført som normalt i samarbeid med Alta Kraftlag AL og Ymber A/S.

På steder med noen få innbyggere har Ymber A/S signalisert at man samler opp flere oppdrag før man reiser ut. Dette gir lengre ventetid før gatelys osv. er på plass. Samarbeidet fungerer svært bra med Alta Kraftlag AL og Ymber A/S. De ansatte i disse selskapene som arbeider i vår kommune er en svært viktig ressurs for oss som vi samarbeider godt med.

I løpet av 2020 er en stor andel av gatelysnettet skiftet ut med nye armaturer og LED belysning, som gir tryggere kjøreforhold med bedre lys. Kommunen har som mål å få faset ut alle gamle armaturer med gult lys. Kommunen har mottatt kr. 120 000,- i støtte fra fylkeskommunen via trafiksikkerhetsmidler til utskiftning av gatelys.

Ansvarsområdet har noen høyere utgifter enn budsjettet da fylkeskommunen under sommeren avdekket en ulovlig kobling mellom fylkets lysanlegg ved fergekaien i Øksfjord, videre til kommunalt lysanlegg. Dette måtte kommunen rette opp i umiddelbart.

8.3.11 FORVALTNING AV KOMMUNALE BOLIGER OG BYGG

Det er jevnlig etterspørsel etter kommunale leiligheter og utleieandelen har vært høy gjennom hele året. Det har likevel vært 5 til 6 boenheter som ikke har vært leid ut grunnet dårlig standard til høy pris. Dette har resultert i mindre inntekter enn budsjettet for 2020. Samtidig har noen av utleieobjektene vært utilgjengelig grunnet vedlikeholdsarbeid.

For ansvar 4601 Aldersboligen (Hankenbakken 14-16) ble det et merforbruk på kr. 467 653,-. Dette grunnet to forsikringskader (brann- og vannskade) i to leiligheter. Under renoveringen av skadene utbedret kommunen standarden og utvidet kjøkkenet på begge enhetene.

Samlet har kommunen kr. 3 491 000,- i leieinntekter av kommunale boliger. Sammenlignet mot 2019 er det en reduksjon på leieinntektene på kr. 272 000.

8.3.12 RENHOLDSAVDELINGEN

Avdelingen har ansvaret for renhold av alle arealene som tilhører Loppa kommune, og innehar 5,5 årsverk. Avdelingen er ledes av vedlikeholdsleder, og har til sammen ti medarbeidere i hel- og deltidsstillinger. Renhold er en viktig del av godt vedlikehold, og samarbeidet mellom renholder, servicemedarbeider og virksomhetsleder (rektor, avdelingsleder etc) er ofte en nøkkel til å få dette godt til på det enkelte bygg.

Ansvar 4210 renholdsseksjon hadde et merforbruk på kr. 89 000,-. Dette skyldes økte lønnskostnader for å få «kabalene» til å legges opp. I 2020 har det vært økt sykefravær i renholdsavdelingen som har resultert i økte kostnader for å dekke inn renholdet på de respektive bygg. Det er utfordrende å finne kvalifiserte vaskere som har resultert i overtidsarbeid. Overtidsarbeidet i 2020 har dessverre vært helt nødvendig for å kunne opprettholde daglig drift mht. strenge renholdskrav som følge av pandemien.

8.3.13 AVHOLDTE MØTER/KURS

Hovedutvalg for Teknisk Plan og Næring: 7 møter og 9 saker forberedt fra Driftsavdelingen

- ❖ PS 4/20 Endring av lokalitet, utekontor Sandland/Sør-Tverrfjord
- ❖ PS 6/20 Venterom ekspedisjonskai Nuvsvåg
- ❖ PS 18/20 Sikringstiltak Høgtun skole
- ❖ PS 21/20 Avhending av kommunal flytebrygge i Nuvsvåg
- ❖ PS 23/20 Oppgradering av brannalarmanlegg i Høgtun skole
- ❖ PS 26/20 Administrativt vertskommunesamarbeid mellom Loppa kommune og Alta kommune
- ❖ PS 28/20 Kjøp av kommunal eiendom/utvidelse av tomt
- ❖ PS 31/20 Ugyldig vedtak om salg av eiendom 26/372 fattet 23.11.2017, forslag om ny behandling
- ❖ PS 32/20 Påvirkbare egeninntekter 2021 – Driftsavdelingen

Kurs:

- ❖ Autorisasjonskurs for matrikkelføring
- ❖ CIVIL 3D og VA-planlegging
- ❖ NKF Byggesakskurs
- ❖ Implementeringskurs Norkart systemer
- ❖ Sertifiseringskurs offentlig anskaffelse
- ❖ GISLINE kart

Møter med andre instanser 2020:

- ❖ Deltatt på studietur bygg i trekonstruksjoner med skogbrukssjefen i Finnmark
- ❖ NKF byggesak Vest Finnmark

- ❖ Årsmøte Geonord samarbeidet, Kartverket
- ❖ Felles havnekonferanse for alle havnene i Finnmark
- ❖ Smartdok konferanse

LOPPA KOMMUNE

HOVEDOVERSIKTER LOPPA KOMMUNE

Regnskapsskjema 1A – drift

	Regnsk 2020	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnsk 2019
Skatt på inntekt og formue	21 128 010	21 500 000	21 500 000	20 522 643
Ordinært rammetilskudd	78 678 244	77 000 000	77 000 000	74 225 219
Skatt på eiendom	854 542	805 000	805 000	894 638
Andre overføringer og statstilskudd	21 296 163	20 130 000	-	1 743 320
Sum frie disponible inntekter	121 956 959	119 435 000	99 305 000	97 385 819
Renteinntekter og utbytte	1 717 766	2 041 000	1 041 000	2 382 917
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	754 830	1 200 000	1 200 000	806 267
Avdrag på lån	3 610 921	4 000 000	4 000 000	4 309 181
Netto finansinnt./utg.	(2 647 985)	(3 159 000)	(4 159 000)	(2 732 532)
Til dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	355 019
Bruk av tidligere års mindreforbruk				5 757 674
Netto avsetn/bruk bundne driftsfond	968 260	1 922 000	(244 000)	1 578 358
Netto avsetn/bruk disposisjonsfond	(5 191 111)	(8 988 000)	1 750 000	2 619 322
Netto avsetninger	(4 222 851)	(7 066 000)	1 506 000	4 361 691
Overføring til investering	(8 186 579)	9 323 000	550 000	-
Til fordeling drift	106 899 544	99 887 000	96 102 000	99 014 979
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	102 433 654	97 945 000	97 945 000	95 426 525
Regnskapsmessig mindreforbruk	4 465 890	1 942 000	(1 843 000)	3 588 454

Regnskapsskjema 2A – investering

	Regnsk 2020	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnsk 2019
Investeringer i anleggsmidler	23 503 569	32 033 000	188 219 000	23 626 310
Utlån og forskutteringer	2 450 000	8 450 000	2 000 000	2 700 000
Kjøp av aksjer og andeler	443 628	550 000	550 000	449 294
Avdrag på lån	2 121 384	2 000 000	2 000 000	593 742
Dekning av tidligere års udekket		-	-	
Årets finansieringsbehov	28 518 581	43 033 000	192 769 000	27 369 346
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	15 459 016	28 230 000	125 160 000	7 793 264
Inntekter fra salg av anleggsmidler			-	2 475 000
Tilskudd til investeringer	1 070 000	1 070 000	23 000 000	300 000
Kompensasjon for merverdiavgift	2 636 743	3 365 000	37 244 000	2 368 774
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	538 970	500 000	500 000	2 121 384
Andre inntekter	-	-	-	-
Sum eksternt finansiering	19 704 729	33 165 000	185 904 000	15 058 422
Overført fra driftsregnskapet	8 186 579	9 323 000	550 000	-
Netto avs/bruk bundne fond	1 582 414	1 500 000	1 500 000	(1 527 643)
Netto avs/bruk ubundne fond	(955 141)		4 815 000	15 244 711
Sum finansiering	28 518 581	43 988 000	192 769 000	28 775 490
Udekket/udisponert	-	-	-	-

LOPPA KOMMUNE

BEVILGNINGSOVERSIKT – INVESTERING

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap i fjor
Investeringer i varige driftsmidler	23.503.569,2	32.033.000,0	188.219.000,0	23.626.310,2
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	443.628,00	550.000,00	550.000,00	449.294,00
Utlån av egne midler	2.450.000,00	8.450.000,00	2.000.000,00	2.700.000,00
Avdrag på lån	2.121.384,25	2.000.000,00	2.000.000,00	593.741,58
Sum investeringsutgifter	28.518.581,4	43.033.000,0	192.769.000,0	27.369.345,7
Kompensasjon for merverdiavgift	2.636.742,69	3.365.000,00	37.244.000,00	2.368.773,89
Tilskudd fra andre	1.070.000,00	1.070.000,00	23.000.000,00	300.000,00
Salg av varige driftsmidler				2.475.000,00
Salg av finansielle anleggsmidler				
Utdeling fra selskaper				
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	538.970,47	500.000,00	500.000,00	2.121.384,25
Bruk av lån	15.459.015,9 2	28.230.000,0 0	125.160.000,0 0	7.793.263,69
Sum investeringsinntekter	19.704.729,1	33.165.000,0	185.904.000,0	15.058.421,8
Videreutlån	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
Overføring fra drift	8.186.579,18	9.323.000,00	550.000,00	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	1.582.413,78	1.500.000,00	1.500.000,00	1.527.642,67-
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	955.140,60-	955.141,00-	4.815.000,00	15.244.711,0 1
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	8.813.852,36	9.867.859,00	6.865.000,00	13.717.068,3
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

ØKONOMISK OVERSIKT – DRIFT

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	6.238.785,61	4.692.000,00	4.692.000,00	5.534.377,07
Andre salgs- og leieinntekter	14.288.564,35	15.106.000,00	15.106.000,00	14.881.250,09
Overføringer med krav til motytelse	19.844.178,91	12.980.000,00	12.442.000,00	27.888.727,47
Rammetilskudd	78.678.244,00	77.000.000,00	77.000.000,00	74.225.219,00
Andre statlige overføringer	21.296.163,24	20.130.000,00	0	1.743.319,63
Andre overføringer	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	21.128.010,00	21.500.000,00	21.500.000,00	20.522.643,06
Eiendomsskatt	854.542,00	805.000,00	805.000,00	894.637,79

LOPPA KOMMUNE

Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	162.328.488,1	152.213.000,0	131.545.000,0	145.690.174,1
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	78.413.000,50	72.202.000,00	72.205.000,00	73.805.905,30
Sosiale utgifter	9.881.065,05	11.051.000,00	11.051.000,00	9.826.870,02
Kjøp av varer og tjenester	47.970.698,61	39.584.000,00	36.568.000,00	52.217.155,40
Overføringer	11.006.308,47	9.312.000,00	8.002.000,00	11.469.402,62
Avskrivninger	7.480.371,00	6.498.000,00	6.498.000,00	7.105.408,92
Fordelte utgifter	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	154.751.443,6	138.647.000,0	134.324.000,0	154.424.742,3
Brutto driftsresultat	7.577.044,48	13.566.000,00	2.779.000,00-	8.734.568,15-
Finansinntekter og utgifter				
Renteinntekter og utbytte	1.717.765,53	2.041.000,00	1.041.000,00	2.382.916,63
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Renteutgifter og låneomkostninger	754.829,70	1.200.000,00	1.200.000,00	806.266,86
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	3.610.920,75	4.000.000,00	4.000.000,00	4.309.181,42
Netto finansutgifter	2.647.984,92-	3.159.000,00-	4.159.000,00-	2.732.531,65-
Motpost avskrivninger	7.480.371,00	6.498.000,00	6.498.000,00	7.105.408,92
Netto driftsresultat	12.409.430,56	16.905.000,00	440.000,00-	4.361.690,88-
Disp. eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	8.186.579,18	9.323.000,00-	550.000,00-	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	968.260,00	1.922.000,00	244.000,00-	1.578.358,12
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	5.191.111,38-	8.988.000,00-	1.750.000,00	2.619.322,37-
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0	5.757.673,88
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	355.018,75
Sum disponeringer eller dekning netto driftsresultat	12.409.430,56-	16.389.000,00-	956.000,00	4.361.690,88
Fremført til inndekning i senere år(merforbruk)	0	0	0	0

LOPPA KOMMUNE

ØKONOMISK OVERSIKT – BALANSE

	Regnskap 2020	Regnskap 2019
EIENDELER		
Anleggsmidler	457.583.127,12	426.172.718,13
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	214.233.201,73	202.765.247,20
Utstyr, maskiner og transportmidler	4.628.998,72	2.660.269,64
Utlån	12.372.716,67	9.966.010,29
Aksjer og andeler	7.806.047,00	7.362.419,00
Pensjonsmidler	218.542.163,00	203.418.772,00
Omløpsmidler		
Herav:		
Kortsiktige fordringer	11.662.680,74	10.852.793,69
Premieavvik	2.129.665,00	3.740.857,00
Aksjer og andeler	0	0
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd	56.227.703,05	55.665.831,73
SUM EIENDELER	525.473.510,91	496.432.200,55
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	253.674.250,46	215.495.076,12
Herav:		
Disposisjonsfond	37.571.364,94	32.380.253,56
Bundne driftsfond	18.198.758,59	19.167.018,59
Ubundne investeringsfond	4.443.281,74	3.488.141,14
Bundne investeringsfond	538.970,47	2.121.384,25
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	1.612.343,00-	1.612.343,00-
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0	0
Regnskapsmessig mindreforbruk	0	0
Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Udisponert i inv.regnskap	0	0
Udekket i inv.regnskap	0	0
Kapitalkonto	194.534.217,72	159.950.621,58
Langsiktig gjeld		
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	227.864.974,00	227.751.474,00
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	0	0
Andre lån	42.347.071,77	42.079.376,77
Kortsiktig gjeld		
	1.587.214,68	11.106.273,66

LOPPA KOMMUNE

Herav:		
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld	1.587.214,68	3.956.849,68
Derivater		7.179.452,98
Konsernintern kortsiktig gjeld		30.029,00-
Premieavvik	0	0
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	525.473.510,91	496.432.200,55
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	0	0
Herav:		
Ubrukte lånemidler	14.238.020,69	10.688.020,69
Andre memoriakonti	1.551.901,00	0
Motkonto for memoriakontiene	15.789.921,69	10.688.020,69

LOPPA KOMMUNE

VEDLEGG - NOTEOPPLYSNINGER

NOTE 1 – ENDRING I ARBEIDSKAPITALEN I DRIFTSREGNSKAPET

	2018	2019	2020
Anskaffelse av midler			
Inntekter driftsregnskapet	169 368 248	145 668 697	162 308 547
Inntekter investeringsregnskap	1 783 336	5 143 774	3 706 743
Innbetalinger eksterne finanstransaksjoner	12 023 789	12 319 042	17 735 693
Sum anskaffelse midler	183 175 373	163 131 513	183 750 983
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsregnskapet	141 315 193	147 319 333	146 751 073
Utgifter investeringsregnskap	11 425 474	23 626 310	23 503 569
Utbetalinger eksterne finanstransaksjoner	9 933 164	8 858 484	9 900 763
Sum anvendelse midler	162 673 831	179 804 127	180 155 405
Anskaffelse –anvendelse av midler	26 986 709	-16 671 043	3 595 578
Endring i ubrukte lånemidler	3 760 000	4 271 000	3 550 000
Endr i regnskapsprins som påvirker AK drift			
Endring i arbeidskapital	30 746 709	-12 399 643	7 145 578

NOTE 2 – ENDRING I ARBEIDSKAPITALEN I BALANSEN

	2018	2019	2020
Omløpsmidler			
Endring kortsiktige fordringer	-4 575 393	6 732 132	-1 319 778
Endring aksjer/andeler	0	0	0
Premieavvik	847 789	1 364 137	-1 611 192
Endring sertifikater	0	0	0
Endring obligasjoner	0	0	0
Endring betalingsmidler	27 972 274	-25 458 954	561872
Endring omløpsmidler	24 244 670	-17 362 685	-2 369 099
Kortsiktig gjeld			
Endring annen kortsiktig gjeld	6 502040	-2 009 930	9 519 059
Endring arbeidskapital	30 746 709	-19 372 615	7 149 960

Arbeidskapitalen:

Endring i arbeidskapitalen skal si noe om hvorvidt kommunens betalingsevne har forbedret seg eller forverret seg i løpet av året. Loppa kommunes endring i arbeidskapital, beregnet som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, har ved utgangen av året økt med kr. 7 149 960,-.

LOPPA KOMMUNE

NOTE 3 – GARANTIER GITT AV KOMMUNEN

Garanti gitt til		Opprinnelig garanti	Garantibeløp pr 31.12	Garantien utløper
Loppa kirkelige fellesråd	Sparebank 1 Nord-Norge	504 000	163 800	15.06.2026
Loppa kirkelige fellesråd	Kommunalbanken	1 200 000	521 100	22.10.2030
Sum garantier	-	1 704 000	659 700	

NOTE 4 – AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER

Alle fond	2018	2019	2020
Avsetning til fond i drift og investering, samt årets resultat	36 731 669,10	11 668 300,69	20 923 257,88
Bruk av avsetninger inneværende år, samt bruk av tidligere års resultat i drift og investering	-9 744 959,77	28 340 915,69	17 327 679,68
Til avsetning senere år	0,00	0,00	0,00
<i>Netto avsetninger</i>	26 986 709,33	-16 672 614,78	3 595 578,20

NOTE 5 - DISPOSISJONSFOND

Disposisjonsfond	2018	2019	2020
IB 0101	22 647 618,14	47 005 642,20	32 380 253,56
Avsetninger driftsregnskapet	27 604 279,02	5 090 066,77	16 627 837,19
Innbetalte avdrag fra lån fiskerifond			
Bruk av avsetninger driftsregnskapet	-461 254,96	-2 470 744,40	-11 436 725,81
Bruk av avsetninger investerings-regnskapet	-2 785 000	-15 244 711,01	
Flytting av disp.fond til bundne fond		-2 000 000	
UB 31.12	47 005 642,20	32 380 253,56	37 571 364,94

UB 31.12 viser saldoen på disposisjonsfondene. Fondene er til kommunestyrets frie disposisjon til drifts- og investeringsformål.

LOPPA KOMMUNE

Vesentlige avsetninger til disposisjonsfond i 2020:

Formål	Beløp	Vedtak sak/dato
Fritt disposisjonsfond	15 627 837,19	Utbetaling fra Havbruksfondet
Fritt disposisjonsfond	1 000 000	Utbytte Ymber

NOTE 6 – BUNDNE DRIFTSFOND

Bundne driftsfond	2018	2019	2020
IB 0101	17 147 127,73	18 745 376,71	19 167 018,59
Avsetninger	3 130 993,37	2 695 686,48	2 801 309,62
Flytting av disp.fond til bundne fond		2 000 000,00	
Bruk av avsetninger	-1 532 744,39	4 274 044,60	3 769 569,62
UB 31.12	18 745 376,71	19 167 018,59	18 198 758,59

UB 31.12 viser saldoen på bundne driftsfond. Fondets midler er bundet til næring og omstilling, bolig, fiskeri, renovasjon, introduksjonsordning, prosjekter i skole og skjønnsmidler barnehager, og kan ikke endres av kommunestyret.

Vesentlige avsetninger til bundet driftsfond i 2020:

Formål	Beløp	Vedtak sak/dato
Tilskudd covid-19 næringsstøtte fra Fylkeskommunen	1 700 000	TFFK2020-141
Vedlikeholdstilskudd covid-19	400 000,00	Statlig tilskudd
Kompetansetilskudd helse	154 327,62	Fylkesmannen i Finnmark
Svømmeopplæring i barnehagen	24 700,00	Fylkesmannen i Finnmark
Havnekasse	522 282,00	Avsetning til selvkostfond anløpsavg.

NOTE 7 – UBUNDNE INVESTERINGSFOND

Ubundne investeringsfond	2018	2019	2020
IB 0101	2 081 996,70	2 081 996,70	3 488 141,14
Avsetninger	0	1 406 144,44	955 140,60
Bruk av avsetninger	-0	0	0
UB 31.12	2 081 996,70	3 488 141,14	4 443 281,74

UB 31.12 viser saldoen på fondet. Ubundne investeringsfond er til kommunestyrets frie disposisjon til investeringsformål. Disponering krever vedtak.

Vesentlige avsetninger til ubundet investeringsfond i 2020:

Formål	Beløp	Vedtak sak/dato
Avsetning tilskudd Fylkeskommunen til bølgedemper	955 140,60	

LOPPA KOMMUNE

NOTE 8 – BUNDNE INVESTERINGSFOND

Bundet investerings fond	2018	2019	2020
IB 0101	989 846,40	593 741,58	2 121 384,25
Avsetninger	593 741,58	2 121 384,25	538 970,47
Bruk av avsetninger	-989 846,40	-593 741,58	-2 121 384,25
Overført til disposisjonsfond			
UB 31.12	593 741,58	2 121 384,25	538 970,47

UB 31.12. viser saldoen på bundet investeringsfond. Bruk av fondets midler er bundet til bestemte investeringsformål og kan ikke endres av kommunestyret.

Vesentlige avsetninger til bundet investeringsfond i 2020:

Formål	Beløp	Vedtak sak/dato
Avsetning til nedbetaling av startlån	538 970,47	lhht reglene om startlån

NOTE 9 - ANLEGGSMIDLER

Tekst	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5
Avskrivningstid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år
Eiendeler: gruppene inneholder blant annet dette:	Edb utstyr, kontormaskiner.	Anleggsmaskiner, inventar og utstyr, biler.	Brannbil, tekniske anlegg.	Boliger, skole, barnehage, veier mm.	Adm.bygg, institusjon, kulturbygg
Saldogruppe	E	A B D	C H J	F1 F2 F3 I	G1 G2
Anskaffelseskost IB 01.01	578 501	1 037 000	72 706 706	77 804 583	136 401 781
Akkumulerte avskrivninger	344 189	778 930	38 195 818	27 954 567	42 763 045
Tilgang i regnskapsåret	678 661	0	4 019 636	2 844 146	1 727 122
Avgang i regnskapsåret	0	0	0	0	0
Avskrivninger i regnskapsåret	320 632	72 500	2 911 974	1 435 638	2 739 627
Tidligere nedskrivninger	0	0	838 927	20 627 579	1 242 255
Reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12	912 973	258 070	33 671 961	29 222 437	92 396 481

Saldogruppe x er tomtegrunn og avskrives ikke, men har en bokført verdi på anleggsmidlene på kr. 25 266 398.-

LOPPA KOMMUNE

NOTE 10 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Kommuneregnskapet føres etter anordningsprinsippet. Dette periodiseringsprinsippet innebærer at alle kjente utgifter/utbetalinger og inntekter/innbetalinger i året skal tas med i regnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapene avsluttes. At transaksjonen er «kjent» innebærer at varer og tjenester må være levert/utført eller mottatt i regnskapsperioden. Det er dermed ikke betalingstidspunktet som er avgjørende for regnskapsføringen, men som hovedregel anskaffelses- og anvendelsestidspunktet.

NOTE 11 – VESENTLIGE INVESTERINGER I NYBYGG OG ANLEGG

Aldersbolig	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Byggtjenester nybygg	3 592 530,50	1 989 047,58	2 000 000	
Sum utgifter	3 592 530,50	1 989 047,58	2 000 000	(10 952,42)
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift			0	0
Overføring fra driftsregnskapet (fond)	3 592 530,50	1 989 047,58	2 000 000	(10 952,42)
Sum inntekter	3 592 530,50	1 989 047,58	2 000 000	(10 952,42)
Avvik investering / finansiering		0		0 %

Skogveien 9	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Byggtjenester nybygg		3 368 512,00	2 538 000	
Sum utgifter		3 368 512,00	2 538 000	830 512,00
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift		673 702,40	508 000	165 702,40
Bruk av lånemidler		2 694 809,60	2 030 000	664 809,60
Sum inntekter		3 368 512,00	2 538 000	830 512,00
Avvik investering / finansiering		0	0	32,7 %

LOPPA KOMMUNE

Forprosjekt Idrettssal/ Flerbrukshus	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Kjøp konsulenttenester	582 426,26	262 500	375 000	
Sum utgifter	582 426,26	262 500	375 000	(112 500)
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift	116 485,26	20 000	75 000	(55 000)
Overføring fra driftsregnskapet (fond)		242 500	300 000	(57 500)
	465 941,00			
Sum inntekter		262 500	375 000	(112 500)
	582 426,26			
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Høgtun skole	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Vedlikehold/ nybygg bygg-/anleggstjeneste	1 334 796,38	2 615 476,01	2 832 000	
Sum utgifter	1 334 796,38	2 615 476,01	2 832 000	(216 523,99)
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift	266 959,28	521 065,61	567 000	(45 934,39)
Overføring fra driftsregnskapet (fond)	1067 837,10	862 511,55	1 115 000	(252 488,45)
Bruk av lånemidler		1 231 898,85	1 150 000	81 898,85
Sum inntekter	1 334 796,38	2 615 476,01	2 832 000	(216 523,99)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Bergsfjord skole	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Vedlikehold/ nybygg bygg-/anleggstjeneste	859 024,50	16 518,13	125 000	
Sum utgifter		16 518,13	125 000	(108 481,87)
	859 024,50			
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift	171 804,90	3 303,63	25 000	(21 696,37)
Overføring fra driftsregnskapet (fond)	687 219,60	13 214,50	100 000	(86 785,50)
Sum inntekter	859 024,50	16 518,13	125 000	(108 481,87)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

LOPPA KOMMUNE

Øksfjord barnehage	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Brannsikring og tak	650 325,00	1 088 923,00	1 575 000	
Sum utgifter			1 575 000	(486 077)
	650 325,00	1 088 923,00		
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift	100 048,75	217 784,60	315 000	(97 215,40)
Overføring fra driftsregnskapet (fond)	550 276,25			
Bruk av lånemidler		871 138,40	1 260 000	(388 861,60)
Sum inntekter	650 325,00	1 088 923,00	1 575 000	(486 077)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Rådhus Øksfjord	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Vedlikehold/ nybygg bygg-/anleggstjeneste		777 062,74	3 300 000	
Sum utgifter			3 300 000	(2 522 937,26)
		777 062,74		
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift		155 412,55	660 000	(504 587,45)
Overføring fra driftsregnskapet (fond)		621 650,19	2 640 000	(2 018 349,81)
Sum inntekter		777 062,74	3 300 000	(2 522 937,26)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Avløpsanlegg	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Nyanlegg	2 115 882,00	4 419 961,22	3 125 000	
Sum utgifter	2 115 882,00		3 125 000	1 294 961,22
		4 419 961,22		
Finansiert ved				
Ordinær moms	178 327,60	880 167,44	625 000	255 167,44
Bruk av lånemidler	1 937 554,40	3 539 793,78	2 500 000	1 039 793,78
Sum inntekter	2 115 882,00	4 419 961,22	3 125 000	1 294 961,22
Avvik investering / finansiering	0	0	0	41,4 %

LOPPA KOMMUNE

Vann	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Nyanlegg		5 054 831,13	12 750 000	
Sum utgifter		5 054 831,13	12 750 000	(7 695 168,87)
Finansiert ved				
Ordinær moms		1 005 106,03	2 550 000	(1 544 893,97)
Bruk av lånemidler		4 049 725,10	10 200 000	(6 150 274,90)
Sum inntekter		5 054 831,13	12 750 000	(7 695 168,87)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Bølgedemper Øksfjord småbåthavn	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Påkostning bølgedemper	4 156 906,25	114 859,40	115 000	(140,60)
Avsetning til investeringsfond		955 140,60	955 000	140,60
Sum utgifter	4 156 906,25	1 070 000,00	1 070 000	(140,60)
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift	771 381,25			
Bruk av lånemidler	2 785 525,00			
Refusjoner fra andre	300 000,00	1 070 000	1 070 000	0
Sum inntekter		1 070 000	1 070 000	0
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Loppa Havn Flytebrygge Bergsfjord	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Påkostning av kai	462 730,36			
Sum utgifter	462 730,36			
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift	92 546,07			
Bruk av lånemidler	370 184,29			
Sum inntekter	462 730,36			
Avvik investering / finansiering		0	0	0 %

LOPPA KOMMUNE

Kommunale industriområder	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Kjøp konsulentteneste/ nybygg	2 224 583	990 492,75	1 000 000	
Kjøp tomt	961 215			
Sum utgifter	3 185 798	990 492,75	1 000 000	(9 507,25)
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift	443 666,60	198 098,55	200 000	(1 901,45)
Bruk av lånemidler	-			
Overføring fra driftsregnskapet (fond)	2 727 931	792 394,20	800 000	(7 605,80)
Sum inntekter	3 185 798	990 492,75	1 000 000	(9 507,25)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Hjemmebasert omsorg	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Kjøp av bil		385 418	400 000	
Sum utgifter		385 418	400 000	(14 582)
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift		66 876,80		66 876,80
Overføring fra driftsregnskapet (fond)		318 541,20	400 000	(81 458,80)
Sum inntekter		385 418,00	400 000	(14 582)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Dagsenter	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Kjøp av bil		402 748	403 000	
Sum utgifter		402 748	403 000	(252)
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift				
Overføring fra driftsregnskapet (fond)		402 748	403 000	(252)
Sum inntekter		402 748	403 000	(252)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

LOPPA KOMMUNE

Alders og sykehjem Øksfjord	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Teknisk utstyr	797 520,56	895 740,61	907 000	(11 259,39)
Sum utgifter	797 520,56	895 740,61	907 000	(11 259,39)
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift	159 504,12	179 148,13	182 000	(2 851,87)
Overføring fra driftsregnskapet (fond)	638 016,44	716 592,48	725 000	(8 407,52)
Sum inntekter	797 520,56	895 740,61	907 000	(11 259,39)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Brannbil	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Kjøp av transportmidler		975 000	975 000	0
Sum utgifter		975 000	975 000	0
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift		195 000	195 000	0
Overføring fra driftsregnskapet (fond)		780 000	780 000	0
Sum inntekter		975 000	975 000	0
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

Kommunale veier	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Teknisk utstyr, materiell og nyanlegg		1 148 684	1 500 000	(351 316)
Sum utgifter		1 148 684	1 500 000	(351 316)
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift		229 736,80	300 000	(70 263,20)
Overføring fra driftsregnskapet (fond)		918 947,20	1 200 000	(281 052,80)
Sum inntekter		1 148 684	1 500 000	(351 316)
Avvik investering / finansiering	0	0	0	0 %

LOPPA KOMMUNE

IT skole og administrasjon	Investert tidligere	Investert i 2020	Totalt budsjett	Avvik
Teknisk utstyr		883 068,09	813 000	70 068,09
Sum utgifter		883 068,09	813 000	70 068,09
Finansiert ved				
Kompensasjon for merverdiavgift		176 613,62	163 000	13 613,65
Overføring fra driftsregnskapet (fond)		706 454,47	650 000	56 454,47
Sum inntekter		883 068,09	813 000	70 068,09
Avvik investering / finansiering	0	0	0	8,6 %

Aksjer og andeler i KLP – investert kr 443 628,- i 2020.

NOTE 12 - KOMMUNENS GJELDSFORPLIKTELSER

Långivere	Gjelder	Rente	Restgjeld 2018	Restgjeld 2019	Restgjeld 2020	Gjenværende løpetid
Kommunens samlede lånegjeld			40 010 900	42 079 377	42 347 072	
Kommunalbanken 19970262		Flytende	1 615 580	1 436 060	1 256 540	7 år
Kommunalbanken 20090170	Nerstranda omsorgsboliger	Flytende	1 031 870	0	0	0 år
Kommunalbanken 20090172	Øksfjord helsesenter	Flytende	15 793 560	14 665 440	13 537 320	12 år
Kommunalbanken 20120171	Vassdalen industriområde	Fast	6 266 710	6 000 050	5 733 390	22 år
Kommunalbanken 20120167	Skavnakk kai	Flytende	186 550	133 250	79 950	2 år
Kommunalbanken 20120166	Parkveien 2	Flytende	86 100	0	0	0 år
Kommunalbanken 20130409	Tilleggsbev. Vassdalen industriområde	Flytende	1 510 870	1 450 430	1 389 990	23 år
Kommunalbanken 20130408	To biler til driftsavdelingen	Flytende	111 400	0	0	0 år
Kommunalbanken 20150468	Bølgedemper Nuvsvåg	Flytende	89 260	0	0	0 år
Kommunalbanken 20160021	Vann, avløp, riving småbedr.	Flytende	1 553 030	1 207 910	862 790	3 år
Kommunalbanken 20170059	Kai Loppa Havn Almenningkai	Flytende	669 770	542 210	414 650	4 år
Kommunalbanken 20190661	Kai Vassdalen	Fast		6 971 400	6 274 260	9 år

LOPPA KOMMUNE

Husbanken 167163708	Startlån	Flytende	101 502	76 126	50 750	2 år
Husbanken 167165935	Startlån	Flytende	57 289	45 829	34 369	1 år
Husbanken 167172493 + 94	Startlån	Flytende	3 124 283	2 181 999	1 870 553	6 år
Husbanken 167174697	Startlån	Flytende	1 813 126	1 625 329	1 431 970	7 år
Husbanken 167176940	Startlån	Flytende	6 000 000	5 743 344	3 410 540	18 år
Husbanken 167179712	Startlån	Flytende			6 000 000	20 år

NOTE 13 - AVDRAG PÅ GJELD

Avdrag	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020
Betalt avdrag	5 135 508	4 309 181	3 610 921
Ekstra ordinære avdrag	1 159 507	593 742	2 121 384
Beregnet minste lovlige avdrag	1 360 998	1 572 915	1 655 920

Loppa kommune betaler mer enn lovens krav til minste avdrag.

NOTE 14 - TAP PÅ UTLÅN AV FORMIDLINGSLÅN

Tap på formidlingslån	Balanse-konto	2017	2018	2019	2020
Næringsfond	2599028	0	0	0	0
Boligfond	2599030	36 825,66	0	0	0
Startlån	2599027	0	0	0	0
Sosial	2599026	18 391	0	0	0
Sum Tap		55 216,66	0	0	0

NOTE 15 - SPESIFIKASJON OVER REGNSKAPSMESSIG MINDREFORBRUK I DRIFT

Regnskapsmessig mindreforbruk	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020
Tidligere opparbeidet mindreforbruk	4 846 489	3 976 114	5 757 674	0
Årets disponering av mindreforbruk	4 846 489	3 976 114	5 757 674	0
Nytt mindreforbruk i regnskapsåret	3 976 114	5 757 674	0	0
Totalt mindreforbruk til disponering	3 976 114	5 757 674	0	0

**NOTE 16 – SPESIFIKASJON OVER REGNSKAPSMESSIG UDEKKET I
INVESTERING**

Regnskapsmessig mindreforbruk	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020
Tidligere opparbeidet mindreforbruk				
Årets disponering av mindreforbruk				
Nytt udisponert i regnskapsåret			0	0
Nytt udekket i regnskapsåret	0	355 019	0	0
Udekket i investeringsregnsk	0	355 019	0	0

NOTE 17 – ÅRSVERK

TEKST	2016	2017	2018	2019	2020
Antall årsverk	118,12	116,30	119,01	116,4	119,82
Antall ansatte	138	134	137	137	137
Antall kvinner	97	97	99	96	97
% andel kvinner	70%	72,3	72,3	70,07	70,80
Antall menn	41	37	38	41	40
% andel menn	30	27,7	27,7	29,93	29,20
Antall kvinner i lederstillinger	4	4	4	3	3
% andel kvinner i lederstillinger	80%	80%	80%	60%	60%
Antall menn i lederstillinger	1	1	1	2	2
% andel menn i lederstillinger	20%	20%	20%	40%	40%

TEKST	2016	2017	2018	2019	2020
Antall deltidsstillinger *	42	49	53	47	42
Antall ansatte i deltidsstillinger	34	41	46	42	37
Antall kvinner i deltidsstillinger	24	29	35	33	31
% andel kvinner i deltidsstillinger	70%	70,7	76,0	78,5	83,78
Antall menn i deltidsstillinger	10	12	11	9	6
% andel menn i deltidsstillinger	30%	29,3	24,0	21,5	16,22

*Fra 2017 regnes alle stillinger som er under 100% som deltidsstillinger, mot tidligere 75%, derfor er antall deltidsstillinger økt.

Deltidsbrannvesenet utgjør 16,94 %, med totalt 21 stk pr. 31.12.20, hvorav 6 er ansatt i andre kommunale stillinger. De er tatt ut fra antall deltidsstillinger da de skaper et feil bilde av fordelingen mellom kvinner og menn.

NOTE 18 – PENSJONSNOTE FOR KLP OG SPK

Loppa kommune har kollektive pensjonsordninger for sine ansatte. For sykepleiere og lærere er ytelsene lovbestemt. For øvrige yrkesgrupper omfatter ordningene de tariffestede ytelser som gjelder i kommunal sektor.

Beregnet premieavvik	KLP	SPK
Premieinnbet eks adm.kost	7 727 516	958 700
Årets netto pensjonskostn	5 591 686	- 964 865
Premieavvik 2020	2 135 830	-6 165
Premieinnbet eks adm.kost	7 727 516	958 700

Premieavviket er differansen mellom årets betalte/forfalte premie og årets netto pensjonskostnad. Årets premieavvik inntektsført for KLP og SPK.

Spesifisert pensjonsforpliktelse

	KLP	SPK
Brutto pensjonsforpl IB	208 736 851	19 014 623
Årets opptjening	6 170 005	908 577
Rentekostnad	7 316 143	488 927
Utbetalte pensjoner	-7 701 399	
Amortisert estimatavvik - forpliktelse	-2 023 484	-5 045 270
Brutto pensjonsfor UB	212 498 116	15 366 858

Totale pensjonsforpliktelser tar utgangspunkt i pensjonsløftet om fremtidige ytelser til ansatte. Forutsetningen er at den ansatte forblir i stillingen. Beregningen er gjort av aktuarer hos KLP og SPK.

Spesifiserte pensjonsmidler

	KLP	SPK
Brutto pensjonsm IB	188 200 617	15 218 155
Innbetalt premie	8 177 628	990 139
Administrasjonskostnad	-450 112	-31 439
Utbetalinger	-7 701 399	
Forventet avkastning	7 894 462	432 639
Amortisering estimatav	-9 147 869	-3 336 396
Brutto pensjonsm UB	205 269 065	13 273 098

Kommunale pensjonsordninger er finansiert gjennom fond. Det betales inn midler til dekking av fremtidige pensjonsutbetalinger. Formålet er å sikre at de ansatte til enhver tid har dekning for sine opptjente rettigheter. Beregnet av KLP og SPK.

LOPPA KOMMUNE

Premiefond KLP

	Fellesordningen	Sykepleiere	Folkevalgte
Inngående saldo	-28.138	-2.086	-576
Avregning bruttogaranti	-99.343		
Avregning AFP 62-64	-4.164	-3.824	
Egenkapitalbidrag tilført premiefondet		-13.499	
Avregning lønns og G-regulering	-474.135		-4.342
Årsavregnet gjennomsnittspremie	-27.256		
Risikoresultat til PF	-116.803	-12.863	-20
Renteresultat til PF	-464.498	-94.644	-9.485
Tillegg renteoverskudd til PF	-21.384	-1.543	-437
Frigj. Av tilleggsavsetning			-16.351
Garantert rente	-14.135	-1.477	-206
Dekket fra premiefond	1.235.723	128.461	14.861
Saldo	-14.135	-1.478	-16.558

Økonomiske forutsetninger for beregningen i %

	KLP	SPK
Årlig avkastning	4,00	3,50
Diskonteringsrente (risikofri)	3,50	3,50
Årlig lønnsvekst	2,48	2,48
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	2,48	2,48
Årlig vekst i pensjonsregulering	1,71	?
Forholdstall fra KMD	1,0	

Demografiske forutsetninger:

Dødeligheten og uførheten hos medlemmene i pensjonsordningen er en viktig del av grunnlaget for pensjonskostnadene og pensjonsforpliktelsene. KLP bruker derfor dødelighetstabellen K2013FT og uføretabellen KLP Uføretariff. Ingen informasjon om dette fra SPK.

Avtalefestet pensjon AFP

Kostnader til AFP er avhengig av hvor mange i hvert årskull som tar ut AFP. De langsiktig antatte uttaksandelene som er benyttet i beregningene er følgende:

	KLP		SPK	
	65 år	70 år	62 år	
Sykepleiere	36 %	42,5 %		
Fellesordningen	36 %	42,5 %		
Lærere			50 %	

LOPPA KOMMUNE

NOTE 19 – AKSJER OG ANDELER

AKSJEANDEL	Balanseført verdi	Andel
Fiskernes bank, nå Kreditkassen	500	
KLP	6 832 347	
Vefik IKS	39 000	
Kusek IKS	20 000	
A/L Sagat	200	
Nord Norsk student- og elevheim	4 000	
Aksis	40 000	40
Ymber	50 000	5
Vefas IKS	140 000	
Bergsfjord fiskeriservice AS	545 000	66
Øksfjord fiskeriservice	85 000	85 aksjer (48,6 %)
Nuvsvåg utleiebygg	50 000	50
Pensjonsmidler - KLP	205 269 065	
Pensjonsmidler - STP	13 273 098	
Sum pr. 31.12.20	226 348 210	
AKSJEANDEL	Balanseført verdi	Andel

NOTE 20 – ETTERKALKULASJON SELVKOSTOMRÅDET 2017-2020

VANN

	2017	2018	2019	2020
Gebyrinntekter	2 253 435	1 936 791	2 234 111	2 087 641
Øvrige driftsinntekter	7 324	13 247	2 001	11 192
Driftsinntekter	2 260 759	1 950 038	2 236 112	2 098 833
Direkte driftsutgifter	2 204 960	2 238 385	2 818 874	2 376 750
Avskrivningskostnad	203 119	192 256	192 256	192 254
Kalkulatorisk rente	81 043	92 450	86 410	77 660
Indirekte netto driftsutgifter	34 101	34 825	34 826	172 795
Indirekte kalkulatorisk rente				17
Driftskostnader	2 523 223	2 557 916	3 132 366	2 819 476
Foreløpig resultat	-262 464	-607 878	-896 254	-720 643
Subsidiering	0	0	0	0
Resultat	-262 464	-607 878	-896 254	-720 643
Selvkostgrad (%)	90 %	76 %	71 %	100 %
Bidrag til adm og låneutg. etter ev. subsidiering				442 726
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0
Avsetning til selvkostfond				
Bruk av selvkostfond				

LOPPA KOMMUNE

Selvkostfond 31.12	0	0	0	0
Fremførbart underskudd 01.01				
Underskudd til fremføring				-720 643
Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd				-5 008
Fremførbart underskudd 31.12				-725 652
Gebyrinntekter				
	2 253 435	1 936 791	2 234 111	2 087 641
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering	2 515 899	2 544 669	3 130 365	2 808 284
Finansiell dekningsgrad (%)	89,60 %	76,10 %	71,40 %	74,30 %

AVLØP

	2017	2018	2019	2020
Gebyrinntekter	2 045 016	1 614 993	1 524 046	1 670 674
Øvrige driftsinntekter	1 235	7 310	4 622	17 264
Driftsinntekter	2 046 251	1 622 303	1 528 668	1 687 938
Direkte driftsutgifter	1 783 451	1 555 902	2 352 346	1 653 946
Avskrivningskostnad	182 349	182 349	182 349	230 789
Kalkulatorisk rente	59 134	69 771	67 600	86 006
Indirekte netto driftsutgifter	22 457	22 934	22 934	143 241
Indirekte kalkulatorisk rente				10
Driftskostnader	2 047 391	1 830 956	2 625 229	2 113 992
Foreløpig resultat	-1 140	-208 653	-1 096 561	-426 054
Subsidiering	0	0	0	0
Resultat	-1 140	-208 653	-1 096 561	-426 054
Selvkostgrad (%)	100 %	89 %	58 %	100 %
Bidrag til adm og låneutg. etter ev. subsidiering				460 045
Selvkostfond 01.01	292 710	292 710	84 057	0
Avsetning til selvkostfond				
Bruk av selvkostfond		208 635	84 057	
Selvkostfond 31.12	292 710	84 057	0	0
Fremførbart underskudd 01.01				
				0
Underskudd til fremføring				-426 054
Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd				-2 961
Fremførbart underskudd 31.12				-429 015
Gebyrinntekter				
	2 045 016	1 614 993	1 524 046	1 670 674
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering	2 046 156	1 823 646	2 620 607	2 096 728
Finansiell dekningsgrad (%)	99,90 %	88,60 %	58,20 %	79,70 %

LOPPA KOMMUNE

RENOVASJON

	2017	2018	2019	2020
Gebyrinntekter	1 985 962	2 071 071	2 207 014	2 278 078
Øvrige driftsinntekter				
Driftsinntekter	1 985 962	2 071 071	2 207 014	2 278 078
Direkte driftsutgifter	2 118 368	2 170 862	2 165 475	2 251 919
Avskrivningskostnad				
Kalkulatorisk rente				
Indirekte netto driftsutgifter	19 961	20 386	20 386	84 776
Indirekte kalkulatorisk rente				18
Driftskostnader	2 138 329	2 191 248	2 185 861	2 336 713
Foreløpig resultat	-152 367	-120 177	21 153	-58 634
Subsidiering				0
Resultat	-152 367	-120 177	21 153	-58 634
Selvkostgrad (%)	99 %	98 %	100 %	100 %
Bidrag til adm og låneutg. etter ev. subsidiering				84 793
Selvkostfond 01.01	209 776	77 370	0	21 153
Avsetning til selvkostfond			21 153	
Bruk av selvkostfond	132 406	77 370		21 153
Selvkostfond 31.12	77 370	0	21 153	0
Fremførbart underskudd 01.01				0
Underskudd til fremføring				-37 481
Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd				-113
Fremførbart underskudd 31.12				-37 594
Gebyrinntekter	1 985 962	2 071 071	2 207 014	2 278 078
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering	2 138 329	2 191 248	2 207 014	2 336 712
Finansiell dekningsgrad (%)	92,90 %	94,50 %	100 %	97,50 %

FEIING

	2017	2018	2019	2020
Gebyrinntekter	180 504	202 032	141 960	136 398
Øvrige driftsinntekter	125 986	144 974	163 849	136 406
Driftsinntekter	306 490	347 006	305 809	272 804
Direkte driftsutgifter	337 125	298 119	443 365	377 540
Avskrivningskostnad				
Kalkulatorisk rente				
Indirekte netto driftsutgifter	4 159	4 247	4 247	72 980
Indirekte kalkulatorisk rente				8
Driftskostnader	341 284	302 366	447 612	450 528
Foreløpig resultat	-34 794	44 640	-141 803	-177 724

LOPPA KOMMUNE

Subsidiering				0
Resultat	-34 794	44 640	-141 803	-177 724
Selvkostgrad (%)	95 %	100 %	78 %	100 %
Bidrag til adm og låneutg. etter ev. subsidiering				72 988
Selvkostfond 01.01	17 649	0	44 640	0
Avsetning til selvkostfond		44 640		
Bruk av selvkostfond	17 649		44 640	
Selvkostfond 31.12	0	44 640	0	0
Fremførbart underskudd 01.01				
Underskudd til fremføring				-177 724
Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd				-1 235
Fremførbart underskudd 31.12				-178 959
Gebyrinntekter	180 504	202 032	141 960	136 398
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering	341 284	302 366	447 612	314 121
Finansiell dekningsgrad (%)	52,90 %	66,80 %	31,70 %	43,40 %

SLAM

	2017	2018	2019	2020
Gebyrinntekter	242 503	258 332	213 459	264 509
Øvrige driftsinntekter	0	0	0	7 272
Driftsinntekter	242 503	258 332	213 459	271 781
Direkte driftsutgifter	228 594	222 918	193 673	461 180
Avskrivningskostnad	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	0	0	0	0
Indirekte netto driftsutgifter	2 690	2 548	2 548	71 886
Indirekte kalkulatorisk rente	0	0	0	2
Driftskostnader	231 284	225 466	196 221	533 068
Foreløpig resultat	11 219	32 866	17 238	-261 287
Subsidiering				0
Resultat	11 219	32 866	17 238	-261 287
Selvkostgrad (%)	100 %	100 %	100 %	100 %
Bidrag til adm og låneutg. etter ev. subsidiering				71 888
Selvkostfond 01.01	19 967	31 186	64 052	81 290
Avsetning til selvkostfond	11 219	32 866	17 238	
Bruk av selvkostfond				-81 290
Selvkostfond 31.12	31 186	64 052	81 290	0
Fremførbart underskudd 01.01				0
Underskudd til fremføring				-179 997
Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd				-686

LOPPA KOMMUNE

Fremførbart underskudd 31.12	-180 683			
Gebyrinntekter	242 503	258 332	213 459	264 509
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering	231 284	225 466	196 221	525 796
Finansiell dekningsgrad (%)	104,80 %	114,60 %	108,80 %	50,30 %

Kart/oppmåling, plan/byggesak	2017	2018	2019	2020
Direkte driftsutgifter	681 970	487 955	706 236	0
Indirekte kostnader				
Avskrivninger	0	0	0	0
Kalkulatoriske renter	0	0	0	0
Avstetning til selvkostfond	0	0	0	0
Sum Kostnader	681 970	487 955	706 236	0
Gebyrinntekter	170 906	150 114		
Andre inntekter	185 379	117 275	293 824	0
Bruk av selvkostfond	0	0	0	0
Sum inntekter	356 285	267 389	293 824	0
Dekningsgrad	52 %	55 %	42 %	0 %
(Overdekning+/underdekning-)	-325 685	-220 566	-412 412	0

Tidligere år er kart/oppmåling/plan/byggesak satt opp i samme note. Fra og med 2020 er dette splittet opp i to. Denne ligger med som sammenligning fra tidligere år, og fra og med 2020 er det nytt oppsett.

BYGGE- OG DELESAKER

	2017	2018	2019	2020
Gebyrinntekter				31 524
Øvrige driftsinntekter				2 100
Driftsinntekter				33 624
Direkte driftsutgifter				245 262
Avskrivningskostnad				0
Kalkulatorisk rente				0
Indirekte netto driftsutgifter				17 345
Indirekte kalkulatorisk rente				3
Driftskostnader				262 610
Foreløpig resultat				-228 986
Subsidiering				228 986
Resultat				0
Selvkostgrad (%)				12,10 %
Bidrag til adm og låneutg. etter ev. subsidiering				-211 638
Selvkostfond 01.01				0

LOPPA KOMMUNE

Avsetning til selvkostfond	0
Bruk av selvkostfond	0
Selvkostfond 31.12	0
Fremførbart underskudd 01.01	0
Underskudd til fremføring	0
Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd	0
Fremførbart underskudd 31.12	0
Gebyrinntekter	31 524
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering	260 510
Finansiell dekningsgrad (%)	12,10 %

OPPMÅLING

	2017	2018	2019	2020
Gebyrinntekter				15 402
Øvrige driftsinntekter				163 261
Driftsinntekter				178 663
Direkte driftsutgifter				465 914
Avskrivningskostnad				0
Kalkulatorisk rente				0
Indirekte netto driftsutgifter				20 191
Indirekte kalkulatorisk rente				3
Driftskostnader				486 108
Foreløpig resultat				-307 445
Subsidiering				307 445
Resultat				0
Selvkostgrad (%)				4,80 %
Bidrag til adm og låneutg. etter ev. subsidiering				-287 251
Selvkostfond 01.01				0
Avsetning til selvkostfond				0
Bruk av selvkostfond				0
Selvkostfond 31.12				0
Fremførbart underskudd 01.01				0
Underskudd til fremføring				0
Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd				0
Fremførbart underskudd 31.12				0
Gebyrinntekter				15 402
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering				322 847
Finansiell dekningsgrad (%)				4,80 %

LOPPA KOMMUNE

TOTALT	2017	2018	2019	2020
Gebyrinntekter				6 484 226
Øvrige driftsinntekter				337 494
Driftsinntekter				6 821 720
Direkte driftsutgifter				7 832 511
Avskrivningskostnad				423 042
Kalkulatorisk rente				163 666
Indirekte netto driftsutgifter				583 213
Indirekte kalkulatorisk rente				60
Driftskostnader				9 002 492
Foreløpig resultat				-2 180 772
Subsidiering				536 431
Resultat				-1 644 340
Selvkostgrad (%)				92,40 %
Bidrag til adm og låneutg. etter ev. subsidiering				633 550
Selvkostfond 01.01				102 443
Avsetning til selvkostfond				0
Bruk av selvkostfond				-102 443
Selvkostfond 31.12				0
Fremførbart underskudd 01.01				0
Underskudd til fremføring				-1 541 898
Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd				-10 003
Fremførbart underskudd 31.12				-1 551 903
Gebyrinntekter				6 484 226
Gebyrgrunnlag ekskl. ev. subsidiering				8 664 998
Finansiell dekningsgrad (%)				74,80 %

Regnskap anløpsavgift Loppa Havn 2019

Post	Kostnadsestimat	Regnskap 2019
Mudring	200 000	
Bølgedemper Nuvsvåg	40 000	
Vedlikehold bølgedempere	50 000	50 000
Tilsyn	91 000	91 000
Administrasjon	290 000	476 919
Opprydding i sjøområde	60 000	0
Samarbeidsavtale Alta havn	28 000	0
Driftsavtale skipsekspedisjon	160 000	238 936
Indirekte kostnader	80 000	84 940
Tjenesteytingsavtale Frydenbø/Øksfjord	50 000	50 000

LOPPA KOMMUNE

Sum	1 049 000	991 795
Anløpsavgift 2019	850 000	886 778
Resultat		-105 017

ANLØPSAVGIFT LOPPA HAVN

FARVANNSAVGIFT	2017	2018	2019	2020
16552 Anløpsavgift				872 580
Gebyrinntekter				872 580
Driftsinntekter				872 580
10*** Lønn				49 848
11*** Varer og tjenester				91 126
12*** Varer og tjenester				31 640
Direkte driftsutgifter				172 614
Avskrivningskostnad				147 653
Kalkulatorisk rente				33 662
Direkte kapitalkostnader				181 315
Driftskostnader				353 929
Resultat				518 651
Kostnadsdekning i %				246,50
Selvkostfond 01.01				595 966
Bruk av/ avsetning til selvkostfond				518 651
Kalkulert renteinntekt/ rentekostnad selvkostfond				3 631
Selvkostfond 31.12				1 118 248

Overdekning skal avsettes til selvkostfond. Underdekning kan dekkes inn hvis kommunen har tidligere avsatte midler på selvkostfondene.

Det er brukt kr. 81 290,- av fond for slam/septik. Fondet er nå tomt.

Det er brukt kr. 21 153,- av renovasjonsfondet. Fondet er nå tomt.

Feiefond er tomt.

Avløpsfond tomt.

Etterkalkyle anløpsavgift viser overdekning på kr. 522 282,-. Dette er avsatt til Havnekassa.

Indirekte kostnader til revisjon og økonomitjenester er stipulert til kr. 84 940,- og fordelt på selvkostområdene etter områdenes budsjettmessige størrelse. Vann 41%, avløp 27%, renovasjon 24%, slam 3% og feiing 5%. Denne metoden er brukt fram tom 2019.

Ny kalkyle brukes fra 2020, og konkrete regnskapstall settes inn i kalkylemodell fra Envidan.

LOPPA KOMMUNE

Kalkulatoriske renter baserer seg på 5-årig swaprente pluss et tillegg på ½ prosentpoeng

(0,89 % + 0,5 % = 1,39 %). Grunnlaget for beregning av kalkulatoriske renter er den bokførte verdi på anleggsmidlene per 31.12.2019.

NOTE 21 – TJENESTEYTINGSAVTALE MELLOM LOPPA KOMMUNE OG LOPPA KIRKELIGE FELLESRÅD

Samlet tjenesteyting fra Loppa kommune:	
Kommunal servicemedarbeider ved fravær/ferie	11 000
Lån av den kommunale maskinpark	25 000
Loppa kommune stiller med en servicemedarbeider i forbindelse med begravelser	110 000
Sum	146 000
Gjenytelse fra Loppa kirkelige fellesråd	
Loppa kommune disponerer Kirketjener i 30 % av hans stilling	146 000
Netto tjenesteytingsavtale	- 0

Noten viser netto kostnaden for tjenesteytingsavtalen mellom Loppa kommune og Loppa kirkelige fellesråd. Avtalen ble inngått første gang i 1998 og ble sist revidert i 2017.

Loppa kommune yter tjenester til Loppa kirkelige fellesråd til en verdi av 146.000,-, mens gjenytelsen fra fellesrådet har en verdi på kr. 146.000,-.

Legges frem i note, da verdiene ikke er synliggjort i kommunens regnskap.

NOTE 22 – GODTGJØRELSER

Loppa kommune har i 2020 betalt kr 544 780,- for revisjon. Av dette er kr. 354 107,- beregnet på regnskapsrevisjon, og kr. 190 673,- beregnet på forvaltningsrevisjon.

Til kontrollutvalg et har vi betalt kr. 176 958,-.

Rådmannen har mottatt kr. 1 069 558,- i årslønn, og det er utbetalt kr. 898 064,- samlet til ordfører og varaordfører.

NOTE 23 – KAPITALKONTOEN

Saldo kapitalkonto 1.1.2020	-159 950 622
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	-20 917 055
Reversert nedskrivning eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Kjøp av aksjer/andeler	-443 628
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	0
Utlån	-2 450 000
Avdrag på eksterne lån	-3 610 921
Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	-3 647 765
Endring pensjonsmidler SPK	-1 945 057
Endring pensjonsmidler KLP	
Endring pensjonsmidler andre selskap	
Reversert oppskrivning utenlandslån	
Reduksjon av kapitalkonto (debetposter):	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	7 480 371
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Salg aksjer/andeler	0
Nedskrivning aksjer/andeler	0
Avdrag på utlån	538 970
Avskrivning på utlån	0
Bruk av lånemidler	15 459 016
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	3 761 264
Endring pensjonsmidler SPK	
Endring pensjonsmidler KLP	17 068 448
Endring pensjonsmidler andre selskap	
Urealisert kurstap (oppskrivning) utenlandslån	
Saldo kapitalkonto 31.12.2020	-194 534 218

Til

Kommunedirektøren i Loppa kommune

Saksbehandler	Telefon	Deres ref.	Dato
May Nilsen	91596385		06.04.2021

UTTALELSE FRA LEDELSEN – LOPPA KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2020

Revisjon etter kommunelovens bestemmelser skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk, jf koml. § 24-2 med tilhørende forskrift. Revisjon etter god kommunal revisjonsskikk skal følge internasjonale revisjonsstandarder (ISA-er), fastsatt av International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB).

Vi viser også til bestemmelsen i kommuneloven, som tydeliggjør kommunedirektørens ansvar for å føre kontroll med kommunens virksomhet. I tråd med kommuneloven og allment aksepterte ledelsesprinsipper må kommunedirektøren etablere rutiner og systemer for å sikre at lover og forskrifter følges samt at kommunen når de mål som er satt.

Revisor skal skriftlig påpeke feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen i kommunen.

Det følger av *ISA 580 – Skriftlige uttalelser*, at revisor må innhente formålstjenlige uttalelser fra ledelsen. Det må innhentes skriftlige uttalelser om at ledelsen mener å ha oppfylt sitt ansvar for utarbeidelse av årsregnskapet og årsberetningen og for fullstendigheten av informasjonen fremskaffet til revisor, samt for å underbygge annet revisjonsbevis. Videre følger det av *ISA 240 – Revisors oppgaver med og plikter til å vurdere misligheter ved revisjon av regnskaper*, at revisor må innhente skriftlige uttalelser fra ledelsen om sentrale spørsmål og vurderinger i forhold til misligheter. Etter *ISA 560 – Hendelser etter balansedagen*, har revisor også plikt til å vurdere hendelser etter utløpet av regnskapsåret.

I tilknytning til vår nye oppgave med å se etter at det er gitt dekkende opplysninger i årsberetningen om vesentlige budsjettavvik, er det i standarden *RSK 302 – Forenklet etterlevelseskontroll med vesentlige budsjettavvik* krav om innhenting av skriftlig uttalelse fra ledelsen.

Telefon 78 44 94 50
E-post: post@vefik.no
www.vefik.no
Org.nr. 887 013 322

Postadresse
Postboks 1023
9503 Alta

Besøksadresser
Alta
Løkkeveien 3

Hammerfest
Havneveien 5

Lakselv
Rådhuset

Dette er bakgrunnen for at vi ber om en særskilt skriftlig uttalelse fra kommunens ansvarlige administrative ledelse om at de mener å ha oppfylt sitt ansvar for utarbeidelse av årsregnskapet og årsberetningen og at dokumentene, så langt ledelsen kjenner til, inneholder de opplysninger som kreves etter lov og god kommunal regnskapsskikk. Vedlagt følger en slik erklæring for årsregnskapet for 2020. Sammen med en oppsummering av eventuelle feil i årsregnskapet som revisor har påvist og som senere ikke er rettet, vil uttalelsen dekke vårt behov.

Vi håper også kommunens ledelse vil finne erklæringen hensiktsmessig. Med henvisning til punktet om hendelser etter utløpet av regnskapsåret, er det naturlig at erklæringen dekker tidsrommet fram til 15.04.2021, da vi etter oppsatt plan skal avgi revisors beretning. Vi tillater oss derfor å be om at uttalelsen fra ledelsen i utfylt og underskrevet stand blir sendt oss innen nevnte dato.

May Nilsen
Regnskapsrevisor

Vedlegg

UTTALELSE FRA LEDELSEN VEDRØRENDE LOPPA KOMMUNES REGNSKAPSAVLEGGELSE FOR 2020

Dette brevet sendes i forbindelse med deres revisjon av årsregnskapet for Loppa kommune for året som ble avsluttet 31. desember 2020, med det formål å kunne konkludere om hvorvidt årsregnskapet i det alt vesentlige gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Vi bekrefter etter beste evne og overbevisning at:

Regnskap

Vi har oppfylt vårt ansvar for å sørge for at kommunens årsregnskap og økonomiforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, herunder slik intern kontroll som vi finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil. Vi har videre oppfylt vårt ansvar for utarbeidelsen av årsregnskapet i samsvar med kommuneloven og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv., og mener at årsregnskapet gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Metodene, de viktige forutsetningene og dataene som er brukt av oss ved utarbeidelsen av regnskapsestimatene og tilhørende tilleggsopplysninger er hensiktsmessige og i samsvar med det gjeldende rammeverket for finansiell rapportering.

Vi har tatt tilstrekkelig hensyn til og opplyst om forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse.

Alle hendelser etter datoen for årsregnskapet og som ifølge god kommunal regnskapsskikk medfører korrigerende eller omtale, er korrigert eller omtalt.

Vi mener at virkningen av ikke-korrigert feilinformasjon er uvesentlig, både enkeltvis og samlet for årsregnskapet sett som helhet. En liste over ikke-korrigert feilinformasjon følger som vedlegg.

Alle budsjettendringer vedtatt av kommunestyret gjennom året er registrert og inkludert i regulert budsjett.

Bokføring

Vi har oppfylt vår plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi er ansvarlige for å etablere en internkontroll som sikrer etterlevelse av budsjettvedtak og kontroll med eventuelle vesentlige avvik som det skal gis en redegjørelse for i årsberetningen.

Vi mener at årsberetningen gir dekkende redegjørelse for vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettets talldel og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Opplysninger som er gitt

Vi har gitt revisor:

- tilgang til alle opplysninger vi har kjennskap til, som er relevante for utarbeidelsen av årsregnskapet, herunder regnskapsregistreringer, dokumentasjon og andre saker,
- tilleggsopplysninger som revisor har bedt om fra oss for revisjonsformål, og
- ubegrenset tilgang til personer i kommunen som det etter revisors vurdering er nødvendig å innhente revisjonsbevis fra.

Alle transaksjoner er registrert i regnskapsposter og reflektert i årsregnskapet.

Vi har gitt revisor opplysninger om resultatene av vår vurdering av risikoen for at årsregnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter.

Vi har gitt revisor alle opplysninger om eventuelle misligheter eller mistanker om misligheter som vi er kjent med og som involverer:

- ledelsen,
- ansatte som har en betydningsfull rolle i intern kontroll, eller
- andre

Vi har gitt revisor alle opplysninger om eventuelle påstander om misligheter eller mistanke om misligheter som er kommunisert av ansatte, tidligere ansatte, folkevalgte, tilsynsmyndigheter eller andre.

Vi har gitt revisor opplysninger om alle kjente tilfeller av manglende overholdelse eller mistanke om manglende overholdelse av lover og forskrifter som kan ha betydning for utarbeidelsen av årsregnskapet.

Vi har gitt revisor opplysninger om identiteten til kommunens nærstående parter og alle forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse som vi er kjent med.

Vi har regnskapsført eller opplyst om alle forpliktelser, både aktuelle og latente, og har i note til årsregnskapet gitt opplysninger om kommunens garantiansvar.

Kommunen har tilfredsstillende hjemmel til alle eiendeler, og det er ingen pantsettelse av eller heftelser på kommunens eiendeler, med unntak av dem som fremgår av notene til regnskapet.

Eventuelle kommentarer til kulepunktene over (ev. henvisning til kommentarer i særskilt vedlegg):

(Sted, dato)

Østfold 07.04.2021

Frank Bødven

Kommunedirektør

Camilla Hansen

Økonomisjef

Loppa kommune
Parkveien 1-3
9550 Øksfjord

Saksbehandler	Telefon	Vår ref.	Deres ref.	Dato
Svitlana Chaban	90 61 79 23	Dok-2021-010-2029		14.04.2021

REVISORS BERETNING 2020 – LOPPA KOMMUNE

Vedlagt oversendes revisors beretning for Loppa kommunes regnskap 2020. Revisors beretning skal vedlegges sakspapirene når regnskapssaken behandles av kommunestyret.

Regnskapssaken vil bli tatt opp til behandling i kontrollutvalget.

Utskrift av kontrollutvalgets uttalelse om regnskapssaken, samt kopi av revisors beretning vil av kontrollutvalgssekretariatet bli oversendt formannskapet umiddelbart etter behandlingen i kontrollutvalget.

Med hilsen

Solveig Pedersen
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Loppa kommune v/ Formannskapet
Loppa kommune v/ Administrasjonssjef
Loppa kommune v/ Økonomisjefen
Kontrollutvalget

Til kommunestyret i loppa kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjef

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert loppa kommunes årsregnskap som viser et netto driftsresultat på kr 12 409 430,56 og et merforbruk på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2020, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av [informasjon i kommunens årsrapport], men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» og «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av kommunedirektøren er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og kommunedirektøren blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon med forbehold om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at årsberetningen, med unntak av forholdet som er beskrevet i avsnittet «Grunnlag for konklusjon med forbehold» under vår uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik nedenfor, inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever og at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Loppa kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon med forbehold

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi, med unntak av forholdet som er beskrevet i avsnittet «Grunnlag for konklusjon med forbehold» nedenfor, ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Grunnlag for konklusjon med forbehold

Bevilgningsoversikt investering viser vesentlige budsjettavvik på investeringsinntekter og utgifter. Det er ikke redegjort for budsjettavvik på investeringsinntekter og utgifter i kommunedirektørens årsberetning, slik kommuneloven § 14-7 krever.

Kommunedirektørens ansvar for å redegjøre for budsjettavvik

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at det utarbeides og iverksettes rutiner som sikrer at alle vesentlige budsjettavvik identifiseres og beskrives. Dette gjelder både beløpsmessige rammer og vedtatte premisser for bruken av bevilgningene. I årsberetningen skal kommunedirektøren redegjøre for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene. Vi skal avgi en uttalelse om årsberetningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 302 Kontroll av vesentlige budsjettavvik. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik i årsberetningen

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 302, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for om det foreligger avvik fra budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og om det i årsberetningen er gitt dekkende opplysninger om årsakene til avvikene. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i konklusjon om årsregnskapet i revisjonsberetningen. Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Hammerfest 14.04.2021

Solveig Pedersen

Oppdragsansvarlig revisor

Kontrollutvalget i Loppa kommune

Loppa kommune v/ kommunestyret

Epost: postmottak@loppa.kommune.no

Arkivkode
4/1 07
Journalnr.
2021/17098-13

OVERSENDELSE AV KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE TIL LOPPA KOMMUNES ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING 2020

I henhold til kommuneloven § 14-3 skal kontrollutvalget uttale seg til kommunestyret om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet innstiller til vedtak.

Nedenfor framgår kontrollutvalgets uttalelse til Loppa kommunes årsregnskap og årsberetning 2020.

SÆRUTSKRIFT Møte 12. mai 2021

Sak 09/2021 Loppa kommunes årsregnskap og årsmelding 2020 - Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalget vedtar følgende uttalelse som sendes til kommunestyret med kopi til formannskapet, jfr. kommuneloven § 14-3 tredje ledd og forskrift om kontrollutvalg og revisjon
§ 3:

Kontrollutvalgets uttalelse om Loppa kommunes årsregnskap og årsberetning for 2020:

Kontrollutvalget har i møte 12. mai 2021 behandlet Loppa kommunes årsregnskap og årsberetning for 2020. Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte reviderte årsregnskapet, kommunedirektørens årsberetning og revisjonsberetningen av 14. april 2021.

Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for å legges fram i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Loppa kommunes årsregnskap viser et netto driftsresultat på kr. 12 409 430,56 og et merforbruk på kr. 0. Årsregnskapet består av balanse pr. 31. desember 2020, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Kontrollutvalget har merket seg at revisor har avgitt en revisjonsberetning med forbehold om årsberetningen, og skriver følgende:

«Bevilgningsoversikt investering viser vesentlig budsjettavvik på investeringsinntekter og utgifter. Det er ikke redegjort for budsjettavvik på investeringsinntekter og utgifter i kommunedirektørens årsberetning, slik kommuneloven §14-7 krever.»

Kontrollutvalget har merket seg at kommunestyrets vedtatt hovedmål og delmål for økonomistyringen er innfridd i 2020, men kontrollutvalget bemerker at det må innføres bedre kontroll med budsjettreguleringer.

Kontrollutvalget støtter kommunedirektørens omtale og vurderinger av den økonomiske situasjonen i årsberetningen for 2020. Årsregnskapet og årsberetningen gir en god oversikt over den økonomiske situasjonen for Loppa kommune pr. 31. desember 2020.

Kontrollutvalget vil påpeke at det er viktig å fortsette å ha fokus på den økonomiske situasjonen og arbeidet med å tilpasse utgiftsnivået til inntektsrammen for å møte framtidige utfordringer.

Rett utskrift bekreftes.

Alta, den 19. mai 2021

Tom Øyvind Heitmann/sign.
Sekretær for kontrollutvalget

Vedlegg:

- Møteutskrift fra møte i kontrollutvalget i Loppa kommune 12. mai 2021

Kopi:

- Formannskapet
- Loppa kommune v/ rådmannen

LOPPA KOMMUNE

Administrasjonssjef

Saksframlegg

Dato: 21.05.2021
Arkivref: 2021/697-1 /

Frank Bækken

frank.baekken@loppa.kommune.no

Saknsnr	Utvalg	Møtedato
2021/27	Levekårsutvalget	01.06.2021
2021/76	Loppa formannskap Kommunestyret	03.06.2021

Avtale om vertskommunesamarbeid om NAV-tjenester mellom kommunene Alta, Kvæningen og Loppa

Sammendrag

—
Avdelingsdirektør i NAV Troms og Finnmark tok i januar 2021 kontakt med rådmann i Alta, administrasjonssjefen i Loppa og kommunedirektøren i Kvæningen med sikte på å få til et helhetlig og mer robust kompetansemiljø i NAV i tråd med Stortingets føringer. Avdelingsdirektøren foreslo at kommunene Alta, Loppa og Kvæningen etablerte et administrativt vertskommunesamarbeid for de kommunale tjenestene med Alta som vertskommune.

NAV- kontoret i Alta har pr. i dag 42,5 faste stillinger hvorav 29,5 er statlige og 13 er kommunale. NAV – kontorene i Loppa og Kvæningen har begge 2 faste stillinger hvorav 1 er statlig og 1 er kommunal. NAV-leder i Alta er i dag leder for samtlige ansatte ved kontorene i Alta, Loppa og Kvæningen. Alta har hatt ansvaret for Loppa- kontoret siden 2014 og for Kvæningen fra våren 2021, etter å ha blitt forespurt om dette fra fylkesledelsen i NAV. Ledelsen av kontorene fra Alta foreslås nå formalisert gjennom en gjensidig forpliktende avtale mellom de tre kommunene.

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

Vedtak i Levekårsutvalget - 01.06.2021

Behandling i Levekårsutvalget- 01.06.2021

Vedlegg:

Vedlegg

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Stortingsmelding 33 (2015 -2016) « NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet »
Rapport: Utvikling av NAV-kontor - større handlingsrom og ansvar, datert 13.01.17
<https://www.ks.no/globalassets/rapport-om-storre-handlingsrom-i-nav-kontoret-2017.pdf>

Saksutredning:

Arbeids- og velferdsforvaltningen, heretter kalt NAV, har i dag to eiere: Stat og kommune. NAV kontorene består av både kommunale og statlige tjenester. Kommunene har ansvar for de sosiale tjenestene i NAV - kontoret og Arbeids- og velferdsetaten har ansvar for de statlige velferdstjenestene (arbeid, trygd og pensjon).

Formålet med NAV- kontoret er å se statlige og kommunale virkemidler i sammenheng for at flest mulig skal komme i eller beholde et arbeid, jf. NAVs mål om «flere i aktivitet og færre på stønad ». Dette gjøres gjennom et partnerskap mellom stat og kommune.

Partnerskapet i NAV er et lovfestet samarbeid mellom stat og kommune og et av hovedgrepene i NAV-reformen. Partnerskapet skal sikre brukerne en dør inn til de offentlige velferdstjenestene og sikre et helhetlig tjenestetilbud til brukerne.

Partnerskapet utøves på ledernivå i møte mellom rådmenn/ kommunedirektører og NAVs fylkesdirektører. Det reguleres av lokale samarbeidsavtaler som er inngått mellom kommunene og NAV s fylkesdirektører.

Stortingsmelding 33 (2015 -2016) « NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet » trekker opp linjene for hvilken retning Regjeringen ønsker for NAV. For å oppnå målene om flere i arbeid og samtidig sikre et mest mulig likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne er det blant annet gitt følgende føringer for partnerskapet:

-Partnerskapet skal stimulere til større NAV- kontor i forbindelse med kommunesammenslåinger eller ved interkommunalt samarbeid. Dette for å bygge et bredere fagmiljø, sikre en effektiv og stabil drift og bedre ivareta rettssikkerheten for brukerne.

Stortinget sluttet seg til innholdet i meldingen 17.november 2016. KS støttet Stortingets vedtak.

Som en konsekvens av Stortingsmelding 33 ble det nedsatt en sentral Arbeidsgruppe med representanter fra stat og kommune. Arbeidsgruppen skulle anbefale tiltak for å utvikle mere myndige og løsningsdyktige NAV – kontor. Arbeidsgruppa avga sin tilrådning til Arbeids og velferdsdirektøren den 13.01.17. I rapporten « Utvikling av NAV-kontor - større handlingsrom og ansvar » ble det fremhevet at NAV- kontorene måtte ha en viss størrelse, kapasitet, kompetanse og lederstruktur for å kunne løse sine oppgaver. Arbeidsgruppa tilrødde at antall interkommunale kontor ble økt for å oppnå større og mer robuste enheter. Ved lokale løsninger burde man ta utgangspunkt i et geografisk område som tilsvarer en bo - og arbeidsmarkedsregion. Det ble også uttalt at et NAV-kontor kunne ha flere tjenestesteder dersom det ble ansett som nødvendig for å kunne levere tjenester lokalt. Det ble fremhevet at NAV-lederen burde ha ansvar for både statlige og kommunalt ansatte for å sikre disse lik kunnskap og kompetanseutvikling.

I rapporten er det gitt en oversikt over antall interkommunale samarbeid pr. 20 oktober 2016. Totalt hadde da 44 kommuner et formalisert interkommunalt samarbeid og 37 kommuner hadde samarbeidsprosesser på gang. I tillegg var 79 kommuner delaktige i 34 kommunesammenslåinger og 32 kommuner hadde et ikke-formalisert samarbeid (eks felles leder).Det var 10 prosesser for interkommunale samarbeid i gang som involverte 37 kommuner.

Aktuell situasjon

Avdelingsdirektør i NAV Troms og Finnmark tok i januar 2021 kontakt med rådmann i Alta, administrasjonssjefen i Loppa og kommunedirektøren i Kvæningen med sikte på å få til et helhetlig og mer robust kompetansemiljø i NAV i tråd med Stortingets føringer. Avdelingsdirektøren foreslo at kommunene Alta, Loppa og Kvæningen etablerte et administrativt vertskommunesamarbeid for de kommunale tjenestene med Alta som vertskommune.

NAV- kontoret i Alta har pr. i dag 42,5 faste stillinger hvorav 29,5 er statlige og 13 er kommunale. NAV – kontorene i Loppa og Kvæningen har begge 2 faste stillinger hvorav 1 er statlig og 1 er kommunal. NAV-leder i Alta er i dag leder for samtlige ansatte ved kontorene i Alta, Loppa og Kvæningen. Alta har hatt ansvaret for Loppa- kontoret siden 2014 og for Kvæningen fra våren 2021, etter å ha blitt forespurt om dette fra fylkesledelsen i NAV. Ledelsen av kontorene fra Alta foreslås nå formalisert gjennom en gjensidig forpliktende avtale mellom de tre kommunene.

Vurdering:

NAV – kontorene i Alta, Loppa og Kvæningen har et godt samarbeid. Kommunene har en felles bo og arbeidsregion, samme utdanningsregion, ungdomsmiljø på tvers av kommunegrenser og er i en tiltaksregion med felles tiltakstilbydere.

Kommuneledelsen i samtlige kommuner er positiv til et vertskommunesamarbeid med en felles NAV – leder og med Alta kommune som vertskommune. Det er derfor utarbeidet et felles saksfremlegg til kommunestyrene i Alta, Loppa og Kvæningen.

Et vertskommunesamarbeid er en form for interkommunalt samarbeid der en eller flere kommuner delegerer oppgaver og/ eller myndighet til en kommune (vertskommunen) etter avtale. Kommunen som utpekes som vertskommune utfører oppgaver på vegne av deltakerne i samarbeidet, men uten at det politiske ansvaret overføres.

I de kommunale tjenestene i NAV utøves det myndighet når det treffes enkeltvedtak etter sosialtjenesteloven. Dersom kommunene skal samarbeide om slike oppgaver, må samarbeidet organiseres som et vertskommunesamarbeid etter kommunelovens kapittel 20. Dermed er det denne modellen som er aktuell for interkommunalt samarbeid om NAV- kontor.

Det nærmere innholdet i samarbeidet skal reguleres i en egen avtale. Kommunelovens kapittel 20 inneholder noen minimumskrav til hva avtalen skal regulere. Ut over dette er det opptil partene selv å avtale det nærmere innholdet.

Nærmere om avtalen

Partnerskapet v/ kommuneledelsen i Alta, Loppa og Kvæningen har i fellesskap og i samråd med Leder for NAV i Alta og Avdelingsdirektør i Troms og Finnmark utarbeidet et forslag til vertskommuneavtale. Avtalen vurderes å være i samsvar med kommunelovens kapittel 20 og bestemmelsene om vertskommunesamarbeid.

Avtalen beskriver nærmere bakgrunn og formål med samarbeidet samt hvilke tjenester som delegeres til vertskommunen, jf. avtalens pkt. 1, pkt 2.2 og pkt.4.1.

I tillegg har avtalen bestemmelser om organisering av tjenesten, økonomi, rapportering og evaluering, deltakelse i partnerskapsmøte, endring, oppløsning, uttreden samt bestemmelser om utvidelse av samarbeidet.

For å kunne levere gode tjenester lokalt vurderes det som nødvendig at vertskommunen har lokale tjenestesteder både i Kvæningen (Burfjord) og i Loppa (Øksfjord). Dette er ivarettatt i avtalens pkt. 2.4. I avtalen gis NAV- leder i Alta arbeidsgiveransvar for samtlige ansatte. Avtalen innebærer en virksomhetsoverdragelse for de to kommunalt ansatte ved hhv. NAV Loppa og NAV Kvæningen. Ansettelsesforholdene til disse vil bli videreført på samme vilkår som følger av deres arbeidsavtaler på det tidspunkt overdragelsen finner sted, jf. avtalens pkt 3.1.

Det foreslås en oppsigelsesfrist på 1 år fra oppsigelsdato dersom en kommune ønsker tre ut av avtalen. Den enkelte kommune overtar ved uttreden selv ansvaret for de oppgaver og ansatte som omfattes av samarbeidsordningen, jf avtalens pkt 8.2.

Økonomiske konsekvenser

Det vises til avtalens pkt. 5 hvor økonomi og fordeling av driftsutgifter omtales nærmere, jf pkt 5.2: Lønn til NAV- leder foreslås dekket slik: Staten dekker 50 %, Alta kommune dekker 30 %, Kvæningen dekker 10 % og Loppa kommune dekker 10%. I dag dekker staten 60 % av Nav- leders lønn og Alta kommune dekker 40 %.

Alta kommune dekker husleie og nødvendig utstyr knyttet til hovedkontoret i Alta, mens Kvæningen kommune og Loppa kommune dekker husleie og nødvendig utstyr på kontorene i Burfjord og Øksfjord (som i dag).

Lønnskostnader / opplæring, veiledning og kurs mv finansiers etter innbetaling fra deltakerkommunene. Det foreslås at Kvæningen kommune og Loppa kommune betaler for 1- ett- årsverk hver (som i dag). Eventuelle fremtidige økninger i årsverk skal dekkes av den kommune som får økt tjenesteyting i sin kommune.

De tre kommunene dekker selv kostnader til sosialhjelp til enkeltbrukere/ egne innbyggere. Stønadsnivået bestemmes av den enkelte kommune som også vedtar tjenestens budsjett, jf avtalens pkt. 4.2 og pkt 5.1.

Konklusjon

Kommunene har i dag positive erfaringer med vertskommunesamarbeid på flere andre tjenesteområder. Alta kommune og Kvæningen kommune har et vertskommunesamarbeid omkring barnevern. Alta kommune og Loppa kommune har formalisert samarbeid på IKT- området, brann og legevaktstelefon.

Kommuneledelsen v/ rådmannen i Alta, kommunedirektøren i Kvæningen og administrasjonssjefen i Loppa anbefaler at NAV- kontorene i Alta, Loppa og Kvæningen slås sammen til et felles NAV- kontor med Alta kommune som vertskommune.

Ved å samle fagmiljøet kan NAV styrke oppfølgingen av prioriterte målgrupper. NAV Alta vil etter avtale med NAV Troms og Finnmark få styrket sin administrative ressurs som følge av sammenslåingen. De ansatte blir heretter delt inn i tre avdelinger med en egen avdelingsleder, mens det i dag er to avdelinger ved kontoret.

En større organisatorisk enhet vil kunne gi mer robuste og likeverdige tjenester til brukerne, noe som igjen vil kunne bidra til å nå målet om økt sysselsetting og helhetlig brukeropfølging.

Avtale om vertskommunesamarbeid om NAV-tjenester

Det inngås etter dette avtale om vertskommunesamarbeid i samsvar med kapittel 20 i Kommuneloven av 2. juni 2018 mellom Alta, Kvængen og Loppa kommune. Vertskommunen i samarbeidet er Alta kommune, heretter kalt Vertskommunen.

Vertskommunesamarbeidet bygger på vedtak i Alta kommune dato/saksnummer på vedtaket, Kvængen kommune dato/saksnummer på vedtaket og Loppa kommune dato/saksnummer på vedtaket.

1 Bakgrunn for avtalen

Etter analyse av nåsituasjonen- og fremtidig behov er det konkludert med at et formelt samarbeid etter vertskommunemodellen for de tre kommunene vil danne grunnlag for driftssikre og kvalitativt bedre NAV-tjenester for befolkningen.

Alta kommune er vertskommune for tjenestene som kommunene har ansvaret for etter sosialtjenesteloven og som gis i NAV-kontoret , mens Kvængen og Loppa er samarbeidskommuner.

Det inngås 2 avtaler mellom vertskommunen og NAV Troms og Finnmark:

- Partnerskapsavtale mellom Alta kommune og NAV Troms og Finnmark
- Avtale om drift og kostnadsdeling mellom NAV Alta kommune og NAV Troms og Finnmark.

Begge avtaler inngås med virkning fra 01.09.21

2 Allmenne bestemmelser

2.1 Rettsgrunnlag

Samarbeidsløsningen er opprettet og organisert med hjemmel i Kommunelovens § 20-2, Jf. NAV-loven (LOV-2006-06-16-20) § 14 tredje ledd og Sosialtjenesteloven (LOV-2009-12-18-131) § 3 siste ledd.

2.2 Formål

Kommunene er etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) pålagt ansvar for å sørge for at personer som bor eller oppholder seg i kommunen tilbys råd, veiledning og nødvendige sosiale ytelser.

Formålet med å inngå et vertskommunesamarbeid om NAV-tjenestene er å skape gode og likeverdige tjenester til innbyggerne i de tre kommunene:

- Bedre tjenester for brukerne i kommunene
- Flere i arbeid og færre på stønad
- Et større og sterkere fagmiljø
- En tilgjengelig tjeneste for brukere og samarbeidspartnere
- Utnytte felles arbeidsmarked
- Økt habilitet og rettssikkerhet i saksbehandlingen
- Sikre enhetlig forvaltningspraksis
- Effektiv og stabil drift – forhindre driftsavbrudd
- Oppnå en bedre kostnadseffektivitet for kommunene og samfunnet for øvrig
- Bidra til å sikre en solid desentralisert tjenesteyting

2.3 Tjenestens oppgaver

Det ansvar og de oppgaver som til enhver tid er gitt kommunene etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

2.4 Kontorsted

Tjenesten har hovedkontor i Alta, og tjenestested i Burfjord i Kvæningen og i Øksfjord i Loppa. Møter med arbeidsgivere avholdes hovedsakelig hos arbeidsgiver.

Kommunedirektøren/ rådmannen i vertskommunen ved NAV-leder organiserer kunde og publikumskontakt herunder drop-in samtaler for alle kommuner i forbindelse med de oppgaver som er lagt til vertskommunen.

3 Administrasjon

3.1 Arbeidsgiverforhold

Kommunalt ansatte i NAV-kontorene i Kvæningen og Loppa overføres til vertskommunen. Dette gjøres gjennom virksomhetsoverdragelse i henhold til Arbeidsmiljøloven kap 16.

Vertskommunen Alta er arbeidsgiver for alle kommunalt ansatte. Ansatte fra Kvæningen og Loppa beholder lønn og rettigheter som følger av deres arbeidsavtaler på det tidspunkt overdragelsen finner sted. Ansiennitet som er opparbeidet vil bli godskrevet ved overføring til vertskommunen. Ansatte følger for øvrig vertskommunens personalreglement. Som arbeidsgiver skal vertskommunen ivareta partenes rettigheter og plikter i henhold til lov- og avtaleverk. NAV-leder ivaretar kommunens arbeidsgiveransvar i det daglige.

3.2 Organisering av tjenesten

Leder av NAV-tjenesten er også administrativ leder for tjenesten, og er organisert etter vertskommunens organisasjonsstruktur og i henhold til partnerskapsavtale med NAV Troms og Finnmark.

Alle ansatte har kommunene Alta, Kvæningen og Loppa som sitt tjenesteområde og utfører oppgaver i hele det geografiske området. Arbeidsfordeling skjer ut fra hva som er mest hensiktsmessig for best mulig måloppnåelse. Vertskommunen legger minimumsløsningen til grunn for tjenesteinnholdet i fellesskapet, se nærmere i pkt 4.1 om vertskommunens myndighet og oppgaver.

3.3 Prinsipper for tilsetting

Tilsetting av ledere og medarbeidere skjer etter retningslinjer som gjelder for vertskommunen og i henhold til partnerskapsavtale mellom Alta kommune og NAV Troms og Finnmark.

4 Delegasjon og kontroll / Vertskommunens myndighet og oppgaver

4.1 Delegering til vertskommunen gjelder følgende myndighet og tjenester:

Etter instruksjon fra respektive kommunestyre delegerer kommunedirektørene i samarbeidskommunene til kommunedirektøren/ rådmannen i vertskommunen myndighet til å løse samarbeidskommunens oppgaver på sine vegne.

Det forutsettes at kommunedirektøren/ rådmannen i vertskommunen delegerer videre myndighet i overensstemmelse med vertskommunens organisasjonsstruktur og reglement.

Kommunene delegerer følgende oppgaver til kommunedirektøren/ rådmannen i vertskommunen:

1. Myndighet til å lede og administrere den myndighet og de oppgaver som kommunene er gitt i lov om sosiale tjenester i arbeids – og velferdsforvaltningen kapittel 2 § 3 (heretter kalt sosialtjenesteloven).
2. Myndighet til å treffe beslutninger om tildeling av kommunale tjenester etter sosialtjenesteloven § 17 *Opplysning, råd og veiledning*.
3. Myndighet til å treffe beslutninger om tildeling av kommunale tjenester etter sosialtjenesteloven § 18 *Stønad til livsopphold*.
4. Myndighet til å treffe beslutninger om tildeling av kommunale tjenester etter sosialtjenesteloven § 19 *Stønad i særlige tilfeller*.
5. Myndighet til å treffe beslutninger om tildeling av kommunale tjenester etter sosialtjenesteloven § 20 *Bruk av vilkår* og § 21a *Bruk av vilkår for personer under 20 år*.
6. Myndighet til å treffe beslutninger om tildeling av kommunale tjenester etter sosialtjenesteloven § 15 *Boliger til vanskeligstilte* og § 27 *midlertidig botilbud*
7. Myndighet til å treffe beslutninger om tilbakebetaling av økonomiske ytelser hjemlet i sosialtjenesteloven § 23 *Følgen av at det er gitt uriktige opplysninger*.
8. Myndighet til å treffe beslutninger om inndrivelse av utbetalte ytelser hjemlet i sosialtjenesteloven § 24 *Inndrivelse av lån og andre former for dekning*.

9. Myndighet til å treffe beslutninger om og utarbeidelse av individuell plan individuell plan for brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester etter sosialtjenesteloven § 28 *Rett til individuell plan*.
10. Myndighet til å treffe beslutninger som underinstans i klagesaker som ikke er av prinsipiell betydning og klagesaker hvor vedtaket er hjemlet i sosialtjenesteloven §§ 15, 18, 19, 20, 20 a, 23 og 24.
11. Myndighet til å treffe beslutninger om tildeling av kommunale tjenester etter sosialtjenesteloven § 29 *Kvalifiseringsprogram*, § 30 *kvalifiseringsprogrammets innhold*, § 31 *Iverksetting av programmet* og § 32 *Programmets varighet*.
12. Myndighet til å treffe beslutninger om utlevering av opplysninger til kommuneadministrasjonen.
13. Myndighet til å treffe beslutninger om utlevering av opplysninger til statsforvalteren.
14. Myndighet til å utføre rapportering til SSB og årlig KOSTRA – rapportering.
15. Myndighet til å utarbeide virksomhetsplan, budsjett, tertialrapporter og årsmelding.

4. 2 Oppgaver som faller utenfor vertskommunens ansvar

Deltakerkommunene ivaretar selv følgende oppgaver:

- a) Vedta forskrifter, herunder økonomiske satser
- b) Bestemme nivået på tjenesteinnholdet i egen kommune
- c) Anlegge eller motta søksmål

4.3 Internt tilsyn og kontroll

Bestemmelsene i kommuneloven, arkivloven, forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder med den presisering at vertskommunes kontrollutvalg fører kontroll med de kommunale tjenestene på vegne av alle deltakerne i vertskommunesamarbeidet.

Tjenesten skal holde god kontakt med deltakerkommunene og tilgrensende tjenesteområder, f.eks. helsetjenester og skole/utdanning mv. Tiltak som blir iverksatt i den enkelte kommune, skal så langt det er formålstjenlig samordnes med kommunens øvrige tjenesteproduksjon og ressursinnsats.

To ganger årlig skal det avholdes samarbeidsmøter mellom kommunenes representanter for kommunedirektøren/ rådmannen og NAV-leder. NAV-leder innkaller og har sekretærfunksjon i møte.

Forpliktende samarbeidsstrukturer mellom NAV-tjenesten og kommunens øvrige fagtjenester, avtales i samarbeidsmøtene.

5 Økonomi

5.1 Budsjett

Vertskommunen utarbeider årlige driftsbudsjett for tjenesten. Ønske om endring for neste års budsjett tas opp med samarbeidskommunene innen 1. mai foregående år.

Deltakerkommunene vedtar tjenestens budsjett. Budsjett og økonomiplan er gyldig når deltakerkommunene har vedtatt dette.

Vertskommunen fører regnskap for tjenestens drift. Regnskapet følger bestemmelsene som gjelder for interkommunalt samarbeid og føres i vertskommunens driftsregnskap.

Utgifter som gjelder tiltak og ytelser rettet mot samarbeidskommunenes innbyggere føres i vedkommende kommunes regnskap ved bruk av relevant dataverktøy

5.2 Fordeling av utgifter

Driftsutgiftene til fellesløsningen fordeles slik mellom deltakerkommunene:

Lønn til Nav leder dekkes slik: Staten dekker 50 %, Alta kommune dekker 30 %, Kvæningen kommune dekker 10 % og Loppa kommune dekker 10 %.

Vertskommunen dekker husleie for hovedkontoret i Alta i henhold til inngått avtale. Kvæningen kommune dekker husleie for lokaler i Burfjord og Loppa kommune dekker husleie for lokaler i Øksfjord i henhold til inngåtte husleieavtaler. Hver kommune er ansvarlig for å stille nødvendig utstyr til rådighet for tjenesten i den enkelte kommune. Kostnader ved dette belastes den enkelte kommune. Kommunene har ved oppstart av samarbeidet et likt fagsystem knyttet til sosialhjelpsutbetalinger.

Vertskommunens utgifter til tjenesten vedørende lønn, opplæring, veiledning, kurs, katorutgifter av de kommunalt ansatte finansieres etter innbetaling fra deltakerkommunene.

Fordeling av antall kommunale årsverk er slik ved oppstart av samarbeidet:

Alta kommune: 13, dekkes av Alta kommune

Kvæningen kommune: 1, dekkes av Kvæningen

Loppa kommune: 1, dekkes av Loppa

Ved en eventuell økning i antall årsverk knyttet til tjenesteyting i Kvæningen kommune eller Loppa kommune skal det sikres stedlig tilstedeværelse i Loppa og Kvæningen. Kostnader ved en økning i årsverk skal dekkes av den kommune som får økt tjenesteyting i sin kommune.

De tre kommunene ivaretar selv kostnader knyttet til sosialhjelp til enkeltbrukere, men disse utbetales via fagsystem i vertskommunen og faktureres månedlig av vertskommunen.

Vertskommunen fakturerer kvartalsvis a konto med utgangspunkt i vedtatt budsjett, mens endelig avregning skjer ved fakturering for 4. kvartal.

For 2021 styres det etter de respektive kommuners budsjett satt for inneværende år. For 2022 fastsetter kommunestyrene nytt budsjett.

5.3 Ansvar

Den enkelte kommune står rettslig og økonomisk ansvarlig overfor egne innbyggere (eller tidligere bosatte) for de vedtak som treffes i fellesordningen.

6 Informasjon, rapportering og evaluering

6.1 Rapportering

Tjenesten ved NAV- leder skal rapportere til deltagerkommunene om ressursbruk, tilstand og prioriteringer i forbindelse med kommunens budsjettbehandling og gjennom de årlige regnskaper og årsmeldinger. Øvrig rapportering skjer etter vertskommunens retningslinjer.

Vertskommunen har ansvar for innrapportering av all statistikk, brukerdata og andre opplysninger knyttet til tjenesten til statlige myndigheter og SSB.

6.2 Informasjon

NAV-kontoret ved NAV-leder som har ansvaret for å gjøre tjenesten kjent overfor brukerne i deltakerkommunene og andre relevante instanser.

Det tilligger vertskommunen å gi melding til statsforvalteren i Troms og Finnmark om opprettelsen av vertskommunesamarbeidet.

7 Deltakelse i partnerskapsmøte

I «Partnerskapsavtale mellom Alta kommune og NAV Troms og Finnmark» er det etablert et eget samarbeidsmøte (partnerskapsmøte). Det er partene v/kommunedirektør og NAV direktør som har møte-, forslags- og stemmerett. NAV-leder har møteplikt med tale- og forslagsrett, samt er sekretær.

Kommunedirektørene i samarbeidskommunen har møte- og talerett og innkalles til møtene. Møter avholdes ved behov, men minst en gang i halvåret.

8 Endringer og oppløsning av samarbeidet

8.1 Oppløsning og uttreden

8.2 Den enkelte deltakerkommune kan med ett års varsel si opp avtalen. Oppsigelsesfristen gjelder fra oppsigelsesdato. Ved uttreden eller oppløsning vil den enkelte kommune selv overta ansvaret for de oppgaver og ansatte som omfattes av samarbeidsordningen.

Ved oppløsning eller uttreden skal kommunene ha en konstruktiv dialog om avvikling av samarbeidet.

8.3 Endring av avtalen

Denne avtalen kan endres dersom krav om dette fremsettes av en av kommunene i samarbeidet. Endringen krever enighet. Endringen skal gjøres skriftlig, dateres og underskrives av partene. Krav om endring av avtalen bør drøftes på kommunedirektør/rådmannsnivå med involvering av alle deltakerkommunene.

8.4 Utvidelse

Utvidelse av samarbeidet med flere deltakerkommuner krever godkjenning i deltakerkommunenes kommunestyre. Vertskommunen sørger for forhandlingene med eventuelle nye kommuner om betingelsene for inntreden i samarbeidet.

8.5 Ikrafttredelse

Avtalen er gyldig når samtlige kommunestyre har godkjent avtalen og vertskommunens rådmann har fått nødvendig myndighet etter delegasjonsvedtak fra samarbeidskommunenes kommunedirektører.

Avtalen trer i kraft fra 01.09.21

Alta kommune

Bjørn-Atle Hansen
Rådmann

Kvænangen kommune

Janne Kankaala
Kommunedirektør

Loppa kommune

Frank Bækken
Administrasjonssjef

Dato: 24.05.2021
Arkivref: 2021/239-4 / B13

Elin M. Olsen

elin.m.olsen@loppa.kommune.no

Saknsnr	Utvalg	Møtedato
2021/28	Levekårsutvalget	01.06.2021
2021/77	Loppa formannskap Kommunestyret	03.06.2021

Plan for Loppaskolen mot år 2030

Sammendrag

Arbeidsgruppa Absolutt Nord har lagt fram et forslag til plan for utvikling av Loppaskolen. Målet i planen er at uansett hvor man bor i Loppa skal barna få et godt grunnskoletilbud. Dette er en plan for å ta i bruk digitale hjelpemidler for å nå dette målet, samtidig som vi skal ivareta barns behov for sosiale nettverk og voksenkontakt.

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret i Loppa vedtar det framlagte forslaget til plan for utvikling av Loppaskolen mot år 2030.
2. Planen følges opp for hvert enkelt skoleår fram mot 2030 av Levekårsutvalget, og eventuelle budsjettmessige konsekvenser legges fram i forbindelse med budsjettarbeidet.
3. Kommunestyret vedtar at Loppaskolen i framtida skal ha en områderektor stasjonert ved en av skolestedene i Loppa, for tiden ved Høgtun skole, og en inspektør fortrinnsvis stasjonert ved en av de øvrige skolestedene i Loppaskolen. Loppa kommune søker om varig dispensasjon fra opplæringslovens krav om rektor ved hvert enkelt skolested.
4. Kommunestyret i Loppa vedtar følgende tiltak for skoleåret 2021/2022:
 - a. Oppstart av nettundervisning mellom ulike skoler i Loppa ut fra planen for Loppaskolen mot år 2030
 - b. Samordning av undervisningen mellom Bergsfjord og Sandland skolesteder slik det er beskrevet i planen.
 - c. Det opprettes en skolebase for Nuvsvåg slik at elevene har et opplæringstilbud når veier er stengt eller ferga er innstilt.
5. Det utarbeides en investeringsplan for digitalisering av Loppaskolen. Denne legges fram for Kommunestyret gjennom budsjettbehandlingen for 2022.
6. Det bevilges kr. 500 000 til oppstartinvesteringer som beskrevet i planen. Disse midlene tas fra fritt disposisjonsfond.

7. Det bevilges kr. 750 000 kr til økte driftskostnader høsten 2021 som beskrevet i planen. Disse midlene tas fra fritt disposisjonsfond. For 2022 tas driftskostnader med i etatens ordinære budsjett.
8. Det bevilges kr. 400 000 som Loppa kommunes andel i prosjektet «Samarbeid for kystbarnas beste». Midlene tas fra fritt disposisjonsfond. Eventuelle kostnader for videre deltakelse i prosjektet innarbeides i etatens ordinære budsjett for 2022.

Vedtak i Levekårsutvalget - 01.06.2021

Behandling i Levekårsutvalget- 01.06.2021

Vedlegg:

Vedlegg

- 1 Loppaskolen mot år 2030
- 2 Prosjektskjønn - Måsøy og Loppa

Vedlegg 2 her er det som kalles vedlegg 3 til planen «Loppaskolen mot år 2030»

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Saksutredning:

Arbeidsgruppa Absolutt Nord-prosjektet legger nå frem forslag til utviklingsplan for Loppaskolen fram mot 2030. Arbeidsgruppa har valgt å lage en strategiplan for Loppaskolen hvor de foreslår ulike tiltak framover. Mandatet til arbeidsgruppa var fastsatt i Kommunestyretsvedtak i sak 2021/97:

Kommunestyret slutter seg til at arbeidet i prosjektet Absolutt Nord danner grunnlaget for vurdering av skolestrukturen i kommunen, sammen med evalueringen av prosjektet «Loppaskolen».

Kommunestyret ber om at følgende problemstillinger tas med i vurderingen:

- *Fagfornyelsen – hvordan ivareta de nye læreplanene i en fådelt skole?*
- *Kompetanse og rekruttering når det gjelder lærerne.*
- *Skolestruktur og kommunikasjon i en veiløs kommune – inkludert tiltak for elever som er avhengig av skoleskyss når vær- og føreforhold gjør at*

de ikkekommer seg til skolen.

- *Hvordan utnytte digitale ressurser i Loppaskolen?*

Arbeidsgruppa foreslår at det vedtas en utviklingsplan for Loppaskolen mot 2030. De foreslår endynamisk plan som må kunne endres underveis. Alle tiltakene for neste skoleår er beskrevet i planen. Tiltakene ellers er ikke konkretisert i denne planen, men tiltak for neste skoleår vil bli presisert foran neste skoleår. Arbeidsgruppa foreslår at den konkrete planen for hvert enkelt skoleår legges fram for Levekårsutvalget, og at økonomiske konsekvenser av planen søkes ivaretatt gjennom budsjettarbeidet.

Arbeidsgruppa foreslår som et av tiltakene for neste år å konkretisere samarbeidet med Måsøy gjennom prosjektet «Samarbeid til beste for kystbarna». Det ble søkt om kr 1.600 000 til dette prosjektet i skjønnsmidler fra Statsforvalteren. Av dette ble kr 600 000 innvilget. Måsøy kommune har nå gått inn med kr 400 000 i egne midler i dette prosjektet. Administrasjonen foreslår at også Loppa kommune går inn med samme beløp for å få satt igang dette prosjektet nå i år.

Kostnader knyttet til reoperasjon av bassenget i Bergsfjord, vil bli tatt opp som en egen sak etter ferien. Administrasjonen foreslår at det bevilges penger til et digitalt klasserom i Bergsfjord, med en kostnad på omlag 300 000 (prisestimat fra Alta videregående skole), og at øvrige investeringskostnader kr 200 000.

Absolutt Nord-gruppa påpeker at de har god erfaring med arbeidsmåten prosjektet legger opp til, og arbeidsgruppa mener Loppa kommune skal fortsette dette arbeidet også etter prosjektets tenkte slutt. Det er positivt å utvikle samarbeidet mellom politisk nivå og administrativt nivå på denne måten, og det skaper større forståelse mellom politikere, administrasjon og enhetene innenfor oppvekstsektoren.

Vurdering:

Digitalisering av skolen og samordning av ressursene krever en økonomisk innsats i en startfase. Dette gjelder også samarbeidet med Måsøy kommune. Administrasjonen mener at denne planen gir et godt grunnlag for

1. Å skape en kvalitativt god Loppaskole.
2. Å ha riktig lærerkompetanse, spesielt knyttet opp mot ungdomsskoleelevene
3. Å sikre at alle elever har et opplæringstilbud selv om veier stenger og ferger blir innstilt.
4. Å ivareta elevenes behov når det gjelder sosiale nettverk og voksenkontakt.
5. Å sikre riktig bruk av ressurser.

Administrasjonen har vært med i utarbeidelsen av forslag til plan for Loppaskolen mot år 2030, og har ikke noen ytterligere forslag utover forslaget om finansiering av deltakesen i «Samarbeid til det beste for kystbarna»- prosjektet. Administrasjonens forslag til vedtak er i tråd med forslagene fra arbeidsgruppa.

LOPPASKOLEN MOT ÅR 2030

Utviklingsplan for grunnskolen i Loppa kommune

SAMMENDRAG

Arbeidsgruppa Absolutt Nord legger fram plan for utvikling av Loppaskolen. Målet er at uansett hvor man bor i Loppa skal barna få et godt grunnskoletilbud. Dette er en plan for å ta i bruk digitale hjelpemidler for å nå dette målet, samtidig som vi skal ivareta barns behov for sosiale nettverk og voksenkontakt.

Arbeidsgruppa Absolutt Nord har bestått av: Gøril Henriksen (varaordfører, U), Ann Heggskog Johansen (leder Levekårsutvalget, AP) og Steinar Halvorsen (H).
Adm.representanter: Marit Olsen, Marie Lundquist, Hanne Nyheim, Elin M. Olsen

Innholdsfortegnelse:

Innhold

Innholdsfortegnelse:	1
1. Innledning	2
2. Bakgrunn	3
3. Utviklingsplan Loppaskolen mot 2030	3
4. Tiltakene for skoleåret 2021/2022	6
4.1 Organiseringen av Loppaskolen	6
4.2 Oppstart nettundervisning i enkelte fag	6
4.3 Gjennomføre kompetansepakke <i>Digital samhandling og fjernundervisning</i>	7
4.4 Kartlegging digital kompetanse blant lærerne	8
4.5 Kompetanse og rekruttering – Kystbarna-prosjektet	8
4.6 Ta i bruk Teams som LMS-verktøy i skolen	8
4.7. Tiltak for elever som er avhengig av skoleskyss	9
4.7.1 Skolebase i Nuvsvåg når ferge er innstilt eller veien sperret	9
4.7.2 Samarbeid mellom Bergsfjord og Sandland skolesteder	9
4.8 Investeringsbehov – arbeid fram mot budsjettet for neste år	9
5. Rammevilkår	9
5.1 Nettverk	9
5.2 Programvare	10
5.3 Teknisk utrustning	10
5.4 Menneskelige ressurser	10
5.5 Teknisk bistand – rådgiving	10
5.6 Sosiale konsekvenser – involvering	10
6. Økonomiske konsekvenser	11
Vedlegg 1: Evaluering av prosjektet «Loppaskolen i utvikling»	13
Vedlegg 2: Omstilling Loppa 2021. Klasseromsundervisning kombinert med Teams (lyd/bilde).	14
Vedlegg 3: Prosjektbeskrivelse «Samarbeid til Kystbarnas beste» - samarbeidsprosjekt mellom Måsøy og Loppa	16

1. Innledning

I arbeidet med skolestrukturen i Loppa, legger nå Absolutt Nord-gruppa som ble nedsatt av Kommunestyret i sak 25/20 og en ny representant valgt i sak 2021/165, fram en utviklingsplan for Loppaskolen fram mot 2030. Visjonen for Loppaskolen er:

Loppaskolen skal være en skole der alle viser gjensidig ansvar, omsorg og respekt og i samarbeid utvikler et trygt og inspirerende lærings- og arbeidsmiljø.

Med utgangspunkt i denne visjonen vil arbeidsgruppa

- løfte blikket og se mot fremtidsrettede løsninger.
- lage et skoletilbud som barn og barnefamilier ønsker å være en del av.
- utvikle skoletilbudet med de ressursene vi har til rådighet og i den geografien vi er plassert i
- oppdatere kompetansen vi trenger for å skape en skolestruktur og et skoletilbud som er uavhengig av folketallsutviklingen.
- at skolen skal være en lærende organisasjon hvor vi kontinuerlig forbedrer kvaliteten gjennom sterkt profesjonsfellesskap og i samarbeid med andre små kommuner.
- gi god læring for våre barn uansett hvilke samfunnsendringer Loppasamfunnet må tilpasse seg.

Arbeidsgruppa foreslår at utviklingsplanen for Loppaskolen fram mot år 2030 flere langsiktig mål. Barn i Loppa skal få en grunnskoleutdanning av høy kvalitet uansett hvor i Loppa familier velger å bosette seg. Loppa skal ha en struktur som er uavhengig av skolebygg og lærerstillinger. Lærere kan bosette seg fritt i kommunen og gi undervisning fra der de bor til der elevene befinner seg. Samtidig må skolen ha en solid base, og ut fra størrelsen på skolene er det naturlig at Høgtun skole blir basen i Loppaskolen. Det er samtidig viktig å understreke at en av Loppaskolens grunnpilarer er nærmiljøpedagogikk, som betyr at samarbeid med befolkninga i bygdene og næringsliv er viktig.

I arbeidet med framtidens Loppaskole har arbeidsgruppa satt barnas beste som første prioritet. Dette kommer blant annet fram i FNs barnekonvensjon. Vi har vurdert barnets beste i forhold til

- Å ha en trygg og god skolegang sammen med andre barn og trygge voksenpersoner
- Å ha et sosialt nettverk og bygge opp barnets sosiale nettverk
- At barnet skal få undervisning av lærere som har tilfredsstillende fagkompetanse
- At familien skal kunne bo der de ønsker innenfor kommunen, og ikke føle seg tvunget til å flytte på grunn av skoletilbudet

Vi foreslår at utviklingsplanen skal gå mot 2030, men uten at oppgavene for årene etter 2025 er fastsatt nå. Planen bør være dynamisk, det vil si at den må kunne endres underveis ut fra at behovene og rammevilkårene kan endres underveis.

Arbeidsgruppa har fått god bistand og gode råd fra personale ved Alta videregående skole. De har bidratt med kunnskap og erfaring fra arbeidet som har vært gjort ved deres skole gjennom flere år. Når det gjelder teknologisk utstyr og programvare, velger arbeidsgruppa å foreta valg på grunnlag av anbefalingene som vi har fra Alta videregående skole. Måten vi samarbeider med Alta vgs kan være en modell for samarbeid mellom ulike skoleslag og mellom kommuner.

Det jobbes også med andre planer, som *Tidlig innsatsplan* som blir ferdig høsten 2021.

Absolutt Nord-prosjektet har vært et samarbeid mellom administrasjon og politikere, med bistand fra KS og universitet. Arbeidsgruppa mener denne arbeidsmåten har vært en styrke for planarbeidet. Vi vil takke alle som har bidratt med råd og tips underveis i arbeidet.

2. Bakgrunn

På bakgrunn av kommunestyrevedtak i 2017 ble det iverksatt et utviklingsarbeid for skolene i Loppa. Bakgrunnen for vedtaket var at Loppa kommune hadde økonomiske utfordringer og måtte lete etter muligheter for å ta ned utgiftene. I den forbindelse ba Loppa kommune KS-Konsulent (KSK), om støtte for å kartlegge/undersøke hvordan kommunen kan finne løsninger på de økonomiske utfordringene. Løsninger må handle om kvalitet på undervisningen sett i sammenheng med økonomi. KSK gjennomførte et skoleseminar i Loppa høst 2017.

I arbeidsprosessen på skoleseminaret kom det fram mange forslag til tiltak som kan brukes i arbeidet videre. Etter forslag fra KS ble prosjektet Loppaskolen i utvikling, med prosjektperiode fra 2018 til 2021, iverksatt. Prosjektet har vært styrt av ei arbeidsgruppe som har gjort evalueringer underveis. Det foreligger nå ei sluttevaluering som legges fram som vedlegg til denne planen (vedlegg 1).

I forbindelse med oppstarten av prosjektet «Loppaskolen» ble det anbefalt at Loppa kommune skulle delta i prosjektet Absolutt Nord. Kommunestyret godkjente deltakelse i prosjektet i sak 25/20, og bevilget kr 120 000 til deltakelse i programmet. Det ble oppnevnt tre politiske representanter i prosjektet: Varaordfører Gøril Henriksen fra de uavhengige, leder for levekårsutvalget Ann Heggeskog Johansen fra Arbeiderpartiet og Torill Martinsen fra Høyre. Toril Martinsen trakk seg fra arbeidet på grunn av studier, og ble erstattet av Steinar Halvorsen fra Høyre. Administrative representanter har vært Oppvekst- og kultursjef, Områdedirektor, adm. lærer i Bergsfjord og styrer i Øksfjord barnehage.

På grunn av den pågående korona-pandemien, har oppstarten av programmet blitt forsinket. Det ble avholdt et forberedende møte høsten 2020, og oppstartmøte i prosjektet ble avholdt 26. og 27. januar 2021.

3. Utviklingsplan Loppaskolen mot 2030

Arbeidsgruppa legger nå frem forslag til utviklingsplan for Loppaskolen fram mot 2030. Arbeidsgruppa har valgt å lage en strategiplan for Loppaskolen hvor vi foreslår ulike tiltak framover. Tiltakene er i tråd med kommunestyrets mandat til Arbeidsgruppa:

Kommunestyrets vedtak i sak 2021/97

Kommunestyret slutter seg til at arbeidet i prosjektet Absolutt Nord danner grunnlaget for vurdering av skolestrukturen i kommunen, sammen med evalueringen av prosjektet «Loppaskolen».

Kommunestyret ber om at følgende problemstillinger tas med i vurderingen:

- *Fagfornyelsen – hvordan ivareta de nye læreplanene i en fådelt skole?*
- *Kompetanse og rekruttering når det gjelder lærerne.*

- *Skolestruktur og kommunikasjon i en veiløs kommune – inkludert tiltak for elever som er avhengig av skoleskyss når vær- og føreforhold gjør at de ikke kommer seg til skolen.*
- *Hvordan utnytte digitale ressurser i Loppaskolen?*

Arbeidsgruppa foreslår at det vedtas en utviklingsplan for Loppaskolen mot 2030. Planen må være dynamisk, at den må kunne endres underveis. Det er også slik at vi i dag ikke kan sette inn tiltak for hele perioden fordi vi ikke vet hva vi trenger å gjøre videre. Alle tiltakene for neste skoleår er beskrevet nærmere i neste kapittel. Tiltakene ellers er ikke konkretisert i denne planen, men tiltak for neste skoleår vil bli presisert foran neste skoleår. Vi tenker det er naturlig at den konkrete planen legges fram for Levekårsutvalget, og at økonomiske konsekvenser av planen søkes ivaretatt gjennom budsjettarbeidet.

Absolutt Nord-gruppa har god erfaring med arbeidsmåten prosjektet legger opp til, og vi mener Loppa kommune skal fortsette dette arbeidet også etter prosjektets tenkte slutt. Det er positivt å utvikle samarbeidet mellom politisk nivå og administrativt nivå på denne måten, og det skaper større forståelse mellom politikere, administrasjon og enhetene innenfor oppvekstsektoren.

Arbeidsgruppa foreslår følgende milepælsplan:

Skole-år	Nr	Tiltak	Økonomiske konsekvenser	Beslutningsmyndighet	Ansvar for oppfølging eller utredning
2021/22	1	Overordnet skolestruktur	Drift Investering Innsparingspotensiale	Kommunestyret	Oppvekst- og kultursjef
	2	Tiltak for elever som er avhengig av skoleskyss	Drift	Oppvekst- og kultursjef Økonomi: Kommunestyret	Område- rektor
	3	Oppstart nettundervisning i enkelte fag og utvikle en digital undervisningsmodell for Loppaskolen	Drift Investering Innsparingspotensiale	Kommunestyret	Oppvekst- og kultursjef og Område- rektor
	4	Alle lærere skal gjennomføre kompetansepakken Digital samhandling og fjernundervisning	Ingen	Oppvekst- og kultursjef	Område- rektor
	5	Gjennomføre kompetansekartlegging når det gjelder digital skolekompetanse	Innenfor dagens budsjett	Oppvekst- og kultursjef	Oppvekst- og kultursjef
	6	Konkretisere vår deltakelse i	Eget prosjekt	Absolutt Nord-prosjektet	Område- rektor inspektør

		«Kystbarna»-prosjektet		Oppvekst- og kultursjef	
	7	Ta i bruk Office 365 og Teams som LMS-verktøy i skolen	Innsparingspotensiale	Oppvekst- og kultursjef	Område- rektor
	8	Høsten 2021: avklare investeringsbehov i Loppaskolen når det gjelder digitalt utstyr	Utredningsbista nd	Kommunestyret	Arbeidsgr. Absolutt Nord
2022/23	1	Skolemiljø og tiltak i skolemiljø saker - hvordan få elever til å glede seg til å gå på skolen – spesielle tiltak i forhold til økt digitalisering		Loppaskolen v/ områderektor	
	2	Utvikle en kompetanseutviklingsplan nettundervisning/ digitale metoder/ pedagogikk		Levekårsutvalget	Oppvekst- og kultursjef
	3	Søke midler til lærerspesialist innen profesjonsfaglig digital kompetanse		Oppvekst- og kultursjef	Område- rektor
	4	Gjennomføre en kompetansekartlegging og planlegging når det gjelder fagkompetanse i Loppaskolen – hvilken kompetanse skal vi ha i Loppaskolen og evt. kunne tilby andre skoler – hvilken fagkompetanse kan vi kjøpe fra andre kommuner?		Levekårsutvalget	Oppvekst- og kultursjef
	5	Lage et antall digitale klasserom ved de fysiske skolene	Investering	Kommunestyret – må inn i investeringsbudsjetten for 2022	Oppvekst- og kultursjef IT-ansvarlige
2023/24	1	Fagfornyelsen – klarer vi å ivareta kompetansemålene i en fådelt skole -		Inn i årsplanen for skolen	Område- rektor
	2				
2024/25	1	Rullering av utviklingsplanen		Kommunestyret	Oppvekst- og kultursjef

	2	Videre utvikling av profesjons-felleskapet		Områderektor	
2030		Loppaskolen – fysisk og digitalt er utviklet og i tråd med de visjoner vi har.			

4. Tiltakene for skoleåret 2021/2022

4.1 Organiseringen av Loppaskolen

Et synkende befolkningstall i Loppa kommune gjør at vi må tilrettelegge for en skolestruktur som gjør det mulig for barnefamilier å kunne bosette seg i hele kommunen.

Vårt mål er

- Tilby opplæring for elever fra alle steder i Loppa
- Nettbasert opplæring for å kunne gi en kvalitativ god utdanning til alle elever i Loppa
- Utvide barnas sosiale nettverk til å gjelde hele kommunen
- Samhandling og opplæring på digitale plattformer
- Høgtun skole skal være et nav i Loppaskolen

Arbeidsgruppa foreslår derfor at Loppa kommune søker om permanent dispensasjon fra å ha rektor ved hver skole slik Opplæringsloven krever. Skolen skal da styres fra en felles områderektor, mens en lærer fra en av de andre skolene fortrinnsvis er inspektør for Loppaskolen. Inspektøren er rektors stedfortreder, og vil tre inn som rektor ved rektors fravær. Dette fører til at vi får en god ledelse av Loppaskolen.

Med det elevtallet vi kjenner i dag, og den infrastrukturen vi har, vil det være hensiktsmessig å leie båt og frakte elever til andre skolesteder slik at elevene og ansatte får en så lav reisebelastning som mulig.

4.2 Oppstart nettundervisning i enkelte fag

For skoleåret 2021/22 legges det til rette for å ta i bruk digitale plattformer for undervisning på tvers av skolene i Loppa for elever på ungdomstrinnet. Loppaskolen, sammen med oppvekst- og kultursjef, har jobbet med planleggingen av dette de siste månedene. Lærerne ved Sandland og Bergsfjord skoler er positive til ordningen, og vi har lærere ved Høgtun skole som ønsker å være med på dette. Dette er noe Loppaskolen har erfaring med fra tidligere, både mellom skolestedene og gjennom LOSA (videregående tilbud fra tidligere).

Det er planlagt gjennomført for ungdomsskoleelevene fra ytre Loppa i kommende skoleår. Vi tenker oss følgende organisering:

1. Undervisning i noen fag fra Bergsfjord til elevene på Sandland – ren digital undervisning samtidig som elevene reiser til Bergsfjord to dager i uka. Dette er fordi vi har lærerkompetansen i norsk i Bergsfjord, mens elevene er på Sandland/i Sør-Tverrfjord.
2. Felles undervisning mellom Sandland og Høgtun skole – prøve dette ut i to fag – hybrid undervisning – dvs at noen elever er med på nett og noen elever er med i klasserommet der læreren er. I dette tilfellet er læreren sammen med elever på Høgtun skole, mens elevene fra Sandland er med på nett. Dette er en undervisningsform som Alta videregående skole har gjennomført i flere år, og de har gode erfaringer med dette. Vi gjennomfører dette i fagene utdanningsvalg og naturfag. I naturfag vil vi ha noe behov for lærerressurs sammen med elevene på Sandland for tilrettelegging av praktiske øvelser.

Timene hvor Sandlandselevene har undervisning over Teams skal det være en assistent til stede på Sandland skole. Assistenten skal læres opp når det gjelder oppkobling på nett osv. Vi ser det ikke som tilrådelig at elevene skal bli overlatt til seg selv med oppkoblingsproblemer etc. Vi ønsker ikke hjemmeskole for elevene. De skal møte opp på skolen hvor de kan være sammen og ha mulighet for voksenkontakt.

Vi har mulighet til å gjennomføre undervisningen fra Øksfjord til Sandland med det utstyret vi i dag har ved Høgtun skole. Vi har behov for investering til Bergsfjord. Arbeidsgruppa mener det kan være smart av oss å avvente større investeringer til vi har fått laget en god investeringsplan som bygger på en gjennomarbeidet kravspesifikasjon.

4.3 Gjennomføre kompetansepakke *Digital samhandling og fjernundervisning*

Utdanningsdirektoratet har flere kompetansepakker innenfor det digitale området.

Kompetansepakkene skal være en støtte til lokalt utviklingsarbeid, og bidra til profesjonsutvikling og endret praksis. Det er skolens behov som må være utgangspunkt for bruk av kompetansepakkene. De skal støtte ledere og ansatte i arbeidet med å ta i bruk digitale ferdigheter som redskap for lek og læring. For å lykkes med kompetansepakkene kreves det kollektivt arbeid i profesjonsfelleskapet. Kompetansepakkene fordrer at lærerne har noen å samarbeide med. Gjennom planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning skal lærerne utvikle kompetanse og praksis. Målet er at arbeidet med kompetansepakkene vil føre til læring i profesjonsfelleskapet. Tiltaket i kompetansepakkene, er praksisnære aktiviteter der lærere bruker læreplan for å planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning og læring.

Kompetansepakkene er laget som fleksible utviklingsløp, der innholdet er åpent, fleksibelt og kan tilpasses organisasjonens behov. Det er mulig å gjennomføre en kompetansepakke på 6-8 uker, men dette må skolen vurdere ut fra behov og muligheter.

Utdanningsdirektoratet har også andre kompetansepakker innen digital kompetanseutvikling, men denne er valgt som et minste felles kompetansenivå som alle lærere skal mestre, uavhengig av hva de har konkret bruk for det aktuelle skoleåret.

Utdanningsdirektoratet har også ulike støtteordninger innen videreutdanning og tilskuddsordninger som kan ses i sammenheng med et utviklingsarbeid, og dette må det jobbes videre med og her må man avsette tid til å søke midler

En av ordningene Utdanningsdirektoratet har, og som de finansierer, er lærerspesialistordning innenfor profesjonsfaglig digital kompetanse. Det er for sent å søke på denne ordningen for neste skoleår, men det bør gjøres for skoleåret 2022/23. Å være lærerspesialist er en ny faglig karrierevei for lærere. Med en erfaringsbasert master lærerspesialist får læreren mulighet til både å styrke fagkompetansen sin og å tilegne seg kompetanse i å veilede kollegaer og arbeide systematisk med å utvikle sentrale fagfelt ved egen skole.

4.4 Kartlegging digital kompetanse blant lærerne

Ved skolestart høsten 2021 skal vi kartlegge den digitale kompetansen lærerne i Loppa har i dag. Kartleggingen skal gjennomføres lokalt. Gjennom pandemien har lærerne fått erfaring med bruk av verktøy som Teams. Fra andre skoler vet vi at det er stor variasjon i kompetansen blant lærerne. Lærerne i Loppa har i stor grad brukt Teams i kontakten med elevene når det har vært hjemmeskole. Teams har også vært brukt til møter, spesielt felles personalmøter mellom lærerne ved alle tre skolene i kommunen.

Vi skal utarbeide et spørreskjema til alle lærerne hvor vi kartlegger både formalkompetanse og realkompetanse i forhold til digitale verktøy. Vi skal samtidig kartlegge nødvendig kompetanse i forhold til programmering og andre digitale ferdigheter i den nye læreplanen.

4.5 Kompetanse og rekruttering – Kystbarna-prosjektet

Det er inngått en samarbeidsavtale mellom Måsøy og Loppa kommuner hvor man har søkt om skjønnsmidler til prosjektet «Samarbeid til kystbarnas beste». Det er innvilget kr 600 000 (av omsøkte midler kr 1 600 000) til prosjektet for inneværende år.

Et hovedpunkt i planen er å se hvordan vi sammen kan sørge for at kystbarna har lærere som fyller kompetansekravene. Prosjektplanen til «kystbarna-prosjektet» ligger ved denne planen.

Problemstillinger av særlig interesse for Loppa:

- Hvordan utvikle den digitale kompetansen blant lærerne.
- Elevene skal få faglært undervisning. Lærerutdanningen er endret og fordypningskravene i fagene er endret for lærerne. Dette betyr at en nyutdannet lærer underviser i færre fag enn det en lærer med den gamle lærerutdanningen gjorde. Spørsmålet blir hvordan vi skal møte dette.

4.6 Ta i bruk Teams som LMS-verktøy i skolen

LMS er en forkortelse for «Learning Management System». Det er et system som er laget for å støtte og administrere læring, ofte kalt «læringsplattform».

I Loppa brukes LMS-verktøyet Zokrates. Lærerne ved Loppaskolen er misfornøyd med dette og ønsker å gå over til å bruke Teams. Dette verktøyet er tatt i bruk som møte- og undervisningsverktøy under pandemien, og lærerne kan i varierende grad bruke dette. Det vil være behov for opplæring, og en lærer ved Alta vgs kan gi denne opplæringen.

4.7. Tiltak for elever som er avhengig av skoleskys

4.7.1 Skolebase i Nuvsvåg når ferge er innstilt eller veien sperret

Elevene fra Nuvsvåg som går på Høgtun skole kan miste opp mot 15 skoledager i løpet av et skoleår pga at ferga er innstilt eller at veien er stengt. Det kan skje hele skoleåret, men hyppigst om vinteren. Oftest er det enkeltdager, men det kan også være to – tre dager i strekk. Vi må ha en annen løsning enn hjemmeskole for disse elevene.

Arbeidsgruppa foreslår at det opprettes en skolebase i Nuvsvåg hvor elevene får undervisning digitalt fra Høgtun. Elevene må ha tilsyn og hjelp fra en assistent. De vil trenge hjelp med oppkobling til skolen i Øksfjord og til å følge planene som de har i fagene.

Vi er tilbydd leie av klubblokalene i gamle Nuvsvåg skole. Disse lokalene må settes noe i stand. Vi er her blitt enige med huseier om at de tar seg av arbeidet og kommunen betaler materialer. Lokalet passer godt til dette fordi elevene da vil ha tilgang til gymsal, toaletter og liknende i grendehuset i Nuvsvåg.

4.7.2 Samarbeid mellom Bergsfjord og Sandland skolesteder

Vi ser for oss at elevene i Bergsfjord og Sandland skal ha noen dager i uka samlokalisert ved en av skolene. Dette for å utvide barnas sosiale nettverk og utnytte lærerkompetansen vi til enhver tid har. Ut fra et lærer- og elevperspektiv er det best med samlokalisering minimum to dager i uka – flere fag kan samordnes og elever og lærere blir bedre kjente med hverandre. Samordningen er spesielt viktig for praktiske fag og kroppsøving/svømming. Loppa kommune bør ha mulighet for svømmeundervisning i ytre Loppa, og derfor bør vedtaket om å reparere bassenget i Bergsfjord følges opp.

4.8 Investeringsbehov – arbeid fram mot budsjettet for neste år

Utstyret kommunen har i dag kan brukes i en overgangsfase, med noen unntak som vist under kap. 3.3. Vi foreslår at arbeidsgruppa suppleres med/får bistand når vi skal utrede investeringsbehovet knyttet til teknologisk utstyr for Loppaskolen framover. Vi vil utarbeide en investeringsplan som legges fram for kommunestyret i forbindelse med budsjettet for 2022.

I utredningen vil vi ta stilling til hvilke type digitale klasserom vi skal bygge opp, og hvilket utstyr de fysiske klasserommene må ha for at vi skal kunne drive hybrid undervisning – dvs. undervisning hvor vi har noen elever i klasserommet, og andre elever med via teknologisk utstyr.

5. Rammevilkår

5.1 Nettverk

Nettverket vi har i Øksfjord er godt nok, men vi har problemer i Bergsfjord og på Sandland. I Nuvsvåg har vi et 4G-nett som er godt nok, og som vil håndtere oppkobling av få elever når ferga er innstilt eller veien er stengt.

Det er behov for fibertilknytning i Bergsfjord og på Sandland. På Bergsfjord skole må vi få gjort noe med nettet så snart som mulig. 4G-nettet vil bli operativt fra sommeren 2021, men vi har behov for fibernett i hele kommunen for å kunne nå målene vi har med Loppaskolen.

Det må tas kontakt med Telenor for å ordne fibertilknytningen til skolene på Sandland og i Bergsfjord. På Sandland ligger det fiber, og der bør man få tilknyttet skolen må tilknyttes så snart som mulig. Det ligger også fiber i Bergsfjord, noen hundre meter fra skolen.

5.2 Programvare

Skolene må tas med på råd når det gjelder programvare. Her har Alta vgs stor kompetanse, og gjennom et videre samarbeid med dem, kan man utvikle en plan for pedagogiske metoder knyttet til nettundervisning og hybrid undervisning.

5.3 Teknisk utrustning

Skolene trenger digitale klasserom med det utstyret som trengs. Det må utarbeides en kravspesifikasjon. Dette er satt opp som et eget tiltak høsten 2021.

5.4 Menneskelige ressurser

Vi trenger lærere som vil være med på den reisen som Loppaskolen starter gjennom dette prosjektet. Det er gjort et godt arbeid i forhold til motivering av lærere gjennom prosjektet Loppaskolen i utvikling. Det er lærere som er villige til å undervise både rent nettbasert og hybridundervisning. Vi har en lærer som har kurs i profesjonsfaglig digital kompetanse, 30 studiepoeng, og han vil være sentral i kompetanseoppbygginga ved skolen.

Det er viktig at den administrative organisasjonen i kommunen initierer og driver utviklingsarbeidet.

5.5 Teknisk bistand – rådgiving

Skolen vil trenge kompetent teknisk bistand og rådgiving både i en oppstartfase og i en driftsfase når det gjelder pc-er, nettverk, servere og så videre. Skolene bør kunne få denne bistanden gjennom det personalet som er ansatt ved IT i dag.

5.6 Sosiale konsekvenser – involvering

Innbyggerinvolvering gjennom folkemøter og informasjonstiltak.

6. Økonomiske konsekvenser

Driftskostnader:

Tiltak	Kostnad		2021 (høst)	2022(helt år)
«Loppaskolen» med felles områderektor	Reisekonstanter rektor/inspektør	1 tur i uka kr 500	Kr 10 000	Kr 20 000
Reiseutgifter – utvide sosial kontakt mellom barna i Loppa	Leie av båt – ofte vanskelig med rutegående		Kr 150 000	Kr 300 000
Skoleskyss mellom Bergsfjord og Sandland	38 uker, to ganger pr uke, 2 elever og en lærer eller assistent (søker fylkeskommunen om dekning)	Kr 350 000 pr år	Kr 175 000	Kr 350 000
Skoleskyss	I utgangspunktet er skoleskyss en fylkeskommunal oppgave.	Kr 50 000 pr år for intern skoleskyss	Kr 25 000	Kr 50 000
Digitalisering	Teknisk bistand		Kr. 100 000	kr 100 000
Digitalisering	0,5 assistentstilling Sandland		Kr 100 000	Kr 200 000
Digitalisering	Ressurs opplæring i systemer og programvare	Nedsatt 2 timer undervisningsressurs i innkjøringsfase	Kr. 125 000	Kr 125 000
Skolebase Nuvsvåg	Husleie kr. 1000 pr mnd		Kr. 5 000	Kr 12 000
Skolebase Nuvsvåg	Lønn assistent	Beregning 15 dager a 6 timer	Kr. 10 000	Kr 30 000
Investeringsplan digitalisering - utarbeidelse	Konsulentbistand		Kr. 50 000	
Totalt			Kr 750 000	Kr 1.187.000

Investeringsbehov oppstart

Loppaskolen, samordning Bergsfjord/Sandland	Oppgradering av bassenget i Bergsfjord	er bevilget i investeringsbudsjettet	Kr 700 000
Nettundervisning	Lærer-pc'er 3 stk PC med berøringsskjerm Elev-pc-er 2 stk med berøringsskjerm		Kr 50 000
Nettundervisning	Digitalt klasserom		Kr 300 000
Overgang til Teams	Opplæringskostnader første skoleår	1 lærer en dag i Alta 1 kursdag med lærer fra Alta vgs Noe oppfølging etter kursdagen	Kr 50 000
Skolebase Nuvsvåg	Sette i stand lokaler	Materialutgifter	Kr 200 000
Investeringsbehov digitalt utstyr – plan	Konsulentbistand		kr 50 000
Totalt		Av dette er 700 000 kr bevilget	Kr 1 200 000

Innsparingspotensiale

Overgang til Teams	Zokrates – avgift hvert år		
Skolebase Nuvsvåg	Båtskyss av elever når veien er stengt	Kr 6000 pr gang (blir lite brukt)	
Nettundervisning	Driftsutgifter Lønnsutgifter	Strøm, kommunale avgifter Lønnsutgifter: Ikke så mye første året, mer etter hvert	Vanskelig å tallfest på nåværende tidspunkt. Her vil det være et innsparingspotensiale som vil vise seg etter hvert som undervisningen blir samkjørt mellom undervisningsstedene

Vedlegg 1: Evaluering av prosjektet «Loppaskolen i utvikling»

Fra 2018 har prosjektet «Loppaskolen i utvikling» blitt gjennomført.

Kommunen hadde satt følgende mål for prosjektet:

- Målsettingen er å utnytte ressursene i skolesektoren på en bedre måte, og skape en kvalitativt bedre skole med mindre bruk av ressurser.
- Aldersblandede grupper i våre fådelte skoler, det vil si grupper på tvers av klassetrinn.
- Felles planverk så langt det er mulig. Det lages/er laget årsbytteplaner og emnebytteplaner.
- Vi prøver ut felles rektor for våre tre skoler.
- Vi skal også prøve ut lyd/bilde undervisning i enkelte fag.
- Felles læreverk for alle skolene skal også prøves ut.
- Loppaskolen skal jobbe med nærmiljøpedagogikk. Her skal lag/foreninger og lokalt næringsliv kobles inn i undervisningen på en god måte.

Det har blitt gjennomført en evaluering av prosjektet. Evalueringen er en spørreundersøkelse til foresatte, elever og ansatte og i tillegg tilbakemeldinger fra foresatte fra foreldremøtene som er blitt gjennomført våren 2021.

Det som kjennetegner samarbeidet mellom skolene i Loppa er fellesskap og samarbeid. Det oppleves at det i middels grad har vært klare definerte mål for dette samarbeidet. Informasjonen om Loppaskolen i utvikling har de fleste fått gjennom foreldremøter og kontaktlærere/faglærer. Informasjonsflyten om prosjektet har vært god og den informasjonen som er gitt har vært god nok. Det som man følger har mangler er målene for Loppaskolen, disse burde vært tydeligere. Når det gjelder lyd/bilde undervisning i Loppaskolen mener man at det er viktig at godt og sikkert internett må være på plass sammen med utstyr og materiell. Opplæring må også være på plass. Det kommer også fram at man tenker at dette passer for noen fag og på noen trinn. Man er også redd for at det blir vanskeligere å snakke med lærer og få hjelp. Skolen i Loppa er fremtidsrettet. Det er greit med en områderektor i Loppaskolen, dette øker oversikt og gir helhet. Utfordrende er det at noen av elevene ikke ser rektor så ofte. Det er bra at Loppaskolen har felles sosiallærer og rådgiver, men man bør jobbe for å få oversikt over hvilke tilbud disse gir. Tilbakemeldingene er at elever, ansatte og foresatte trives i Loppaskolen.

Dette har vært et vellykket prosjekt. Skolene har utviklet seg sammen. De har jobbet med å utvikle en felles forståelse og forutsigbarhet i samarbeidet. Skolene har lagt vekt på varierte og praktiske arbeidsmåter. Samarbeid med nærmiljø og lokalt næringsliv har vært viktig. De har hatt en felles rektor, og har utviklet hvordan dette skulle fungere i praksis. Det trengs noe administrative ressurser på de ulike skolene og dette har blitt tilført underveis. Loppaskolen har jobbet med felles emne og temaplaner, og felles prosjekter. Likt undervisningsmateriell på alle skolene på de ulike nivåene er fortsatt et mål. Skolen har jobbet med egne holdninger til det å være fådelte/udelte skoler. Man har hatt som motto at aldersblandede grupper ser man på som en styrke og ikke som et problem.

I de tre årene prøveprosjektet har vært gjennomført, har de ansatte ved de tre skolene utviklet et godt samarbeid, og er i dag godt samkjørte – og ønsker selv å fortsette den organiseringen vi har prøvd ut gjennom de siste tre årene.

Marit Olsen, områderektor

På vegne av prosjektgruppa

Vedlegg 2: Omstilling Loppa 2021. Klasseromsundervisning kombinert med Teams (lyd/bilde).

Av Reidar Bjerkeli, faglærer og IKT-ansvarlig.

Det er snakk om å utrede om noe av klasseromsundervisningen i Loppaskolen kan overføres digitalt til de andre skolene. Selve undervisningen kan enten være på Høgtun, Sandland eller i Bergfjord (der hvor faglærerne måtte befinne seg), og elevene på de andre skolene deltar da via Teams.

I den forbindelse kan jeg komme med mine erfaringer på det området. I to måneder nå har jeg drevet kombinert Teams-klasseromsundervisning i norsk for voksne fremmedspråklige, der undervisningen foregår på barneskolen i Øksfjord, og noen elever befinner seg i Nuvsvåg, Bergsfjord og på Sandland.

I undervisningen bruker jeg noe av det gamle lyd/bilde-utstyret skolen har; TV og zoombart kamera med fjernkontroll. Høyttalerenheten mangler en kabel jeg fortsatt ikke har fått tak i, men jeg bruker Jabra hodesett istedenfor. Ulempen er da at elevene i klasserommet ikke hører elevene i distriktet. Fordelen er at elevene i distriktet hører meg godt, uansett hvor jeg beveger meg i rommet. Det kan se ut som om høyttalerenheten og ekstern mikrofon kan kombineres, men det har jeg ikke prøvd ut ennå.

Jeg underviser to klokketimer i ett. Den første halvannen timen har jeg klasseromsundervisning, der vi går gjennom stoffet og leser. Teamselevne følger med, og svarer på spørsmål jeg stiller dem. Den siste halve timen vier jeg kun til Teamselevne (mens resten jobber med oppgaver). Da leser hver enkelt for meg, og vi prater om stoffet.

Det er selvfølgelig opp til hvilket fag det undervises i, som bestemmer hvordan en undervisningstime kan legges opp. Det er også klart at det er lettere å undervise voksne enn barn og unge.

Ulemper per i dag er internettforbindelsen i Ytre Loppa. Den kan være svært dårlig til tider. Elevene i Nuvsvåg, Bergsfjord og på Sandland har ikke stabilt internett, og det hender ofte jeg mister dem underveis. Om de har video på, hender det rett som det er at bildet fryser.

På sikt jobbes det med bredbåndtilknytning til disse stedene, og da vil forholdene bedre seg.

Zoombart kamera er en fordel, siden man kan ha bildet av klasserommet ved forelesning og samtaler, og zoome inn på tavla (lerret) ved tavleundervisning. TV behøves strengt tatt ikke, man kan koble det eksterne kameraet til en bærbar pc (slik jeg gjør i dag), eventuelt bruke en ekstra skjerm for større bilde. Dette gjør at nye investeringer ikke blir så kostbare, siden det begrenser seg til noen få kameraer.

I motsatt ende avhenger det av hvor mange elever som skal følge den digitale undervisningen. Når det gjelder Sandland og Bergsfjord, vil det sannsynligvis være nok med en pc-skjerm eller to, eventuelt en TV. På Høgtun er det prosjektorer på alle klasserom, så der vil det være enkelt å koble opp.

Utfordringene her er at desto lenger ned i klasstrinn dette gjøres, desto flere (assistenter) må være til stede for å hjelpe elevene. Jeg betviler også om dette kan gjennomføres på de laveste trinnene, men det kan være forsøket verdt. Fordelen er at elevene i Loppaskolen blir tettere knyttet sammen enn tilfellet er i dag. På de laveste trinnene kan det være nok med sporadiske felles undervisningstimer. Delvis for å venne elevene til dette, men også for å fremme tilhørigheten i Loppaskolen for alle elevene.

Fordelen med slik kombinert undervisning er bedre utnytting av lærerressurser, og at Loppaskolen gir en enhetlig undervisning i flere fag. Man kan unngå skolenedleggelse, og at elever må reise hjemmefra for å delta på undervisning.

Rektor har ønsket å snakke om hvordan vi kan benytte denne metoden i naturfagundervisning fra neste skoleår av, så dette er noe vi mest sannsynlig kommer til å prøve ut. Jeg vil også samle opp mer erfaring fra nåværende undervisning til bruk videre.

Vedlegg 3: Prosjektbeskrivelse «Samarbeid til Kystbarnas beste» - samarbeidsprosjekt mellom Måsøy og Loppa

Loppa kommune

Måsøy kommune

Prosjektskjønn for videreutvikling av oppveksttjenester

Prosjekt «Samarbeid til kystbarnas beste»

Kontaktpersoner for samarbeidsprosjektet:

Kommunedirektør Odd-Børge Pedersen i Måsøy kommune

Administrasjonssjef Frank Bækken i Loppa kommune

Torsdag 18. februar 2021

Bakgrunn – Prosjekt «Samarbeid til alle kystbarnas beste»

Se punkt 4 i søknaden: utfordringer og målsettinger.

Søknaden gjelder forprosjektet til et stort interkommunalt samarbeidsprosjekt for å videreutvikle oppveksttjenestene og styrke barn og unges situasjon.

Vi tar høyde for å gjennomføre et prosjekt med betydelig overføringsverdi til andre norske kommuner med lignende utfordringer.

Samarbeidskommunene ser på kommuneplanlegging som det rette instrumentet for å utrede og skape nye, helhetlige løsninger innen prioriterte og komplekse tjenesteområder. Begge kommunene har kommuneplanens samfunnsdel på plass, men ønsker seg nye kommunedelplaner for oppvekst.

Effekt mål for hovedprosjektet

Fornyning og innovasjon av undervisnings- og oppvekstfunksjonene i samarbeidskommunene Loppa og Måsøy.

Planmessig styring av oppvekstsektoren styrket – kommunedelplan som verktøy for endring og videreutvikling av oppvekst for alle barn og unge i begge kommunene.

Bedre tverretattlig innsats (BTI) styrket.

Reduserte avstandsulemper for elever, foreldre og skolene på Rolvsøy og i ytre Loppa.

Erfaringsoverføring og merverdi for andre kommuner og bygdesamfunn i Norge.

Målgrupper

Barn og unge i de deler av kommunene våre som har størst avstandsulemper. Sandland skole, Bergsfjord oppvekstsenter og Måsøyskolen, Gunnarnes.

Barn og unge ved andre skoler/oppvekstsenter i begge kommunene (Høgtun skole i Loppa kommune, Måsøyskolen i Havøysund).

Samarbeidsprosjekt

Samarbeidskommunene legger vekt på at både forprosjektet og hovedprosjektet er av såpass faglig bredde og dybde at en av kommunene vanskelig kan gjennomføre dette alene. Vi skal spille på hverandres ressurser, innhente erfaringer fra andre kommuner og involvere fagmyndigheter og ekstern ekspertise etter behov.

Vi legger opp til dialog og samarbeid med andre kommuner, som allerede er en del av det interkommunale samarbeidet om barn, unge og oppvekst i begge kommunene. Eksempelvis; Hammerfest kommune har vertskommuneansvar for barnevern i Måsøy kommune.

Andre sannsynlige samarbeidspartnere er Utdanningsdirektoratet, Statsforvalteren i Troms og Finnmark og andre myndigheter og instanser.

Målsettinger hovedprosjekt

Resultatmål:

- Økt handlingsrom for gjennomføring av god undervisning ved oppvekstsentra og skoler i lokalsamfunn med avstandsulemper og liten skolestørrelse.
- Utredede muligheter for å styrke samarbeidet mellom undervisningssteder, internt i begge kommunene.
- Utredede muligheter for å benytte digitale kommunikasjons hjelpemidler i skoler og innen oppvekst for øvrig.
- Utredede muligheter for interkommunalt samarbeid om (digital) undervisning ved Bergsfjord oppvekstsenter, Sandland skole og Gunnarnes skole, samt Høgtun skole og Måsøyskolen.
- Utvikling og innovasjon som del av en kommunedelplanprosess, i nært samarbeid med FAU, arbeidstakerorganisasjonene, elevrådene og ungdomsrådene.
- Forebygging og bedre tverrfaglig innsats (BTI) for barn i særlige sårbare livssituasjoner styrket.
- Barnevernsreformen innført på en god og planmessig måte i begge kommunene.
- Styrke ledelse og innovasjon i begge kommunene/alle skolene.

Vi presiserer at vi ikke skal erstatte lærerne ved de små skolene med skjerm og MS Teams. Pedagogisk personale er og forblir bærebjelken i undervisningen. Vi skal undersøke nye muligheter for å kombinere pedagogenes innsats med ny teknologi og nye metoder som de selv skal være med på å utvikle.

Elevene ved de minste skolene kan få en større gruppe medelever på egen alder å samhandle med i undervisning og lekkesituasjoner.

Vi skal i tillegg sørge for at det alltid finnes et tilbud når værmessig og annen isolasjon hindrer undervisning på den vanlige måten.

Suksesskriteria

Barn og unge opplever økt trivsel, bedre skolefaglige ferdigheter og styrket helse.

Skoleansatte tilføres nye metoder, mer samarbeid og styrkede faglige nettverk for erfaringsutveksling.

Kommunedelplan for oppvekst på plass og i drift.

Barnevernsreformen innført.

Forprosjekt og prosjektskjønn

Denne søknaden om prosjektskjønn gjelder forprosjektet, fram til ferdig planprogram for kommunedelplan for oppvekstsektorene.

- Utredninger for å avdekke pedagogisk, teknologisk, og praktisk handlingsrom for gjennomføring av undervisning og tilrettelegging for god oppvekst - til kystbarnas beste og innenfor gjeldende normer.
- Medvirking og samskaping legges til grunn som metoder i utviklingsarbeid.
 - Planmyndighetene (kommunestyrene), rektorer, arbeidstakerorganisasjoner, foreldre, elever, andre myndigheter, IT-ressurser osv.
- Innhente erfaringer fra lignende prosjekter (Rødøy kommune m fl).
- Helhetlig perspektiv på oppvekst – undervisning, fritid, helse og sosialisering.
- Digitale hjelpemidler for møter og samarbeid – minst mulig reising og ressursbruk.
- Flere finansielle kilder er sannsynlige – først prosjektskjønn, deretter UDIR, KS, TFFK, kommunene selv etc. Tilsagnsgivere vil bli holdt underrettet om alle søknader.

Forprosjektet gjennomføres som en kommunedelplanprosess i samsvar med Lov om planlegging og byggesak (PBL). Planprogram er hovedprodukt i forprosjektet. Det skal lages to planprogrammer, ett for hver av kommunene, med bakgrunn i hvert sitt kunnskapsgrunnlag. Planverket skal favne alle barn og unge i begge kommunene, uansett bosted.

Måsøy kommune har nettopp gjennomgått et 15-måneders program i ledelsesutvikling og prosessledelse. Kompetansen derfra blir med videre i dette forprosjektet. Ekstern prosess- og prosjektlederstøtte ansees nødvendig av hensyn til kapasitet.

Suksesskriteria forprosjekt (prosjektskjønn)

Prosjekt *Samarbeid til kystbarnas beste* er organisert, utredet og forankret.

Prosjektorganisasjonen er etablert og klar for hovedprosjekt.

Kunnskapsgrunnlag for begge kommunene på plass.

Planprogram vedtatt av respektive planmyndigheter (kommunestyrene).

Plan for finansiering av hovedprosjekt foreligger.

Prosjekt *Samarbeid til beste for kystbarna* er en integrert del av økonomiplan 2022-2025 samt årsbudsjett 2022.

FNs bærekraftsmål

Prosjektet skal understøtte bærekraftsmålene 3, 4, 9, 11, 13 og 17:

Ved siden av det åpenbare bærekraftsmål nr. 4 God utdanning, vil vi vektlegge barn og unges helse (nr. 3), gjennom en helhetlig tilnærming til målgruppen. Barn og unge er viktige for stedenes og kommunenes langsiktige bærekraft (nr. 11). Vi kommer også til å undersøke om ny teknologi (nr. 9) og nye metoder (nr. 9) kan redusere reisebehov og derigjennom også komme klimaet (nr. 13) til gode. Samarbeid (nr. 17) er allerede omtalt.

FNs konvensjon om barnets rettigheter

Vi forankrer dette prosjektet i FNs konvensjon om barnets rettigheter med særlig fokus på rettighetene Nr. 2 Ingen diskriminering, Nr. 3 Barnas beste, Nr. 4 Oppfyllelse av barns rettigheter, Nr. 5 Barns utvikling under familiens veiledning, Nr. 9 Å holde familier samlet, Nr. 12 Respekt for barns meninger, Nr. 28 Tilgang til utdanning, Nr. 29 Utdanningens mål samt Nr. 42 Alle må kjenne barns rettigheter.

Alle rettighetene gjelder alltid, men noen er mer relevante for dette prosjektet. Hvilke rettigheter vi skal fokusere på, kommer til å bli revurdert underveis i planprosessen.

Barn og unges medvirkning

Samarbeidskommunene ønsker å fokusere på barnekonvensjonens rettighet nr. 12 om respekt for barns meninger, fra grunnen av. Vi skal bruke de formelle instansene elevråd, ungdomsråd og Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU). To ungdommer får sete i prosjektets styringsgruppe.

Vi legger til grunn statlige retningslinjer og medvirkningsveiledere til det fulle, for å lytte ut og innhente innspill fra foreldre/foresatte og barn og unge selv.

Skolenes ansatte

De kommunalt ansatte skal involveres gjennom arbeidstakerorganisasjonene. En oppvekstleder fra hver kommune sitter i styringsgruppen. 2-3 fagpersoner også i prosjektgruppen vil gi de ansatte en tilfredsstillende representasjon.

Organisering

Planmyndigheter:	Kommunestyrene i Loppa og Måsøy kommuner.
Styringsgruppe:	Begge kommunedirektørene. En oppvekstleder fra hver kommune. En ungdom fra hver kommune.
Prosjektgruppe:	2-3 fagpersoner fra hver kommune. 1 ansatt tillitsvalg fra hver kommune.
Prosjektleder med plan-, prosjekt- og Prosesskompetanse:	Innleid ekspertise, eventuelt ansatt.
Ansatt prosjektleder:	Hovedprosjektet.
Eksternt:	Fagmyndigheter, høringsparter for KDP-utvikling, medvirkningspartene.

Framdrift og milepæler

Forprosjektet skal avsluttes inneværende år.

Det vil alltid være noe usikkerhet forbundet med framdrift i et utviklingsprosjekt med mange interessenter, mye medvirkning og innovasjonsambisjoner. Ikke minst; Covid-19 pandemien påfører oss tidkrevende tilleggsutfordringer. Søknader om virkemidler og anskaffelser underveis kan også skape mindre forsinkelser.

Vi legger tabellen nedenfor til grunn for et prosjektløp over to år, hovedprosjekt inkludert.

Forprosjekt (prosjektskjønn m fl)				Hovedprosjekt (finansiering utredes)		
Forberedelser Fase 0	Oppstart Fase 1	Utredninger Fase 2	Forankring Fase 3	Planutvikling Fase 4	Innføring Fase 5	Erfarings- overføring Fase 6
Søknad prosjektskjønn 20.02	Anskaffelse av ekstern prosessledning	Prosjekt- organisasjon i drift Prosesser	FAU Elevene Arbeidstaker- organisasjonene	Medvirkning fortsetter	Medvirkning fortsetter	Medvirkning fortsetter
Informasjon til berørte	Oppstarts- konferanse		Andre myndigheter etter behov		Samhandling med tredjeparter	
Ledermøter						
Orienteringer om status ved undervisnings- stedene	Kunnskaps- grunnlag utarbeides	Utredninger begynner	<i>Planprogrammer</i> til KDP Oppvekst <i>Økonomiplan</i> <i>Budsjett 2022</i>	<i>KDP-er Oppvekst</i> forfattes	<i>KDP-er Oppvekst</i> implementeres	Evaluering Rapport
Prosjekt- medarbeidere pekes ut	Teambygging, forventnings- avklaring	Egeninnsats, deltakelse	Offentlig høring	Offentlig høring. Ansette prosjektleder. Anskaffelser. Testaktiviteter.	Operativ bruk, fullskala	Operativ bruk, fullskala
Politiske saker forberedes	Vedtak i kommunestyre	Informasjon til folkevalgte etter behov	Politisk vedtak	Politisk vedtak	-----	Politisk vedtak
Februar 2021	Mai 2021	3-6 mndr	Høst 2021	Vår 2022	Høst 2022	Vår 2023

Budsjett forprosjekt

Aktivitet	Kostnad	Finansiering
Prosjekt- og prosessledelse	300.000	
Research; innhenting av erfaringer samt dialog med andre kommuner ¹ . Undersøkelser hos KS, UDIR m fl.	100.000	
Utvikle kunnskapsgrunnlag for begge kommunene, herunder Ungdata, folkehelsesdata, relevante statistikker, kommunebilder og andre kilder. I tillegg, egne undersøkelser og intervjuer blant de unge selv.	400.000	
Kommuneplanlegging; utrede og forfatte planprogram	400.000	
Medvirkningsaktiviteter (planlegging og gjennomføring)	200.000	
Reisekostnader (primært oppstartskonferansen)	50.000	
Vurdering om digitalisering, kommunikasjon & teknologi	50.000	
Administrative kostnader	100.000	
Prosjektskjønn, Statsforvalteren		800.000
Måsøy kommune – finansiell egeninnsats		400.000
Loppa kommune – finansiell egeninnsats		400.000
Sum	1.600.000	1.600.000

Kostnadene er i noen grad planlagt bruk av innleide ressurser. Vi holder en åpning for å ansette prosjektleder allerede i forprosjektfasen. Adgangen til kompetanse avgjør. Begge kommunene opplever betydelig konkurranse om kvalifiserte prosjektledere og personer med riktig faglig bakgrunn til utviklingsprosjekter som dette.

Prosjekt *Samarbeid til kystbarnas beste* skal i størst mulig grad være et «av-oss-selv-for-oss-selv» prosjekt. Det innebærer en betydelig egeninnsats i form av arbeidstimer, administrativt og ved enheter.

¹ Rødøy kommune er en av flere mulige kommuner å innhente erfaringer fra.

Delegert vedtak

Deres ref.

Vår ref.
2021/462-/242/ADM

Sted/Dato.
Øksfjord 07.05.2021

Søknad fra bolystfondet-Skattejakten i Loppa 2021

Vedtak:

I henhold til Loppa kommunens reglement for bolyst har Loppa formannskap delegert ned til administrasjonssjefen myndighet til å bevilge inntil kr 50.000, - i kurante søknader med hjemmel i vedtektene gjort følgende vedtak:

Loppa kommune vedtar å bevilge kr 40.000.- ihht innhold i søknaden datert 27/04/2021

Vedtaket kan påklages til kommunen. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Vedlegg:

Vedlegg

1 Søknad om midler til Skattejakten i Loppa 2021.pdf

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Saksopplysninger:

Vurdering:

Med hilsen

Frank Bækken

Frisklivssentralen i Loppa
v/ Cathrine Jensen
Hankenbakken 26
9550 Øksfjord

27.04.2021

Loppa Kommune
v/ Bolystfondet
Parkveien 1/3
9550 Øksfjord

Søknad til Bolystfondet – Skattejakten i Loppa 2021.

Frisklivssentralen har, i både 2018 og 2019, arrangert skattejakt langs våre perleturer i Øksfjord, en uke i september (i Friluftslivets uke). I 2020 utvidet vi konseptet, og hadde også skattejakt i Nuvsvåg, Bergsfjord, Sør-Tverrfjord og på Sandland. Dette fikk vi til i samarbeid med lokale lag og foreninger.

Skattejakten har fått både nye, gamle, unge og eldre turvenner ut på tur, og det har vært et positivt folkehelsearrangement for våre innbyggere. Skattene har bestått av blant annet tur- og aktivitetsutstyr, og ulike gavekort. Skattene finner man i form av små laminerte ark langs perleturen.

Arrangementet ble i 2018 og 2019 gjennomført med midler fra Fylkesmannen i Finnmark, samt masse sponsede skatter fra bedrifter. Frisklivssentraler kan søke om midler de 3 første årene, og siden vi hadde vårt siste år med oppstartstøtte i 2019 fikk vi i 2020 midler fra kommunens bolystfond til gjennomføringen. Også i år står vi uten et budsjett til dette. Dette er heller ikke tiden for å be om sponsering fra private bedrifter, da mange av de som bruker å bidra med skatter er under hardt vær for tiden. Som kommune håper jeg at vi likevel kan få dette til sammen.

I år som i fjor vil det være viktigere enn årene tidligere å arrangere folkehelse tiltak ute i det fri, her vi bor. Koronaepidemien har lagt store begrensninger på store deler av samfunnet. Men naturen er enda åpen. I naturen kan vi holde god avstand, finne frisk luft og dra på annerledesferie. I naturen kan vi skape gode minner med barna våre, og vi kan finne pause fra korona og alt annet.

Når de fleste vil legge ferien til eget hjemsted, gir det også rom for folk å bli bedre kjent i egen kommune. Skiltede og merkede perleturer blir dermed viktigere enn noen gang, og mange av våre perleturvenner har oppdaget gleden av å gå på tur gjennom nettopp skattejaktuka. I år har vi hele 40 perleturer spredt over hele kommunen, og i flere år har Loppa prydet førsteplassen i Finnmark når det kommer til prosentmessig innbyggerdeltakelse. Det skyldes blant annet skattejaktuka. Dette er absolutt noe å være stolte av, og bygge videre på!

Vi søker derfor om **kroner 40.000,-** til å kunne gjennomføre årets skattejakt. Dette er et noe høyere beløp enn tidligere år, både fordi man ikke kan forvente å få inn mange sponsede skatter, og fordi vi i år ønsker å kunne sende enda flere skatter ut i vestre Loppa. Med oss på laget har vi Nuusvåg Sanitetsforening, Bergsfjord Utviklingslag, Sør-Tverrfjord Bygdelag og Sandland Bygdelag.

Vi har også et ønske om å lage egne skatter til skoler og barnehage, da dette har vært en stor suksess når vi har klart å få det til. Videre fikk vi mange positive tilbakemeldinger om turkoppen vi fikk produsert i fjor, og i år håper vi å kunne legge ved en turkopp eller lignende til alle som finner en skatt og til alle som deltar på den avsluttende fellesturen vi bruker å avslutte skattejaktuka med.

Vi ønsker å lansere årets skattejakt som et kommunalt bidrag til bolyst, nå som vi trenger det som mest, og håper på en positiv tilbakemelding.

Ta gjerne kontakt dersom noe er uklart!

Med vennlig hilsen

Cathrine Jensen
Spesialfysioterapeut
Frisklivssentralen i Loppa

LOPPA KOMMUNE

Administrasjonssjef

Saksframlegg

Dato: 19.05.2021
Arkivref: 2020/60-6 / 009

Frank Bækken

frank.baekken@loppa.kommune.no

Saksnr	Utvalg	Møtedato
2021/16	Levekårsutvalget	01.06.2021
2021/34	Loppa formannskap Kommunestyret	03.06.2021

Oppfølging av rådene fra ungdommenes distriktspanel

Sammendrag

Høsten 2019 inviterte regjeringen ti ungdommer fra hele landet til å gi ti råd om hva som skal til for å gjøre det attraktivt å bo og arbeide i distriktene. Ungdommene har jobbet systematisk og grundig, og har innhentet synspunkter fra unge over hele landet. Ungdommens distrikts-panel overleverte 26. april sine ti råd om framtidens distriktspolitikk til statsministeren og distrikts- og digitaliseringsministeren.

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

Vedtak i Levekårsutvalget - 01.06.2021

Behandling i Levekårsutvalget- 01.06.2021

Vedlegg:

Vedlegg

1 Rådene fra ungdoms_2371

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Saksutredning:

Vurdering:

Se vedlagte saksdokumenter.

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Distrikts- og digitaliseringsministeren

Til
alle kommuner og
fylkeskommuner

Deres ref

Vår ref

Dato

19/6020-15

11. mai 2021

Oppfølging av rådene fra Ungdommens distriktspanel

Høsten 2019 inviterte regjeringen ti ungdommer fra hele landet til å gi ti råd om hva som skal til for å gjøre det attraktivt å bo og arbeide i distriktene. Ungdommene har jobbet systematisk og grundig, og har innhentet synspunkter fra unge over hele landet. Ungdommens distriktspanel overleverte 26. april sine ti råd om framtidens distriktspolitikk til statsministeren og distrikts- og digitaliseringsministeren.

Rådene fra panelet er vedlagt dette brevet, sammen med rapporter om kunnskapsgrunnlaget og om arbeidsmåten til panelet. Distriktssenteret har fungert som sekretariat for Ungdommens distriktspanel. På deres hjemmeside ligger mer informasjon om arbeidet og flere utredninger som har blitt utarbeidet for panelet.

Bakgrunnen for at regjeringen oppnevnte Ungdommens distriktspanel, er at befolkningen i Norge eldes. Denne utviklingen er særlig framtreddende i distriktsområder. Distriktene trenger flere unge, for å utvikle næringsliv og lokalsamfunn.

Rådene fra ungdomspanelet viser hva unge i distriktene er opptatt av, og gir et godt grunnlag for en framtidsrettet distriktspolitikk. Ungdom er opptatt av en rekke tema, som tilgang på arbeid og utdanningsmuligheter, helse og beredskap, bolig og fritid, digitalisering, infrastruktur, kollektivtransport og bærekraftig utvikling. De er også opptatt av at unge må få større innflytelse på avgjørelser som tas lokalt.

Jeg mener at ungdommens ti råd er gode og nyttige. De utfordrer både staten og kommuner og fylkeskommuner i hele landet til handling. Jeg vil oppfordre kommuner og fylkeskommuner om å sette seg inn i rådene fra ungdomspanelet, og se hvordan de kan følges opp for å skape attraktive lokalsamfunn i framtiden.

Postadresse: Postboks 8112 Dep 0032 Oslo
Kontoradresse: Akersg. 59 Telefon* 22 24 90 90
Org no.: 972 417 858

Jeg vil også sende rapporten til relevante departementer for dialog om oppfølging av rådene på nasjonalt nivå. En del av rådene vil bli omtalt allerede i de tre nye strategiene for småbyer som regionale kraftsentre, næringsutvikling i fjell og innlandet og næringsutvikling langs kysten, som regjeringen vil legge fram i juni.

Med hilsen

Linda Hofstad Helleland

Vedlegg:

- Rapport fra Ungdommens distriktspanel
- Rapport om kunnskapsgrunnlaget for panelet
- Rapport om tjenestedesign som metode brukt av panelet

10

råd fra

Ungdommens DISTRIKTS panel

Foto: Mads Pålsrud.

- Framtida til hjembygda mi er ganske lys

Det ønsker vi i Ungdommens distriktspanel skal være gjennomgangstenen i Distrikts-Norge. Vi ser en fremtid der vi har muligheter. Det er viktig med lokalsamfunn som er stolte av seg selv, har troa på egne innbyggere og heier på hverandre. Vi må være raus nok til å heie på nabobygda og nabokommunene.

De ti rådene med forslag til tiltak peker på hva som skal til for at unge skal ha lyst til å bo, arbeide og investere framtida si i distriktene. Selv om nasjonale tiltak og gode rammevilkår er viktige, er det ikke alt. Vi som bor i distriktene, må selv ta ansvar.

Hvilke bilder ser du for deg når du hører ordet distrikt? Kanskje ser du ferjeturen til en øy i havgapet. Kanskje

ser du en gård med lang vei til nærmeste nabo. Kanskje ser du en liten plass som prøver å være by. Vi ser en fremtid der vi har muligheter. Muligheter vi må bli enda flinkere å snakke om. Bygda bør fortsatt være ei bygd som utvikler og bevarer sine sær-egenheter. Kvalitetene bør anerkjennes, omfavnes og snakkes varmt om. I enda mindre grad bør man lete etter feil og mangler, men heller vektlegge de gode sidene med gode oppvekstvilkår, nærhet til naturen og bedrifter som skaper noe. Husk at drømmejobben like godt kan være på bygda.

Det er viktig å kunne kjenne tilhørighet og bli inkludert på plassen en bosetter seg. Det er også viktig med grunnleggende tjenester som legger til rette for

Ungdommens distriktspanel ber om at:

- 1: Vi får tilgang til jobbfellesskap, arbeidserfaring og varierte arbeidsplasser**
- 2: Ungdom skal ha desentraliserte skole- og utdanningsmuligheter**
- 3: Det må bli enklere å komme seg fra A til Å**
- 4: Alle skal ha tilgang til stabilt og sikkert høyhastighets- og mobilnett**
- 5: Virkemidler gjør det enklere å etablere bedrift og få seg bolig**
- 6: Veien til psykisk helsehjelp må bli kortere**
- 7: Vi tar vare på distriktenes attraktivitet med nærhet til naturen**
- 8: Lokalsamfunnene utvikles med møteplasser og lokaler for unge gründere og frivillige**
- 9: Ungdom må få større innflytelse lokalt**
- 10: Beredskapen skal være tilgjengelig og trygg**

mulighetene og tar vare på tryggheten. Kommunen, frivilligheten og næringslivet kan gjøre mye for å legge til rette. Gi ungdommen reell innflytelse. La de unges engasjement blomstre, og møt dem med respekt. De unge har mye kunnskap og nye tanker om fremtidig og ansvarlig utvikling av distriktet. Lytt til innbyggerne. Hei på hverandre. Snakk hverandre opp, ikke ned.

Ja, for hvordan snakker vi egentlig om distriktene? Hvilke ord og begreper bruker vi, og hvilke historier blir fortalt? Vi har utfordringer som må tas tak i, men jammen har vi muligheter også. Skap muligheter for næringsutvikling, for jobbfellesskap og for hverandre. Vis fram kvalitetene. Fortell hva som går bra, hva dere får til og hvilke muligheter vi har hos dere. Alt er ikke perfekt, og det er heller ikke målet. Pass på at det er rom for uenighet, men med gode og åpne rom for samtale hvor utfordringer drøftes og løsninger diskuteres med gjensidig respekt. Det skal være rom for alle,

og det skal gå an å skille seg ut, være akkurat den du er. Kommunene må sette seg i førersetet og bidra til at distriktene er attraktive i framtida. Samarbeid med naboen i stedet for å dra i hverandres retning og ødelegge for hverandre. Tenk nytt. Dyrk det unike. Dra sammen.

I Ungdommens distriktspanel har vi tro på ei framtid i distriktet, og vi vil selv delta for at våre råd skal bli fulgt opp. Distriktsutvikling er et stort lagspill, så nå inviterer vi både regjering, storting, fylker, kommuner, næringslivet og folk flest med inn på banen.

Ungdommens distriktspanel ble opprettet gjennom Meld. St. 5 (2019-2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden. Panelet ble bedt om å gi ti råd til regjeringen om fremtidens distriktspolitikk. Distriktssenteret har hatt i oppgave å legge til rette for panelets arbeid.

Jeg vil
også ha
jobb!

1

Vi får tilgang til jobbfelleskap, arbeids- erfaring og varierte arbeidsplasser

VI FORESLÅR:

- Finansieringsordninger for å skape fagmiljø og jobbfelleskap for unge.
- Offentlig forvaltning vedtar ny personalpolitikk slik at det aktivt legges til rette for fjernarbeid. Det skal synliggjøres i alle stillingsannonser.
- Ordninger for å sikre ungdom arbeidserfaring må samordnes, og tilpasses behovene i distriktene. Ansvar for samordningen legges til regional jobbkoordinator.
- Regionale jobbkoordinatorer skal koble ungdom til lokalt næringsliv og offentlige virksomheter, og formidle ledige sommerjobber, praksisplasser, deltid- og heltidsjobb og traineeordninger.
- Kommuner og andre offentlige virksomheter må ta et større ansvar for å tilby eller framskaffe lærlinge- og praksisplasser.
- Videreutvikle lærlingemodellen slik at næringsliv og offentlig virksomhet sikres finansiering for å ta inn flere lærlinger.

Foto: Marthe Øijord.

Hadia og Petter er et ungt par som har studert i Oslo. Petter etablerte sin egen gründervirksomhet i studietiden. Hadia er utdannet elektroingeniør, men sliter med å få seg jobb. De har bestemt seg for å flytte tilbake til hjemkommunen Mølanger, og undersøker hvilke muligheter de har.

Petter ønsker et kontorfellesskap med flere kreative fagmiljø rundt seg, men i kommunen er det ingen kontorer til leie. Hadia får for øyeblikket støtte fra NAV, men trenger hjelp til å finne seg en jobb. Hun føler det er belastende å fortelle folk at hun får hjelp fra NAV og savner trygghet, arbeidspraksis og penger på kontoen som gjør livet meningsfylt.

Vi vil jobbe
i distriktene

2 Ungdom skal ha desentraliserte skole- og utdanningsmuligheter

VI FORESLÅR:

- De videregående skolene og fagskolene har en desentralisert struktur, som ivaretar nærskoleprinsippet, og tilbyr fag som næringslivet i regionen etterspør.
- Kommunen og fylkeskommunen må ha miljøarbeidere som følger opp ungdommer som bor på hybel, og det må være gode møteplasser for hybelboerne. Heimkommunen må ha jevnlig kontakt med elever som flytter for å gå på videregående skole.
- Universitet, høyskoler og fagskoler skal utvikle desentraliserte og samlingsbaserte studiemiljøer, som er sikret finansering.
- Gi ungdommer på yrkesfaglige linjer garanti for lærlingeplass. Privat næringsliv og offentlig forvaltning må tilby lærlingeplasser med god kvalitet. Dersom eleven ikke får lærlingeplass, skal de ha garanti for plass på påbygning til generell studiekompetanse.

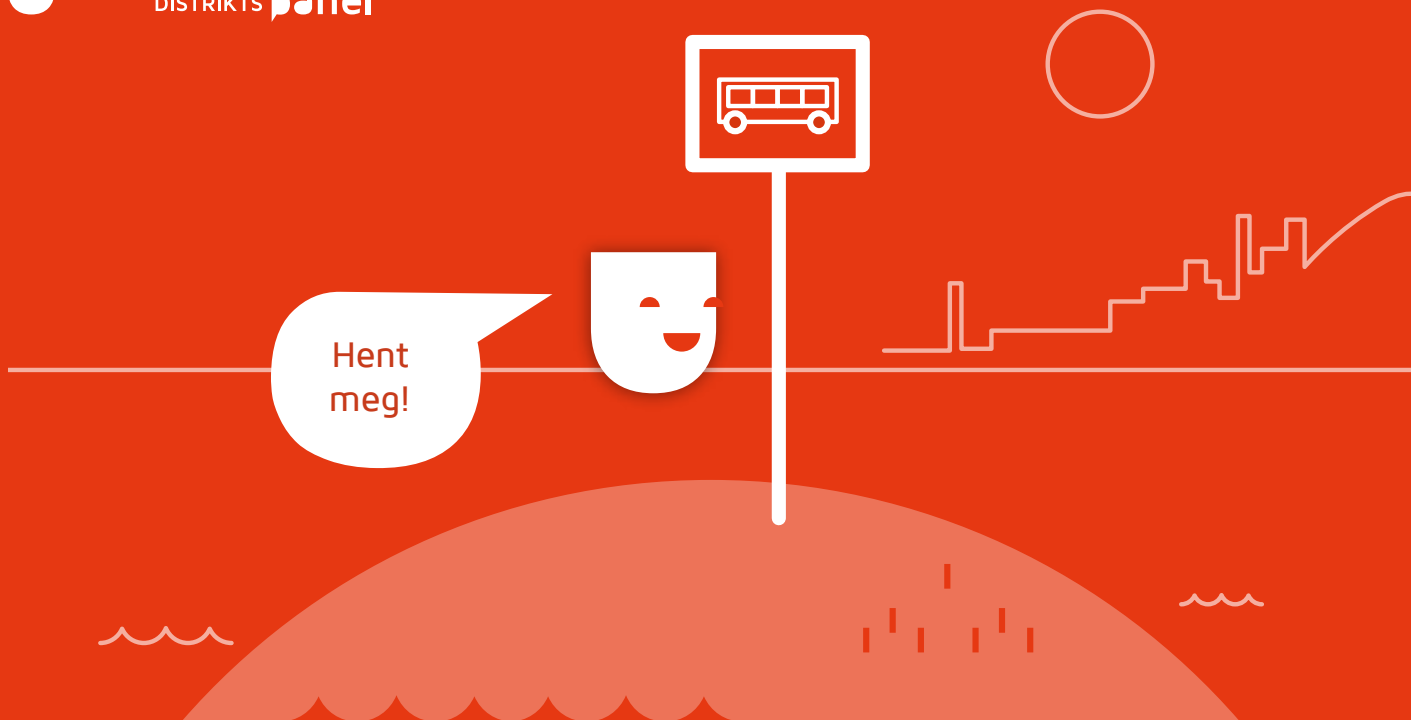

Foto: Marthe Øijord.

Maya går på videregående skole i kystkommunen Håvdis, på studieretning havbruk. Hun måtte flytte hjemmefra etter 10. klasse for å gå på den linja hun ønsket. Hun mistrives med å bo alene på hybel, langt unna familien, og hun er usikker på om hun skål fortsette på skolen. Maya skulle ønske at det var bedre tilrettelagt for unge hybelboere. Hun savner at noen spør hvordan hun har det, og kan hjelpe til med praktiske ting.

Maya har lyst til å ta en utdanning som bedrifter i hjemkommunen har bruk for, men kvier seg for å flytte enda lenger vekk til storbyen for å studere. Flere hun kjenner kom aldri hjem etter studiene – utdanningsinstitusjonene har blitt sentralisert, og ungdommene må flytte etter. Maya stiller spørsmål ved denne utviklingen siden mye av næringslivet studiene kvalifiseres for er i distriktene.

Vi vil utdanne oss
i distriktene

3

Det må bli enklere å komme seg fra A til Å

VI FORESLÅR:

- En mer utbredt ordning av bestillingstransport, der du bestiller transport fra der du er til ønsket møtested på alle dager. Et brukertilpasset bestillingstilbud som kan ivareta flere transportfunksjoner i distriktene.
- Riksveier, fylkesveier og ferjesambandene får et økonomisk løft slik at varene som produseres og folket som bor der kommer frem.
- Trygghet med å bo i distriktene må økes ved å sikre rasutsatte strekninger, tunneler, utbygging av gang- og sykkelvei og mer gatelys.
- Billettpriser på all transport må senkes for ungdom.
- Førerkort for 16-åringer på kjøretøy med begrenset hastighet gjennomføres som prøveordning, og det skal være mulig å ta teoriprøver til førerkort desentralisert.
- Distriktene har behov for nye miljøvennlige og fremtidsrettede transport- og kollektivløsninger. Investeringene skal økes og miljøvennlig teknologi tas i bruk på kortbanenettet, jernbane, buss og båt.

Foto: Nikola Bileska.

I distriktene bor folk spredt. Elias er 25 år og oppvokst på Måsøy. Han bekymrer seg over at øya han kommer fra stadig får dårligere fastlandsforbindelse. Veiene blir ikke vedlikeholdt og flyavgangene blir færre. Det finnes ikke kollektivtilbud utenom skolebussen, og ungdommene i bygda kommer seg ikke til ungdomsklubben i sentrum. De er ensomme.

Elias er utdannet ved NMBU på Ås, og mener at distriktene er det beste utgangspunktet for en økt satsing på teknologiutvikling for grønn mobilitet. Han har studert markedets interesse for utvikling av distriktene, og mener at resultatet er nedslående. Elias har imidlertid store forhåpninger til at fornybar energi-drevet transport som el-fly, hydrogenbåter og tog vil komme kommunikasjonen i distriktene til gode. Samtidig må de tilpasses de ulike forholdene i distriktene

Vi vil komme
oss rundt

4 Alle skal ha tilgang til stabilt og sikkert høyhastighets- og mobilnett

VI FORESLÅR:

- Alle må ha tilgang til stabilt og sikkert høyhastighets- og mobilnett med kapasitet til å kunne jobbe hjemmefra, benytte skoleplattformer og ha tilgang til digitaliserte offentlige tjenester. Dette er en forutsetning for at det skal være mulig å ta med seg jobben til distriktene.
- Stabilt og sikkert høyhastighets- og mobilnett anses som grunnleggende infrastruktur som er viktig for sikkerhet, beredskap og lik utvikling av velferdsteknologi i hele landet.
- Staten har hovedansvaret for å sikre at det er tilgang på høyhastighets- og mobilnett i hele landet og til like priser. Distriktene må prioriteres der behovet er størst.

Foto: Sofie P. Sangnæs.

Robert på 25 år har flyttet til Lauvås kommune og jobber som rådgiver i Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Dette er mulig etter beslutningen om at offentlig ansatte kan velge arbeidssted selv. Han kombinerer yrket som rådgiver med å være sauebonde.

Til vanlig sitter han i et felleskontor i kommunesenteret. I travle perioder som sauebonde forsøker han å arbeide hjemmefra, men dette er utfordrende fordi bygda har dårlig bredbåndsdekning.

Selv om dagens teknologi gjør det mulig å jobbe og bo hvor som helst, er det liten vilje til å bygge ut høyhastighets- og mobilnett i de gjenstående områdene.

Robert har venner som ønsker å flytte til hjemstedet, men som kvier seg for det i fall de ikke kan jobbe hjemmefra.

Vi vil være påkobla

Jeg vil hjem!

5

Virkemidler gjør det enklere å etablere bedrift og få seg bolig

VI FORESLÅR:

- For å rekruttere kompetanse til distriktene må det være et sett med støtteordninger som gjøres godt kjent. Distriktsungdom fra hele landet skal bidra i utformingen for å få treffsikre ordninger.
- Unge arbeidstakere under 30 år i distriktskommuner gis lavere skatt.
- Nedskrivning av studielån i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark har vært et effektivt virkemiddel for å rekruttere kompetanse til regionen. Nedskrivning av studielån, og de andre virkemidlene i tiltakssonen må styrkes.
- Nedskrivning av studielån innføres som et virkemiddel i distriktskommuner i hele Norge.
- Å lære seg å etablere egen arbeidsplass er viktig i områder med ensidig næringsliv. Ungt entreprenørskap arbeider med å utvikle barn og unges kreativitet og skapertrang, og må styrkes som faglig tilbud på alle skoler.
- Det etableres et investeringsfond som bidrar med kapital til unge etablerere/gründere. Lokalt næringsliv bidrar med midler sammen med kommuner, fylker og staten.
- Distriktskommuner har Ungbo-ordning sammen med Husbanken og lokale banker. Finansieringsordninger gjøres kjent for førstegangsetablerere. Kommuner skal gi tilskudd til unge opp til 30 år for å kjøpe eller bygge bolig i distriktskommuner.
- Egenkapitalkravet for boligkjøpere under 30 år i distriktene må fjernes.
- En aktiv boligpolitikk skal sikre velfungerende boligmarked med varierte boligtilbud.

Foto: Sofie P. Sangnæs.

Maja, 24 år, har startet på siste året på lærerutdanningen ved Nord universitet sin avdeling i Levanger. Hun har begynt å tenke på livet etter studiene og hvilke jobbmuligheter hun har. Hun kommer fra Berlevåg i Troms og Finnmark, et sted tankene ofte går til. Maja vurderer å flytte tilbake.

I løpet av studietiden har hun fått flere ideer til å utvikle nye læringsverktøy for barn med lærevansker, men hun er usikker på hvilke muligheter hun har til å jobbe videre med ideene sine i hjemkommunen. Maja tror det blir vanskelig uten økonomisk støtte og veiledning. I tillegg er det utfordrende å finne bolig. Det er få boliger til leie, og hun har ikke råd til å kjøpe. Det er vanskelig å finne ut av hvilke støtteordninger som fins for unge boligkjøpere.

Vi vil være
gründer på bygda

6 Veien til psykisk helsehjelp må bli kortere

VI FORESLÅR:

- Alle elever og lærlinger må ha tilgang til lavterskeltilbud for psykisk helsehjelp med åpne dører alle dager.
- Digitale helhetsløsninger må styrkes og utvikles.
- Alle tilbud må gjøres godt kjent i distriktene.
- Kommunenes ansvar for helse- og omsorgstjenester må også omfatte lavterskeltilbud for unge med psykiske plager.
- Kommunene får øremerkede midler til skolehelsetjenesten.
- Tema psykisk helse koples til faget livsmestring og folkehelse fra barneskolen, og integreres i læreplanen.

Foto: Nikola Bileska.

Karl er 14 år og elev på en ungdomsskole i en distriktskommune. I dag har han en dårlig dag, og har over en lengre periode følt seg nedstemt og savner en person å snakke med.

I går hadde han tenkt å banke på døren til helsesykepleieren som er på skolen en dag i uken, men det ble for skummelt. Nå må han vente til neste uke. Karl vet at på større steder er det helsesykepleier på skolen flere dager i uken, noe han savner på sin skole.

Vi vil ha psykisk helsehjelp

7

Vi tar vare på distriktenes attraktivitet med nærhet til naturen

VI FORESLÅR:

- Til alle utbyggings saker skal det være en konsekvensvurdering. Disse skal vurdere og verdsette konsekvensene for fremtidens generasjoner og inneholde en bærekraftsanalyse.
- Oppgradering av eksisterende bygg- og anlegg prioriteres foran nyetableringer.
- Alle kommuner må ha oppdaterte kommuneplaner der nærhet til naturen må få større betydning i arbeidet med lokal samfunnsutvikling. Det bør tas hensyn til økt rekreasjon, bosetting og næringer, særlig primærnæringer.
- For å sikre selvforsyningen må kommunene vedta nullvisjon for nedbygging av matjord. Staten må støtte opp om og se til at kommunene ikke tillater nedbygging av matjord.
- For å sikre koordinering av klimå- og bærekraftsarbeid må det øremerkes midler til kommunale bærekraftscoordinatorer.

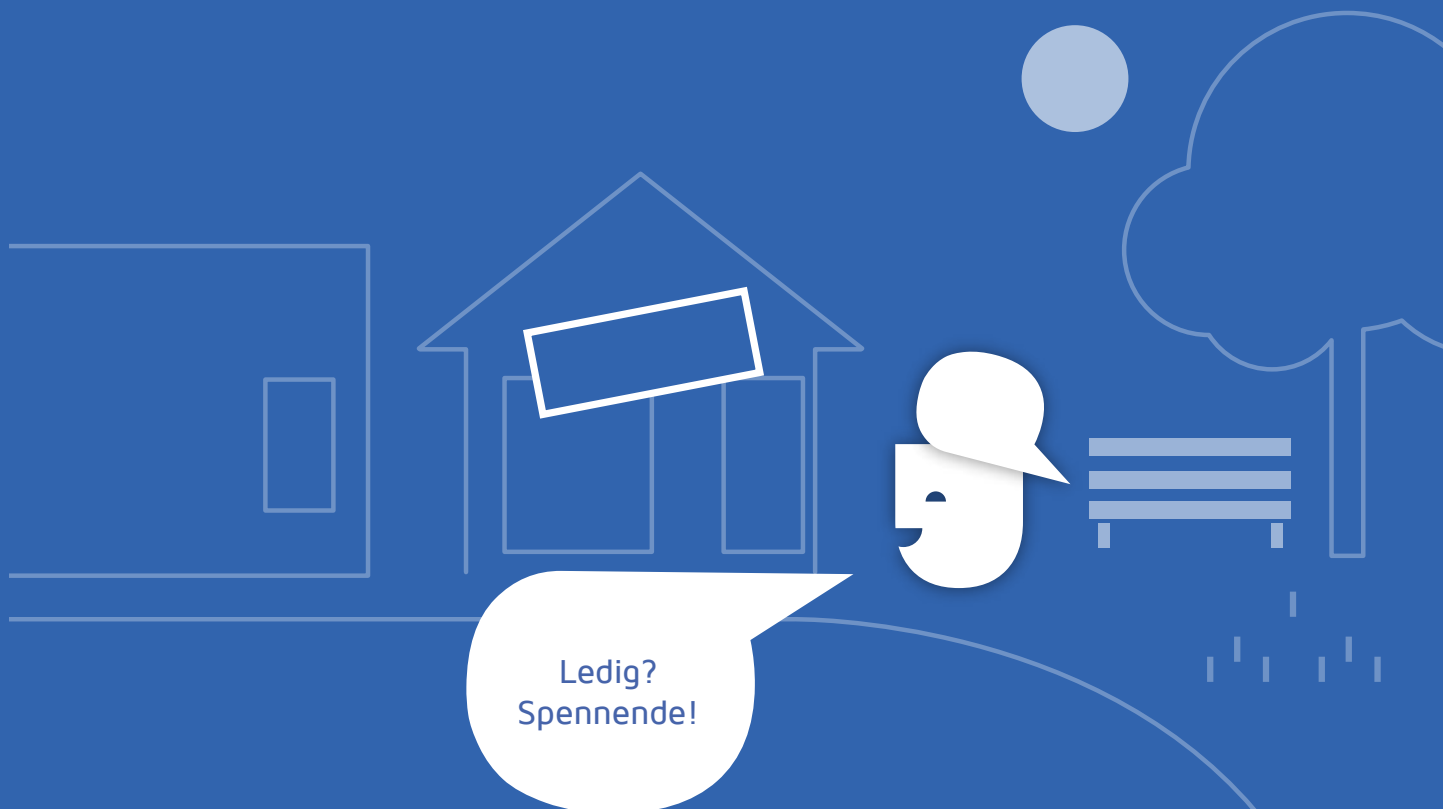

Foto: Anne Snarteland.

Ante, 30 år, har etter endt utdanning ved Universitet i Tromsø, flyttet tilbake til hjembygda Å for å ta over hjemgården med 20 melkekyr. Han er opptatt av bærekraftig matproduksjon, og at det skal produseres mat i hele landet. Det kan bidra til økt selvforsyning. Han ser også muligheter i å bruke naturen for videre næringsutvikling. Ante bruker all fritid til å få frisk luft i naturen.

I regionen er det store planer for vindkraftutbygging og nye vegtraseer. Han opplever at lokale og regionale myndigheter ønsker å få igjennom sine planer uten at lokale verdier blir verdsatt og vurdert. Utbyggingene vil endre lokalsamfunnet for all tid, men ingen vil diskutere de langsiktige konsekvensene. Norge har forpliktet seg til å oppfylle FNs bærekraftsmål. Han etterlyser en offentlig debatt hvor ansvarlig vekst, forvaltning av natur, bevaring av kulturarv og lokal medvirkning står i sentrum. Han ser behovet for at arbeidet koordineres og vurderes helhetlig.

Vi vil ta vare på
naturen

8

Lokalsamfunnene utvikles med møteplasser og lokaler for unge gründere og frivillige

VI FORESLÅR:

- Etablere et utviklingsprogram for å utvikle stedene, deres egenart og sosiale møteplasser.
- Fylkeskommunene må utvikle strategier for attraktive lokalsamfunn, og jobbe aktivt med kommunene og frivilligheten i gjennomføringen av strategien. Fylkeskommunenes virkemidler for distriktskommunene må samordnes.
- Sikre inkluderende lokalsamfunn med møteplasser for innbyggere i alle aldre for å bidra til at folk trives og blir boende.
- Frivilligheten er limet i lokalsamfunnet. Alle kommuner skal ha strategier for samarbeid med frivillige lag og organisasjoner.
- Tilbud om gratis lokalleie for unge gründere, unge næringsutøvere og frivillige organisasjoner.

Foto: Trym Talgø Olsen.

Jelena på 26 år er nytilflyttet veterinær i distriktskommunen Heia. Hun synes det er vanskelig å bli kjent med nye mennesker i alle aldre, og synes det er trist med de mange tomme lokalene i sentrum. Hun er ivrig fotograf og liker å tegne, og skulle ønske det fantes et møtested for kreative unge. Hun tar kontakt med kommunen, men de har ingen midler til å støtte et slikt initiativ. I tillegg har kommunen en gammel kommuneplan og en gammel strategi for stedsutvikling. Hun møter et engasjert ungdomsråd, kunstforening og idrettslag, men de frivillige organisasjonene har ingen felles møteplass.

Vi vil ha gode møteplasser

9

Ungdom må få større innflytelse lokalt

VI FORESLÅR:

- 16-åringar får stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg. Med en aldrende befolkning må ungdommen få direkte innflytelse på fremtidens løsninger.
- Ungdomsråd er lovpålagt, men vi må arbeide for flere aktive ungdomsråd som fremmer saker som opptar ungdom overfor kommuner og fylkeskommune. Arbeidet må tilrettelegges av en ungdomskordinator i minimum 50 % stilling, enten alene eller i et regionalt samarbeid. Ungdomsrådene sikres opplæring, og dokumenter og sakspapirer må skrives på et forståelig språk. Ungdomsrådene skal ha mulighet til å uttale seg i alle saker som er til behandling.
- Elevrådet og skolenes arbeid med temaet medbestemmelse i lokaldemokratiet brukes til å ta opp saker som opptar unge.
- Kommuneloven endres slik at kommunestyrene og fylkestingene gir ungdomsrådene tale- og forslagsrett i kommunestyre- og fylkestingsmøtene.
- KS (kommunesektorens organisasjon) tar ungdomsmedvirkning inn i folkevalgtprogrammet.

Ungdommens fylkesting 2019

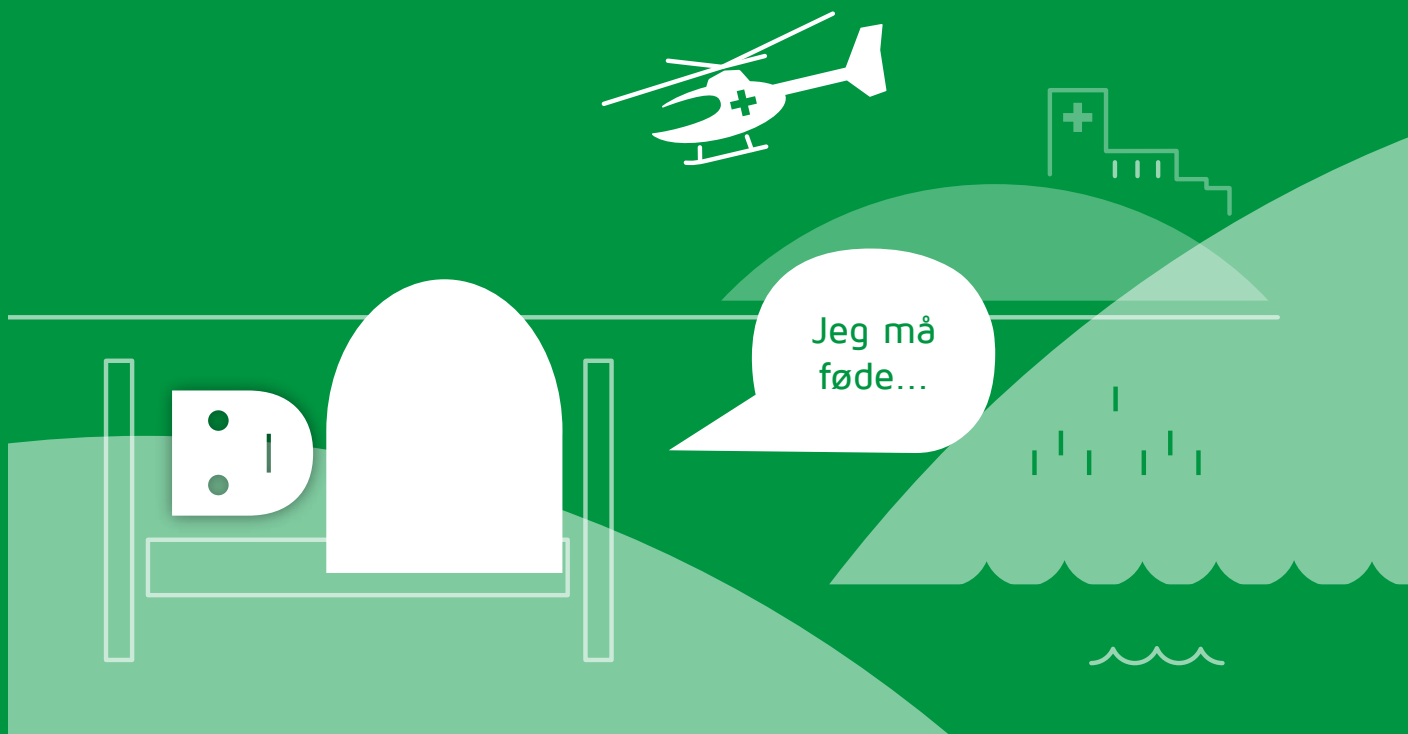

Foto: Jenny Westrum-Rein.

Awes, Elena og Alma er tre engasjerte ungdommer som bor i Risvik kommune. Awes sitter i ungdomsrådet, Elena spiller i korps og Alma er aktiv i fritidsklubben. De er opptatt av at alle unge i kommunen skal ha mulighet til å påvirke i saker som gjør kommunen til et godt sted å vokse opp. De synes det er vanskelig å nå frem med saker de er opptatt av, og er usikre på hvordan de skal gå frem. De skulle gjerne hatt en voksen til å hjelpe seg med dette. Awes synes at ungdomsrådet bør ha tale- og forslagsrett i kommunestyret. De mener at saker som berører ungdom burde bli diskutert i skolen, slik at alle kan få sagt det de mener og lære mer om hvordan man kan påvirke i kommunen.

De kunne godt tenkt seg å stemme ved kommune- og fylkestingsvalget til høsten, og håper at 16-åringene snart får stemmerett. Evalueringer av forsøk med stemmerett til 16-åringene har vist at flere unge er valgt inn i kommunestyrene.

**Vi vil være med
å bestemme**

10

Beredskapen skal være tilgjengelig og trygg

VI FORESLÅR:

- Trygge lokalsamfunn i distriktene trenger løsninger som ivaretar beredskap og akutt hjelp når vi trenger det. Løsningene skal gi kort responstid, ha god kvalitet på tjenestene og sikre oss trygghet og tilgjengelighet i hverdagen. Ungdom må få medvirke i utforming av forsøksordninger.
- Staten (politi), de regionale helseforetakene (helse) og kommunene (brann, legevakt) må legge distriktenes forutsetninger til grunn når de lager planer for akuttberedskapen. Trygghet og tilgjengelighet handler om kort responstid for politi, ambulanse og brann, inkludert båt- og luftambulansse.
- Etablere et formalisert regionalt samarbeid mellom kommuner, fylke, helseforetakene og stat om lokalisering av og innhold i helsetjenester. Nasjonal helse- og sykehusplan må ivareta distriktenes behov.
- I styrkingen av den lokale beredskap må ressurser fra kommunal beredskap, Heimevernet/Sivilforsvaret, Røde Kors, Norsk Folkehjelp og andre frivillige organisasjoner ses i sammenheng.

Foto: Siri Heimdal Knudsen.

André og samboeren Haldis skal snart bli foreldre. Fødselen kan egentlig starte når som helst nå. Når Haldis har vært oppe på do om natta blir hun liggende å tenke på fødselen og hvordan det blir å komme seg fram til sykehuset i tide. Det er vinter og været skifter som vanlig svært mye her i Angvik ved kysten. Veien over fjellet til sykehuset er til tider stengt svært ofte. Av andre kvinner i bygda har hun hørt mange historier om fødsler i busslommer, eller på legesenteret.

I og med at kommunen ikke har egen jordmor plassert i Angvik er det svært usikkert om de kan få følge av jordmor. Og hvor vil ambulansen være hvis de ikke kan kjøre selv? Hva om det skjer komplikasjoner under fødselen på vei til sykehuset?

Vi vil være trygge

Ungdommens distriktspanel er satt sammen av 10 ungdommer, som representerer hvert sitt fylke.

Mærthe Øijord
Meløy kommune.
Nordland fylke.

Nikola Bileska
Averøy kommune.
Møre og Romsdal fylke.

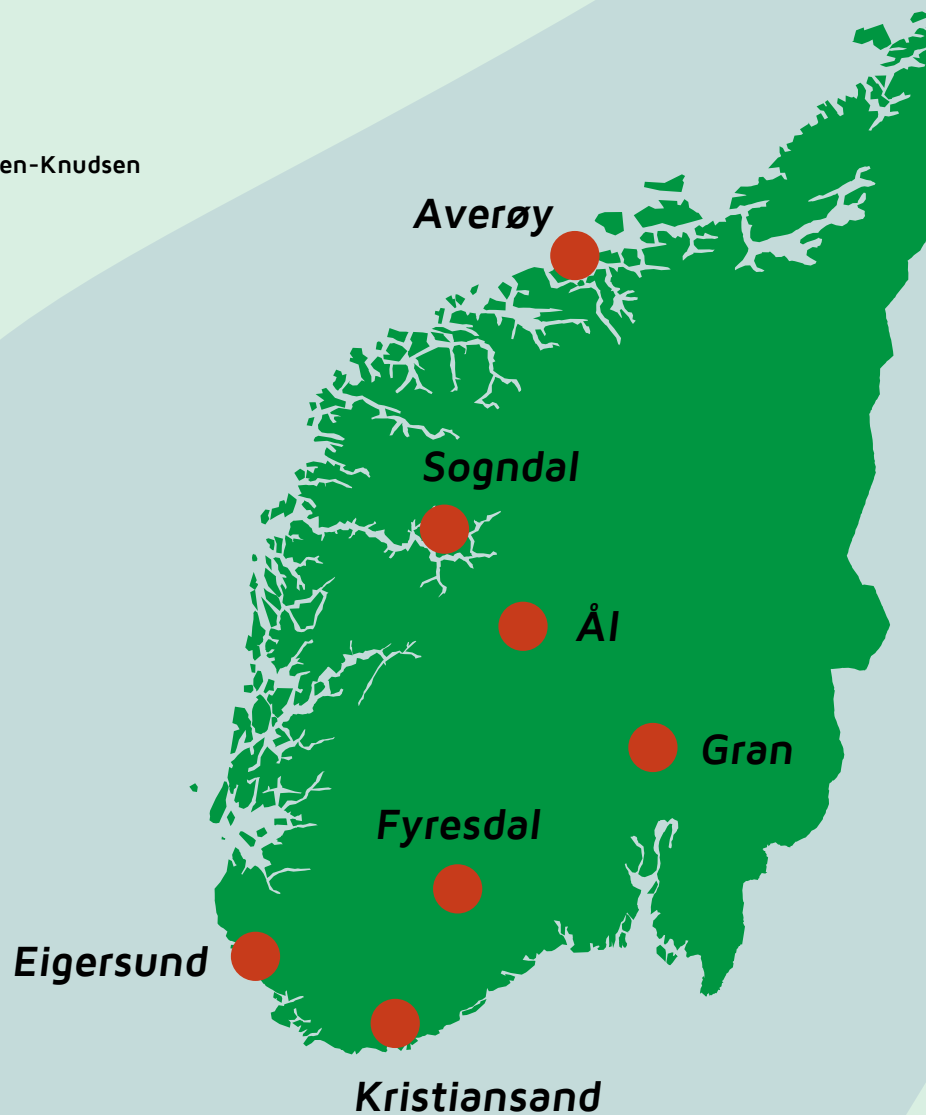
Hans Christian Andersen-Knudsen
Sogndal kommune.
Vestland fylke.

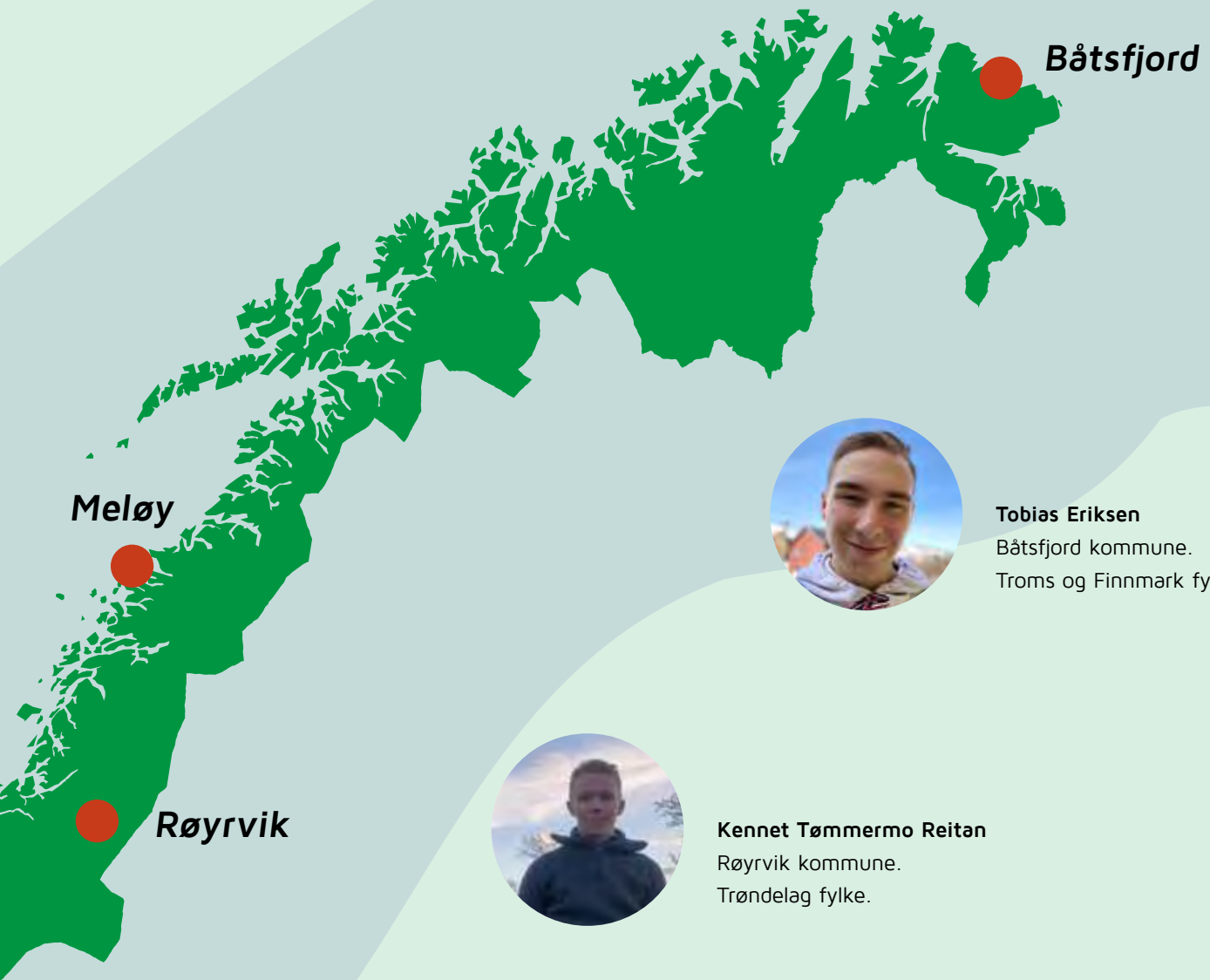

Trym Tølgø Olsen
Eigersund kommune.
Rogaland fylke.

Siri Heimdal Knudsen
Kristiansand kommune.
Agder fylke.

Meløy

Båtsfjord

Røyrvik

Tobias Eriksen
Båtsfjord kommune.
Troms og Finnmark fylke.

Kennet Tømmermo Reitan
Røyrvik kommune.
Trøndelag fylke.

Cecilie Skrindo
Ål kommune.
Viken fylke.

Sofie Persdatter Sægnæs,
Grøn kommune.
Innlandet fylke.

Anne Snørteland
Fyresdal kommune.
Vestfold og Telemark fylke.

ungdommens
DISTRIKTS panel

  @distriktspanelet

ungdomspanel.distriktsenteret.no

Om å være ung i Distrikts-Norge

Kunnskapsgrunnlag for Ungdommens distriktspanel

Anne Irene Myhr

Rapport

April 2021

Innhold

1.	Forord	4
2.	Bakgrunn, tjenstedesign og tilrettelegging	5
2.1.	Mandat	5
2.2.	Sammensetning	5
2.3.	Ungdommens distriktspanel sitt arbeid	6
3.	Hva kjennetegner distriktene?	9
3.1.	Hvor er distriktene?	9
3.2.	Demografi	9
3.3.	Flytting	11
3.4.	Økonomiske strukturer	12
3.5.	Romlige egenskaper	13
4.	Fremstillingen av distriktet	13
4.1.	By mot land	13
4.2.	Alle kjenner alle	15
4.3.	Gamlehjem eller større ambisjoner for distriktene	17
5.	Drivere for utviklingen i distriktskommunene	17
5.1.	Den distriktpolitiske arven	18
5.2.	Distriktskommune 3.0	18
5.3.	Tilpasningsstrategier	19
5.4.	Kommunene og fylkeskommunene sine roller	20
5.5.	Inntektssystemet for kommunene	21
5.6.	Utdanningsinstitusjonene	22
5.7.	Statens politikk	22
6.	Ungdom, unge voksne og distriktene	24
6.1.	Vi vet lite om norsk distriktsungdom	24
6.2.	Distriktsungdom er en mangfoldig gruppe	24
6.3.	Tre hovedprofiler med distriktsungdom	25
6.4.	Ungdom har sterk motivasjon for å bo i distriktet	26
7.	Bosetting i hele landet	27
7.1.	Arbeid	28
7.1.1.	Behovet for variert arbeidsmarked	28
7.1.2.	Ungt utenforskap	28
7.1.3.	Ungjobb og regionale jobbkoordinatorer	29
7.1.4.	Trainee	29

7.1.5.	Kompetansearbeidsplasser	30
7.1.6.	Tilgang på kapital	30
7.1.7.	Desentralisert lokalisering	31
7.2.	Tjenestetilbudet	31
7.2.1.	Skole og utdanning	31
7.2.2.	Helse	33
7.2.3.	Trygghet, tilgjengelighet og beredskap	33
7.3.	Høyhastighetsnett	34
7.3.1.	Muligheter med digitalisering	34
7.3.2.	Internett- og mobildekning	35
7.4.	Lokalsamfunnet	35
7.4.1.	Gode sosiale liv	36
7.4.2.	Møteplasser på tvers av generasjoner	36
7.4.3.	Lokalt utviklingsarbeid	37
7.4.4.	Tilgang til naturen	38
7.4.5.	Et velfungerende boligmarked	39
7.5.	Å komme seg dit en vil	39
7.5.1.	Kollektivtilbud	39
7.5.2.	Infrastruktur	40
7.5.3.	Førerkort for 16-åringer	41
7.6.	Reell medvirkning	41
7.6.1.	Stemmerett for 16-åringer	41
7.6.2.	Lovpålagte ungdomsråd	42
7.6.3.	Ungdomsmedvirkning	43
8.	Referanser	44

1. Forord

Meld. St. 5 (2019-2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden – Distriktsmeldingen varslet at regjeringen ville opprette et ungdomspanel som skal gi råd til regjeringen om fremtidens distriktpolitikk. De 10 rådene fra Ungdommens distrikspanel skal bidra til at ungdom som vokser opp har lyst til å investere fremtiden sin i distriktene.

Før panelet startet sitt arbeid, viste en kunnskapsstatus at vi har mye kunnskap om distriktene, men vi vet lite om ungdom i Distrikts-Norge. Det ble derfor tydelig for panelet og Distriktsenteret som tilretteleggere, at en vesentlig del av oppdraget var å fylle kunnskapshullet.

Deltakerne i Ungdommens distriktpanel har selv hentet inn erfaringer fra distriktsungdom. Vi har brukt ulike metoder for å få innspill fra andre ungdommer. Vi hadde omfattende planer for deltakelse på møter og arrangement i eget fylke, da Norge stengte ned på grunn av Covid-19 i mars 2020. Mesteparten av arbeidet har etter den tid vært gjennomført digitalt.

Distriktsenteret har tilrettelagt forskningsbasert kunnskap til de temaene vi har arbeidet med. De viktigste kildene våre har vært kunnskapsstatus ved oppstarten, analyser basert på Ungdata og den nasjonale spørreundersøkelse om unges motivasjon for å bo i distriktene som voksne.

Ungdommens distriktpanel har arbeidet med den brede distriktpolitikken. Det er derfor kunnskap fra mange sektorer som underbygger de 10 rådene om fremtidens distriktpolitikk.

Rapporten fra panelet gir samlet en god beskrivelse av panelets arbeid, kunnskapsgrunnlaget vi har brukt og rådene vi gir. Rapporten følger ikke den samme stramme formen som en offentlig utredning, og panelet har heller ikke hatt et slikt formkrav. Samtidig har vi vurdert det som nødvendig å være så fylldig som mulig i kunnskapsgrunnlaget, og vi har derfor en omfattende referanseliste.

2. Bakgrunn, tjenstedesign og tilrettelegging

Meld. St. 5 (2019-2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden – Distriktsmeldingen, ble lagt frem av regjeringen 18. oktober 2019. I meldingen ble det varslet at regjeringen vil ta initiativ til å opprette et ungdomspanel som skal gi råd til regjeringen om fremtidens distriktpolitikk. Meldingen stilte spørsmål om hvilke muligheter og utfordringer megatrender som digitalisering og teknologiutvikling, grønt skifte og klimasårbarhet, befolkningsutvikling og urbanisering gir for fremtidens lokalsamfunn? Panelet skulle etter planen presentere sitt arbeid for regjeringen våren 2021. Distriktsenteret fikk i oppgave å legge til rette for panelets arbeid (KMD, 2019).

2.1. Mandat

Hva skal til for at unge vil bo, arbeide og investere fremtiden sin på bygda?

I distriktsmeldingen høsten 2019 ble panelet og deres mandat lansert

Hvis lokalsamfunnene skal være levedyktige i årene som kommer, må unge som vokser opp ha lyst til å investere fremtiden sin i distriktene. Derfor vil regjeringen ta initiativ til å opprette et ungdomspanel som skal gi råd til regjeringen om fremtidens distriktpolitikk. Hvilke muligheter og utfordringer gir megatrender som digitalisering og teknologiutvikling, grønt skifte og klimasårbarhet, befolkningsutvikling og urbanisering for fremtidens distriktsamfunn? Panelet vil etter planen presentere sitt arbeid for regjeringen våren 2021. Distriktsenteret har fått i oppgave å legge til rette for panelets arbeid (KMD, 2019, s. 22).

[Etter en åpen utlysning ble 10 ungdommer fra 10 fylker presentert som Ungdommens distriktpanel 17.januar 2020. Panelet skal samles flere ganger i regi av Distriktsenteret og vil samarbeide tett med de kommunale og fylkeskommunale ungdomsrådene.](#)

2.2. Sammensetning

Ungdommens distriktpanel har hatt følgende sammensetning:

Tobias Eriksen, Båtsfjord, Troms og Finnmark

Marthe Øijord, Meløy, Nordland

Kennet Tømmermo Reitan, Røyrvik, Trøndelag

Nikola Bileska, Averøy, Møre og Romsdal

Hans Christian Andersen-Knudsen, Sogndal, Vestland

Trym Talgø Olsen, Egersund, Rogaland

Siri Heimdal Knudsen, Kristiansand, Agder

Cecilie Skrindo, Ål, Viken

Anne Snarteland, Fyresdal, Vestfold og Telemark

Sofie Persdatter Sangnæs, Gran, Innlandet

Alle var i aldersgruppen 14-23 år ved oppnemning.

Distriktssenteret sine tilretteleggere har vært Anne Irene Myhr, Anne Katrine Gårdvik, Inga Skavhaug, Ingvill Dahl, Ann Opheim Jørgensen (til 01.07.2020) og Morten Mediå (fra 10.08.2020).

2.3. Ungdommens distriktpanel sitt arbeid

Ungdommens distriktpanel har arbeidet i perioden januar 2020 til april 2021.

Distriktssenteret gjennomførte i oktober – desember 2019 en åpen utlysning hvor vi inviterte ungdommer mellom 14 og 23 år til å søke på å delta i Ungdommens distriktpanel. I overkant av 100 ungdommer meldte seg. Ungdommene skulle svare på hvorfor de ønsket å delta i panelet sitt arbeid, og skulle legge ved lenke til blogg eller andre nettsteder som gav et inntrykk av ungdommen. Distriktssenteret gjennomførte intervju med de fleste søkerne, og snakket med referanser. Vi fikk da en bedre oversikt over ungdommene sin motivasjon, engasjement i frivillige lag og organisasjoner, elevråd, studentorganisasjoner, partipolitisk aktivitet, forståelsen av å være representant for ungdommen i egen region, og pågående skole, studier eller arbeid. Ungdommene skulle geografisk være fra kommuner i sentralitetsklasse 4, 5 eller 6 (Høydahl, 2020).

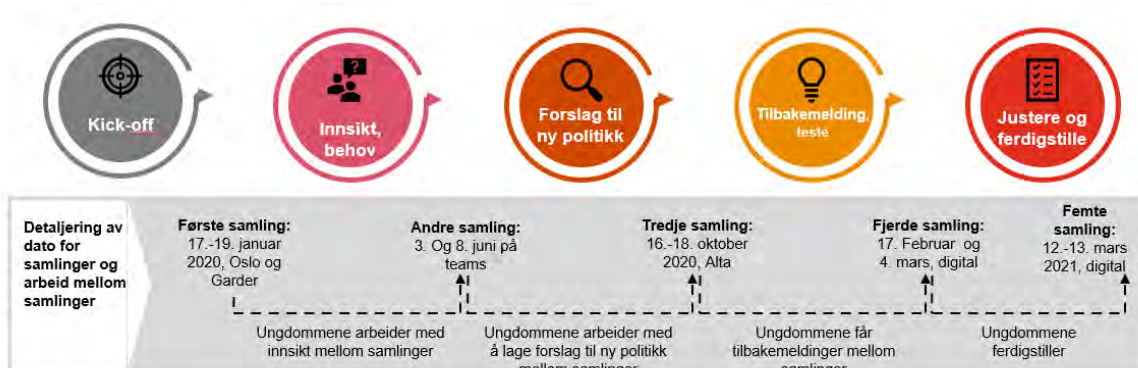
Arbeidet startet i statsministerboligen hos statsminister Erna Solberg sammen med kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland. Der fikk vi overrakt bærekraftsballen som et symbol, og en oppfordring om å tenke bærekraftig distriktsutvikling.

Foto KMD

Den planlagte arbeidsformen ble tilnærmet heldigital som en følge av covid-19. I tillegg til den første samlingen i januar 2020, møttes vi fysisk i Stjørdal i august på fremtidsverksted i regi av Design og arkitektur i Norge (DOGA), og Alta i oktober 2020.

Ungdommens distriktspanel har arbeidet etter tjenstedesignmodellen:

Modellen er faseinndelt og forutsetter at det lages plan for arbeidet i hver fase. Se egen delrapport for en detaljert beskrivelse av metoden.

I innsiktsfasen skaffet vi oss oversikt over ungdom sitt behov for å arbeide og bo i en distriktskommune i fremtiden. Paneldeltakerne skaffet seg innsikt i sitt hjemfylke ved bruk av blant annet spørreundersøkelser, arbeidsverksted og deltakelse på møter. Distriktssenteret åpnet en digital postkasse hvor ungdom svarte på spørsmål om hva som skal til for at det skal være godt og attraktivt å bo og arbeide i hele Norge også i framtida. Institutt for rural- og regionalforskning (Ruralis) sammenstilte materialet i en rapport, og satte den innsamlede innsikten i sammenheng med tidligere litteratur om distriktsungdom (Melås, 2020).

Sammenstillingen viste at ungdom er spesielt opptatt av følgende tema:

- Lokalmiljø
- Tilbud og tjenester
- Arbeid
- Utdanning
- Digitalisering
- Framtid

For å sikre at vi hadde fått innsikt fra hele landet gjennomførte Distriktssenteret en nasjonal spørreundersøkelse. 1.464 unge under 30 år svarte på hva de ønsker seg av et framtidig sted å bo, og hvilken motivasjon de har for å bo i en distriktskommune (Nordtug, 2021).

Med utgangspunkt i all innsikt og andre rapporter om ungdom i distriktene, arbeidet Ungdommens distriktspanel med å lage forslag til ny distriktpolitikk. Høsten 2020 ble 15 foreløpige råd om fremtidens distriktpolitikk grunnlag for å be om tilbakemeldinger. Tilbakemeldingen har kommet fra hele landet, og flest fra kommunale ungdomsråd, ungdommens fylkesting, nasjonale og regionale lag og foreninger. Formålet med tilbakemeldingene har vært å ha et grunnlag for eventuelt å endre de foreslåtte rådene med tiltak.

I denne fasen har Ungdommens distriktspanel også møtt:

- Bjørn Arild Gram, leder i KS
- Hans Christian Gabrielsen, leder i LO
- Ole Erik Almlid, direktør i NHO
- Linda Hofstad Helleland, distrikts- og digitaliseringsminister
- Nikolai Astrup, kommunal- og moderniseringsminister
- Knut Arild Hareide, samferdselsminister
- Henrik Asheim, forskning- og høyere utdanningsminister

- Sveinung Rotevatn, klima- og miljøminister
- Torbjørn Røe Isaksen, arbeids- og inkluderingsminister
- Victor Norman, leder av Demografiutvalget

Gjennom Distriktsmeldingen ble det også oppnevnt to andre utvalg. Distriktsnæringsutvalget har utredet næringslivets betydning for å nå distriktpolitiske mål. NOU 2020:12 ble overlevert regjeringen 28. oktober 2020. Demografiutvalget har utredet konsekvensene av demografiutfordringer i distriktene for statlig, kommunal og privat sektor og kommet med forslag til mulige løsninger. NOU 2020:15 ble overlevert regjeringen 4. desember 2020.

Ungdommens distriktspanel sine medlemmer Tobias Eriksen og Marthe Øijord deltok i arbeidet med ungdommens nordområdemelding (UD, 2020), som var ungdommenes innspill til Meld. St. 9 (2020-2021) Mennesker, muligheter og norske interesser i nord (Utenriksdepartementet, 2020)

Representanter fra Ungdommens distriktspanel har deltatt på innspillsmøter til Distriktsnæringsutvalget, Demografiutvalget og Kommunal- og moderniseringsdepartementets innspillsmøter om tre nye strategier for småby og tettsteder, kysten og fjell og innland.

Ungdommens distriktspanel har levert hørings svar til NOU 2020:12, og nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene. I tillegg har panelet levert et notat til inntektssystemutvalget om betydningen av regionaltilskuddet i inntektssystemet.

3. Hva kjennetegner distriktene?

Distriktskommuner kjennetegnes ved at det bor få folk på store arealer. Dette gir lange avstander mellom folk, arbeidsplasser og tjenester. I Norge bor folk i høyblokk, rekkehus og sentrumsnære eneboliger, men også på eiendommer på øyer, innerst i en fjord, og øverst i en fjellbygd. Avstandene i luftlinje er nødvendigvis ikke så stor, men dårlig utbygd og tilrettelagt infrastruktur gjør at reisetiden blir lang eller kostbar.

3.1. Hvor er distriktene?

Det finnes ingen presis definisjon av distriktskommuner, og grensen mellom distriktskommuner og mer sentrale kommuner er flytende (KMD, 2020).

Demografiutvalget tok utgangspunkt i sentralitetsklassene til Statistisk sentralbyrå (SSB) som går fra 1 (de mest sentrale) til 6 (minst sentrale). Utvalget definerte distriktskommuner som kommuner med lav sentralitet, dvs. kommuner på sentralitetsnivå 5 og 6, og i en del tilfeller også kommuner med sentralitetsnivå 4. (KMD, 2020) Distriktsnæringsutvalget mener at strenge definisjoner mellom by og distrikt kan føre til kunstige geografiske skiller, og viser til felles bo- og arbeidsmarkeder (NFD, 2020). Også dette utvalget har valgt å ta utgangspunkt i sentralitetsindeksen til SSB for å definere distrikter, og bruker sentralitetsklassene 4, 5 og 6. Disse tre sentralitetsklassene omfatter til sammen 79 % av landets kommuner, og 1,6 millioner innbyggere (NFD, 2020). Halvparten av befolkningen som bor i kommuner i sentralitetsklasse 5 og 6 bor spredtbygd (KMD, 2020). Samtidig må vi være klar over at det er geografiske forskjeller. Lengst i nord er befolkningen konsentrert til fiskevær, og i Nord-Norge og på Vestlandet bor 56-60 prosent av distriktsbefolkningen på sentralitet 5 og 6 i tettsteder (ibid.). I Innlandet og Agder bor under 40 prosent i tettsteder, og i innlandsområdene i Sør-Norge er bosetningen mer spredt (ibid.).

I sin kunnskapsoversikt over nyere norsk forskning om distriktsungdommer (Rye, 2019), peker Rye på at distrikt har ingen klar definisjon og må forstås mer allment som lokalsamfunn, kommuner og regioner utenfor landets urbane regioner. Rye bruker begreper som bygd, kystsamfunn, småsamfunn, perifere samfunn og utkantene som synonyme begreper.

De 10 ungdommene i Ungdommens distriktspanel kommer fra kommuner i sentralitetsklassene 4, 5 og 6. Ungdommene mener det er vanskelig å legge sentralitetsklassene til grunn for utformingen av sine råd om den fremtidige distriktpolitikken. Selv i kommuner som er i sentralitetsklasse 2 og 3 opplever ungdom at de bor i distriktet. Et eksempel er Haugesund kommune som ifølge SSB sin sentralitetsindeks har klasse 3. I Haugesund kommune har vi flere bebodde øyer, og for å komme til Røvær er du avhengig av skyssbåt. Øygruppa har ca. 80 innbyggere, og de beskriver seg selv som en distriktsdel av en bykommune. Tromsø kommune er også i sentralitetsklasse 3. Kommunen er Norges 12. mest folkerike kommuner, med sine 76.974 innbyggere pr. 1. januar 2020 (Tromsø kommune, 2021). Samtidig bor 7,6 % av innbyggerne i 20 skolekretser i distriktene i kommunen. [Kommunen skriver selv i kunnskapsgrunnlaget for kommuneplanens samfunnsdel at Tromsø kommune har både storby- og distriktsutfordringer.](#)

Ungdommens distriktspanel er opptatt av at inndelingen i sentralitetsklasser ikke blir til hinder for at sentrale kommuner tar sine distriktsutfordringer på alvor. Det er ungdom som bor på stedet som best kan gi uttrykk for sine behov for fremtiden.

3.2. Demografi

I årene framover vil ikke folketallet i distriktene synke, men stabiliseres. Dette skyldes at det bor få ungdommer der, og det er først og fremst de unge som flytter (KMD, 2020). Hovedtyngden av distriktsbefolkningen vil bestå av eldre (ibid.). At den samlede distriktsbefolkningen kjennetegnes av at der

er flere eldre og færre unge voksne, former ungdommenes hverdag (Rye, 2019). Befolkningssammensetningen påvirker både det sosiale livet og hvem du omgås i hverdagen.

I Distriktsmeldingen skriver regjeringen at det med stor sannsynlighet fortsatt vil være spredt bosetting i Norge i overskuelig framtid, men med en svak nedgang på sentralitet 6 (KMD, 2019). Regjeringen er bekymret for den demografiske utviklingen i landet, ved at den økende andelen eldre særlig rammer Distrikts-Norge og vil forsterke utfordringen med knapphet på arbeidskraft, både i privat og offentlig sektor.

Demografiutvalget mener at folketallet stabiliseres i mange distriktskommuner, men at aldringen samtidig blir en større utfordring enn før (KMD, 2020). Utvalget beskriver tre demografiutfordringer:

1. **Befolkningsnedgang:** Nedgang i antall innbyggere i deler av Distrikts-Norge har over tiår vekket bekymring. Distriktenes stemme på den nasjonale politiske arenaen svekkes når distriktsbefolkningen utgjør en stadig mindre del av alle innbyggerne i landet.
2. **Aldring:** Samfunnet må lage systemer for å håndtere konsekvensene av aldring, og de må være bærekraftige over tid. Aldringen blir på sikt også en nasjonal utfordring, men den vil skje tidligere og sterkere i distriktene.
3. **Spredt bosetting:** Kombinasjonen liten befolkning og store avstander skaper avstandsutfordringer i forbindelse med både jobb, tjenesteorganisering og hverdagslivet. Tjenestetilbud, lag og foreninger og alle institusjoner som krever et visst befolkningsunderlag for å fungere, vil møte utfordringer.

Lavere innvandring, synkende fruktbarhet og flytting ga en nedgang i folketallet i nesten 300 kommuner i 2019. Demografiutvalget viser til flere grunner til at folketallet i distriktskommunene kan stabilisere seg de nærmeste årene:

- Færre unge i distriktene gir lavere utflytting
- Det vil fortsatt være en liten andel unge som flytter fra byene til distriktene, og denne flyttingen vil være stabil grunnet flere unge i byene
- Den kraftige veksten i antall eldre gir i seg selv en større befolkning
- Det vil fortsatt komme noen innvandrere til distriktene fra utlandet, og disse utvandrer i liten grad

Demografiutvalget mener at en spesielt må være oppmerksom på drivkreftene for videre sentralisering. Disse drivkreftene er:

- Den økonomiske utviklingen med vekst i kompetanseintensiv og tjenesteytende sektor vil i stor grad fortsatt finne sted i byene.
- Selv om det skapes arbeidsplasser i distriktene, er det mange som likevel velger å bosette seg sentralt.
- En stadig større andel av de unge vokser opp i sentrale strøk og har begrenset erfaring med eller familietilknytning til distriktskommuner. Dette kan tilsa at færre av disse vil velge å flytte fra distriktsområder selv om det er ledige jobber der.
- Mange innvandrere ser også ut til å velge å bo i sentrale strøk.

Med innvandrere mener vi arbeidsinnvandrere, flyktninger og familiegjennforente. De siste 10-15 årene har innvandrere bidratt med arbeidskraft og til å opprettholde befolkningen i mange distriktskommuner (Distriktscenteret, 2020). Fra 1. januar 2014 til 1. januar 2019 ville 107 kommuner hatt nedgang i folketallet uten netto innvandring (Distriktscenteret, 2020, s. 2). De fleste av disse er distriktskommuner. Innvandrernes stedstilhørighet er ofte svak. Flyktninger har særlig vist seg å ha et sentraliserende innenlands

flyttemønster. Denne sekundærflyttingen har likevel vært avtagende over tid. Arbeidsinnvandrere og nordiske innvandrere har til nå i liten grad flyttet til mer sentrale strøk etter først å ha kommet til distriktkommuner (KMD, 2020). En nasjonal spørreundersøkelse om unges bostedsmotiv viser at unge med en eller begge foreldre født i utlandet i mindre grad ser for seg å bosette seg i en distriktkommune når de er 30 år. Dette er delvis forklart av at ungdommene med innvandrerbakgrunn i mindre grad tror de vil få brukt det de er gode til, bli godt kjent med lokalsamfunnet, få trygt nettverk og være seg selv (Nordtug, 2021). Distriktsenteret mener at kommuner som ønsker at innvandrerbefolkningen skal bli boende, bør sette inn tiltak som kan bidra til at tilhørigheten til stedet styrkes. I arbeidet med inkludering er oppvekstarenaer, og involvering av frivillighet og næringsliv sentralt.

Det er færre ungdommer med innvandrerbakgrunn i distriktene. I aldersgruppen 16-19 år var 14.3% av ungdommene i Oslo kommune innvandret eller barn av innvandrerforeldre. I Nordland fylke var andelen i samme aldersgruppe 9.17%, og i Innlandet 9.38%. Samtidig kan enkeltkommuner i distriktet har høy andel innvandrerungdom, eksempelvis Frøya der 17.9% av unge mellom 16 og 19 år har innvandrerbakgrunn (SSB, 2021).

3.3. Flytting

Ungdoms flyttemønster er det heller ikke forsket mye på de senere årene. Tradisjonelt har flytting vært knyttet til strukturelle rammer – så som utdannings- og arbeidsmarkedenes sentraliserende funksjoner, og de kulturelle føringene hvor byen beskrives som moderne, dynamiske og rike på muligheter (Rye, 2019). Det innenlandske flyttemønsteret har i etterkrigstiden virket sentraliserende, og flere har flyttet fra distriktene til byene enn omvendt (KMD, 2020). Det er spesielt unge voksne i aldersgruppen 19 til 29 år som flytter, og mye av denne flyttingen er knyttet til utdanning og arbeid (ibid.). I perioden 2009 – 2018 var det årlig i gjennomsnitt 22.700 personer som flyttet fra distriktkommuner på sentralitet 5 og 6, og 17.500 personer som flyttet til disse kommunene (ibid.).

Selv om mange nordnorske ungdommer flytter sørover, og da som regel til mer urbane regioner, må det understrekes at de fleste ungdommene ikke flytter (Pedersen, 2013). Mange av de som reiser sørover, flytter dessuten tilbake på et senere tidspunkt (ibid.). Kvinner returnerer oftere enn menn (ibid.).

En studie fra 2013 viste at rundt 80 prosent av kommunene i det distriktpolitiske virkeområdet hadde drevet med systematisk arbeid for å tiltrekke seg flyttere de siste ti år (Grimsrud & Aure, 2013). Forskerne identifiserte gjennom kartleggingen fem hovedstrategier som representerer hvert sitt knippe av tiltak og virkemidler (Grimsrud & Aure, 2013):

1. **Inspirere** (omdømmebygging, promoteringskampanjer og annonsering).

Effekter av dette er vanskelig å måle, men forskerne har sett at det kan «minne» noen på at det er mulig og attraktivt å bo utenfor storbyene, at det finnes alternative levemåter og livsstiler, at det går an å flytte tilbake til oppvekststedet osv. Det kan også være en (første) kilde til kontakt mellom mulige tilflyttere og tilflyttingsapparat.

2. **Informere** for å bedre beslutningsgrunnlaget for flyttere (nettsider, databaser og brosjyrer).

Det går ut på å vise fram de reelle mulighetene ved eventuell tilflytting, hva som finnes av bolig- og arbeidstilbud, tjenester og fritidsaktiviteter. Informasjonstiltak kjøres ofte sammen med inspirasjonstiltak. De representerer derfor også en mulighet til å komme i kontakt med målgruppen.

3. **Lage møteplasser** (f.eks. å arrangere eller delta på karrieremesser, treff for fraflyttede, seminarer, festivaler o.l.). Det handler om å møte målgruppen ansikt til ansikt, vise seg fram i praksis og gjøre avtaler for nærmere oppfølging.

4. **Formidling/personlig veiledning** (bygdelivsmeglere, kommuneverter, tilflytterkontor o.l.) kan gi tilpasset informasjon, råd og hjelp, kanskje også omvisning. Denne strategien virker godt når vertene har stort nettverk lokalt og kan sette tilflyttere i kontakt med f.eks. huseiere og arbeidsgivere, slik at hus og jobb kommer på plass. Denne typen aktivitet er særlig viktig på steder der markedet ikke fungerer tilfredsstillende. Personlige møter gjør også at tilflyttere føler seg velkomne inn i et fellesskap der hver og en betyr noe – mange av dem understreker viktigheten av nettopp dette. For innvandrere med svak tilhørighet er dette spesielt viktig. Frivilligheten spiller en viktig sentral rolle her.
5. **Tilrettelegging for å bedre bosettingsgrunnet.** En del av tilflyttingsarbeidet går ut på å stimulere til at flere tomter, jobber og boliger blir utlyst på markedet, og til å legge til rette for fjernarbeid/stedsuavhengig arbeid og pendling. Arbeidet kan også anspore til at store og små bedrifter i området (ikke minst kommuneorganisasjonen selv) erkjenner at de i sine rekrutteringsprosesser kan tjene på å selge inn stedet som bosted, og ikke bare den jobben de trenger arbeidskraft til. Dette kan for eksempel innebære økt samarbeid mellom offentlig, privat og frivillig sektor.

Kommuner og regioner kan i begrenset grad påvirke netto befolkningsutvikling, men de kan i noen grad påvirke gjennom å legge innsatsen i det løpende samfunnsutviklingsarbeidet (Hatling & Dahl, 2020). I 2016 undersøkte Uni Research Rokkansenteret på oppdrag fra Distriktsenteret om kunnskap om tilflytting blir tatt i bruk i kommunalt og regionalt tilflyttingsarbeid (Grimsrud & Munkejord, 2016). Undersøkelsen viste at kunnskapen blir tatt i bruk, og dette har bidratt til at kommunene jobber med tilflytting og inkludering på andre og bedre måter enn tidligere. Å jobbe for å ta vare på de som kommer kan ha større betydning for folketallsutviklinga enn forsøk på å lokke hjem utflyttede ungdommer og barnefamilier (Hatling & Dahl, 2020).

Utgangspunktet for alt tilflyttingsarbeid må være at tilflyttere skal ha en jobb i bo- og arbeidsmarkedsregionen og et lokalsamfunn de trives med. Arbeidet må derfor bygge på analyser og kunnskap om eget sted og regionen sitt behov for arbeidskraft (Hatling & Dahl, 2020). Arbeid er den viktigste årsaken til at folk flytter, men kvaliteter ved stedet, familie og nettverk har i tillegg betydning for både flyttebeslutninger og beslutninger om å bli boende (Sørli, Aure, & Langset, 2012). Det er få som flytter etter å ha blitt arbeidsledige. Tendensen i større arbeidsmarkeder er at arbeidsledige heller velger å pendle eller bytte yrke fremfor å flytte (Kann, Dokken, Sørbo, & Yin, 2018). Det å bo i distriktene øker sannsynligheten for å flytte når man mister jobben. Dette henger sammen med færre muligheter for å pendle og finne annen jobb i nærområdet (Huttunen, Møen, & Salvassen, 2018).

3.4. Økonomiske strukturer

Ungdom i distriktene vokser opp med andre økonomiske strukturer enn ungdom i urbane strøk (Rye, 2019). De tradisjonelle rurale næringene som landbruk, fiske, turisme og utvinning av naturressurser har lavere lønnsnivå enn urbane næringer (ibid.). Det gir også jevnt over dårligere økonomiske kapitalressurser enn byungdom.

Andre materielle forskjeller er boformene. Å bo i en to-roms leilighet i høyblokk er annerledes enn et småbruk med god plass, eller eneboligen med dobbeltgarasje og stor tomt i distriktet. Det gjenspeiler seg også i prisnivået. I urbane boligmarkeder er det en sterk prisvekst. Ifølge Eiendom Norge steg boligprisene i Oslo med 13 prosent i 2020. Mange distriktskommuner har ensartede, små, usikre eller stagnerende boligmarkeder som er preget av lave boligpriser og svak prisvekst (KMD, 2020). Byggekostnadene kan gjerne være høyere enn boligverdien, noe som kan føre til at folk ikke ønsker å oppta eller ikke får lån til boliginvesteringer (ibid.).

Kollektiv- og transportløsninger i områder med spredt bosetting har ofte dårlig kostnadseffektivitet, med lavt belegg og lite fleksible reisetider (KMD, 2020). Lite kundegrunnlag gjør at utbygging av høyhastighetsbredbånd eller annen digital infrastruktur ikke kan skje på kommersielt grunnlag i hele landet (KMD, 2020). Frivilligheten har vært viktig samarbeidspartner for å utbygge bredbåndsdekning i distrikt, men også i utprøving av innovative kollektivløsninger, som eks. [Distriktsmobilen i Vevelstad](#).

3.5. Romlige egenskaper

Distriktsungdommen vokser opp i samfunn preget av spredt bosetting og med lange avstander til både offentlige og private servicefunksjoner. Med distriktenes bosettingsmønster blir det færre leger, færre helsesykepleiere, færre butikker og færre fritidstilbud (Rye, 2019). Demografiutvalget mener at tjenesteutvikling i større grad må skje på distriktenes premisser, og at prinsippet må være at tjenester organiseres slik at det fungerer for innbyggerne.

De romlige egenskapene er verdsatt av unge som ønsker å bosette seg i distriktene. Unge som sier de ønsker å bosette seg i en distriktskommune når de er 30 år, verdsetter i høyere grad nærhet til natur og å bo i enebolig med egen hage og garasje, og verdsetter i mindre grad et levende sentrum (Nordtug, 2021).

Lange avstander fører til at mange distriktsungdommer flytter på hybel når de begynner på videregående skole. I Norge og andre skandinaviske land flytter mellom 15 og 20 prosent av ungdom i 15-16 års alderen på hybel for å gå i videregående skole (Wannebo, 2018). Å flytte hjemmefra i så ung alder kan tenkes å medføre ekstra press på den psykiske helse, og studier viser at ungdom på hybel er overrepresentert i frafallsstatistikken (Wannebo, 2018). Helsedirektoratets nasjonale faglige råd sier at kommunens psykiske helsetilbud bør ha høy tilgjengelighet og lav terskel (Helsedirektoratet, 2021).

Regjeringen har som mål at videregående opplæring i større grad skal forberede innbyggerne til å lære hele livet (KD, 2021). I Meld.St.21 (2020-2021) om fullføringsreformen nevnes mange årsaker til manglende fullføring som ikke er direkte skolerelatert. Det kan handle om fattigdom, psykososiale plager, helseutfordringer og språklige utfordringer.

Situasjonen for ungdom som må bo på hybel er ikke nevnt i stortingsmeldingen. De er heller ikke gitt plass i Meld. St. 14 (2019-2020) Kompetansereformen – Lære hele livet, som var forløperen til stortingsmeldingen om fullføringsreformen.

4. Fremstillingen av distriktet

4.1. By mot land

Det er forsket mye på ulike oppfatninger av bygda.

I boka *Den nye bygda* (Almås, Haugen, Rye, & Villa, 2008) skriver forfatterne at det står strid om den norske bygda og hvordan den skal bli oppfattet. Kampen om bygdene sin sjel finner vi i økonomien, i politikken, i kulturlivet og i media. Myter og konkurrerende fremstillinger skaper et skille, hevder forfatterne.

I innsikten til Ungdommens distriktspanel peker flere på at man må fremheve distriktenes muligheter fremfor å kun belyse distriktenes utfordringer (Melås, 2020). Ungdom er opptatt av at fremstillingen av bygda sier noe om dem og de andre innbyggerne som bor der. Fremstillingen setter også merkelapp på stedet, og er dermed med på å forme både bygda og de som bor der (Melås, 2020). Det å bo på bygda gir andre fordeler og ulemper enn det å bo i byen gjør. En av informantene til Ungdommens distriktspanel har fortalt om hva han og vennene snakket om da de var yngre:

«Det var alt man skulle gjøre når man endelig kom seg «ut herfra» og «ut i verden». Man blir liksom «ingen av å bo i distriktet».

En annen ungdom beskriver det slik:

«Av å bo landlig blir du litt utenfor den fremgangen som skjer i resten av verden og i byen, distriktene henger ofte litt etter».

Disse sitatene kan tyde på mangel på stolthet rundt det å vokse opp på bygda. (Melås, 2020). Dette understøttes av en uttalelse i perspektivmeldingen fra unge voksne i Nord-Norge (Kunnskapsbanken, 2019). Det er en opplevelse at man ikke kan ha en grenseløs ambisiøsitet i Nord-Norge. Dersom man vil «bli» noe må man gjerne ta utdanning eller jobbe utenfor landsdelen, som resulterer i en følelse av kunnskapsflukt fra landsdelen.

Samtidig påpeker andre ungdommer at det er muligheter utenfor byene, men at disse må oppdages (Melås, 2020).

«Folkets øyne må åpnes mot nye muligheter utenfor de store byene».

Det lokale næringslivet og kommunene spiller en viktig rolle i å portrettere distriktene som gode alternativer til byene. Dette faller innenfor teorier som vektlegger at distriktenes vekstkraft kommer fra lokalsamfunnet (Melås, 2020).

I arbeidet med Meld. St. 9 (2020-2021), Nordområdemeldingen, ble det opprettet et eget ungdomspanel. Der deltok 50 nordnorske ungdommer i alderen 16 til 28 år med ulik geografisk tilhørighet og variert bakgrunn. De sier det finnes et unaturlig skille mellom sør og nord, og ber om at det blir snakket om nord på en annen måte. For unge er det viktig at vi kan være stolte av landsdelen, og de ønsker å føle at det er anerkjennelse for Nord-Norge i hele landet. Ungdommene sier også at de ikke kjenner seg igjen i myndighetenes og medias fremstilling av Nord-Norge. Et konkret forslag er at regjeringen må si 'vi' og ikke 'dere' når de snakker om nord.

Når byene og deres muligheter er sammenligningsgrunnlaget, kaller en perspektivet for *bygda sett innenfra*. Bygda oppfattes som en motsetning til byen (Almås, Haugen, Rye, & Villa, 2008).

By/land-dimensjonen aktualiseres ofte i det norske samfunnet også i dag, både i folkelige, politikk-administrative og vitenskapelige diskurser. Under ligger en antakelse om at by- og bygdesamfunn har grunnleggende forskjellig karakter (Rye, 2019). Analysen viser heller et mangfold av distrikts- og bygdeungdommen, og det er uproblematisk. Også ungdom er forskjellige, har hver sine preferanser og gjør sine valg ut fra disse. I den norske samfunnsdebatten er det en sterk oppmerksomhet rundt ulikheter mellom sentrum og periferi. Her er man opptatt av geografiske ulikheter som spiller urettferdige fordelinger av makt, ressurser og livsmuligheter. Resultatet er at noen grupper er mer privilegerte enn andre. At ungdommer i forskjellige deler av landet har et mangfold av utdanningsplaner er ikke problematisk, men hvis bygdeungdommer har et *kvalitativt* bedre skoletilbud enn bygdeungdommene er det mer utfordrende (Rye, 2019).

En ungdom har sagt det slik til Ungdommens distriktspanel:

«Jeg tror et stort problem i dag er mangelen på stolthet over hvor du kommer fra. Det er i byene det skjer, det er der det er kultur, idrett, politikk og alt som unge mennesker er nysgjerrig på. Ingen setter fokus på hva distriktene har å tilby».

Det gjør også noe med innbyggerne når det ofte brukes symbolske uttrykk som et uttynningsområde eller et fraflyttingsområde (KMD, 2020). For bor du i et slikt område må du forvente at tjenestetilbud og transporttilbud kan bli lagt ned, foreninger og lag vil få svekket rekrutteringsgrunnlag, og uformelle sosiale nettverk forvitrer (Aasbrenn, 1990). Det er relasjoner mellom mennesker og steder. Det handler om lokal identitet og tilhørighet. Stedstilhørighet som en individuell relasjon representerer en følelse av å høre hjemme. Det er to hovedelementer i stedstilhørighet: det funksjonelle og det emosjonelle (Vestby & Skogheim, 2014) Distriktssenteret mener at kommunene må arbeide for at de har stolte og fornøyde innbyggere som kjenner at de hører til på stedet (Distriktssenteret, 2016). I det arbeidet har omtalen av stedet mye å si.

En annen forskjell mellom distrikt og by er at det er flere unge mødre i de typiske distriktsfylkene (Rye, 2019). I Finnmark fødes nesten hvert femte barn av tenåringsmødre. Til sammenligning har færre enn hvert tjuende nyfødte Oslo-barn en mor i tenårene (Medisinsk fødselsregister 2019). I innsikten til Ungdommens distriktspanel ser en del ungdom med bekymring på at distriktene tilsynelatende mister tilbud innenfor helsesektoren. De snakker om tryggheten det gir å ha en fødestue eller akuttmottak innen rimelig avstand (Melås, 2020).

«(...) sykehus og andre helsetjenester nært plassen man bor på. Alle disse tingene er viktige for å holde på de menneskene som allerede bor i distriktene, men også for å få nye mennesker til å bosette seg der!».

4.2. Alle kjenner alle

Lever «bygdedyret» fortsatt, og er det sånn at den sosiale kontrollen er sterkere på bygda enn i byen, spør Melås etter å ha sammenstilt innsikten til Ungdommens distriktspanel (Melås, 2020).

«Det er vanskelig å unngå rykter i slike små distrikter, siden alle kjenner alle».

At «alle kjenner alle» i distriktet blir oppfattet som både positivt og negativt. Det positive er at det er trygt og inkluderende, og det negative at det er ekskluderende.

«Man må tilpasse seg de andre for man får ikke venner om man faller utenfor normen i distrikts-Norge».

Noen av informantene til Ungdommens distriktspanel beskriver hvordan små miljøer gjør det vanskelig å stikke seg ut og «være seg selv» og savner et mangfold av folk og interesser. Noen mener at inkludering, seksualitet, og utenforskap må sterkere inn i skoleundervisningen (Melås, 2020). I den nasjonale undersøkelsen om unges bostedsmotiv ser vi at det varierer mye hvorvidt unge tror de får være seg selv fullt ut dersom de bosetter seg i en distriktskommune som voksen. Desto større grad respondentene tror de får

være seg selv i en distriktskommune – desto sterkere motivasjon for å bosette seg i en distriktskommune, også når vi har kontrollert for hvor de er vokst opp (Nordtug, 2021).

Det er et kjent sosiokulturelt særtrekk med distriktene at den rurale idyllen med trygghet står sterkt. Bygda preges av tette, gode og forpliktende sosiale nettverk (Villa, 1999). Baksiden av den rurale idyllen er kjedsomheten, og bygda oppleves som tradisjonell, gammeldags og med sosial kontroll (Rye, 2006). Et annet uttrykk for den sosiale kontrollen er bygdedyret.

En utflyttet student sier

«Skal det bli aktuelt å flytte hjem må folk ha lagt fra seg janteloven»

I boka *Den nye bygda* sier forfatterne at kampen om bygdas sjel også foregår i kulturen og i media. Forfatteren Kjell Aukrust var svært opptatt av fordommer, og syntes det var irriterende at bygdefolk i alle år er blitt presentert som noen raringer og treiginger (Sjøberg, 1998).

«De er ikke tjukkere i skallen på landsbygda. Bygdefolket skal liksom latterliggjøres hele tiden. Byfolket trenger å latterliggjøres mer.»

Bø i Telemark er stedet for innspillingen av NRK serien Rådebank, hvor den første sesongen ble vist i 2020. I et debattinnlegg i VG, 26. februar 2020, skriver to ungdommer at dette er det viktigste norsk tv noen gang har lagd, og endelig kom serien som handler om bygd (Nilsen & Otterhals, 2020). Rånekulturen snakkes oftest om med negativt fortegn, og ungdommene som er i det miljøet har vanskelig for å finne sin plass. Ungdommene i Rådebank bruker tiden på å mekke bil, råne og være sammen med hverandre. Men i bunn har serien hatt et formål å fortelle historier om unge menns mentale helse. [NRK har allerede bekreftet at det blir en tredje sesong av suksess-serien Rådebank.](#)

4.3. Gamlehjem eller større ambisjoner for distriktene

Debatten om distriktene handler ofte om fraflytting. Dette er til dels en unyansert fremstilling. Det vil med stor sannsynlighet fortsatt være spredt bosetting i Norge i overskuelig framtid (KMD, 2019).

Demografiutvalget har drøftet tre scenarier eller ambisjonsnivåer for distriktene og politikken fremover (KMD, 2020):

- Et godt og vakkert gamlehjem
- Velfungerende distriktsbyer med uttynnet omland
- Levende deler av et større norsk mangfold

Disse tre scenariene forteller tre forskjellige historier om distriktene, og måten distriktet blir sett på. Demografiutvalget mener helt klart at distriktene er levende deler av et større norsk mangfold. Dette krever at enkeltkommuner må ta ansvar for sin egen utvikling, basert på egne ressurser. Samtidig må staten opprettholde en politikk som støtter opp om gode liv også i distriktene. Utvalget skriver at dette krever økt oppmerksomhet om hvordan man kan utvikle gode løsninger på distriktenes premisser.

Melås ser at ungdommene bruker byen som sammenligningsgrunnlag når de skal vurdere sitt eget lokalmiljø, eller tilbudet på sitt hjemsted (Melås, 2020). Med andre forutsetninger i bygdene enn i byene, mener han at det også trengs andre løsninger for samfunnsplanlegging og utvikling. Melås ser ikke at andre løsninger brukes, og mener de må være tilpasset svar på de spørsmål som dagens distriktsungdom har.

Regjeringen skriver i sine forventninger til kommunenes planlegging at «kommuneplanens samfunnsdel gir retning til lokalsamfunnsutviklingen, og bidrar til at nasjonale og regionale mål tilpasses lokale forhold» (KMD, 2019). En viktig intensjon ved Plan og bygningsloven er at planlegging etter loven skal fremme helhet ved at sektorer, oppgaver og interesser i et område ses i sammenheng gjennom samordning og samarbeid. Forskerne som evaluerte Plan- og bygningsloven i perioden 2014-2018, mener at små kommuner er i mindre stand til å ivareta helhetlig planlegging enn store kommuner (Aarsæther & Hanssen, 2018). Rurals og Nordlandsforskning har i forbindelse med oppdrag om følgeforskning av Distriktskommune 3.0¹ gjennomført en spørreundersøkelse om samfunnsplanlegging blant kommuner med under 2.500 innbyggere. Foreløpige funn viser at småkommunene opplever det som et problem at krav og forventninger fra statlige og/eller regionale myndigheter ikke er tilpasset situasjonen i små kommuner.

5. Drivere for utviklingen i distriktskommunene

Det skal være mulig å leve gode liv, uansett hvor i Norge man bor (KMD, 2019).

¹ Prosjekt (2019-2023) der Distriktsenteret, Nordland fylkeskommune, og Trøndelag fylkeskommune samarbeider om bedre kobling mellom kommuners utviklingsarbeid og planarbeid. <https://distriktsenteret.no/blogg/samarbeider-om-tettere-kobling-mellom-plan-og-samfunnsutvikling/>

5.1. Den distriktspolitiske arven

Regional- og distriktspolitikken har i over 50 år vært en sentral del av norsk politikk. Dagens samfunnsutfordringer er grense- og sektoroverskridende. Nasjonal, regional og lokal politikk og forvaltning må virke sammen på en måte som gir rom for differensiering og samarbeid.

Det er har vært ulike teorier om innretningen av distriktspolitikken. Før 1990 mente man at mindre områder trengte infrastruktur, næringsstøtte, kompensasjonsordninger og oppkobling mot større byer. Siden 1990-tallet har det skjedd en vridning fra denne forståelsen mot at vekstkraften kommer fra lokalsamfunnet, og det er naturressursene, folkene og kulturen som utgjør potensialet for vekst og utvikling. Herfra har det utviklet seg en forståelse om at begge disse teoriene må tas i betraktning og at forhold utenfra og innenfra fungerer i samspill med hverandre (Damvad, 2015).

I Distriktsmeldingen skriver regjeringen også at de ønsker et samfunn som tydeliggjør mulighetene og er tilpasset endringene vi står i. Livskraftige og attraktive lokalsamfunn er en forutsetning for utvikling.

Norske kommuner utgjør en bærebjelke i velferdssamfunnet vårt, sa daværende kommunal og moderniseringsminister Monica Mæland (Distriktsenteret, 2018). Hun pekte på at kommunene har nærhet til innbyggere og næringsliv, og dermed gode forutsetninger for å være pådriver for positiv samfunnsutvikling. Videre mente hun at det er en fordel for distriktkommuner at de kan prøve ut nye arbeidsformer og virkemidler uten særlig store kostnader. Det er kort vei mellom etater og mellom kommune og lokalsamfunn.

5.2. Distriktkommune 3.0

En kartlegging av prioriterte politikkområder i et utvalg kommuner og fylkeskommuner viser at det er behov for å møte innbyggerne på nye måter (Bang-Andersen, Plathe, & Hernes, 2019). Kommune 3.0, smartkommune og samskapingkommunen er begrep som brukes for å beskrive den nye kommunen (ibid.). Dette defineres som en metode hvor ansatte, politikere, innbyggere og næringsliv sammen finner ut hvordan et behov eller en utfordring skal løses. Det er fokus på mestring i alle livets faser og ansvarliggjøring av egne innbyggere.

Det er gode argumenter for innbyggerinvolvering. Distriktsenteret beskriver fem resultater av innbyggerinvolvering (Distriktsenteret, 2017)

1. Mer kunnskap og treffsikre beslutninger. Innbyggerne vet mer om hvor skoen trykker. Dermed vet de mye om hvordan ulike løsninger vil kunne slå ut i praksis.
2. Lettere iverksetting av politiske vedtak. Det blir mindre motstand mot at barnehagen blir pusset opp før skolen dersom innbyggerne har blitt involvert i prioriteringen enn hvis arbeidet bare plutselig starter
3. Medansvar, mobilisering og frivillighet. Når innbyggerne blir involvert i å utvikle sine nærområder, utløser det ofte flere lokale ressurser
4. Tilhørighet, identitet og fellesskap. Innbyggerne som føler at de deltar i utviklingen av lokalsamfunnet, får oftere en sterkere opplevelse av fellesskap og å høre til
5. Politisk rekruttering. Mange brenner for en sak. Når de slipper til i den saken de brenner for, kan det føre til større engasjement i andre saker. Resultatet kan bli nye, engasjerte kommunepolitikere

Mange kommuner har ulike ordninger for innbyggermedvirkning og nærdemokratiske ordninger. Nærdemokratiske organer er en fellesbetegnelse på organer som omfatter et avgrenset geografisk område mindre enn kommunen, og som fungerer som plattform for deltakelse og engasjement for befolkningen i

dette avgrensede området (Winsvold, 2014). Lokaldemokrativeilederen har mange gode eksempler på hvordan kommuner kan utvikle velfungerende demokratiske arenaer til beste for innbyggerne (KMD, 2019).

5.3. Tilpasningsstrategier

Nasjonal politikk, forskning, kunnskapsoppbygging og medfølgende forventninger til kommunene har i stor grad vært innrettet mot å stimulere til vekst. Det har derimot vært lite oppmerksomhet om hvordan det kan planlegges for å sikre gode tjenester i områder med spredt bosetting, uavhengig av befolkningsutviklingen (NFD, 2020). Distriktsenteret bestilte i 2020 en studie for å få innsikt i forskning om hvilke strategier, planer og tiltak som kommuner med befolkningsnedgang velger og på hvilke punkter det er behov for mer kunnskap (Bråtå, 2020). Et av funnene er at vekststrategien er en sentral tilnærming i kommuner med befolkningsnedgang. Denne inkluderer gjerne undertema som markedsføring og stedsutvikling, entreprenørskap, samspill mellom ulike typer aktører for å fremme vekst mv. I tillegg tar kommunene en rekke grep for å tilpasse seg nedgang i befolkningen, en eldre befolkning og ofte dårlig kommunal økonomi. Kommunene synes i liten grad å ta helhetlige strategiske grep for hvordan de skal tilpasse seg nedgang, ofte kalt en tilpasningspolitikk (Bråtå, 2020).

Den svenske forskeren, Josefina Syssner, har studert demografisk endring og lokal planlegging i Sverige. Syssner mener at befolkningsvekst i et område oftest forbindes med noe attraktivt, mens befolkningsnedgang fort blir et uttrykk for det motsatte. Hun påpeker også at det finnes et godt utbygd statlig apparat og mange verktøy for å hjelpe kommunene med tiltak for vekst og utvikling, mens det ikke finnes tilsvarende støtte knyttet til det å håndtere konsekvensene av befolkningsnedgang. Syssner har flere forslag til tilpasningsstrategier (Syssner, 2018):

- Legge ned deler av virksomheten
- Samarbeid mellom kommuner
- Høyere skatter
- Samarbeid med sivilsamfunnet
- Finne nye måter å gjøre ting på/innovasjon
- Tilpasse fysisk infrastruktur

Demografiutvalget mener det er behov for tilpasningsstrategier i distriktskommunene. De mener eksempelvis at distriktskommunene selv må ta i bruk handlingsrommet og være innovatører innen tjenesteorganisering (KMD, 2020). Utvalget mener man skal være kritisk til an en gitt befolkningsutvikling uten videre skal oppfattes som et mål eller som en målestokk på suksess eller fiasko. Da er det enklere å begrunne at det endelige målet må knyttes til hvordan de som til enhver tid bor på et gitt sted, har det.

SSB gjennomførte våren 2019 en pilotundersøkelse om livskvalitet i Hallingdal på oppdrag fra regionrådet (SSB, 2019). Undersøkelsen gir kommunene og regionen innsikt om hvordan «hallinger» har det og for å tilrettelegge for gode liv i regionen.

Livskvalitet handler om hva som gjør livet godt å leve. For den enkelte er livskvalitet en subjektiv opplevelse av det livet man lever – og handler om trivsel og hvor fornøyd man er med livet sitt. Ungdom som har det bra, har ofte et positivt selvbilde. Det er viktig både i seg selv, og for den enkeltes fysiske og psykiske helse. Resultatene fra Ungdata viser at det store flertallet av unge som vokser opp i Distrikts-Norge har det godt. Men, gutter er generelt mer fornøyd med seg selv og måten de lever livet sitt på enn jentene (Bakken, 2020).

Venner er for de fleste en kilde til lek, glede, støtte, samhørighet og bekreftelse. På lengre sikt har vennskap betydning for utvikling av selvbilde og sosial kompetanse, og mange knytter bekjentskap i ungdomstiden som varer livet ut. Blant ungdom som vokser opp i Distrikts-Norge har 88 prosent minst en venn som «de

kan stole fullstendig på og betro seg til om alt mulig». Det er litt vanligere at ungdom i Distrikts-Norge har nettvenner enn ungdom som vokser opp andre steder i landet (Bakken, 2020).

I Sverige har Tillväxtverket og Reglab utviklet BRP+, som er et system for å måle regional utvikling økonomisk, miljømessig og sosialt. Landet er delt i 21 regioner. I den siste rapporten viser analysene at livskvaliteten øker i Sveige, men ikke for alle. Forskjellene blir større, og sammen med klimaendringene og annen miljøpåvirkning vil dette være de største utfordringene for en bærekraftig utvikling. Forskjellene begrunnes delvis med demografiske forandringer (Sweco, 2020).

5.4. Kommunene og fylkeskommunene sine roller

Vi bor alle i en kommune og er daglig avhengig av tjenestene kommunen gir oss². Alle kommuner skal tilby de samme tjenestene med samme kvalitet uavhengig av innbyggertall, størrelse, bosettingsstruktur o.l. Kommunens oppgave er å arbeide for interessene til de som bor der, den skal ta seg av de nære oppgavene. Tanken bak dette lokaldemokratiet er at de som bor i den enkelte kommune, kjenner de lokale problemene best og vet hvordan de skal løses (ibid.).

Det er de folkevalgte i kommunestyrene og fylkestingene som har ansvaret for at innbyggerne får tilgang til de kommunale tjenestene, innenfor rammene som Stortinget har satt (KS, 2019)

En av fem sysselsatte i landet arbeider i kommunesektoren (KS, 2019). Lavere fødselstall, kombinert med lavere innvandring, gjør at mange kommuner kan forvente en nedgang i antall barn og unge. Dette vil igjen redusere behovet for sysselsatte i grunnskole og barnehagesektoren. For kommuner i sentralitet 6 er denne reduksjonen beregnet til om lag 1.300 sysselsatte, eller om lag 10-15 prosent av de sysselsatte i sektoren i disse kommunene (KMD, 2020).

Distriktskommuner har til felles at befolkningsgrunnlaget for å opprette og opprettholde et variert, lokalt tjenestetilbud er nokså begrenset. I tillegg til skole og barnehagesektoren kan også andre eksisterende ordnin

planlegging og drift, men også investeringer i fylkesveier og lokale baneløsninger. Fylkeskommunene tildeler dessuten løyver til ekspressbussruter, og har ansvaret for skoletransport og annen tilrettelagt transport.

Fylkeskommunene har ansvaret for tilskudd til bredbåndsutbygging.

De har også ansvaret for et tilpasset og relevant videregående skoletilbud og for fagskolene. Den regionale kompetansepolitikken bidrar til at flere kvalifiserer seg for arbeid, og at bedrifter og offentlig virksomhet får tak i den arbeidskraften de trenger.

Fylkeskommunene skal legge til rette for nye og videreutvikle eksisterende arbeidsplasser. Virkemidler som kan brukes er eksempelvis ernæringshageprogrammet, inkubatorprogrammet, mentorprogram og bedriftsnettverk. De deltar også i regionale partnerskap sammen med aktører som forskningsrådet, SIVA, Innovasjon Norge, universitets- og høgskolesektoren, NAV, Statsforvalteren og regional stat.

Det er mange politikkområder som påvirker samfunnsutviklingen i distriktskommuner. Noen har en eksplisitt distriktspolitisk begrunnelse, andre er generelle, men har en stor betydning for utviklingen i distriktene. Det kommunale inntektssystemet er et av dem.

5.5. Inntektssystemet for kommunene

Inntektssystemutvalget ble oppnevnt av regjeringen 12. mai 2020, og skal foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene.

Ungdommens distriktpanel har sendt et innspill til inntektssystemutvalget der de mener det er av avgjørende betydning at inntektssystemutvalget fortsatt har tilskudd som er grunnlagt av regionalpolitiske mål. Dagens post 61, distriktstilskudd Sør-Norge, post 62, distriktstilskudd Nord-Norge og post 64, skjønnstilskuddet, må styrkes. Tilskuddene er blant annet med på å gi barn og unge en god oppvekst som har stor betydning for de valg de tar senere i livet. Å vokse opp i kommuner med lange avstander og spredt bosetting gir andre oppvekstrammer enn urbane regioner (Melås, 2020).

Ungdom sier selv at

«Når vi har det bra, flytter vi ikke»

Post 66, veksttilskudd er en kompensasjon til kommuner med særlig høg folkevekst, begrunnet med vansker med å tilpasse tjenestetilbudet til en voksende befolkning. Ungdom som vokser opp i en distriktskommune etterlyser økt oppmerksomhet på de tjenestetilbudene som forsvinner med begrunnelse i sentralisering og en redusert befolkning. Ungdommens største bekymring er for tilbudene distriktene mister innen helsesektoren (Melås, 2020). Når tilbud forsvinner uten at det settes inn avstandsreducerende tiltak blir avstanden mellom by og distrikt større. Denne avstanden kan inntektssystemutvalget redusere med begrunnelse i å møte ungdommens tro på en fremtid i en distriktskommune.

Staten begrunner post 61, distriktstilskudd Sør-Norge, med utjamning av en svak samfunnsmessig utvikling. Ungdom som har gitt innsikt til Ungdommens distriktpanel ønsker ikke at det brukes denne typen karakteristikk av sine bosteder.

Ungdom har uttalt at

«Man blir liksom ingen av å bo i distriktet».

Det å bo i distriktet gir andre fordeler og ulemper enn det å bo i byen gjør. Distriktene har en egenverdi og ungdommene er opptatt av at det skal verdsettes.

5.6. Utdanningsinstitusjonene

Utdanning og utdanningssystemet er en viktig drivkraft for sentralisering av befolkningen (KMD, 2019). De fleste utdanningsinstitusjonene ligger i større byer, og kompetansearbeidsplasser etableres gjerne i større arbeidsmarkeder (KMD, 2020). I 2021 er det 10 universiteter, 6 høyskoler og 5 vitenskapelige høyskoler underlagt Kunnskapsdepartementet. Det finnes i tillegg statlige utdanningsinstitusjoner underlagt andre departement, og en rekke private høyere utdanningsinstitusjoner.

Den viktigste enkeltfaktoren for studentene er at lærestedet tilbyr den utdanningen de er mest interessert i (Wiers-Jenssen, 2012). Geografisk nærhet til studiestedet har hatt svært stor eller nokså stor betydning for halvparten av studentene. Det har hatt særlig stor betydning for eldre studenter, gifte eller samboende og de som har barn (ibid.). Forskning har vist at de viktigste kjennetegnene ved personer med høyere utdanning som jobber i distriktsområder, er enten at de kommer fra distriktskommuner selv (80 prosent), eller at de har erfaring fra arbeid i distriktsområder gjennom utdanningen (70 prosent) (KMD, 2019).

Distriktsnæringsutvalget mener at samhandling mellom næringslivet og universitets- og høyskolesektoren er av stor betydning for regional og nasjonal verdiskaping. Ikke minst spiller universitetene og høyskolene en viktig rolle for kompetansen til arbeidskraften i det regionale næringslivet (NFD, 2020).

De overordnede målene for regjeringens politikk for høyere utdanning og forskning finner vi i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, senest Meld. St. 4 (2018-2019). Hovedmålene er:

- styrket konkurransekraft og innovasjonsevne
- møte store samfunnsutfordringer
- utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet

For universitet og høyskoler er det styret ved institusjonene som har ansvaret for å utforme strategier, legge planer og fastsette mål og resultatkrav for virksomheten.

I Meld. St. 19 (2020-2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler, skriver regjeringen at det er underdekning på en del utdanningstyper i arbeidsmarkedet. For sykepleiere, IKT-utdannede, barneskolelærere og psykologer har det vært vedvarende, og for det mest i distriktene. Regjeringen mener at disse ubalansene har såpass store konsekvenser for enkeltpersoners karrieremuligheter og for bedrifter og velferdstjenester at endringer i dimensjoneringen bør vurderes for å bedre samsvaret mellom studiesøkingen og arbeidsmarkedets behovene (KD, 2021).

5.7. Statens politikk

Aldringen av befolkningen vil utfordre alle kommunene, men distriktskommunene er avhengig av at man nasjonalt finner en bærekraftig løsning på utfordringene (KMD, 2020). Demografiutvalget mener staten må opprettholde en politikk som støtter opp om gode liv også i distriktene. Dette krever økt oppmerksomhet om hvordan man utvikler gode løsninger på distriktenes premisser.

Regional- og distriktpolitikken kan deles i to hovedkategorier:

1. Den målretta regional- og distriktpolitikken som har følgende mål
 - 1.1. Vekstkraftig næringsliv, verdiskaping og attraktive arbeidsmarkeder i regioner og distrikt
 - 1.2. Regional utvikling over landegrensene og i nordområdene
 - 1.3. Styrke utviklingskapasiteten og velfungerende tjenestetilbud i distriktene

2. Regional- og distriktpolitiske omsyn på andre politikkområder som samferdsel, gode helsetjenester, utdanning, forskning og innovasjon (KMD, 2020).

Vi har i dag flere virkemidler som skal ha en spesiell effekt på sysselsettingen i distriktene. Flere rapporter og ekspertutvalg har pekt på at differensiert arbeidsgiveravgift har hatt en positiv effekt, ved at den har redusert kostnadene til bedriftene.

Tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark ble innført på 1990-tallet. Norut og Menon evaluerte i 2012 ordningene i tiltakssonen. De mente at tiltakene måtte bli mer individrettet for å øke bostedsattraktiviteten (Angell, et al., 2012). Bedriftene i den nordligste landsdelen ville mangle arbeidskraft.

Tiltakssonen omfatter alle kommunene i Finnmark og syv kommuner i Nord-Troms., Disse er Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvæningen, Karlsøy, Lyngen og Storfjord. De viktigste virkemidlene i tiltakssonen er:

- Fritak for arbeidsgiveravgift
- Nedskrivning av studielån med inntil ti prosent av opprinnelig lånegrunnlag, avgrenset oppad til kr 25.000 pr år
- Ettergivelse av studielån for kvalifiserte grunnskolelærere som jobber i kommunene i sonen
- Fritak for el-avgift på forbruk
- Reduksjon i personbeskatningen

Ungdommens behov for å bo i en distriktskommune i fremtiden må ha tiltak i den brede distriktpolitikken. Vi må derfor finne løsninger for distriktene i den nasjonale utdanningspolitikken, satsing på infrastruktur, lokaliseringspolitikken, innovasjonspolitikken, boligpolitikk, tjenesteorganisering, skatte- og avgiftssystemet, og i nasjonale veiledere for planlegging

I tillegg må staten bidra med søkbare midler til lokale utviklingsprogram for å utvikle stedene, deres egenart og sosiale møteplasser.

6. Ungdom, unge voksne og distriktene

Hvordan skiller distriktsungdom seg ut fra ungdommer i andre regioner i Norge? Er det annerledes å være ung i distriktene?

6.1. Vi vet lite om norsk distriktsungdom

Det er sjelden at sentralitet er del av analyser som omhandler ungdom. Da går vi glipp av relevant kunnskap som grunnlag for å tilrettelegge for gode liv i hele landet.

Professor Johan Fredrik Rye ved NTNU har på oppdrag fra Distriktsenteret sammenfattet bredden i de forskningsfaglige tilnærmingene til norsk distriktsungdom de 10 siste årene. Rye viser til at det er by/land dimensjonen som dominerer det offentlige ordskifte, og legger også føringer på den vitenskapelige kunnskapsproduksjonen. Ingen forskningsprosjekter har ført til artikler som presenterer fersk kunnskap om distriktsungdom siden 2010. Dette selv om Ungdata-prosjektet og Statistisk sentralbyrå løpende produserer data om ungdom generelt.

6.2. Distriktsungdom er en mangfoldig gruppe

Distriktsungdom er som ungdommer som vokser opp andre steder i landet, ingen ensartet gruppe (Rye, 2019). Men distriktsungdom som er lesbiske, bifile, homofile, transpersoner eller skeive har ofte negative opplevelser av hjemstedet sitt. Det har sammenheng med erfaringer med mobbing og utestenging, og en opplevelse av å være annerledes og alene. Det er spesielt årene på ungdomsskolen som er vanskelig (Eggebø, Almli, & Bye, 2015).

Ungdata er et nasjonalt forsknings- og utviklingsprosjekt som bygger på omfattende data fra kvantitative spørreundersøkelser blant ungdom over hele landet. Prosjektet ledes av NOVA ved OsloMet, og over 630 000 ungdommer på ungdomstrinnet og videregående skole over hele landet har siden 2010 svart på spørsmål om foreldre og venner, skole, lokalmiljø, fritidsaktiviteter, helse og trivsel, rusmiddelbruk, risikoatferd og vold (Ungdata 2019).

Med utgangspunkt i Ungdata er ungdomsskoleelever som bor i Distrikts-Norge og ungdomsskoleelever som bor andre steder ganske like (Bakken, 2020). Uansett hvor ungdom bor er de aller fleste godt fornøyd med seg selv og med sin egen helse, de fleste har gode venner, de er godt fornøyd med foreldrene sine, og de aller fleste er fornøyd med skolen de går på.

Framtidsoptimismen er minst like stor i distriktene som ellers og det er bare små forskjeller når det gjelder hvor mange som tror de vil få et godt og lykkelig liv i framtida (ibid.).

Også på fritidsarenaen er det flere likheter enn forskjeller. Det er ingen forskjell i hvor mye tid unge i og utenfor distriktene bruker på digitale aktiviteter, og deltakelsen i organiserte fritidsaktiviteter er også lik. Deltakelsen på fritidsarenaen er noe mer inkluderende i Distrikts-Norge i den forstand at det er flere unge med lav sosioøkonomisk status som deltar, og det gjennomsnittlige antallet forskjellige organiserte aktiviteter er høyere (Eriksen & Andersen, 2021).

Det er litt flere i distriktene som har venner de kun har kontakt med over nettet, og det er litt færre som er sammen med venner hjemme hos hverandre. All ungdom tror de vil fullføre videregående skole, og det er ingen forskjeller i troen på å bli arbeidsledig. Det er færre ungdommer i distriktene som sikter inn mot høyere utdanning, de bruker mindre tid på lekser, færre har skulket skolen og færre opplever skolen som stressende (Bakken, 2020).

Selv om de fleste unge trives godt i lokalmiljøet sitt, så er ungdom i distriktskommuner noe mindre fornøyd enn annen ungdom. Den største forskjellen finner vi i forholdet til kollektivtilbud og kulturtilbudet. Her er unge i distriktene vesentlig mindre fornøyd enn de som bor andre steder.

Gjennom de nasjonale rapportene til Ungdata kan en fra 2015 og framover vise til negativ utvikling på flere områder. Blant annet har det vært registrert en økning i andelen unge som rapporterer om psykiske helseplager, og det er over tid færre som er fornøyd med egen helse. Samtidig er psykiske helseplager mindre utbredt i distriktene, blant annet fordi skolestresset har mindre sammenheng med psykiske helseplager her enn det har i resten av landet (Eriksen & Andersen, 2021).

Det har også være en nedgang i ungdommers framtidsoptimisme, færre som trives på skolen, og en økning i andelen som begår ulike typer regelbrudd. Analysene gjennom Ungdata viser at disse endringene gjelder ungdom i Distrikts-Norge i like stor grad som for ungdom andre steder i landet (Bakken, 2020).

Når forskningen i tillegg legger vekt på hvordan kjønn og sosioøkonomisk bakgrunn samspiller med oppvekststedet, får vi andre interessante funn. Selv om ungdommene i Distrikts-Norge på mange måter ligner ungdommene i resten av landet, så skiller distriktsungdommene seg ut på flere områder med mindre sosioøkonomiske forskjeller, men med større kjønnsforskjeller (Eriksen & Andersen, 2021). På flere områder har en del av jentene det dårligere jo mindre sentralt de bor. De største og alvorligste ulikhetene handler om større grad av mobbing og dårlig selvbilde. Det er særlig jenter med færre sosioøkonomiske ressurser som sliter, og det er også disse som i størst grad ønsker å flytte fra kommunen når de blir eldre (ibid.).

6.3. Tre hovedprofiler med distriktsungdom

Distriktsungdom kan sees gjennom tre hovedprofiler (Eriksen & Andersen, 2021):

1. De rotfesta og veltilpassa ungdommene der gutter er i flertall. Disse ungdommene har det stort sett svært bra. De har dype røtter og tette bånd i bygda, de ønsker å bli boende, og deres framtidsorienteringer er sterkt forankret i det lokale. De har gode venner og gode relasjoner til skole og foreldre, svært få opplever mobbing og er over gjennomsnittet fornøyd med helse og lokalmiljø. I denne gruppen er nesten halvparten av ungdommene, og to av tre er gutter.
2. De som vil opp og ut der jenter og unge med høy sosioøkonomisk status er i flertall. Disse er fulle av pågangsmot, overskudd og optimisme, og de har gode og trygge nettverk i bygda. De ser for seg en framtid som inkluderer høyere utdanning på et annet sted enn hjembygda.
3. De sårbare ungdommene der jenter og unge med lav sosioøkonomisk status er i flertall. Disse ungdommene opplever mobbing og er i liten grad tilfreds med seg selv og helsa si. De sosiale relasjonene er dårlige, og de er ikke fornøyd med lokalmiljøet. Mens jentene har kompliserte vennerelasjoner, ser guttene ut til å ha mer isolerte.

Ungdoms liv i distriktene er ofte preget av nære relasjoner, sosial støtte, tilhørighet og aktiv deltakelse. Disse særtrekkene har også negative sider som til dels treffer ungdom, og spesielt jenter, i Distrikts-Norge sterkest. Det er langt flere jenter enn gutter som opplever mobbing, kroppsmisnøye, misnøye med fysisk og psykisk helse og har dårlig selvbilde generelt. Hos guttene er det motsatt, ved at deres opplevelse av kroppspress stiger jo mer sentrale kommunene blir (Eriksen & Andersen, 2021).

Færre jenter rapporterer om framtidsoptimisme enn guttene. Distriktsjenter uten utdanningsplaner er de som oftest ønsker å bli boende i kommunen, mens distriktsjenter uten utdanningsplaner er de som i minst grad ønsker å bli boende. Dette strider imot en antagelse om at distriktsungdoms planer om høyere utdanning alltid fører med seg flytteplaner. Blant gutter som har planer om høyere utdanning, så er det færre som tror de vil bo i kommunen i framtida, mens blant jentene med planer om høyere utdanning er det faktisk flere som tror de vil bli boende i kommunen. Men også de jentene som ikke planlegger å ta høyere utdanning ønsker i større grad å forlate hjemkommunen (Eriksen & Andersen, 2021).

Forskerne utfordrer distriktskommunene på hva de må være oppmerksomme på når jentene ønsker seg bort? Mangler distriktene i større grad enn andre steder positive kvinneroller, og hvor økonomisk overlevelse og stolthet ofte hviler på de tradisjonelt mannlige arbeidsplassene? De manglende yrkesmulighetene og den manglende positive identiteten for jenter og kvinner med lav sosioøkonomisk status er av de største utfordringene i distriktene (Eriksen & Andersen, 2021).

6.4. Ungdom har sterk motivasjon for å bo i distriktet

Hvorfor vil unge bo eller ikke bo i en distriktskommune? Det er en ganske sterk motivasjon blant de unge for å bosette seg i en distriktskommune. Blant ungdom i alderen 14-29 år som er bosatt i kommuner i sentralitetsklasse 5 og 6, svarer omtrent 65 prosent at de ønsker å bosette seg i en distriktskommune når de er 30 år. Blant ungdom fra sentrale kommuner (sentralitetsklasse 1, 2, og 3) sier omtrent 40 prosent det samme (Nordtug, 2021). Personer som er sterkt motivert for å bo i en distriktskommune i framtiden er kjennetegnet ved at de:

- Bor i en distriktskommune i dag
- Er oppvokst utenfor gangavstand til sentrum
- Er eldre (nærmere 30 år enn 15 år)
- Har norskfødte foreldre
- Er streit
- Opplever større mulighet til å kunne bosette seg i en distriktskommune
- Opplever sterkere sosiale normer om å bosette seg i en distriktskommune
- Har en positiv holdning til å bo i distriktene. Denne holdningen er først og fremst drevet av rasjonelle vurderinger, og ikke følelsesmessige

Svarene fikk vi gjennom et nettbasert spørreskjema som ble oversatt til arabisk, polsk og engelsk i tillegg til den norske varianten. Hele 1464 ungdommer under 30 år har gjennomført hele undersøkelsen. I utvalget var 7 % av respondentene født utenfor Norge, og 12 % oppga at en eller begge foreldrene er født i utlandet.

Det finnes ingen landsdekkende undersøkelse på ungdoms bosettingsmotivasjon og ønsker for framtiden. Den siste bo- og flyttemotivundersøkelsen er fra 2008 (Sørli, Aure, & Langset, 2012). Den så både på faktiske flyttestrømmer og bosetting, samt motiver for å bo eller flytte kartlagt gjennom spørreskjema og intervjuer.

I perspektivet av distriktsutvikling er disse skillene i kjernen av den politiske debatten: Ønsker unge å bo i en distriktskommune – men det er hindringer for det som må fjernes? Eller ønsker ikke unge å bo i distriktene? Skal de da overtales eller skal det legges enda mer til rette for sentralisering?

7. Bosetting i hele landet

Forskningen fra både NOVA/OsloMet og Distriktssentret viser at ønske om å bo i distriktet i fremtiden påvirkes av holdninger, sosiale normer og opplevd kontroll. Når vi undersøker hvilke oppfatninger og preferanser som forklarer holdningene ser vi noen kjennetegn ved motivasjon for å bo i distrikt. En ungdom som har positiv holdning til å bo i distriktene kjennetegnes av å i høyere grad verdsette:

- Å ha lett tilgang til naturen
- Å være godt kjent med lokalsamfunnet
- Å bo i enebolig
- Å leve med lite press om å lykkes på alle kanter
- Å kunne gi (framtidige) barn et godt oppvekstmiljø

En person som har negativ holdning til å bo i distriktene kjennetegnes av å i høyere grad verdsette:

- Et godt kollektivtilbud
- Et levende sentrum
- Å unngå pendling
- Å ha mange jobbmuligheter
- Å ha et godt sosialt liv

Disse funnene peker på kvaliteter det er viktig å bevare i distriktene for å holde på dem som allerede har en motivasjon, og kvaliteter det er viktig å utvikle for å tiltrekke seg dem som ønsker seg andre steder (Nordtug, 2021).

Holdninger til å bosette seg i distrikt er både i hvilke bostedsqualiteter man verdsetter, men også hva man tror man vil få dersom man bosetter seg i distrikt. Hvordan vil livet der være? De som er positive til å bosette seg i en distriktskommune forventer i større grad at de vil:

- Få brukt det de er gode til
- Få drømmejobben
- Få et godt sosialt liv
- Få være seg selv fullt ut
- Kunne gi (framtidige) barn et godt oppvekstmiljø
- Ha lett tilgang til natur

De som er positive til å bosette seg i en distriktskommune forventer i mindre grad at de vil:

- Få en sikker arbeidsplass
- Ha en rask jobbutvikling
- Bruke lite tid i hverdagen (f.eks på å komme seg til jobb, hente i barnehagen, handle)

Kommunene kan utvikle attraktivitet for bosetting, attraktivitet for næring og attraktivitet for besøkende (Vareide, Kobro, & Storm, 2013). Det er et stort antall ulike faktorer som kan påvirke attraktiviteten til et sted. Disse kan grupperes i fire ulike grupper. Disse fire er i prinsippet de samme for både bedrifts-, besøks- og bostedsattraktivitet:

1. Bygninger og areal
2. Ameniteter
3. Identitet og stedlig kultur

4. Omdømme

Ungdommens distriktspanel mener at alle forvaltningsnivåene har en oppgave i å tilrettelegge for og vedta politikk som gjør det interessant for ungdom å investere fremtiden sin i en distriktskommune.

7.1. Arbeid

7.1.1. Behovet for variert arbeidsmarked

Arbeid er viktig for unges motivasjon for framtidig bosted (Nordtug, 2021). Det er sprik mellom hva unge ønsker seg og hva de mener er sannsynlig å få ved å bosette seg i en distriktskommune, og det er generelt lave forventninger til jobbmarkedet i distriktskommuner. Å ha en *sikker* arbeidsplass er svært viktig hos unge, men de gir lav skår på sannsynligheten for å få dette i en distriktskommune. Det å ha mange jobbmuligheter og det å ha drømmejobben er også viktig for de unge, men de vurderer i liten grad at distriktene kan tilby dette. Desto mindre sannsynlig ungdom tror at de vil få drømmejobben eller brukt det de er gode til, desto mindre motivert er de for å bo i en distriktskommune. Desto viktigere de mener det er å ha mange jobbmuligheter - desto mindre motivert er de for å bo i en distriktskommune. (Nordtug, 2021).

Ungdata undersøkelsen har få spørsmål som viser om det er noen forskjell blant distriktsungdom og ungdom ellers i landet når det gjelder fremtidsutsikter og arbeid. Det er litt færre ungdommer i distriktene som tror de noen gang vil bli arbeidsledige enn i resten av landet, men forskjellen er liten (Bakken, 2020).

Et mer variert arbeidsmarked er viktig for å trekke unge til distriktet. Lokalt arbeid kan også handle om samarbeid med lokalt næringsliv og arbeidsgivere om å gjøre det lokale jobbmarkedet bedre kjent hos unge, både i oppvekst og for unge utflyttede (Nordtug, 2021).

Ungdom har sagt til Ungdommens distriktspanel:

«Det er nesten bare å velge og vrake i jobbmuligheter nesten uansett hvilken «retning» man velger å ta innenfor landbruk; Veterinær, rådgiver, selvstendig næringsdrivende og utmarksforvaltning».

Ungdom har også sagt at valgmuligheter i arbeidslivet i små kommuner kan bli en barriere for at de gjennomfører yrkeskarrieren i hjemkommunen. Noen etterlyser også bedre informasjon om hvilke arbeidsplasser som finnes på hjemstedet, og vil at næringslivet bør bli mer brukt i utdanningstilbudet, slik at utdanningen i større grad tilpasses lokale arbeidsplasser (Melås, 2020). Ungdom etterlyser at distriktskommuner må ha større mulighet til å støtte mindre, lokale nyetableringer. Det savnes satsinger på unge med ideer som beveger seg utenfor de tradisjonelle næringene. Det må være miljø for nytenking og arenaer der unge gründere kan møtes (Melås, 2020) I tillegg etterlyses større vekt på faste stillinger for å få personer i etableringsfasen til å bli værende.

7.1.2. Ungt utenforskap

Ungt utenforskap er en stor samfunnsutfordring. Av unge under 30 år var 10,7 prosent utenfor arbeid, utdanning og arbeidsrettede tiltak i 2019 (SSB, 2020). Det er utfordrende for ungdommene selv, men også for næringslivet som trenger arbeidskraften. Grunnlaget for kompetansen i arbeidsstyrken legges blant annet av gode barnehager, gode skoler og et godt helsevesen (KD, 2019). I NAV's årlige bedriftsundersøkelse fra våren 2019, svarte 20 prosent av virksomhetene at de hadde opplevd rekrutteringsproblemer de siste 3 månedene. Hovedårsaken var for få kvalifiserte søkere. Undersøkelsen dekker både offentlige og private virksomheter.

[KS har opprettet partnerskap for radikal innovasjon, hvor hovedprosjektene er ungt utenforskap og den demografiske utviklingen.](#) Et av hovedmålene i arbeidet med radikal innovasjon er å se på nye strukturer og systemer som skal ruste alle unge til utdanning og deltakelse i arbeidslivet. For å få flere svar har KS utlyst et forskningsoppdrag for å finne ut hvem de unge er som har koblet seg fra samfunnet. Oppdraget blir ferdig våren 2021 og skal benyttes som kunnskapsgrunnlag for eksperimentering med nye incentiver, strukturer og rammebetingelser i offentlig sektor.

7.1.3. Ungjobb og regionale jobbkoordinatorer

Også i distriktene er det mange «gode hjelpere» for å få ungdom i arbeid. Ungdom opplever at det er vanskelig å vite hvilken dør en skal banke på for å få hjelp til å finne sommerjobben, deltidsjobb, praksisplass, fast heltidsjobb eller bedrifter som vil ha en trainee (Melås, 2020). Eksisterende ordninger for å sikre all ungdom arbeidserfaring må samordnes, og tilpasses behovene i distriktene. Ungdommens distriktspanel mener at den samordna enheten kan hete UngJobb. Der må det være en regional jobbkoordinator som skal arbeide med å koble unge til lokalt næringsliv og offentlige institusjoner.

Distriktskommuner har et handlingsrom for næringsutvikling som kan utnyttes på en bedre måte enn i dag (Wekre & Jensen, Distriktskommuner som lykkes godt med næringsutvikling, 2020). Distriktsenteret gir kommunene denne oppfordringen:

- Næringsutvikling må i større grad ses i sammenheng med andre viktige kommunale innsatsområder som boligutvikling, inkludering, stedsutvikling og tilflytting mv.
- Kommunens rolle som forvalter, tjenesteprodusent og entreprenør må i større grad ses i sammenheng
- Kommunene må skaffe seg bedre forståelse for næringslivets behov. Alle kommunene bør kartlegge næringslivets forventninger til kommunens tjenester
- Økonomiske virkemidler vil være til hjelp for å styrke kommunene i sitt arbeid overfor etablerere og eksisterende næringsliv
- Distriktskommunene må prioritere entreprenørrollen; være utadrettet, initiativrik, utvikle og følge opp næringslivet

Nord-Gudbrandsdal regionråd ligger nord i Innlandet fylke, og består av seks kommuner: Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Lesja og Dovre. I 2021 har kommunene samarbeidet om å markedsføre de 350 ledige stillingene i regionen. [I denne videoen forteller daglig leder Frode Damstuen hvorfor de gjør et felles fremstøt for å få folk til å søke seg til regionen.](#)

7.1.4. Trainee

For unge i etableringsfasen er det ofte ønskelig og nødvendig at begge i parforholdet får seg arbeid på samme sted eller i pendlingsavstand til bosted. Regionale traineeordninger kan bidra til det. Som trainee får nyutdannede muligheter til å skaffe seg arbeidspraksis i en bedrift eller i en offentlig instans i en periode, samtidig som arbeidsgiver får mulighet til å møte flere kvalifiserte arbeidstakere (NFD, 2020). En studie fra 2021 viser at nesten 80 prosent av traineene fikk tilbud om jobb etter traineeperioden (Løvland, Andrews, Fabritius, & Gjertsen, 2021). Samtidig flyttet halvparten av traineene like etter at traineeperioden var over, og tre fjerdedeler innen et år. De viktigste grunnene for flytting er manglende bolig eller at partner hadde fått et jobbtilbud et annet sted. Nesten halvparten legger vekt på manglende karrieremuligheter i jobbtilbudet som grunn for å flytte. For de som har blitt boende etter traineeperioden gir halvparten uttrykk for at de blir værende der for lang tid (10 år eller mer), mens en fjerdedel har et tidsperspektiv som er kortere (inntil 5 år) (ibid.).

Traineeene sine valg av bosted handler først og fremst om at en selv og partner kan få en god jobb. Derne st vurderes oppvekstmiljø, fritidstilbud og at man kan etablere gode sosiale nettverk. Mulighet for kjøp av egen bolig har også stor betydning.

7.1.5. Kompetansearbeidsplasser

Kompetansearbeidsplasser defineres som «spesialiserte arbeidsplasser med krav til høyere utdanning» (KRD, 2011).

Kompetansearbeidsplasser etableres gjerne i større arbeidsmarkeder. Mange ferdigutdannende går ut i arbeid i det arbeidsmarkedet utdanningsinstitusjonene ligger i, noe som igjen virker tiltrekkende på ytterligere kompetansevirksomheter (KMD, 2020).

Kompetansearbeidsplassutvalget påpekte i 2011 at en sterkere geografisk spredning av kompetansearbeidsplasser ville være en viktig faktor for å legge til rette for at flere velger å flytte til andre deler av landet enn Oslofjord-området og de andre større byene, og at de blir boende der (KMD, 2020).

Flere av respondentene i Ungdommens distriktspanel som ser for seg å ta høyere utdanning er usikre på om det er mulig å finne arbeidsplass på hjemmeplassen. Mange trekker fram at det er få valgmuligheter for en yrkeskarriere etter endt utdanning på universitet eller høyskole utenfor primærnæringene og industrien.

«Distrikta treng tilflytting av arbeidstakere generelt og av kompetente (høgutdanna) arbeidstakere spesielt for å være attraktive, mangfoldige lokalsamfunn. Regjeringa bør jobbe målretta og langsiktig for flere kompetansearbeidsplasser på bygda»

Samarbeid mellom ulike sektorer og administrasjonsnivå for å skape nettverk, arbeidsplasser og lokalt entreprenørskap har vært en vellykket strategi for å øke attraktiviteten noen steder (Nordregio, 2020). Distriktsnæringsutvalget mener at investeringer i tettstedutvikling, infrastruktur og lokale utdanningstilbud er tiltak som kan øke bostedsattraktiviteten, og samtidig øke konkurranseevnen og langsiktige vekstutsikter for næringslivet i distriktene (NFD, 2020). Lokalsamfunn, tettsteder og byer i Distrikts-Norge er ikke bare påvirket av, men i stor grad skapt med utgangspunkt i et stedlig næringsliv (Handeland, Risnes, & Solbakken, 2020). Dette gjelder både primærnæringene som landbruk, bergverk, fiske og industrivirksomhet. Mange steder i distriktene har hjørnesteinsbedrifter, og mange lokalsamfunn og distriktskommuner er derfor også i dag i stor grad avhengig av utviklingen i enkeltbedrifter og bransjer. Distrikts senteret oppsummerer næringslivets betydning for lokalsamfunns utvikling slik:

- For å tiltrekke seg og holde på folk og få tilgang til kompetent arbeidskraft er steds-kvaliteter og levende sentrum viktig
- Næringslivet bidrar til boligutvikling i distriktskommuner på flere måter. Der næringslivet og kommunen samspiller godt bidrar dette til et større tilbud av tilgjengelig boliger og et mer variert boligtilbud
- Næringslivet har i kraft av at de sysselsetter mange med innvandrerbakgrunn stor innvirkning på lokal samfunnsutvikling

7.1.6. Tilgang på kapital

Ungdom mener at distriktene trenger flere innovative bedrifter som skaper verdier og oppretter nye arbeidsplasser (Utenriksdepartementet, 2020). For å få til dette må det være lettere tilgang til kapital. Nesten alle gründere drar til Oslo for å få finansiert prosjekter (ibid.). Innovasjon Norge har distriktsutviklingstilskudd med krav om at prosjektene skal ligge i kommuner innenfor virkeområdet for

distriktsrettet investeringsstøtte. Oppstartstilskudd omfatter ulike tilskudd til gründere, og noen av disse tilskuddene har også krav om distriktstilhørighet (NFD, 2020).

7.1.7. Desentralisert lokalisering

Distriktsnæringsutvalget mener at spredning av arbeidsplasser for folk med høyere utdanning er viktig for å skape et variert arbeidsmarked. Utvalget mener også at det er mulig å påvirke de sterke sentraliseringskreftene, men at dette krever et høyt ambisjonsnivå med målrettede virkemidler, herunder desentralisert lokalisering av offentlige institusjoner.

Ved oppretting av nye statlige virksomheter, strukturendringer eller omlokaliseringer av eksisterende virksomheter må vurderinger av lokaliseringspolitiske hensyn tillegges langt større vekt enn det som har vært tilfellet fram til i dag. Det må legges betydelig vekt på lokalisering i regionale sentra, der virksomhetene har størst potensial til å bidra til det lokale tilbudet av arbeidsplasser, både med hensyn til omfang og bredde (NFD, 2020).

7.2. Tjenestetilbudet

Tjenestesituasjonen i distriktene er viktig for den enkelte innbyggers trygghet og livskvalitet. Samtidig er den med på å forme hvor attraktive steder er som bosted og leveområde (KMD, 2020). Demografiutvalget mener også at hvis en skal hindre kvalitative forskjeller på tjenesteproduksjonen i distriktene i tiden fremover må unge voksne i større grad flytte fra byene og til distriktene.

Det er et mulighetsrom i distriktene til å utvide hvem som får tilgang på en sterk tilhørighet til sitt eget lokalsamfunn (Eriksen & Andersen, 2021). For å få til det, vil det være nødvendig å utvikle og satse på større kompetanse og kunnskap om ungdoms psykososiale liv, for eksempel gjennom å heve læreres og helsesykepleieres kompetanse til å sørge for et inkluderende og trygt psykososialt miljø for alle elevene, større mangfold, toleranse blant barn, ungdom og voksne, og lærerne må i større grad utvikle sin kompetanse i å oppdage, stoppe og forebygge utestenging, ryktespredning, baksnakking og mobbing (ibid.).

Forskerne mener også at en må gi jentene statusfylte roller å fylle i distriktssamfunn som bæres av mannlige idealer og samfunnsstrukturer – for eksempel gjennom å løfte statusen til pleie- og omsorgssektoren. Distriktskommunene må i større grad skape muligheter for positiv tilhørighet, slik at det blir attraktivt å bo i distriktene også for jenter (Eriksen & Andersen, 2021).

Kjærlighet til eller avsmak for hjemsted skapes tidlig. Arbeid med inkluderende skole- og barnehagemiljø og generelt helsefremmende arbeid er også arbeid for å styrke framtidig bosettingsgrunnlag (Nordtug, 2021).

7.2.1. Skole og utdanning

Skolen er ikke bare et sted for læring, men også en arena for sosialt samvær. Den sosiale siden ved skolen blir kanskje ekstra viktig i en tid der digitale kommunikasjonsformer preger mye av fritiden til ungdom. Svarene i Ungdata tyder på at den norske skolen har lyktes med å skape et læringsmiljø som oppleves som positivt av det store flertallet av elevene. Det er litt færre i distriktene som opplever skolen på en positiv måte. Det er også litt flere unge i Distrikts-Norge som gir uttrykk for at de ikke er så fornøyd med skolen de går på (Bakken, 2019).

Selv om de fleste ungdommer i distriktet i hovedsak er fornøyd med skolen de går på (59 prosent) så er de litt mindre fornøyd enn ungdom i resten av landet (64 prosent). 90 prosent av ungdommene i Distrikts-Norge sier at de er litt eller helt enig i påstanden at de trives på skolen (Bakken, 2020).

Utdanningssystemet spiller en sentral rolle ved valg av bosted og dermed også for tilgangen til fremtidig arbeidskraft for næringslivet i en region (NFD, 2020). Det er få utdanningsinstitusjoner som har faste studiesteder i distriktskommuner (KMD, 2020). Studier har vist at rundt 70 prosent blir værende i regionen der de har gjennomført studiene. Av studenter som i tillegg er født i samme region, blir hele 80 prosent værende (NFD, 2020). Distriktsnæringsutvalget mener at det bør innføres insentiver for at universiteter, høyskoler og fagskoler skal etablere flercampusmodeller for å møte arbeids- og næringslivets behov over hele landet.

Også elever på videregående skoler ønsker tettere samarbeid med næringslivet:

«En bør bruke næringslivet mer i utdanningstilbudene, tilpasse det til lokale arbeidsplasser. På den måten kan en potensielt holde igjen de som ellers vil måtte flytte for å få seg jobb».

Noen ungdommer etterlyser at skolen og rådgiverne bør få bedre kompetanse til å veilede ut ifra interesser og ikke bare karakterer, slik at de kan få fram hvilke muligheter som finnes innen fagutdanning. Det er et stort spekter av kompetanse som kreves i mange bedrifter og uten kjennskap til dette kan noen ungdommer tenke at det ikke er noe for de på hjemstedet. Flere sier de ønsker et økt fokus på å synliggjøre mulighetene i hjemdistriktet og vil at utdannings-mulighetene i større grad skal gjenspeile behovet for arbeidskraft (Melås, 2020).

Distriktsenteret ønsker å få mer kunnskap om sammenhengen mellom utdanningsmuligheter og arbeidskraftbehovet, og har to oppdrag pågående. Johan Fredrik Rye, NTNU, skal med utgangspunkt i statistikk som Distriktsenteret har kjøpt hos SSB undersøke hvilke studieretninger distriktsungdom i videregående opplæring og på høyere utdanning velger, og i hvilken grad det er match mellom arbeidskraftsbehovet i distriktskommuner og de utdanningsvalgene deres «egne» ungdommer gjør.

Oxford Research skal se på hvordan regionale og lokale utdanningstilbud for unge innrettes slik at de treffer arbeidsmarkedet nå og i framtida. Oppdragets formål er å bidra med kunnskap om gode grep og tiltak som gjøres blant kommuner, fylkeskommuner, utdanningsinstitusjoner og næringsliv for å kople behovet for arbeidskraft i dag og i fremtiden med utdanningstilbud. Rapport kommer våren 2021.

Det er svært gjennomgående at avstander nevnes når respondentene snakker om utdanning. De fleste ungdommene sier at det er et problem med lang reisevei til skolen og at lokale skoler forsvinner. Dette gjelder alt fra linjer på videregående skoler til høyskoler og universitet. Hovedinntrykket er at de aller fleste ønsker utdanningstilbud nærmere sitt hjemsted (Melås, 2020).

Selv om både det private og offentlige næringslivet trenger arbeidskraft, så sliter flere ungdommer med å få seg lærlingeplass. I 2019-2020 ble det inngått 22.100 nye lærekontrakter. Det er en nedgang på 4 prosent fra året før. Elever som ikke får læreplass, har rett til opplæring i skole for å fullføre sin yrkesfaglige videregående opplæring. Pr. oktober 2020 var 1.290 elever i fagopplæring i skole. Det er en økning på nesten 200 fra året før. Utdanningsdirektoratet mener at økningen kan ha sammenheng med koronasituasjonen (Utdanningsdirektoratet, 2021).

Ungdommens distriktpanel mener at i områder med små fagmiljøer og lange avstander har det offentlige et spesielt ansvar for å tilby lærlingeplasser. Fylkeskommunene har finansieringsansvar for alle lærekontrakter, opplæringskontrakter og kontrakter om fagbrev på jobb. [Midlene inngår i rammetilskuddet til fylkeskommunene](#). For å sikre god tilgang på lærlingeplasser er det viktig at næringsliv og offentlig virksomhet sikres full finansiering av lærlingen.

En del ungdommer sier at de blir nødt til å flytte ut av distriktene for å kunne ta høyere utdanning (Melås, 2020). Noen uttrykker et ønske om å returnere til bygda etter endt utdanning, forutsatt at det fins spennende arbeidsplasser med konkurransedyktig lønn. Ungdom etterlyser også flere høgskoler med et større spekter (ibid.). For å bøte på dette forslås det blant annet å gjøre det enklere å ta desentraliserte deltidsstudier, innføre stipendordninger for studenter for å synliggjøre regionen for forskning og skape arenaer hvor unge entreprenører og næringsliv kan møtes.

Regionreformen har gitt fylkeskommunene et helhetlig og styrket ansvar for kompetansepolitikken i regionene. Ansvaret innebærer å bidra til best mulig samsvar mellom tilbud og etterspørsel av kompetanse i regionen, blant annet gjennom oppdaterte regionale planer, et godt kunnskapsgrunnlag og samarbeid med kompetanseaktører regionalt (KMD). Flere fylkeskommuner bidrar også til at høyere utdanning kan tilbys desentralisert i eget fylke. [Fylkesordfører i Vestland fylke, Jon Askeland, forteller i denne videoen om hvordan de gjør det.](#)

7.2.2. Helse

De aller fleste ungdomsskoleelevene i Distrikts-Norge er fornøyd med egen helse, og det store flertallet rapporterer om få eller ingen fysiske eller psykiske plager (Bakken, 2020). Generelt er det flere jenter enn gutter som er misfornøyd med egen helse. Det er også flere jenter som opplever utfordringer med å takle hverdagsstresset enn guttene. Sammenliknet med ungdom andre steder, er det færre unge i distriktene som opplever stress i hverdagen (ibid.). Likevel er det viktig med helsetjenester som er tilgjengelige når behovet er der.

Flere av respondentene til Ungdommens distriktspanel har trukket frem tilbud til helsetjenester som en utfordring i distriktene. En del av ungdommene ser med bekymring på at distriktene tilsynelatende mister tilbud innenfor helsesektoren.

Ungdommene etterlyser en bedre skolehelsetjeneste (Melås, 2020). De savner tilgang på helsesykepleier på skolen flere dager i uken, både for å snakke med om livet som ungdom, eller som et lavterskeltilbud dersom de har fysiske plager.

«Noe av det viktigste for min del er at ungdom har lavterskeltilbud innenfor psykisk helse, som er tilgjengelig store deler av tiden. Det skal ikke være slik at man må vente i 3 uker for å få time hos helsesøster, eller kanskje ikke får i det hele tatt. Helsestasjon for ungdom er også et kjempebra tilbud som burde være på plass over alt, med faglig personell som dekker flere områder»

Ungdom legger også vekt på at helsesektoren innebærer mange og viktige arbeidsplasser i distriktskommuner (ibid.).

7.2.3. Trygghet, tilgjengelighet og beredskap

Tjenestesituasjonen i distriktene er viktig for den enkelte innbyggers trygghet og livskvalitet (KMD, 2020). Ungdom gir også uttrykk for tryggheten det gir å ha en fødestue eller akuttmottak innen rimelig avstand (Melås, 2020).

« (...) sykehus og andre helsetjenester nært plassen man bor på. Alle disse tingene er viktige for å holde på de menneskene som allerede bor i distriktene, men også for få ny mennesker til å bosette seg der!».

Politi, brann- og ambulansetjenester og barnevern er tidskritiske tjenester (KMD, 2020). Tjenestefunksjonene har med grunnleggende trygghet og nødsituasjoner å gjøre. Krav om respons- og utrykningstid har kommet inn som en tydeligere faktor de senere årene. Kravet til responstid er betraktelig høyere i spredtbygde områder enn i tettsteder (ibid.). Nasjonalt senter for distriktsmedisin peker på avstand som et vesentlig element i den faglige håndteringen av akutt syke og skadde, og av pasienter med sub akutte og kroniske tilstander. I Nord-Norge er avstandene så store at fly eller helikopter brukes om transport i mye større grad enn andre steder. Når lufttransport uteblir, for eksempel på grunn av værforhold, må lokalt helsepersonell bruke mye tid og ressurser på å opprettholde intensiv/avansert behandling i påvente av at fly eller helikopter blir tilgjengelige. Dette stiller ekstra krav til kompetanse og utstyr i førstelinjetjenesten i distrikter med lang vei til sykehus (KMD, 2020).

Røyrvik kommune i Trøndelag mistet ambulansetjenesten i 2015. Kommunen har i samarbeid med Helseforetaket og andre samarbeidspartnere innen brann og legevakt gjennomført et prosjekt for å innføre en styrket akuttmedisinsk beredskap i kommunen. Den styrkede akuttmedisinske beredskapen, brannfolk og sykepleiere, skulle settes i stand til å håndtere akutt syke og skadde pasienter i påvente av andre helseressurser. «Røyrvikmodellen» er evaluert, og anses som et vellykket akuttmedisinsk beredskapstilbud som går utover det en kan forvente av kommunal beredskap (Lysø & Sletterød, 2020).

7.3. Høyhastighetsnett

Ungdom i distriktene vil ta del i den digitale utviklingen (Melås, 2020). Bredbånd er avgjørende for at hverdagen skal gå rundt for folk i hele landet. Med koronakrisen har en hverdag hvor man delta på jobb og skole digitalt kommet raskere enn forventet. Utbyttet av skolegang og arbeidsdag må ikke få være avhengig av hvor i landet man bor (Furberg, 2020)

7.3.1. Muligheter med digitalisering

Digitalisering forstås og beskrives i veldig stor grad som en mulighet for distriktene (Melås, 2020). Ungdom i distriktene bruker omtrent like mye tid foran dataskjermen som andre ungdommer (ibid.). Koronapandemien og tiltakene som har blitt satt i verk har gjort oss enda mer avhengige av både sosiale nettverk på internett og muligheten til å arbeide eller følge undervisning og ta utdanning digitalt. Problemer med avstand til administrasjonssenter gjør at ungdom ser nye løsninger med bruk av digitale tjenester.

Flere av informantene til Ungdommens distriktspanel peker på at digitalisering gjør det mulig å flytte kompetansearbeidsplasser ut i distriktene (Melås, 2020).

«Det er viktig å sikre bredbånd, næringshager, kontorfellesskap osv. i distriktene. Med dagens teknologi er det mulig å jobbe og bo hvor som helst».

Flere sier at de kunne tenkt seg mulighet til en fleksibel hverdag der de kan jobbe hjemmefra eller på kontorfellesskap. Digitalisering fremstilles også som noe som kan gjøre distriktene mer bærekraftige. En viktig forutsetning er da selvfølgelig et godt utbygd internett i distriktene (Melås, 2020).

Herøy kommune på Helgeland har vært medeier i et utbyggingsselskap for å få høyhastighetsnett til både næringslivet og innbyggerne. [Ordfører, Elbjørg Larsen, forteller i denne videoen om hvordan de gjorde det.](#)

Regjeringen mener at bedre utnyttelse av data er viktig om Norge skal lykkes i overgangen til et mer bærekraftig samfunn og en grønnere økonomi (KMD, 2021). Fremveksten av dataøkonomien forventes å bli en viktig driver for økonomisk vekst. Dataøkonomi er verdiskaping som skjer når data er en viktig innsatsfaktor i produksjon av varer og tjenester, eller når data er en driver for innovative løsninger.

7.3.2. Internett- og mobildekning

Ungdommene savner både bedre mobildekning og internettdekning (Melås, 2020). Norsk kommunikasjonsmyndighet, NKOM, mener at norske mobilnett har god dekning, og at mobiloperatørene stadig utvider sine dekningsområder. Regjeringen har satt som mål å legge til rette for tre fullverdige mobilnett. I 2021 er det selskapene Telenor, Telia og Ice som bygger ut mobilnett i Norge. 99,6 prosent av husstandene i Norge har 3G dekning, og 99,9 prosent 4G-dekning (Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, 2020).

Digital infrastruktur med høy kvalitet i hele landet er en viktig forutsetning for digitalisering (KMD, 2019). Regjeringen mener at 5G-infrastruktur blir viktig blant annet for å gjennomføre en fullskala realisering av tingenes internett med en kapasitet som dagens teknologi ikke kan levere. Dette kan åpne for helt nye anvendelser i offentlig sektor, for eksempel innen helse og omsorg og smarte byer. [Norges første 5G-pilotprosjekt ble åpnet på Kongsberg i 2018.](#) Der brukte de 5G nettet til å teste selvgående busser, løsninger for nødkommunikasjon, E-helse og droneanvendelse. [I mars 2020 lanserte Telenor 5G kommersielt i Norge, gjennom å åpne sitt 5Gnett i Trondheim.](#) Tilbud om nye 5G-baserte bredbåndstjenester vil også være viktig for å nå målet om bredbånd til hele befolkningen, mente regjeringen i 2019 (KMD, 2019).

Norge har den beste mobil- og bredbåndstilgangen i Europa. [Målet til regjeringen fra 2016 om 100 Mbit/s til 90 prosent av husstandene innen utgangen av 2020, er nådd.](#) For å stimulere til utbygging til de 10 prosentene som er igjen, har regjeringen i 2021 økt tilskuddsmidlene til totalt 800 millioner kroner. Fra 2020 har fylkeskommunene forvaltningsansvaret for offentlig støtte til bredbåndsutbygging bevilget over statsbudsjettet. Dette er et virkemiddel for å stimulere til utbygging av bredbånd i områder hvor det ikke er kommersielt lønnsomt å bygge ut slik digital infrastruktur.

For å forstå sammenhengen mellom ungdommenes opplevelse av mangel på mobil- og internettdekning, og utbyggernes tilfredshet må en se på dekningskartene. Selv om husstandene – boligene – har dekning, er det i mange distriktskommuner langt mellom husene og lang avstand til kommunesenter. Det er i disse områdene vi har transporten mellom skole og hjem, utøver fritidsaktivitetene og har fritidsboligene. Områdene utenfor husstandene må også være dekket.

Gode bredbåndnett er viktig for konkurransekraften til næringslivet, men det er også viktig for å ha tilgang til skoleplattformer og tilgang til tjenester der du bor. Ungdommene ser mulighetene som digitalisering gir, og har selv forslag om digital skolehelsetjeneste og digitalt innbyggertorg (Melås, 2020).

7.4. Lokalsamfunnet

Dagens ungdom vokser opp i en globalisert verden der mennesker, meninger og inntrykk vandrer på tvers av landegrensene og sosiokulturelle skiller. Samtidig har det lokale og tilhørigheten til nærmiljøet fremdeles stor betydning i menneskers liv. Forskjellige lokalmiljøer gir ulike muligheter for utfoldelse og sosialt samvær. Tilbudet av fritidstilbud og kulturtilbud påvirker hvordan den enkelte kan utfolde seg og bidra samtidig til å skape identitet og tilhørighet i et lokalmiljø (Bakken, 2019).

7.4.1. Gode sosiale liv

Guttene er noe mer fornøyd med lokalmiljøet sitt enn jentene, og de yngste på ungdomstrinnet er mer fornøyd enn tiendeklassingene. De siste årene har det vært en liten nedgang i andelen ungdom som er fornøyd med lokalmiljøet. Denne trenden er nokså lik blant unge i distriktene som blant unge ellers i landet (Bakken, 2019).

Ungdata viser at de aller fleste unge i Distrikts-Norge enten deltar i - eller tidligere har deltatt i – en eller annen form for organiserte fritidsaktiviteter (Bakken, 2020). 65% deltar i en organisert fritidsaktivitet, 24 % har deltatt tidligere og kun 11 % har aldri vært med. Fritidsklubbene rekrutterer en langt høyere andel av ungdommene i distriktene enn i resten av landet (Melås, 2020). Det er også flere i distriktene som etter skoletid er med på aktiviteter i en kulturskole eller musikkskole. Deltakelse i religiøse foreninger er noe mindre utbredt i distriktene enn ellers i landet. (Bakken, 2020).

Å ha et trygt nettverk, å få være seg selv og å ha et godt sosialt liv er viktig for ungdommene, og de mener at dette er mulig å få i en distriktskommune. Det er altså et mer positivt syn på de «myke» verdiene i distriktene kontra de «harde» som f.eks. jobbmarked (Nordtug, 2021).

Begrepet «alle kjenner alle» går igjen fra ungdom som bor i distriktet (Melås, 2020). Ungdom oppfatter dette som både positivt og negativt. I lokalmiljøet kan det både oppleves som trygt, men av andre både som inkluderende og ekskluderende (Melås, 2020).

«Jeg opplever at bygdedyret ikke eksisterer like mye i byen, som gjør at mange vil nok unngå distriktet da man er redd for å gjøre noe dumt og bli dømt».

I tillegg til rykter, jantelov og bygdedyret, opplever også en del ungdom at små miljø gjør det vanskelig å stikke seg ut og «være seg selv», og savner et mangfold av folk og interesser (ibid.).

Unge kvinner og menn er også mer like enn ulike mht. hvilke bostedskvaliteter de verdsetter (Nordtug, 2021). Av verdier *ulikt* vektet av kvinner og menn er hovedinntrykket at flere verdier er mer viktig for kvinner enn menn. De største forskjellene er vektlegging av gode kommunale tjenester og et trygt nettverk. Begge disse verdiene er viktig for kvinner og menn, men relativt sett noe mer viktig for kvinner. Den ene verdien vurdert som mer viktig for menn er «muligheten til å stige raskt i gradene på jobb» (ibid.).

Å ha vokst opp utenfor sentrum gjør en mer positivt innstilt til å bo i en distriktskommune (Nordtug, 2021). Det gjelder også når sentralitet på kommune er kontrollert for. Det betyr at det ikke bare er de som har vokst opp utenfor sentrum i de minst sentrale kommunene som er mer positivt innstilt. Ungdom som har vokst opp utenfor sentrum i mer sentrale kommuner er mer positivt innstilt til å bo i en distriktskommune sammenlignet med ungdom som har vokst opp i sentrum (ibid.). Dette er delvis forklart av at ungdom vokst opp i eller utenfor sentrum har litt forskjellige verdier knyttet til bosted. Ungdom vokst opp i gangavstand til sentrum verdsetter i litt større grad levende sentrum, å bruke lite tid i hverdagen på å komme seg til jobb, handle, hente i barnehage osv., ha en sosial boform, et godt kollektivtilbud. Disse verdiene samsvarer delvis med mer negative holdninger til å bo i distrikt (ibid.).

7.4.2. Møteplasser på tvers av generasjoner

Selv om det også er en del ungdommer som er fornøyd med fritidstilbudet på hjemstedet sitt er det mange som mener at det er mangel på gode møtesteder for unge i distriktene (Melås, 2020). Ungdommene etterlyser spesielt møtesteder for unge voksne, og møtesteder på tvers av generasjonene. De tror det vil skape større samhold i distriktene og føre til større oppslutning om aktiviteter som settes i gang.

«Der vi bor har man ikke et sted hvor ungdom kan møtes de fleste dager. Vi har et ettermiddagstilbud, men dette stenger tidlig, og har åpent to dager. Det finnes ingen plasser på tettsted x der ungdom bare kan være ungdom».

Møteplasser kobles gjerne også til transport. Ungdom i distriktene sier de ofte er avhengig av avhengige av velvillige foreldre og voksne for å komme seg til steder der de kan møte andre ungdommer (ibid.).

Andelen ungdommer som er med i en organisasjon, klubb eller lag er lik for ungdom i distriktene og ungdom ellers i landet (65 prosent), men det er forskjell på hvilke organiserte aktiviteter ungdomsgruppene er med i (Bakken, Ungdata - Ung i Distrikts-Norge, 2020). Ungdommer i distriktene har en høyere prosentandel som har deltatt i fritidsklubb enn ungdommer ellers i landet. Blant ungdommer i distriktene har 46 prosent deltatt i fritidsklubb, mot 29 prosent ellers i landet. Det er kun når det gjelder idrettslag og religiøse foreninger at ungdom ellers i landet har høyere prosentvis deltakelse enn ungdom i Distrikts-Norge. Mange av de som er intervjuet av Distriktspanelet sier at det er lite som skjer, at det er kjedelig og at mye av det som skjer der de bor er lagt opp til eldre og mer etablerte (Melås, 2020).

Politikere som ikke satser på kultur, satser ikke på ungdom (UD, 2020). Gjennom kultur skapes det gode miljø fordi alle involveres og man får en teamfølelse som forebygger utestenging og mobbing. Kultur er også viktig for integrering. I tillegg er samisk kultur viktig for hele Nord-Norge og noe unge identifiserer seg med. Moderne joik, moderne samisk design og samisk kunst er noe disse ungdommene er stolt av.

Idretten organiserer desidert flest, både i distriktene og ellers i landet. Trening som fritidsaktivitet er populært blant ungdom (Bakken, 2020). Idrett er viktig for trivsel, for vennskap, læring og mestring. Det er også en viktig arena for inkludering og integrering. (Utenriksdepartementet, 2020).

7.4.3. Lokalt utviklingsarbeid

Distriktenes vekstkraft kommer fra lokalsamfunnet (Damvad, 2015) Og i lokalsamfunnene er det folk som skaper utvikling, ikke gjennom sitt antall, men gjennom sin interesse for å bidra i utviklingsarbeidet.

Lokalt utviklingsarbeid bidrar i å øke attraktiviteten til kommunen og regionen (Hatling & Dahl, 2020). Dette omfatter innsats rettet mot arbeidsmarked og næringsutvikling, boliger og bomiljø, fysiske steds kvaliteter, kultur- og fritidstilbud, møteplasser, informasjon og veiledning, omdømme og fysisk og digital infrastruktur. Kommunene kan ikke skape attraktivitet alene (ibid.). Attraktivitet skapes i samspill mellom kommune, næringsliv, frivillig sektor og andre.

Vi trenger bevissthet om at åpne og inkluderende lokalsamfunn er et felles gode for alle (Nordtug, 2021) Mens om lag 90 prosent av kommunene på sentralitet 6 bosatte flyktninger i 2016, var andelen 18 prosent i 2019 (KMD, 2020) Det har også vært en tydelig nedgang i antall arbeidsinnvandrere til Norge de siste årene, og forventes å fortsette på et lavere nivå enn tiårsperioden vi har lagt bak oss, særlig på grunn av lavere innvandring fra Øst-Europa (Tønnesen, 2018). Kommunene har et handlingsrom for å få innvandrere til å bli innbyggere over tid. Innvandrere med norske venner som er inkludert i lokalsamfunnet trives bedre enn de som ikke har det. Når innvandrere slipper til og får brukt sin kompetanse i lokalt nærings- og arbeidsliv, blir de en ressurs både for virksomhetene og for lokalsamfunnet (Søhold, 2015)

En kartlegging av prosjektene i Bolystprogrammet viser at bolystmidlene fra KMD har utgjort ca. 33 prosent av den samlede finansieringen av bolystprosjektene (Distrikts senteret, 2015). Det kommunale bidraget ble mindre enn planlagt, den fylkeskommunale andelen ble høyere og egeninnsatsen økte. Dette betyr trolig at Bolystprogrammet har bidratt til å utløse ekstra tilskuddsmidler til finansiering av disse lokale utviklingsprosjektene (ibid.).

Demografiutvalget oppfordrer til virkemiddeldugnad, hvor det skal følge et evalueringsprogram med de nye tiltakene (KMD, 2020).

311 kommuner har frivillighetsentraler som koordinerer mye av det frivillige arbeidet lokalt.

Alle samfunn, enten vi snakker om et bygdesamfunn, tettsteder eller en hel kommune, er avhengig av å ha kapasitet til å skape den nødvendige utviklingen (Wekre & Jensen, 2015). Kapasitet til å drive lokal samfunnsutvikling er summen av:

- Utviklingsledelse
- Utviklingskompetanse
- Utviklingskultur
- Utviklingsøkonomi
- Tidsressurser

I distriktskommuner som de siste årene har hatt god befolknings- og arbeidsplassutvikling, forklares mye av suksessen med egenskapene til enkeltpersoner og god samhandling på tvers av kommunal, privat og frivillig sektor. Ildsjeler med forandringskraft får tillit og handlingsrom (Distriktssenteret, 2015).

Et nytt utviklingsprogram kan også forklares med utgangspunkt i bærekraftsmål 17 samarbeid for å nå målene. En av indikatorene til bærekraftsmålet oppfordrer til partnerskap mellom flere interessenter (FN-sambandet, 2021). Sosial bærekraft handler om den sosiale kapitalen (Putnam, 2000) som kjennetegnes av ressurser som oppstår i relasjonene mellom mennesker, som vedlikehold av normer, høy grad av tillit og sanksjonering av normbrudd, og er en stor styrke for distriktene.

7.4.4. Tilgang til naturen

Å ha lett tilgang til natur er noe ungdom som ønsker å bosette seg i distriktet mener er viktig (Nordtug, 2021). Nærhet til naturen blir av ungdom trukket fram som et av de positive elementene med det å bo i distriktene (Melås, 2020). Det gir muligheter til friluftsliv og rekreasjon. Fordelene med nærhet til naturen fremstilles på ulike måter. Naturen kan ses både som en verdi i seg selv, der det beskrives billedlig hvor vakkert og fint urørt natur er. Det finnes også eksempler på at naturen beskrives som en kvalitet som gir næringsmuligheter.

«Naturen gjer bygda attraktiv, og bidreg til styrka livskvalitet for både fastbuande og turistar»

Andre ungdommer snakker om at naturen også har en nytteverdi som gjør bygda attraktiv (Melås, 2020). Kommunene kan legge til rette for mikrourbanisering der det gir mening, og tilbud av småbruk eller lignende der det gir mening. Der stedlige fordeler handler om mye plass kan kommunene ha som strategi å utnytte dette gjennom eksempel å se på om ubebodde småbruk og landbrukseiendommer kan utnyttes bedre (Nordtug, 2021)

Flere trekker frem at jord- og havressursene må forvaltes på en bærekraftig måte. Dette nevnes både i forbindelse med turisme, hyttebygging, kraftutbygging, landbruk og fiske. Noen foreslår en bærekrafts-kordinator, eller rådgiver, for å hindre nedbygging av matjord, eller vern av viltområder og urørt natur mot utbyggingsinteresser. Verdien av å ha tilgang på frisk luft, turmuligheter og urørt natur utenfor døren fremheves av mange av ungdommene (Melås, 2020).

Dyrket mark er en knapp ressurs. Bare tre prosent av Norges landareal er i dag dyrket mark (LMD, 2019) Ungdommens distriktspanel mener at forvaltning på en bærekraftig måte innebærer at kommunene må vedta nullvisjon for nedbygging av matjord. Det er viktig av beredskapshensyn, og for å sikre jord til fremtidens generasjoner. Derfor må staten støtte opp om og se til at kommunene ikke tillater nedbygging av matjord.

7.4.5. Et velfungerende boligmarked

Å ha tilgang til enebolig er en sterk motivasjonsfaktor for ungdom som har en positiv holdning til å bo i distriktene (Nordtug, 2021). Med eneboligen følger gjerne en stor tomt, og du har god plass. Et av distriktene sine kjennetegn er nettopp de romlige egenskapene. Mangel på egnede boliger er en flaskehals for rekruttering (Gyene, Norberg-Schulz, Røtnes, & Walbækken, 2020).

Erfaringer fra boligsatsinger er i hovedsak at det er den strategiske, langsiktige jobben med boligpolitikken som er viktig, ikke enkeltstående tiltak, fordi behovet først og fremst er økt variasjon og dynamikk i tilbud og marked. Kommuner som jobber helhetlig med boligpolitikken og kobler markeds- og boligsosiale hensyn og virkemidler, samarbeid og samspill med lokale og eksterne aktører, herunder private utbyggere, er blant sentrale suksessfaktorer (Rambøll, 2014a) (Rambøll, 2014b) (Sørvoll, 2017).

Finansdepartementet fastsatte i 2015 en forskrift som regulerer bankenes utlånspraksis for lån med pant i bolig. Boliglånsforskriften har senere blitt videreført, og endret tre ganger³. I 2021 må du ha minst 15 prosent egenkapital når du skal kjøpe bolig. Ungdommene kobler også arbeidsmuligheter med boligmuligheter. Uten fast jobb kan det være risikabelt å kjøpe leilighet (Melås, 2020).

7.5. Å komme seg dit en vil

Ungdommens distriktspanel mener at i distriktene kommer man ikke langt med strategier og satsinger dersom infrastruktur ikke er den del av planen. Kollektivtrafikk må planlegges slik at ungdom kan bo i distriktene, og komme seg dit man vil. Når vi omtaler kollektivtransport, tenker de fleste på bussen. I distriktene er det så mye mer. Vi har hurtigbåten, skyssbåten, ferje, kortbanenettet og jernbane.

7.5.1. Kollektivtilbud

Alle ungdommene som har gitt innspill til Ungdommens distriktspanel forteller om mangelen på kollektivtilbud (Melås, 2020). Det er også en av de faktorene som gjør at ungdom har en negativ holdning til å flytte til distriktet (Nordtug, 2021). Av ungdom som bor i kommuner i sentralitetsklasse 6 er kun 28 prosent fornøyd med kollektivtilbudet, mens tallet er 78 prosent for de som bor i de store byene (Bakken, 2020).

En ungdom har sagt det slik:

³ Fastsatt 15. november 2019 av Finansdepartementet med hjemmel i lov 10. april 2015 nr 17 om finansforetak og finanskonsern §1.7

«Opplever ofte eller nesten hele tiden at jeg ikke kommer meg dit jeg skal fordi det er nesten aldri noen busser som går og jeg må planlegge med foreldrene mine om de kan kjøre, og hente meg de plassene jeg skal»

Ungdom ser forskjellige konsekvenser av å vokse opp på et sted uten kollektivtransport (Melås, 2020). Noen sier de ble mer selvstendig og bedre «rustet» fordi de måtte finne på ting selv, og hvis ikke foreldrene kunne kjøre så måtte de bruke sykkel som fremkomstmiddel.

Andre ungdommer sier de blir isolert (Kunnskapsbanken, 2019). Ungdom i Nord-Norge vil ha bedre tilrettelagt kollektivtrafikk både innad i landsdelen, men også ut i verden. De minner om at jernbanesporene slutter i Bodø, og etterlyser utbygging av Nord-Norge banen og Sør-Vestbanen (ibid.).

Mange anser kollektivtilbudet som en barriere for å kunne være sosial (Melås, 2020). Ungdommer som bor i samme kommune, men i ulike bygder og grender, sokner gjerne til samme skole eller idrettslag. Flere har nevnt at det er problematisk å både reise mellom disse småstedene, og fra disse småstedene og inn til sentrum i kommunen.

En ungdom har sagt det slik:

«En utfordring er kollektivtilbudet. Det oppleves som vanskelig å reise fra utkanten av kommunen inn til sentrum, der ting skjer. På denne måten blir noen barn og unge ekskludert fra ungdomstilbudet i bykjernen»

Informanter til Ungdommens distriktspanel vil ha hyppigere avganger, bedre korrespondanse, billigere billetter og bedre muligheter til å kunne vite når bussen går, slik at de slipper å vente.

Det største problemet later til å være at det er for få avganger til at mange kommer seg dit de skal, når de skal. Kollektivtransport omtales som dyr, uforutsigbar og sjelden. Transport til og fra butikk, fritidsaktiviteter og sosiale sammenkomster må derfor gjøres av foreldre og kjente. Noen etterlyser også et «hent-meg»-system, der man innenfor et gitt område kan bestille transport med minibuss. Flere ser digitalisering av kollektivtransport som en mulighet til å forbedre tilbudet (Melås, 2020).

[Kommunal- og moderniseringsdepartementet startet høsten 2020 opp et læringsnettverk for «smart mobilitet»](#). Nettverket skal bidra til nye løsninger for kollektivtransport og personmobilitet i distriktene. Mobilitetsutfordringene for unge i distriktene skal ha særlig oppmerksomhet i arbeidet, sammen med eldre fastboende, reiselivet og andre deler av reiselivet.

7.5.2. Infrastruktur

God infrastruktur er avgjørende for utviklingen av levende lokalsamfunn og et livskraftig næringsliv i distriktene skriver Distriktsnæringsutvalget i sin NOU 2020:12. Store eksportbedrifter er lokalisert i distriktene. Utenom olje og gass er de fire store eksportnæringene maritim næring, prosessindustri, sjømat og reiseliv (Menon Economics, 2020). For å styrke Norge sin konkurransekraft mener Distriktsnæringsutvalget at effektive eksportkorridorer må prioriteres. I tillegg må investeringer som utvider bo- og arbeidsmarkedsregioner prioriteres for å sikre næringslivet i distriktene arbeidskraft.

Uansett hvor vi bor i Norge verdsetter vi trygghet. [Ulykkesstatistikken for norske veier viser at det i 2019 var 108 drepte og 565 personer som var hardt skadd](#). Ungdommens distriktspanel mener at tryggheten må økes ved å sikre rasutsatte strekning, tunneler, utbygging av gang- og sykkelvei og mer gatelys.

7.5.3. Førerkort for 16-åringer

Ungdom har liten tro på at kollektivtilbudet skal bli så bra i distriktene at de vil ønske å bo der (Nordtug, 2021). Demografiutvalget forslår at det gjennomføres en restriktiv forsøksordning med førerkort for 16-åringer. Forslaget støttes av Ungdommens distriktspanel. Det er også viktig at det er mulig å ta teoriprøver til førerkort desentralisert.

Det er vanskelig å se for seg livskraftige lokalsamfunn i distriktsområder uten privatbilen, uten et samfunn tilrettelagt for motorisert transport, og uten internett (KMD, 2020). I områder med store avstander vil det være færre valgmuligheter, men infrastruktur for transport og digital samhandling har stor betydning for innbyggernes tilgang til arbeid, tjenester, varer og fritid.

7.6. Reell medvirkning

Dersom kommunene ønsker at ungdom skal ha lyst til å bo i regionen også fremtiden, er det ikke nok å bare kalle dem for framtida. De må også være med og planlegge den (Gårdvik & Nordtug, 2019). Framtidens samfunnsutviklingskommune må ta i bruk alle tilgjengelige ressurser dersom den skal lykkes i å utvikle gode lokalsamfunn. Å bidra til utvikling av et sted kan gjøre det attraktivt å bosette seg i kommunen i framtida. Derfor bør barn og unge involveres i lokal samfunnsutvikling (Gårdvik & Nordtug, 2019) Det kan f.eks. gjøres ved bruk av egne innbyggerundersøkelser for å skreddersy tiltak (Nordtug, 2021).

7.6.1. Stemmerett for 16-åringer

Det var forsøksordning med stemmerett for 16-åringer ved kommunestyrevalget i 2011. I alt 143 kommuner ønsket å være med på forsøksordningen, mens 20 kommuner og Longyearbyen lokalstyre på Svalbard ble valgt ut. I forsøkskommunene deltok 58 prosent av 16- og 17 åringer i valget (Bergh, 2014). Også ved kommunestyrevalget i 2015 ble det gjennomført et forsøk med nedsatt stemmerettsalder. 10 av kommunene fra 2011 deltok, og 10 var nye (Bergh, 2016). Forskerne mener at valgdeltakelsen blant 16- og 17 åringer er overraskende høye, og at denne aldersgruppen har en høyere deltakelse enn velgerne i aldersgruppen 19-25 år. Resultatene tyder likevel ikke på at en senket stemmerettsalder vil ha positiv effekt på valgdeltakelsen på lang sikt. Et annet resultat er at den politiske representasjonen av unge øker. Evalueringen viser også at mange av de innvalgte unge politikerne har en positiv opplevelse av å ha reell innflytelse, men noen opplever å bli satt i en bås som «ungdomspolitikere».

Nedsatt stemmerettsalder ved Stortingsvalg har blitt fremmet som grunnlovsforslag en rekke ganger. Det har aldri fått flertall, og begrunnelsen har vært prinsippet om at myndighetsalder og valgbarhetsalder bør henge sammen med stemmerettsalderen.

Valglovutvalget ble nedsatt i juni 2017 for å foreslå ny valglov og vurdere endringer i valgordningen (KMD, 2020). I innstillingen mener flertallet i utvalget at stemmerettsalderen bør senkes ved kommunestyre- og fylkestingsvalg. Medlemmene understreker at ungdom er en viktig gruppe å inkludere i demokratiet, og at deres engasjement må ivaretas. Å endre stemmerettsalderen til 16 åringer ved kommunestyre- og fylkestingsvalg vil kunne gi ungdom praktisk erfaring i deltakende demokrati i nærmiljøet sitt. Dette kan også bidra til høyere valgdeltakelse senere i livet (KMD, 2020).

Syv av utvalgets medlemmer mener også at stemmerettsalderen bør senkes ved stortingsvalg.

«Det er ungdommene som må leve lengst med de beslutningene som tas, og da bør vi også ha en stemme».

Ungdom har som andre borgere et behov for å være en del av et felleskap og storsamfunnet, der de blir tatt på alvor, hørt og inkludert. (Andersen & Biseth, 2013). Det er bred politisk enighet om at ungdom bør engasjere seg i samfunnsutviklingen og de skal ha reell innflytelse (KMD, 2011). Dersom dette ikke sikres gjennom nasjonale lovverk, retningslinjer, regionale og kommunale praksiser og initiativ, er dette først og fremst et demokratisk problem (Hagen, 2017).

7.6.2. Lovpålagte ungdomsråd

Kommuner og fylkeskommuner har plikt til å opprette ungdomsråd eller anna medvirkningsorgan for ungdom. Det er nedfelt i kommuneloven § 5-2. Medlemmene av ungdomsrådet blir regna som folkevalgte og har de samme rettighetene og pliktene som medlemmene av folkevalgte organ. Valgperioden for ungdomsråd er inntil to år (kommuneloven §5-12). Lovfestingen skal sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning fra ungdom. Med bred medvirkning menes blant annet at rådet skal kunne uttale seg om et bredt spekter av saker i kommunene eller fylkeskommunen, og for ungdomsrådet er det spesielt viktig å kunne uttale seg om alle saker som gjelder ungdom. Det kan være saker innen kultur, skole, helse, samferdsel, kommunens årsbudsjett og økonomiplan, arealplanlegging og kommuneplaner.

Kommunestyret eller fylkestinget skal etablere rutiner som sikrer at ungdomsrådet mottar sakene på et så tidlig tidspunkt i saksbehandlingen, at synspunktene fra ungdommen har mulighet til å påvirke utfallet av saken. Dersom ungdomsrådet bestemmer seg for å komme med en uttalelse til en sak, er det et krav at uttalelsen skal følge saksdokumentene til det kommunale eller fylkeskommunale organet som avgjør saken endelig. (Bufdir, 2019). I en studie fra 2014 om ungdom og medvirkning i planlegging og lokalt utviklingsarbeid, er et av funnene at voksenkontakten til ungdomsrådet er en betingelse for et godt fungerende ungdomsråd (Sletterød, Carlson, Kleiven, & Sivertsen, 2014).

«Ungdom må få komme på talerstolen.»

Uttalelsen kommer fra ungdom som gav innspill til en nordområdepolitikk for ungdom ved utarbeidelsen av Nordområdemeldingen, Meld. St. 9 (2020-2021). Ungdommene mener at reell ungdomsmedvirkning er når de oppsøkes aktivt av politikere som fremstiller ting på en forståelig måte, og vil høre ungdommens mening i saker som angår unge. Ungdommene vil også ha mulighet til å stille forslag og spørsmål og fremme saker i kommunestyrene. De vil også at det i utformingen av framtidige nordområdemeldinger skal nedsettes ungdomspanel som sikrer ungdomsmedvirkning gjennom hele prosessen.

Ungdom har sagt til Ungdommens distriktspanel:

«For å få ungdommen hjem må man benytte ungdomsråd for å skape lokalt engasjement og tilknytning»

Mange kommuner tar ungdommene med på råd i utviklingen av fremtidens lokalsamfunn, men ungdom sier også at de føler seg oversett. (Melås, 2020). Flere ungdommer argumenterer med at ungdommene må få en følelse av at deres mening blir hørt og at de er viktige for lokalsamfunnet. Også når det gjelder involvering av barn og unge trekkes digitale verktøy frem som en mulighet.

I Kragerø kommune har kommunestyret vedtatt at ungdomsrådet har møte og talerett i kommunestyret med to representanter. Kragerø ungdomsråd kan også stille med en representant i Hovedutvalget for samfunn, Hovedutvalg for helse og omsorg og Hovedutvalget for oppvekst.

[I denne videoen forteller ordfører Grunde Wegar Knudsen i Kragerø kommune om ordningen.](#)

7.6.3. Ungdomsmedvirkning

Medvirkning handler om muligheten til å påvirke samfunnsutviklingen, og ungdom er en ressurs som distriktskommuner ikke har råd til å gå glipp av (Gårdvik & Nordtug, 2019). Barn- og ungdom er i en fase der tilknytning, sosialisering og identitetsdannelse skjer. Å bli involvert i samfunnsutvikling i nettopp denne perioden, kan bidra til å bygge lokal stolthet. I tillegg gir det et eierskap til stedene og funksjonene de er med å utvikle (ibid.).

«Deltakelse i seg selv er viktig i et helseperspektiv»

Opplevelse av mestring, stolthet, å høre til og ha en betydning for andre er noe ungdom selv beskriver etter god involvering i utviklingsprosesser (Gårdvik & Nordtug, 2019). Deltakelse og medvirkning fører også til mindre utenforskap. Medvirkning har slik sett en egenverdi.

Ungdom er eksperter nettopp på å være ung, og de er brukere av lokalmiljøet og tilbudene i kommunen. Tjenester og tilbud blir mer treffsikre og bedre tilpasset dersom målgruppen får medvirke i planlegging og utforming av det som berører dem direkte (Gårdvik & Nordtug, 2019):

«Ungdom bør få engasjere de voksne og hjelpe dem å tenke nytt og moderne»

Ungdommens distriktpanel mener at distriktskommunene trenger treffsikkerhet i sine beslutninger for at det skal motivere ungdommene til å investere fremtiden sin i distriktet.

8. Referanser

- Almås, R., Haugen, M. S., Rye, J. F., & Villa, M. (2008). *Den nye bygda*. Trondheim: Ruralis.
- Andersen, B., & Biseth, H. (2013, April). The Myth of Failed Integratioen: The case of Eastern Oslo. *City & Society*, ss. 5-24.
- Andersen, Silje. (2016, August 9). *Fakta: Den norske modellen for lærefag*. Hentet fra Arbeidslivet: <http://arbeidslivet.no/Velferd/Utdanning/Fakta-Den-norske-modellen-for-larefag/>
- Angell, E., Eikeland, S., Grünfeld, L. A., Lie, I., Myhr, S., Nygaard, V., & Pedersen, P. (2012). *Tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms: utviklingstrekk og gjennomgang av virkemidlene*. Alta: Norut.
- Bakken, A. (2019). *Ungdata 2019. Nasjonale resultater*. Oslo: NOVA.
- Bakken, A. (2020). *Ungdata - Ung i Distrikts-Norge*. Oslo: NOVA, OsloMet.
- Bang-Andersen, S., Plathe, E., & Hernes, M. B. (2019). *Prioriterte mål i kommunalt og fylkeskommunalt planarbeid*. Bergen: Asplan Viak.
- Bergh, J. (2014). *Stemmerett for 16-åringer, resultater fra evalueringen av forsøket med senket stemmerettsalder ved lokalvalget 2011*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Bergh, J. (2016). *Hva skjer når 16-åringer får lov til å stemme? Resultater fra evalueringene av to forsøk med nedsatt stemmerettsalder*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Bråttå, H. O. (2020). *Kommuner med befolkningsnedgang*. Lillehammer: Østlandsforskning.
- Bufdir. (2019, Juni 20). *Veileder for ungdomsråd*. Oslo.
- Damvad. (2015). *Analyse av rasjonale for og innsats knyttet til lokal samfunnsutvikling innenfor regional- og distriktspolitikken*. Oslo: Damvad.
- Distriktssenteret. (2015). *Bolyst: innsats for økt stedstilhørighet gjennom prosjektbasert lokal samfunnsutvikling. Sandnessjøen - Sogndal - Steinkjer*: Distriktssenteret.
- Distriktssenteret. (2016, Mai 4). *Med hjarte for den rette staden*. Hentet fra Distriktssenteret: <https://distriktssenteret.no/litteratur/hjarte-rette-staden/>
- Distriktssenteret. (2017, Oktober 24). *Gode argumenter for innbyggerinvolvering*. Hentet fra Distriktssenteret: <https://distriktssenteret.no/eksempel/hvorfor-innbyggerinvolvering/>
- Distriktssenteret. (2018). *Livskraftige lokalsamfunn - tilfeldig og planlagt?* Steinkjer: Distriktssenteret.
- Distriktssenteret. (2020, Desember 10). *Temahefte om innvandring, inkludering, sysselsetting og lokal utvikling*. Sandnessjøen - Steinkjer - Sogndal: Distriktssenteret. Hentet fra Distriktssenteret.
- Distriktssenteret. (u.d.). *Kva er samfunnsutvikling?* Hentet fra <https://distriktssenteret.no/hva-er-samfunnsutvikling/>
- Eggebø, H., Almlı, M., & Bye, M. T. (2015). *Skeiv på bygda*. Steigen: KUN Senter for kunnskap og likestilling.

Eriksen, I. M., & Andersen, P. L. (2021). *Ungdoms tilhørighet, trivsel og framtidsplaner i Distrikts-Norge*. Oslo: Velferdsinstituttet NOVA.

FN-sambandet. (2021, Januar 8). *Bærekraftsmål*. Hentet fra FN: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Furberg, P.-B. (2020, November 3). *Derfor må det satses på bredbånd nå*. Hentet fra Nationen: <https://www.nationen.no/motkultur/kronikk/derfor-ma-det-satses-pa-bredband-na/>

Grimsrud, G. M., & Aure, M. (2013). *Tilflytting for enhver pris?* Bergen: Ideas2evidence, Norut og Møreforskning.

Grimsrud, G. M., & Munkejord, M. C. (2016). *Kommunalt tilflyttings- og inkluderingsarbeid*. Bergen: Uni Reaserch Rokkansenteret.

Gyene, M., Norberg-Schulz, M., Røtnes, R., & Walbækken, M. M. (2020). *Tilgang på boliger i distriktene og rekruttering av arbeidskraft*. Oslo: Samfunnsøkonomisk analyse.

Gårdvik, A. K., & Nordtug, H. (2019, Januar 22). *Involvering av barn og unge i lokal samfunnsutvikling*. Hentet fra Webområde for Distriktssenteret: <https://distriktssenteret.no/artikkel/involvering-av-barn-og-unge-i-lokal-samfunnsutvikling/>

Hagen, A. (2017). *Å høre til og bli hørt*. Oslo: Arbeidsmarkedsinstituttet, Høgskolen i Oslo og Akershus.

Handeland, M. W., Risnes, T., & Solbakken, M. (2020). *Næringslivets betydning for stedsutvikling, boligutvikling og inkludering i distriktkommuner*. Steinkjer: Distriktssenteret.

Hatling, L., & Dahl, I. (2020, Desember 2). *Tilflytting- og rekrutteringsarbeid i distriktene - en oppsummering av kunnskap*. Hentet fra <https://distriktssenteret.no/litteratur/tilflyttings-og-rekrutteringsarbeid-i-distriktene-en-oppsummering-av-kunnskap-2/>

Helsedirektoratet. (2021, Mars 24). *Selvskading og selvmord – veiledende materiell for kommunene om forebygging*. Hentet fra <https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/selvskading-og-selvmord-veiledende-materiell-for-kommunene-om-forebygging>

Huttunen, K., Møen, J., & Salvassen, K. G. (2018). Job loss and regional mobility. *Journal of Labor Economics*, 479-509.

Høydahl, E. (2020). *Sentralitetsindeksen: oppdatering med 2020-kommuner*. Oslo: Statistisk sentralbyrå.

Kann, I. C., Dokken, T., Sørbo, J., & Yin, J. (2018). *Geografisk og yrkesmessig mobilitet blant arbeidsledige*. Oslo: NAV.

KD. (2019). NOU 2019:12 Lærekraftig utvikling - Livslang læring for omstilling og konkurranseevne. 4: Juni.

KD. (2021). Meld. St. 19 (2020-2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

KD. (2021). Meld. St. 21 (2020-2021) - Fullføringsreformen. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

KMD. (2011). NOU 2011-20 Ungdom, makt og medvirkning. Oslo: Regjeringen.

- KMD. (2019, September 19). *Lokaldemokrativeileder*. Hentet fra Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/Verktoy/lokaldemokrativeilederen/kommunen-og-innbyggerne/id2424170/>
- KMD. (2019). *Meld. St. 30 (2019-2020) En innovativ offentlig sektor*. Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- KMD. (2019). Meld. St. 5 (2019-2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden - Distriktsmeldingen. Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- KMD. (2019). *Meld.St. 6 (2018-2019) Oppgaver til nye regioner*. Oslo: Kommunal-og moderniseringsdepartementet.
- KMD. (2019, Mai 14). *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023*. Hentet fra Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-20192023/id2645090/>
- KMD. (2020). *NOU 2020:15 Det handler om Norge*. Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- KMD. (2020). NOU 2020:6 Frie og hemmelige valg - ny valglov. Oslo: KMD.
- KMD. (2020). *Prop. 1 S (2020-2021)*. Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- KMD. (2021). Meld. St. 22 (2020-2021) Data som ressurs - datadrevet økonomi og innovasjon. Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- KRD. (2011). NOU 2011:3 Kompetansearbeidsplasser - drivkraft for vekst i hele landet. Oslo: Kommunal- og regiondepartementet.
- KS. (2019). Tillit : KS folkevalgtprogram 2019-2023. Oslo: KS.
- Kunnskapsbanken. (2019). Nye stemmer: En perspektivmelding fra landsdelens unge voksne. Tromsø: Kunnskapsbanken.
- LMD. (2019, Desember 10). *Jordvern*. Hentet fra Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/tema/mat-fiske-og-landbruk/landbrukseieendommer/innsikt/jordvern/jordvern/id2009556/>
- Lysø, R., & Sletterød, N. A. (2020). *Styrket akuttmedisinsk beredskap i Røyrvik kommune*. Steinkjer: Trøndelag Forskning og Utvikling.
- Løvland, J., Andrews, T., Fabritius, M. K., & Gjertsen, A. (2021). *Regionale traineeordninger*. Bodø: Nordlandsforskning.
- Melås, A. (2020). *Innsikt fra Ungdommens distriktspanel*. Trondheim: Ruralis.
- Menon Economics. (2020). Effekt av korona på norsk eksportrettet næringsliv. Oslo: Menon Economics.
- Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. (2020, Mars 5). *Mobildekning*. Hentet fra NKOM: <https://www.nkom.no/telefoni-og-telefonnummer/informasjon-om-telefoni-for-sluttbruker/mobildekning>
- NFD. (2020). NOU 2020:12 Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn. Oslo: Nærings- og fiskeridepartementet.

- Nilsen, T., & Otterhals, S. (2020, Februar 26). *Kronikk*. Hentet fra VG: <https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/M3jzpR/25-under-25-raadebank-gir-hjertebank>
- Nordregio. (2020). *Attractive Rural Municipalities in the Nordic countries: Jobs, People and Reasons for Success from 14 Case Studies*. Stockholm: Nordregio.
- Nordtug, H. (2021). *Unges motivasjon for å bo i distriktene*. Steinkjer: Distriktssenteret.
- Pedersen, R. (2013). "Applying longitudinal statistics in migration analysis: A case study of migration among young adults in Northern." *Norsk Geografisk Tidsskrift - Norwegian Journal of Geography* 67, 295-303.
- Rambøll. (2014a). *Gode eksempler i boligstrategiske tiltak i distriktene*. Oslo: Rambøll Management Consulting.
- Rambøll. (2014b). *Følgeevaluering - sluttrapport boligetablering i distriktene*. Oslo: Rambøll Management Consulting.
- Rye, J. F. (2006). Rural youths' images of the rural. *Journal of Rural Studies*, ss. 409-421.
- Rye, J. F. (2019). *Å være ung i distrikts-Norge*. Trondheim: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).
- Sjøberg, Ø. R. (1998, Desember 16). De veit ingen ting om bygda. *Dagbladet*.
- Sletterød, N. A., Carlson, E., Kleiven, H., & Sivertsen, H. (2014). *Ungdom og medvirkning i planlegging og lokalt utviklingsarbeid*. Steinkjer: Trøndelag Forskning og Utvikling.
- SSB. (2019). *Pilotundersøkelse om livskvalitet i Hallingdal*. Oslo: SSB.
- SSB. (2020, September 3). *Færre unge utenfor i fjor*. Hentet fra SSB: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/faerre-unge-utenfor-i-fjor>
- SSB. (2021, 1 1). *Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre*. Hentet fra SSB: <https://www.ssb.no/statbank/table/07111/tableViewLayout1/>
- Sweco. (2020). *Håller utvecklingen i Sveriges regioner?* Stockholm: Reglab Sverige.
- Syssner, J. (2018). *Mindre många. Om anpassning och utveckling i krympande kommuner*.
- Søhold, S. K. (2015). *Sysselsetting av innvandrere - regionale myndigheter og barrierer for inkludering*. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning.
- Sørli, K., Aure, M., & Langset, B. (2012). *Hvorfor flytte? Hvorfor bli boende? Bo- og flyttemotiver de første årene på 2000-tallet*. Oslo: Norsk institutt for by og regionforskning.
- Sørvoll, J. o. (2017). *Samfunnsvirkninger av boligpolitikk*. Oslo: NOVA.
- Tromsø kommune. (2021, Februar 10). *Fakta om Tromsø kommune*. Hentet fra Tromsø kommune: <https://www.tromso.kommune.no/fakta-om-tromsoe-kommune.241052.no.html>
- Tønnesen, M. (2018, Juni 26). *Lavere befolkningsvekst framover*. Hentet fra Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/lavere-befolkningsvekst-framover>

UD. (2020, November 27). *Ungdommens nordområdemelding*. Hentet fra Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/contentassets/268c112ec4ad4b1eb6e486b0280ff8a0/no/sved/anbefalingerfra-ungdomspanelet.pdf>

Utdanningsdirektoratet. (2021, Februar 11). *Lærlinger, lærebedrifter og fagbrev 2019-20*. Hentet fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/tema/yrkesfag/larlinger-larebedrifter-og-fagbrev-2019-20/>

Utenriksdepartementet. (2020). Meld. St. 9 (2020-2021) mennesker, muligheter og norske interesser i nord. Oslo: Utenriksdepartementet.

Vareide, K., Kobro, L., & Storm, H. (2013). *Programteori for attraktivitet*. Bø i Telemark: Telemarksforskning.

Vestby, G. M., & Skogheim, R. (2014). Hode og hjerte? Lyst eller smerte? Om lokal identitet og tilhørighet i kommunereformen. Oslo: NIBR.

Villa, M. (1999, 4 29). Bygda—sosial konstruksjon av” trygt og godt”. *Sosiologi i dag*, ss. 31-52.

Wannebo, W. (2018). Om ungdom og psykisk helse. Ung på hybel, sårbarhet og helsefremming. Namsos: Wannebo, Wenche.

Wekre, T., & Jensen, B. R. (2015, September 2). *Utviklingskapasitet*. Hentet fra <https://distriktssenteret.no/artikkel/utviklingskapasitet-2/>

Wekre, T., & Jensen, B. R. (2020). *Distriktskommuner som lykkes godt med næringsutvikling*. Steinkjer: Distriktssenteret.

Wiers-Jenssen, J. (2012). Valg av lærested. Begrunnelser og informasjonskanaler ved valg av universitet/høgskole - en pilotstudie. Oslo: Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning.

Winsvold, M. (2014). *Nærdemokratiske ordninger*. Oslo: NIBR.

Aarsæther, N., & Hanssen, G. S. (2018). Kompetanse og kapasitet: Det lokale nivået - er forutsetningene til stede? I N. Aarsæther, & G. S. Hanssen, *Plan- og bygningsloven - en lov for vår tid?* (ss. 185-201). Oslo: Universitetsforslaget.

Aasbrenn, K. (1990). *Uttynningssamfunnet*. Hamar: Østlandsforskning.

Distriktsenteret
Kompetansesenter for distriktsutvikling

ungdommens
DISTRIKTS **panel**

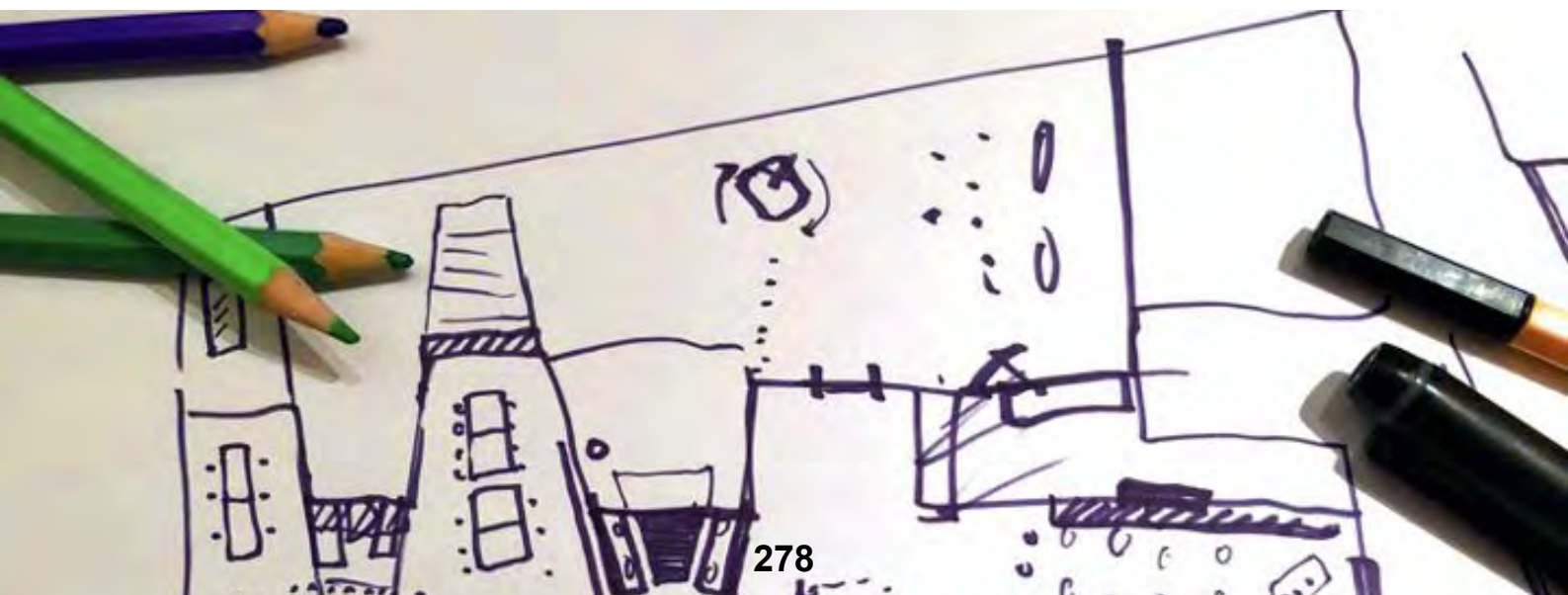
Sandnessjøen – Steinkjer – Sogndal

distriktsenteret.no
ungdomspanel.distriktsenter.no

Telefon 48 16 82 80

Innholdsfortegnelse

	Side
Introduksjon	3
Tjenestededesign i utvikling av ny politikk	4
Hva er tjenestededesign	5
Hvorfor tjenestededesign	6
Faser og metoder i tjenestededesign	7
Innsikt	8
Design av forslag til ny politikk	14
Testing og tilbakemelding	19
Justere og ferdigstille	24
Vedlegg	26

Introduksjon

Høsten 2019 ble Ungdommens distriktspanel opprettet for å utarbeide ti råd som de skulle gi til regjeringen om framtidens distriktpolitikk. Distriktspanelet har bestått av ti ungdommer fra ti fylker i Norge, og disse ungdommene har jobbet sammen frem til våren 2021 hvor de skal legge frem forslag til ny politikk for regjeringen.

PwC bisto Distriktssenteret i arbeidet med planlegging, gjennomføring og drift av Ungdommens distriktspanel. Gjennomføringen av samlingene og prosessen for å komme frem til ti råd om framtidens distriktpolitikk er forankret i metodikk fra tjenestedesignfaget. Hensikten med denne rapporten er å gi leseren en introduksjon til tjenestedesign som fagdisiplin, og å vise hvilke faser og metoder som ble benyttet i arbeidet med Ungdommens distriktspanel.

Tjenestedesign er et relativt nytt fagfelt hvor design av tjenester skjer i et nært samspill mellom forretningsutvikling, nye teknologier og brukerbehov. I prosessen med å forbedre, videreutvikle eller innovere tjenester, har tjenestedesign fokus på helhetsopplevelsen og legger til rette for gode brukeropplevelser før, under og etter at tjenesten er benyttet. Tjenestedesign ble valgt som metode i arbeidet til distriktspanelet da denne metoden på en strukturert måte kunne bidra til å hente en stor mengde innsikt fra ungdommer i Norge og bearbeide disse til ideer som kunne testes og ferdigstilles.

Politikk handler også i stor grad om å skape og levere gode tjenester og tilbud til enkeltmennesker, og grupper av innbyggere. Derfor ble det naturlig å velge en metode som gjorde at forslag til ny politikk kunne bli mottatt av både ungdommer og beslutningstakere på ulike nivå.

Tjenestedesign i utvikling av ny politikk

Tjenestedesign handler om å se mennesket bak “brukeren”. Det er også det som er ønskelig å oppnå når ny politikk skal utformes. Politikk handler blant annet om å utvikle gode tjenester for folk.

Det vil være enklere å lykkes med de politiske tiltakene som foreslås, når prosessen i forkant har vært grundig, slik det ofte blir når tjenestedesign er metoden som brukes. Å vite om det som foreslås er god politikk betyr at man må sjekke ut med de ulike målgruppene om de tiltakene som foreslås fungerer. Det betyr at når politikkkutforming møter tjenestedesign kan man oppnå større treffsikkerhet.

Gjennom tjenestedesign og bruk av metoder som personas (se side 9) blir man bedre kjent med de ulike målgruppene som blir påvirket av de politiske forslagene. Det gir en bredere forståelse av om det kan slå ut ulikt, basert på kjønn, alder, geografi, utdanning etc. Testing og tilbakemeldinger i denne prosessen fører til en større forståelse for at det ikke er alle tiltak som er like gode som først antatt. Prosessen med å velge bort forslag er like viktig som å finne de riktige forslagene. Selv om tjenestedesign i denne sammenheng er brukt i utvikling av forslag til ny distriktpolitikk, kan denne formen for innovativ politikkkutforming også ha overføringsverdi i arbeid med å løse andre samfunnsutfordringer.

Hva er tjenstedesign?

Tjenstedesign handler først og fremst om å sette mennesker og sluttbruker i sentrum. Hensikten med å bruke tjenstedesign i utvikling av nye eller forbedrede tjenester, er å skape verdi for enkeltmennesket ved å forstå den konteksten brukeren av en tjeneste befinner seg i. Det handler om å utvikle tjenester for folk som skaper gode funksjonelle og emosjonelle brukeropplevelser, på tvers av kontaktpunkter og over tid.

Tjenstedesign benytter generell designmetodikk, i tillegg til metoder og teknikker som er spesielt hensiktsmessige ved utvikling av innovative tjenester. Et eksempel på dette er “personas”. Personas er et verktøy for å bli kjent med målgruppen sin gjennom å etablere fiktive personer med behov, opplevelser og karakteristika som representerer en del av en målgruppe. Disse utformes etter en målgruppeanalyse og er et nyttig verktøy når man senere skal holde fokus på målgruppen i ulike settinger. Se nærmere beskrivelse av personas på side 9.

Tjenstedesign bygger på 7 prinsipper:

1

Etablere empati og forståelse for sluttbrukerne

2

Evne å reformulere problemstillingen

3

Samskape på tvers av fagmiljøer og ekspertise

4

Bruke visualiseringer for å utforske muligheter

5

Skamløs prototyping

6

Tørre og eksperimentere

7

Jobbe iterativt og ikke i fossefall

Hvorfor tjenstedesign?

Det er mange gode grunner til hvorfor man bør vurdere anvendelse av tjenstedesignmetodikk når man skal utvikle nye tjenester, eller i denne sammenhengen, utvikle råd til ny distriktpolitikk. Noe av det mest verdifulle med metodikken er at tjenstedesign kan bidra til å gjøre tjenester mer brukervennlige. Metodikken skaper en rød tråd fra brukerbehov til løsning og bidrar ofte til å redefinere problemstillinger for å sikre de beste løsningene for sluttbruker. Tjenstedesign utfordrer ofte vedtatte sannheter og risiko for dårlige løsninger reduseres.

Tjenstedesignmetodikken legger også stor vekt på samarbeid på tvers av både fagdisipliner og organisasjonsstrukturer, hindre silotenkning og bidrar til å bygge en felles forståelse for tjenesten som skal designes, eller politikken som skal utvikles.

Brukt riktig kan også tjenstedesign sørge for at man gjennomfører tenkte prosjekter raskt og effektivt, ved at man beveger seg relativt hurtig fra overordnede tanker til konkrete problemstillinger, i tillegg til å hurtig kunne teste ut ideer og justere disse etter tilbakemeldinger.

I utviklingen av en ny, eller forbedret tjeneste, er det vesentlig å ta utgangspunkt i hva det enkelte mennesket trenger. Man må se mennesket bak “brukeren”, og ved involvering og mobilisering av sluttbrukere helt fra start, har man også begynt å skape endring før produktet eller tjenesten faktisk lanseres. I dette tilfellet begynte ungdommene allerede å bevege politikken fra den dagen de begynte innsiktsarbeidet og inviterte relevante brukere til dialog om hva som var det viktigste i ny distriktpolitikk.

A person is lying on their back on a ledge, looking out over a cityscape. The person's legs are bent and raised in the air. The city below is densely packed with buildings, and the sky is overcast. The person is wearing dark clothing and shoes.

“

Man må se mennesket
bak “brukeren”

Faser og metoder i tjenestedesign

Arbeidet med å komme frem til ti råd til regjeringen om fremtidens distriktpolitikk var delt inn i fem ulike faser, som alle er godt fundert i prosess- og metodikkprinsipper fra tjenestedesignfaget. Hensikten med denne faseinndelingen var å:

1. Gjennomføre prosjektet raskere og mer effektivt
2. Hurtigere kunne bevege seg fra abstrakte tanker til konkrete problemdefinisjoner
3. Sikre at ungdomspanelet holdt fokus på sluttleveranse og det som skal løses gjennom hele prosessen
4. Sikre bred og god innsikt fra ungdommer i distrikts-Norge, og hurtig kunne teste forslag til politikk og justere etter tilbakemeldinger
5. Sikre kontinuerlig oppfølging og god fremdrift i arbeidet

I tillegg til en første fase med Kick-off, bli-kjent øvelser, foredrag og faglige presentasjoner, bestod arbeidet i ungdomspanelet av følgende faser:

- ❑ *Innsikt* - Prøve å forstå hva som skal til for at unge vil bo, arbeide og investere fremtiden sin i distriktet
- ❑ *Design av forslag til ny politikk* - Samle sammen den innsikten vi har fått og gruppere dem til forslag som kan være gode råd til distriktpolitikken
- ❑ *Testing og tilbakemelding* - Teste forslag til ny politikk på relevante sluttbrukere (ungdom, politikere) og få raskt svar på om vi er på riktig vei før vi ferdigstiller
- ❑ *Justere og ferdigstille* - Justere til etter tilbakemeldinger fra testing, og ferdigstille ti råd til regjeringen om fremtidens distriktpolitikk

På de neste sidene går vi gjennom disse fire fasene nærmere.

Innsikt

I innsiktsfasen var målet å prøve å forstå hva som skal til for at unge vil bo, arbeide og investere fremtiden sin i distriktet. Gjennom ulike metoder fikk de ti ungdommene i panelet tilegnet seg innsikt i de behov ungdommene de representerer har. Ungdom i ulike fylker har forskjellige behov som det var viktig å få kunnskap om før man skulle gå over til å lage forslag til ny politikk.

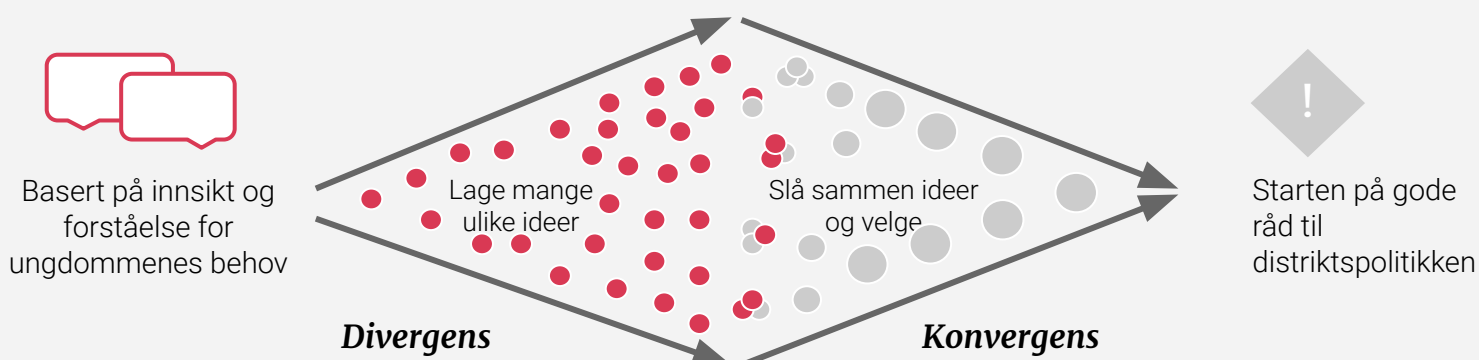
De ti ungdommene jobbet med sitt eget fylke og det var lagt opp til god sparring og dialog med ungdommene, de fylkeskommunale ungdomskoordinatorene og Distriktssenteret underveis. I tillegg til nettsiden til ungdommens distriktspanel, bruk av sosiale medier som Facebook og Instagram deltok også ungdommene på nasjonale arenaer som KS Toppmøte Barn og Unge.

Hvorfor bruker innsikt?

Vi trenger bruker innsikt for å sikre at vi forstår sluttbrukers behov og er i stand til å finne gode løsninger som ivaretar innbyggere når en ny tjeneste skal utvikles eller en samfunnsutfordring skal løses. Dette gjelder i aller høyeste grad også når ny politikk skal utvikles. Vi må se behovet fra innbyggernes øyne. Ved å stille åpne spørsmål, observere og lytte kan vi bli inspirert til å finne de riktige løsningene. Vi må sette oss inn i de behov og opplevelser som innbyggerne har, og ved å ta et utenfra-inn-perspektiv kan vi se tjenestene gjennom deres øyne.

Ungdomspanelets arbeid for å finne frem til gode råd til distriktspolitikken startet med en forståelse for ungdommenes behov. Denne innsikten ble så brukt til å få opp mange ulike ideer og løsninger som igjen ble bearbeidet før ungdommene slo sammen ideer og gjorde et utvalgt; fra divergens til konvergens (se modell under).

Hvorfor starter vi med å samle innsikt fra sluttbrukere?

INNSIKT

Bruk av personas

I innsiktsfasen ble personas brukt som et viktig verktøy. Personas brukes ofte i tjenestedesign for å lettere oppnå tilhørighet til de målgruppene man arbeider med. Personas er fiktive personer som er basert på kunnskap og forskning man har om målgruppene man jobber med. Personas brukes ofte for å bedre kunne “sette seg inn i brukerens sko”.

I forkant av innsiktsfasen hadde Distriktssenteret laget 10 personas, som gjenspeilte de ulike målgruppene som ungdommene skulle jobbe med og bli bedre kjent med. Disse personasene ble laget med bakgrunn i nyere forskning om distriktsungdom fra NTNU, utarbeidet av Johan Fredrik Rye, professor ved institutt for sosiologi og statsvitenskap ved NTNU (Rye, J.F, 2019, *Å være ung i distrikts-Norge. Kunnskapsoversikt med utgangspunkt i nyere forskning om distriktsungdom*, NTNU), i tillegg til kunnskapen som Distriktssenteret har om ulike ungdomsgrupper som bor i distriktet.

Disse personasene ble brukt i alle faser av arbeidet. Se vedlegg for nærmere beskrivelse av personasene.

Innvandrør
Halima, 16 år

Bakgrunn

Halima er 16 år og kommer fra Tyrkia. Hun kom flyttende til Nord-Norge sammen med sine foreldre og 3 eldre brødre når hun var 2 år. Halima og hennes brødre snakker flytende norsk, mens foreldrene har lite utdanning og foretrekker fortsatt å snakke tyrkisk hjemme. Halima elsker popmusikk, grillet kylling og å gå turer med familiens hund. Halima er glad i fotball, men hverken hun eller hennes beste venner er så veldig gode, så fotballtreninger blir nedprioritert for andre aktiviteter. Når Halima blir stor ønsker hun å bli dyrtige, og håper hun kommer inn på studier i Oslo.

Hobbyer

- Venner
- Fotball
- Sang

Sitater

"Håper jeg har gode nok karakterer til å komme inn på dyrtigestudier"

"Kunne ønske det var flere fotballag å spille på, så man ikke behøver å være en av de beste hele tiden"

Stedsvelgeren
Siri, 23 år

Bakgrunn

Siri, 23 år er født og oppvokst i Oslo. Hun har siden hun gikk i barnehagen vært opptatt av friluftsliv, og har ettervert utviklet seg til en god fjellklatrer. Allerede som 13 åring begynte hun å engasjere seg i Den Norske turistforeningen, og ble ettervert også engasjert i flere klima- og miljøorganisasjoner. Sin utdannet seg til sykepleier i Oslo, men valgte å flytte til Senja fordi hun er veldig opptatt av naturen, fjellene og mulighetene for å drive et aktivt friluftsliv. Sin brenner for klima- og miljøspørsmål, og har i flere år vært med å arrangere søppelinsamlingsaksjoner, både i kommunen og i fylket.

Hobbyer

- Dyr
- Natur
- Musikk

Sitater

"Det var da jeg flyttet til Senja at jeg fant roen. Her kan jeg klatre i fjellet og drive med aktivt friluftsliv. Det er det viktigste for meg."

"For meg er det viktig å bidra til å skape en bedre og renere verden for neste generasjon"

INNSIKT

Valg av metode for innsamling av innsikt

Ungdommene i distriktspanelet ble introdusert for en rekke metoder for innsamling av innsikt som de kunne velge mellom: 1:1 samtaler/brukerintervju, kartlegging/innspill fra sosiale medier, observasjon, møte mange på en gang og research. Uavhengig av hvilke metoder man velger for innsamling av innsikt er kunsten hele tiden å tenke “hvorfor” og “hva betyr dette” for det man ønsker å få svar på.

Hva er god innsikt?

- Innsikt i hva unge ser på som **utfordringer** med å flytte hjem til distriktet sitt
- Innsikt i hva unge ser på som **muligheter** ved å flytte hjem til distriktet sitt
- Innsikt i hva som **skal til** for at unge flytter hjem til distriktet sitt
- Innsikt i hva som kan gjøre at unge **ikke flytter hjem** til distriktet sitt
- Innsikt i **forskjeller** mellom ulike målgruppers behov

Samtaler/brukerintervjuer

Eksempel på konkrete aktiviteter:

- Snakk med 10 ungdommer i ditt fylke
- Møte ungdommer på kjøpesenteret
- Snakk med dine lokale politikere

Kartlegging/innspill fra sosiale medier

Eksempel på konkrete aktiviteter:

- Digital spørreundersøkelse / poll
- Meningsmåling på Facebook
- Instagramkonkurranse

Møte mange på en gang

Eksempel på konkrete aktiviteter:

- Intervju i lokalavisa / regionavisa
- Møte i ungdommens fylkesting / fylkesråd
- Epost til alle ordførere

Research

Eksempel på konkrete aktiviteter:

- Møte med regionale forskningsmiljø
- Spør på biblioteker i ditt fylke om relevante bøker og artikler
- Bruk “Google” og andre søkemotorer til å lære mer om distriktsungdom

INNSIKT

Intervjuteknikk - generelle råd på veien

- Vær **transparent** og tydelig med formålet
- Minn ungdommen på at det finnes **ingen gale eller riktige svar**
- Fokusér på **ungdommens behov** – ikke politikerne sine behov
- Legg bort forutinntatte hypoteser
- Still **åpne spørsmål**, som ikke styrer de unges refleksjoner
- Unngå å «forsvare» og forklare hvorfor ting er som de er. Spør heller om **ungdommens meninger og tanker**
- Sørg for en **behagelig atmosfære**
- Vær på utkikk etter **overraskelser** og fokuser på det **ungdommen er opptatt av**, samtidig som dere styrer samtalen
- Følg opp med **«hvorfor...»** for å forstå underliggende behov og meninger, eller be ungdommen forklare/utdype sine tanker
- Benytt **stillheten**. Kanskje den du snakker med da vil utdype mer
- Husk å **ta bilder (hvis du har fått tillatelse)** for å dokumentere noe ungdommen evt. viser dere, f.eks. på mobilen eller PCen
- Sist, men ikke minst, **si takk!**

INNSIKT

Kunstgalleri og gruppearbeid

Vi benyttet metoden Kunstutstilling for at ungdommene skulle bli godt kjent med personasene. Alle personasene ble hengt opp langs veggene og øvelsen gikk ut på at ungdommene gikk rundt for å observere, lese og ta notater rundt tanker og ideer de fikk underveis. Ungdommenes refleksjoner i kunstutstillingen ble så tatt med videre inn i et gruppearbeid, der alle skulle lage sin egen innsiktsplan for arbeidet videre.

Hensikten var at hver enkelt skulle ha en konkret plan for arbeidet når de kom hjem fra samlingen. Hvilke konkrete aktiviteter skulle de iverksette for å få ulik innsikt, når skulle det gjøres og hvordan skulle det gjøres? Dette arbeidet ble så fulgt opp fram til fase 3, som handlet om å designe forslag til ny politikk basert på den innsikten ungdommene hadde hentet inn.

Lag tid og rom for refleksjon

Aktivetsplanlegging for innsiktsfasen

Ditt navn og region: Aktivitet nr.: Navn på aktivitet:		Kontaktperson for planlegging / gjennomføring av aktivitet: Navn: E-post: Tlf.:		
Hva er målet med aktiviteten / hvilken informasjon ønsker du å sitte igjen med etter aktiviteten?				
Hvilke spørsmål ønsker du å få svar på ved å bruke denne aktiviteten / hvilke temaer ønsker du å få belyst?				
Hvordan henter du innsikt gjennom denne aktiviteten / hvordan vil du i praksis gjennomføre dette? <i>Vær konkret - da blir det enklere å huske hva du tenkte når du skriver.</i>				
Hvor mange ungdommer tror du at du vil nå og hvilke målgrupper (ref. personar) vil du nå?				
Hvordan ønsker du å dokumentere aktiviteten?				
Aktiviteten skal være gjennomført innen:				
Dokumentasjon: Hva er de tre viktigste innsiktene å ta med fra denne aktiviteten? <i>Her er det lov å spørre om hjelp. Du kan f.eks. spørre dem du har snakket med om de kan hjelpe med å trekke frem konklusjoner.</i>		Innsikt 1	Innsikt 2	Innsikt 3

INNSIKT

Innsamling av innsikt

Alle ti ungdommene, med ansvar for hvert sitt fylke, gikk bredt ut blant ungdom, ungdomsråd og -grupper, politikere og organisasjoner for å innhente innsikt. Det ble tatt i bruk en bred variasjon av metoder som blant annet intervju, møter, deltakelse på samlinger og utsendelse av spørreundersøkelse. SoMe ble også brukt mye, for å nå ut på de plattformene man kunne treffe ungdommene digitalt. All innsikt ble samlet i Mural (se vedlegg).

Da koronapandemien traff landet i mars 2020 måtte arbeidsprosessen i panelet endres. De fleste møter og samlinger ble digitale og ungdommene klarte på en imponerende måte å snu seg rundt og gjennomføre de resterende aktivitetene i prosjektet på en annerledes, med god måte.

Distriktspanelet
17. august 2020 · 🌐

Ungdommens distriktspanel skal gi regjeringen 10 råd om den fremtidige distriktpolitikken. [Design og arkitektur Norge](#) (DOGA) gjennomførte sammen med [Distriktsenteret - Kompetansesenter for distriktsutvikling](#) et fremtidsverksted, hvor vi skulle lage scenarier for en distriktskommune i 2040.

Vi var veldig fornøyd med dagen. Den var innovativ, utfordrende, og vi lærte en helt ny måte å tenke fremtid på. I tillegg brukte vi aktivt innsikten som er samlet inn fra ungdommer i hele landet for å lage scenariene, og er bedre rustet til å lage en fremtidsrettet politikk.

Distriktspanelet
15. april 2020 · 🌐

Ung i Trøndelag
2. april 2020 · 🌐

Vil du være med på å gi innspill til fremtidens distriktpolitikk? Bli med på digital ungdomskonferanse 16.april. Meld deg på her: <https://ungdomspanel.distrikt...> Se mer

Distriktspanelet
10. februar 2020 · 🌐

I dag har vi stand på [KS Kommunesektorens organisasjon](#) sitt Toppmøte barn og unge. Kom med dine innspel til oss på standen om du er der - eller send oss ei melding om det du meiner er viktig for å gjøre det bra å bu i Distrikts-Norge i framtida.

Design av forslag til ny politikk

I fase 3 ble ungdommene i panelet bedt om å samle sammen den innsikten de hadde fått, og gruppere dem til forslag for hva som kan være gode råd til distriktpolitikken. I denne fasen ble løsningsrommet utforsket med utgangspunkt i innsikten ungdommene hadde fått og de definerte brukerbehovene.

Fasen startet med at ungdommene presenterte sitt arbeid fra innsiktsfasen til resten av gruppen. Det ble oppfordret til å dele de mest inspirerende historiene, de som festet seg ekstra godt, som gjorde ungdommene nysgjerrige og som bekreftet eller avkreftet deres antagelser. Deretter ble ungdomspanelet delt inn i grupper, med hver sin mentor fra Distriktsenteret, der de sammen skulle definere distriktsungdommens overordnede behov.

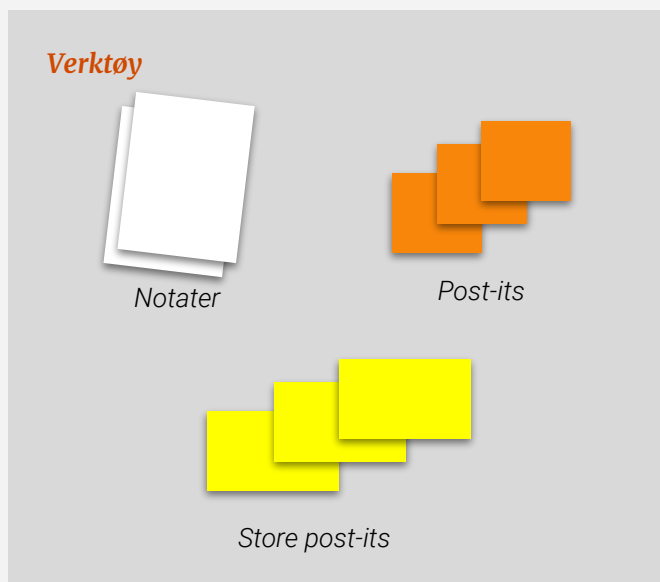
Gjennom gruppearbeid og god sparring ble det utarbeidet forslag til ny politikk med utgangspunkt i innsikten som var samlet inn. Løsningsforslagene som ble utviklet resulterte i en lang liste med forslag som ungdommene senere fikk testet ut og fått tilbakemeldinger på.

Den store mengden innsikt gjorde at Distriktsenteret gav oppdraget med sammenstilling til Ruralis, Anders Melås.

Gruppeøvelse

Definere distriktsungdommens overordnede behov

- Gjennomgå dokumentasjon fra innsiktsarbeidet med gruppen din. Gjenbesøk personasene og annen dokumentasjon.
- Diskutere og sammenstille de topp 10-20 viktigste behovene til de dere har snakket med på separate post-its.
- Diskutere hvilke overordnede tema/kategorier behovene har (slå gjerne sammen behov under samme kategori)

“Jeg har behov for...”
 “Vi skulle ønske oss...”

DESIGN AV FORSLAG TIL NY POLITIKK

Fra innsikt til behovsgrupper

I fasen med design av forslag til ny politikk jobbet ungdommene i det digitale verktøyet Mural. De fikk utdelt en mal hvor de skulle lage en oversikt over all innsikt, prioritere de viktigste innsiktene, overveie konsekvens for personasene, samt begynne å formulere setninger til forslag til ny politikk. Mural er et verktøy egnet til digital samhandling, og kan oppbevare store mengder data. Ungdommene hadde fått tildelt en kategori for ny politikk hver (f.eks. digitalisering, utdanning, næringsliv osv.) og med utgangspunkt i den samlede innsikten for hver kategori ble det utviklet behovsgrupper, det vil si at lignende behov ble slått sammen til mer overordnede grupper. På denne måten ble prioritering av behov lagt til rette for.

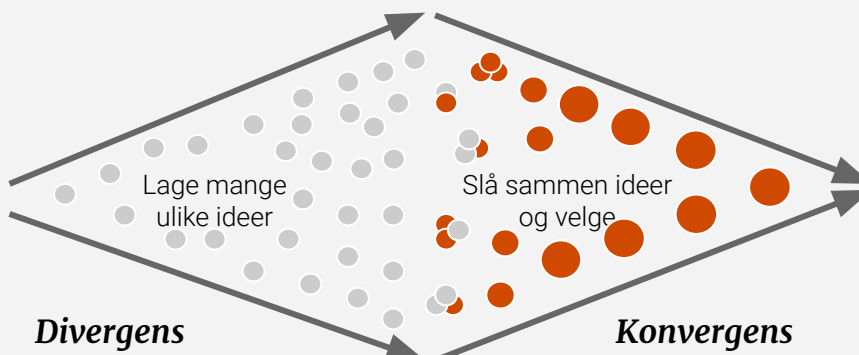
Utklipp fra arbeidsflater i Mural. Se vedlegg for fullstendig dokumentasjon.

Nå skal vi bli konkret og jobbe oss nærmere gode råd

Basert på forståelse for brukernes behov

Starten på gode råd til distriktpolitikken

DESIGN AV FORSLAG TIL NY POLITIKK

Fra behovsgrupper til konkrete forslag

På dette stadiet i en designprosess har man som regel veldig mange ideer basert på den innsikten man har samlet inn. Det er i seg selv bra, men også et problem. Man kan ikke gå videre med alle ideene - det må prioriteres og det må legges en plan for veien videre. «Kunstutstilling» er et verktøy for å vurdere alle ideer, og vurdere hvilke man ønsker å gå videre med. Det er også en metode som muliggjør en mer objektiv vurdering, for å unngå å ta valg «man tror vil falle i god jord». Ved gjennomføringen av «Kunstutstilling» ble all innsikt hengt opp på veggen og ungdommene fikk gå rundt og reflektere og skrive notater før de diskuterte i plenum.

Nå skal innsikt omsettes til ideer for hvordan løsningen skal se ut, og i dette tilfellet forslag til ny politikk. Målet var å komme frem til gode, helhetlige forslag som svarer på uttalte og latente behov fra ungdommene i Norge. Idéene utvikles dermed basert på funn og mulighetsrom identifisert i innsiktsfasen.

«Crazy 8» er en anerkjent designmetodikk for å strukturert komme frem til mange ideer, ved hjelp av begrenset tid og tydelig omfang for oppgaven. I dette tilfelle ble det gjennomført en «Crazy 8» per hovedkategori (til sammen ni kategorier), og dermed en lang liste med forslag til ny politikk man kan ta med videre i arbeidet.

Gruppeøvelse

Kunstutstilling

Sett dere i gruppene

- Bli kjent med prioriteringene gjort for gjeldende kategori
 - ◆ Hva er de viktigste innsiktene?
 - ◆ Er det noen interessante innsikter som ikke har blitt med i prioriteringen?
 - ◆ Hvordan er personasene dekt?

Gruppeøvelse

Idégenerering: Crazy 8

Sett dere i gruppene

- Alle sammen finner hver sin penn og ark, og brett arket 3 ganger
- En idé per rute
- Klar, ferdig, GÅ! - du har 8 minutter på å fylle arket med 8 forskjellige ideer.
- Del med gruppen (1 minutter/person), på overordnet nivå
- Til slut: velg de beste ideene

Husk:

- *Kvantitet over kvalitet!*
- *Ingen dumme ideer!*

DESIGN AV FORSLAG TIL NY POLITIKK

Storyboarding og formidling

Det er vanlig at en samling av idéer danner grunnlag for konsepter som i dette tilfellet omtales som “forslag til ny politikk”. Hver samling av idéer består her av et mer konkret forslag til utforming av ny politikk – slik at det enkelt kan diskuteres med ungdom eller politikere berørt av området. Ofte utvikles flere konsepter parallelt. Konsepter kan ha mange ulike uttrykk. Noen konsepter vises best som tiltakslistor, metoder eller prosesser for å møte et fremtidig behov. Andre konsepter formidles best som scenarier og skisser.

Hvert nye forslag til ny politikk som blir utarbeidet må formuleres til en presentasjon, så den enkelt kan formidles, samt at vi sikrer at alle formidlere har samme budskap ved for eksempel gjennomføring av testing.

I dette tilfellet ble det laget en presentasjon for hvert forslag, som først beskrev overordnet hva forslaget handlet om, deretter hvilke tiltak som skal til og hvilke forutsetninger som må være på plass for at forslaget blir realisert. Se neste side for et eksempel fra en av presentasjonene som ble lagd.

Gruppeøvelse

Storyboarding av forslag til ny politikk

Jobb i samme grupper som tidligere

- Velg 1 idé fra forrige øvelse
- Beskriv ideen som en rekke med opplevelser for distriktsungdommen (hvordan opplever distriktsungdommen forslag til ny politikk fra start til slutt)
- Prøv å detaljere 8 “boards”
- Presenter for den andre gruppa og diskuter (2 min presentasjon per gruppe)

Gruppeøvelse

Lag en presentasjon av alle forslag til ny politikk

Jobb i samme grupper som tidligere

- Diskuter i plenum hvordan vi ønsker å presentere forslagene til ungdommene (Mural, ppt, word, ark?)
- Bygg opp en presentasjon som beskriver forslaget
 - ◆ Hva er forslaget til ny politikk
 - ◆ Hvilke tiltak anbefales for å realisere forslaget
 - ◆ Hvilke forutsetninger må være på plass
 - ◆ Hvem er målgruppen (premissleverandører, personas)
- Vis presentasjonene i plenum (1 minutt per konsept)

Husk:

- Tenk “Hva, Hvorfor, Hvordan”
- Tenk på å få frem verdiskapingen i forslaget
- Prøv å få frem hvordan vi med dette forslaget kan endre politikken

DESIGN AV FORSLAG TIL NY POLITIKK

Forslag til ny politikk ble beskrevet med personas, tiltak og forutsetninger

Forslag til ny politikk: Statsråd for bærekraft

Kaja, 27 år, bor i Ytterberg som er et lokalsamfunn på Vestlandet. Hun bor på et småbruk og driver en turistvirksomhet sammen med to andre unge personer. De tilbyr guiding til turistene i nærområdet, og dette er en vekstnæring.

Overskriftene i de lokale media handler om nye vegløsninger, tilrettelegging for hyttebygging på nye områder, og salg av melkekvoter.

Kaja tilbyr livskvalitet og det gode liv, og mener at hennes tilbud ikke blir det samme dersom nærområdet blir nedbygd. Hun etterlyser en offentlig debatt hvor forvaltning av natur, bevaring av kulturarv og lokal medvirkning står i sentrum. Hun ser behovet for at arbeidet koordineres og vurderes helhetlig.

NATURRESSURSER

Forslag til ny politikk: Statsråd for bærekraft

Tiltak for å realisere konseptet:

Ansettelse i alle kommuner, evt interkommunalt samarbeid

Etablere gode fagmiljø på tvers av sektorer

Ta i bruk nye arbeidsmåter nasjonalt og lokalt der dialog legges til grunn

NATURRESSURSER

Forslag til ny politikk: Statsråd for bærekraft

Forutsetninger som må være på plass:

Regjeringen har egen statsråd som skal koordinere regjeringens arbeid for å nå FN sine bærekraftsmål innen 2030

Statsråden skal arbeide sektorovergripende

Gjennom Stortingets behandling av Bærekraftsmeldingen som ble lansert våren 2021, ble det gjort vedtak på at det skal være en bærekrafts koordinator i alle kommuner, evt interkommunalt samarbeid

Stortinget øremerker midler i 20 år til koordinatorene

NATURRESSURSER

Testing og tilbakemelding

I fase fire skulle ungdommene forberede arbeidet med testing og tilbakemelding på forslag til ny politikk. Målet med testing er å utforme hele eller deler av løsningen slik at denne kan prøves ut sammen med sluttbrukerne for å bekrefte eller avkrefte distriktspanelets antagelser. Testing kan brukes til å utforske hva en idé egentlig betyr i praksis, og til å lære mer om reelle behov, samt å formidle hva vi bør gjøre og hvordan det vil oppleves. I tillegg sikrer testing brukerinvolvering og hjelper oss å avdekke ukjente faktorer, samt avkrefte eller bekrefte retning raskt. Denne fasen bidrar også med å redusere risiko og reduserer mulighetene for at rådene ikke blir tatt til følge.

Ungdommene begynte i denne fasen å utvikle brukertester. Brukertester lages for å hurtig og enkelt kunne prøve ut ideer og løsningsforslag. En brukertest er gjerne første eksemplar av et produkt, og det man faktisk tester på relevante brukere. Hensikten med å lage en brukertest er å få testet ut og demonstrert produktet før det settes i produksjon, eller som i dette tilfellet, teste ut forslag til ny politikk før det blir foreslått og iverksatt.

Hensikten med å lage tidlige versjoner av ungdommenes løsningsforslag var å utforske hva en idé egentlig betyr i praksis, og ikke minst lære mer om hva som egentlig trengs for å virkelig treffe med forslagene til ny distriktspolitikk.

Så, hvorfor tester vi?

DET ER
SKIKKELIG
MORO!

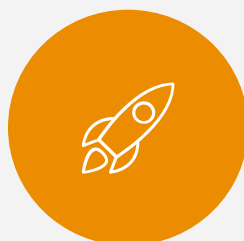
1

Sikrer involvering av brukere i utvikling

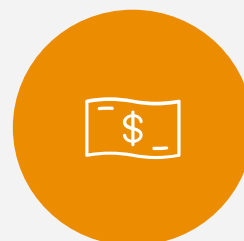
2

Avdekker ukjente faktorer

3

Avkrefter eller bekrefter retning raskt

4

Redusere muligheten for at råd ikke tas til følge

TESTING OG TILBAKEMELDING

Vi bruker brukertesting til å...

Utforske

hva en idé egentlig betyr i praksis

Lære

(mer) om hva som egentlig trengs

Formidle

hva vi bør gjøre og hvordan det vil oppleves

Vi lager brukertester for å prøve ut en idé

TESTING OG TILBAKEMELDING

Noen eksempler på hvordan lage brukertester

Skisser og storyboards

- + Ekstremt raskt
- + Billig
- + Gjør det lettere å få innspill på en hel brukerreise

Papirtester

- + Raskt og billig
- + Tester funksjonalitet og flyt
- + Svært lett å endre (underveis)

Klikkbare tester

- + Realistisk testing av digitale løsninger
- + Gir pålitelige observasjoner av hva folk gjør

“Evidencing”

- + Tester opplevelsen av “at tjenesten finnes”
- + Gjør ideer håndfaste og lettere å få innspill på

Rollespill

- + Lar oss prøve ut møter mellom mennesker
- + Prøver ut hvordan nye roller eller arbeidsprosesser oppleves i en “ufarlig” sammenheng

Pilot

- + Gir mye læring om hva det krever å levere en ny eller forbedret tjeneste
- + Involverer ansatte og brukere tidlig
- + Kan gi bevis for at løsningen er ønskelig og bærekraftig

TESTING OG TILBAKEMELDING

Prioritering og planlegging

I denne fasen foregikk samlingen med distriktspanelet i Alta, hvor ungdommene gjennomgikk alle forslag til ny politikk, diskuterte form og omfang for sluttleveransen, og begynte å forberede testing av forslag til ny politikk. I forberedelsene ble det bestemt hvem som skulle teste hvilke forslag, hvem forslagene skulle testes på, og hvordan de skulle testes. Alle ungdommene fikk hver sine ansvarsområder, og det ble laget en felles spørreundersøkelse og presentasjon som skulle brukes på tvers.

På siste dag i Alta fikk ungdommene gjennomføre en prøvekjøring på testopplegget med det regionale ungdomsrådet i Nord-Troms og ordfører i Alta, Monica Nilsen. Ungdommene valgte to forslag til ny politikk som de presenterte og fikk tilbakemeldinger på. Et godt grunnlag ble lagt for at ungdommene kunne fortsette testingen på egen hånd når de kom hjem.

Gruppeøvelse

Hvem skal vi teste på, og hvordan?

Jobb sammen i grupper på to eller tre + en mentor

- Mentor presenterer Distriktssenterets liste med aktuelle aktører forslagene kan testes på
- Gruppen diskuterer listen og om det evt kan være flere
- Bruk malen og fyll ut:
 - ◆ Hvem dere ønsker å teste de ulike forslagene på
 - ◆ Hvordan dere ønsker å teste
 - ◆ Hvilke spørsmål ønsker dere å stille?

Forslag til ny politikk	Hvem skal forslagene testes på?	Hvordan ønsker dere å teste? (arena / metode)	Hvilke spørsmål ønsker dere å stille?

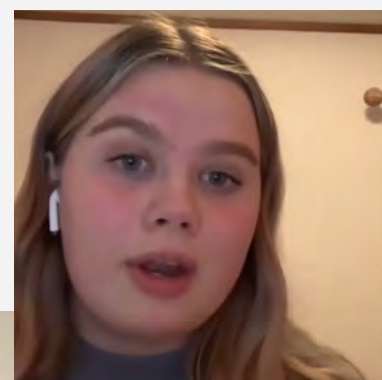
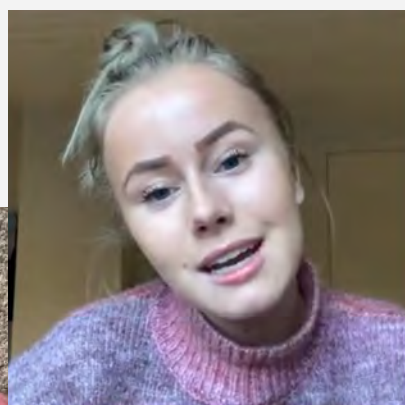
TESTING OG TILBAKEMELDING

Innhenting av tilbakemeldinger

Det ble sendt ut en oppfordring til alle landets ungdomsråd, ordførere, nasjonale barne- og ungdomsorganisasjoner og videregående skoler om å komme med tilbakemeldinger på distriktspanelets råd til regjeringen om ny distriktpolitikk. Tilbakemeldingene skulle gis via distriktspanelets nettside og følgende fire spørsmål skulle besvares:

- ❑ Er det noe ved disse forslagene som bør endres?
- ❑ Hva kan du gjøre for at denne politikken skal bli gjennomført?
- ❑ Hvilke andre aktører mener du/dere må involveres for at politikken skal bli gjennomført?
- ❑ Vil forslagene få flere unge til å bosette seg i distriktene?

Alle de 10 medlemmene i Ungdommens distriktspanel spilte også inn hver sin video der de kom med en oppfordring om å gi tilbakemelding på rådene og alle videoene ble publisert på distriktspanelets Facebookside.

Justere og ferdigstille

Siste fasen i tjenstedesignmetodikken handler om å justere og ferdigstille. Her ble innspillene fra tidligere i prosessen brukt for å kalibrere sluttresultatet og sørge for at det treffer målgruppen godt.

Ungdommens distriktspanel fikk mange gode tilbakemeldinger fra hele landet, både fra politikere, kommuner, organisasjoner og ungdomsråd, inkludert flere ungdomsråd fra bydeler i Oslo. Disse tilbakemeldingene ble brukt til å tilpasse rådene og gjøre dem enda mer treffsikre. Ungdommene jobbet mye med å svare ut tilbakemeldingene som kom inn og hva disse tilbakemeldingene ville bety for justering av råd. Når alle tilbakemeldingene var gjennomgått og rådene var justert, var resultatet ti råd til regjeringen om framtidens distriktspolitikk.

Denne fasen ble også brukt til å forberede presentasjon av disse ti rådene. Ungdommene var enig om at det var viktig at deres råd ble godt kjent og godt mottatt. Derfor brukte panelet god tid på å diskutere hvilken form sluttleveransen burde ha, hvordan man ønsket å overlevere rådene og hvordan man kunne skape størst effekt ved overlevering.

Ti råd om framtidens distriktspolitikk ble overlevert til Regjeringen 26.04.21. I tillegg ble arbeidet og rådene lagt ut på panelet sine sosiale media-kanaler.

Tilbakemeldinger fra:

- Organisasjoner og enkeltpersoner i alle landets fylker
- Leder i NHO
- Leder i LO
- Leder i KS
- Ordførere
- Leder av regionråd
- Samferdselsminister Knut Arild Hareide
- Arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen
- Distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland
- Kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup
- Forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim
- Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn
- Flere videregående skoler rundt om i landet

© 2018 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.

Vedlegg

Personas

Innvandrер

Halima, 16 år

Foto:
Mostphotos

Ung mamma

Johanne, 18 år

Foto:
Mostphotos

Bakgrunn

Halima er 16 år og kommer fra Tyrkia. Hun kom flyttende til Nord-Norge sammen med sine foreldre og 3 eldre brødre når hun var 2 år. Halima og hennes brødre snakker flytende norsk, mens foreldrene har lite utdanning og foretrekker fortsatt å snakke tyrkisk hjemme.

Halima elsker popmusikk, grillet kylling og å gå turer med familiens hund. Halima er glad i fotball, men hverken hun eller hennes beste venninner er så veldig gode, så fotballtreninger blir nedprioritert for andre aktiviteter.

Når Halima blir stor ønsker hun å bli dyrlege, og håper hun kommer inn på studier i Oslo.

Hobbyer

Venner

Fotball

Sang

Sitater

“Håper jeg har gode nok karakterer til å komme inn på dyrlegestudier”

“Kunne ønske det var flere fotballag å spille på, så man ikke behøver å være en av de beste hele tiden”

Bakgrunn

Johanne er 18 år, singel alenemor, og går siste året på Helse- og omsorg på videregående skole. Hun ble mor til lille Noa for to år siden, og har ikke tid til så mye annet enn å oppdra Noa og prøve å gjøre det godt nok på skolen. Rune er Noas pappa, men er veldig opptatt med fotball, venner og forberedelser til russetiden, og hjelper til med å passe Noa mest i helgene.

Johanne er usikker på hva hun vil gjøre etter videregående. Heldigvis er Johannes foreldre behjelpelige med Noa, men det blir vanskelig å flytte etter jobbtilbudene, og der hun bor nå er det begrenset med ledige stillinger.

Hobbyer

Venner

Skjønnlitteratur

Serier

Sitater

“Jeg vet ikke hva jeg skulle gjort hvis mamma og pappa ikke hadde vært her og stilt opp for meg”

“Utdanningen jeg ønsker å ta er ni timer unna med bil, så det tror jeg nok blir umulig å få til”

Personas

Utflyttende ungdom

Ola, 19 år

Foto: Mostphotos/Angel Nieto

Bakgrunn

Ola er 19 år, og går første året på sin utdanning hvor han studerer digitalisering og robotikk. Han jobber for øyeblikket med en prosjektoppgave, hvor han skriver om utvikling av sensorikk i proteser. Han brenner veldig for faget, og er allerede i kontakt med flere virksomheter som ønsker å ansette Ole etter endt studie.

Ola kommer fra en liten kommune, og tenker at han blir nødt til å bosette seg i en by med nok tilbud om utfordringer og utvikling. Han har mange venner der han kommer fra og er veldig familiekyr, så han håper det passer å flytte tilbake dit om ikke altfor lenge.

Hobbyer

Dataspill

Matlaging

Serier

Sitater

“Jeg ønsker å utvikle det beste proteseproduktet i verden”

“Håper jeg får tid og penger til å ofte besøke mine foreldre og venner når jeg flytter”

Hjemflytta ungdom

Sandra, 24 år

Foto: Mostphotos

Bakgrunn

Sandra er 24 år, og har bodd fem år i København hvor hun tatt hele sin utdanning innenfor design og håndverk. Sandra er veldig glad i fjellturer og norsk natur, og ønsker nå å flytte hjem til Norge hvor hun også kommer nærmere sine venner og familie.

Sandra er en aktiv person og har engasjert seg i flere frivillige organisasjoner opp gjennom årene. Nå ønsker hun å starte egen bedrift hvor hun designer og lager egne smykker. Drømmen ville vært å flyttet hjem til der hun vokste opp, men hun tror ikke en nyoppstartet bedrift kommer til å overleve lenge der.

Hobbyer

Foto

Natur

Jakt

Sitater

“Jeg ønsker å gi hele Norge en smak av dansk design gjennom mine smykker”

“Det er vanskelig å bestemme meg for hvilken by jeg skal flytte til. Jeg ender nok opp med å flytte til en av storbyene, selv om jeg ikke kjenner noen der...”

Personas

Skeiv

Trond, 16 år

Foto: Mostphotos/Jovica Varga

Odelsgutt

Oddbjørn, 22 år

Foto: Mostphotos/Volodymyr Melnyk

Bakgrunn

Trond er 16 år og homofil. Han kom ut av skapet for 6 måneder siden. Dette var en tøff prosess, da flere i hans familie hadde vært negative overfor homofile i hele hans oppvekst.

Han føler han er den eneste homofile i hele bygda og føler seg derfor litt alene.

Trond elsker fotball, og har spilt på det lokale fotballaget siden han var 7 år. Etter at han kom ut som homofil har han også blitt politisk interessert og ønsker å kjempe for homofiles rettigheter. Han elsker musikk, og bruker mye tid på gutterommet med Rammstein på full guffe. Han går med en liten drøm om å etablere et hardrockband, der han kan spille gitar.

Hobbyer

Fotball

Musikk

Politikk

Sitater

“Jeg skulle ønske homofile bare kunne bli akseptert sånn som de er”

“Det er deilig å forsvinne inn i hardrockmusikkens verden når ting blir litt vanskelig.”

Bakgrunn

Oddbjørn er 22 år og utdannet fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås. Bærekraftig utvikling og det grønne skifte er grunnleggende i all hans tenking og handling.

Han er oppvokst på en gård i Hedmark og det har hele tiden vært planen at han skal ta over driften på gården når han var ferdig utdannet.

På universitetet traff han Guri, som også er 22 år gammel, og utdannet økonom, men ikke fått jobb i hjembygda til Oddbjørn. Guri er gravid og paret venter sitt første barn om 4 måneder.

Om 2 måneder går flyttelasset fra Ås til hjemkommunen til Oddbjørn. Kårhuset på gården er pusset opp, og både Oddbjørn og Guri gleder seg til å ta fatt på en ny del av livet.

Hobbyer

Dyr

Scooter

lakt
305

Sitater

“Jeg håper Guri finner en jobb som passer hennes utdanning slik at hun vil trives i hjembygda mi”

“Mon tro om barnet vårt ønsker å ta over gården slik jeg har gjort...”

Personas

Ung gründer

Lise, 16 år

Foto:
Mostphotos

Bakgrunn

Lise er 16 år og kommer fra en liten kommune på Vestlandet. Hun flyttet på hybel for 1 ½ siden, for å gå på videregående skole i nabobygda. Hun begynte på Medier og kommunikasjon, fordi hun alltid har elsket å ta bilder og lage film. Drømmen er å bli fotograf.

Rett før jul på andre året innså hun at det ble for mye teori, og hun bestemte seg for å slutte og flyttet hjem igjen og inn på pikerommet til moren.

Hun vurderer å melde seg på etablererkurs og søke innovasjon Norge om etablererstøtte og starte bedriften Lise's Foto&film AS. Faren har lovet å hjelpe henne med kapital for å komme i gang, men hun er usikker på om hun tør.

Hobbyer

Skjønnlitteratur

Sitater

"Jeg drømmer om å bli en internasjonalt kjent fotograf"

"Skulle ønsket jeg kunne mer om det å etablere bedrift. Kan jeg lykkes som bedriftseier når jeg ikke klarte å gjennomføre videregående skole?"

Ung politiker

Andrine, 17 år

Foto: Mostphotos/Jan-Erik Kaiser

Bakgrunn

Andrine er 17 år og har vokst opp i en familie hvor moren var hovedtillitsvalgt i fagforbundet og faren satt i kommunestyret. Politikk har alltid blitt diskutert over middagsbordet hjemme hos Lise, og hun begynte tidlig å engasjere seg. Hun ble valgt inn i elevrådet på ungdomsskolen, og så videre i ungdomsrådet i kommunen.

Da hun ble valgt som leder i ungdomsrådet, ble hun kjent med flere engasjerte ungdommer i fylket, og ble etterhvert med i et politisk ungdomsparti i fylket. Her har hun fått mange nye venner og bruker nesten all sin tid etter skolen til politisk arbeid.

Hobbyer

Ski

Politikk

Jakt

Sitater

"Jeg brenner for at ungdom skal ha like muligheter samme hvor de bor."

"Når man velger å engasjere seg slik som jeg har gjort, må man tåle at folk mener ting om deg og at folk snakker om både deg og familien din"

Personas

Gameren

Øyvind, 17 år

Bakgrunn

Øyvind er 17 år, og har vokst opp i ei lita bygd på Vestlandet. Han har skilte foreldre og to eldre brødre som flyttet hjemmefra når han var liten. Øyvind opplever stress og har angst, noe som har blitt verre de siste årene. Han har mulighet for stor støtte av helsesøster på videregående skole, men helsesøsteren er der sjelden.

Øyvind har ikke så mange venner, og føler ikke han passer inn i de sosiale lag og organisasjoner i bygda. Øyvind finner trygghet i dataspill, og spiller daglig med andre spillere fra hele verden.

Hobbyer

Dataspill

Serier

Biler

Sitater

«Jeg kunne ønske det var et større miljø for gaming der hvor jeg bor, så jeg kunne spille med venner»

«Det er ikke alltid like lett å snakke med mamma eller pappa om angsten, og jeg vet heller ikke hvem andre enn helsesøster jeg kan snakke med...»

Stedsvelgeren

Siri, 23 år

Bakgrunn

Siri, 23 år er født og oppvokst i Oslo. Hun har siden hun gikk i barnehagen vært opptatt av friluftsliv, og har etterhvert utviklet seg til en god fjellklatrer. Allerede som 13 åring begynte hun å engasjere seg i Den Norske turistforeningen, og ble etterhvert også engasjert i flere klima- og miljøorganisasjoner.

Siri utdannet seg til sykepleier i Oslo, men valgte å flytte til Senja fordi hun er veldig opptatt av naturen, fjellene og mulighetene for å drive et aktivt friluftsliv. Siri brenner for klima- og miljøspørsmål, og har i flere år vært med å arrangere søppelinnssamlingsaksjoner, både i kommunen og i fylket.

Hobbyer

Dyr

Natur

Musikk
307

Sitater

“Det var da jeg flyttet til Senja, at jeg fant roen. Her kan jeg klatre i fjellet og drive med aktivt friluftsliv. Det er det viktigste for meg.”

“For meg er det viktig å bidra til å skape en bedre og renere verden for neste generasjon”

Arbeidsflater i Mural

Brukerveiledning til hvordan du skal bruke denne arbeidsflaten

Samlet oversikt over all innsett

For å gjøre innsettet mer effektivt

Prioritering av innsettene

Konsekvens for personas

Liste med mine gjøremål

Gjøremål	Status	Bemerkning

Samlet oversikt over all innsett

Nr.	Innsett	Innholdsstoff	Innsettstype
1			
4			
2			
5			
9			
8			
10			
7			
6			
3			

Prioritering av undertema / innsett (gruppeaktivitet)

Konsekvens for personas

Persona 1-5	Persona 6-10
<p>Persona 1: 10 green dots</p> <p>Persona 2: 10 green dots</p> <p>Persona 3: 10 green dots</p> <p>Persona 4: 10 green dots</p> <p>Persona 5: 10 green dots</p>	<p>Persona 6: 10 green dots</p> <p>Persona 7: 10 green dots</p> <p>Persona 8: 10 green dots</p> <p>Persona 9: 10 green dots</p> <p>Persona 10: 10 green dots</p>

Brukerveiledning til hvordan du skal bruke denne arbeidsflaten

Samlet oversikt over all innsett

For å gjøre innsettet mer effektivt

Prioritering av innsettene

Konsekvens for personas

Liste med mine gjøremål

Gjøremål	Status	Bemerkning

Samlet oversikt over all innsett

Nr.	Innsett	Innholdsstoff	Innsettstype
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
13			
11			
12			
14			

Prioritering av undertema / innsett (gruppeaktivitet)

Konsekvens for personas

Persona 1-5	Persona 6-10
<p>Persona 1: 10 green dots</p> <p>Persona 2: 10 green dots</p> <p>Persona 3: 10 green dots</p> <p>Persona 4: 10 green dots</p> <p>Persona 5: 10 green dots</p>	<p>Persona 6: 10 green dots</p> <p>Persona 7: 10 green dots</p> <p>Persona 8: 10 green dots</p> <p>Persona 9: 10 green dots</p> <p>Persona 10: 10 green dots</p>

Arbeidsflater i Mural

Brukerveiledning til hvordan du skal bruke denne arbeidsflaten

Samlet oversikt over all innsikt

Fiber Spiseg

Digitale løsninger og verktøy

Pjærnehuset

Sjanseløst

Tema	Innsikt	Hvordan gjennomføre / gode råd / tips / hva å tenke på
1	Fiber Spiseg Hvordan kan vi sikre at fiber og spiseg er tilgjengelige for alle? Hvordan kan vi sikre at fiber og spiseg er tilgjengelige for alle? Hvordan kan vi sikre at fiber og spiseg er tilgjengelige for alle?	...
2	Digitale løsninger og verktøy Hvordan kan vi sikre at digitale løsninger og verktøy er tilgjengelige for alle? Hvordan kan vi sikre at digitale løsninger og verktøy er tilgjengelige for alle? Hvordan kan vi sikre at digitale løsninger og verktøy er tilgjengelige for alle?	...
3	Pjærnehuset Hvordan kan vi sikre at Pjærnehuset er tilgjengelig for alle? Hvordan kan vi sikre at Pjærnehuset er tilgjengelig for alle? Hvordan kan vi sikre at Pjærnehuset er tilgjengelig for alle?	...
4	Sjanseløst Hvordan kan vi sikre at Sjanseløst er tilgjengelig for alle? Hvordan kan vi sikre at Sjanseløst er tilgjengelig for alle? Hvordan kan vi sikre at Sjanseløst er tilgjengelig for alle?	...

Liste med mine gjøremål

Gjøremål	Prioritet	Status

Prioritering av undertema / innsikt (gruppeaktivitet)

Konsekvens for personas

Persona	1	2	3	4
Persona 1	●	●	●	●
Persona 2	●	●	●	●
Persona 3	●	●	●	●
Persona 4	●	●	●	●
Persona 5	●	●	●	●
Persona 6	●	●	●	●
Persona 7	●	●	●	●
Persona 8	●	●	●	●

Brukerveiledning til hvordan du skal bruke denne arbeidsflaten

Samlet oversikt over all innsikt

Fiber Spiseg

Digitale løsninger og verktøy

Pjærnehuset

Sjanseløst

Tema	Innsikt	Hvordan gjennomføre / gode råd / tips / hva å tenke på
1	Fiber Spiseg Hvordan kan vi sikre at fiber og spiseg er tilgjengelige for alle? Hvordan kan vi sikre at fiber og spiseg er tilgjengelige for alle? Hvordan kan vi sikre at fiber og spiseg er tilgjengelige for alle?	...
2	Digitale løsninger og verktøy Hvordan kan vi sikre at digitale løsninger og verktøy er tilgjengelige for alle? Hvordan kan vi sikre at digitale løsninger og verktøy er tilgjengelige for alle? Hvordan kan vi sikre at digitale løsninger og verktøy er tilgjengelige for alle?	...
3	Pjærnehuset Hvordan kan vi sikre at Pjærnehuset er tilgjengelig for alle? Hvordan kan vi sikre at Pjærnehuset er tilgjengelig for alle? Hvordan kan vi sikre at Pjærnehuset er tilgjengelig for alle?	...
4	Sjanseløst Hvordan kan vi sikre at Sjanseløst er tilgjengelig for alle? Hvordan kan vi sikre at Sjanseløst er tilgjengelig for alle? Hvordan kan vi sikre at Sjanseløst er tilgjengelig for alle?	...

Liste med mine gjøremål

Gjøremål	Prioritet	Status

Prioritering av undertema / innsikt (gruppeaktivitet)

Konsekvens for personas

Persona	1	2	3	4
Persona 1	●	●	●	●
Persona 2	●	●	●	●
Persona 3	●	●	●	●
Persona 4	●	●	●	●
Persona 5	●	●	●	●
Persona 6	●	●	●	●
Persona 7	●	●	●	●
Persona 8	●	●	●	●

Arbeidsflater i Mural

Brukerveiledning til hvordan du skal bruke denne arbeidsflaten

1

2

3

4

5

Samlet oversikt over all innsikt

Innsikt	Innsiktens innhold	Innsiktens betydning
1
2
3
4
5
6
7

Innbyggermedvirkning

Styrket lokaldemokrati

Formidling av kunnskap

Liste med mine gjøremål

Gjøremål	Prioritet	Status

Prioritering av undertema / innsikt (gruppeaktivitet)

Konsekvens for personas

Persona	1	2	3	4	5	6	7
Persona 1	●	●	●	●	●	●	●
Persona 2	●	●	●	●	●	●	●
Persona 3	●	●	●	●	●	●	●
Persona 4	●	●	●	●	●	●	●
Persona 5	●	●	●	●	●	●	●
Persona 6	●	●	●	●	●	●	●
Persona 7	●	●	●	●	●	●	●

Brukerveiledning til hvordan du skal bruke denne arbeidsflaten

1

2

3

4

Samlet oversikt over all innsikt

Innsikt	Innsiktens innhold	Innsiktens betydning
1	This is a title...	...
2
3
4
5
6
7
8

Liste med mine gjøremål

Gjøremål	Prioritet	Status

Prioritering av undertema / innsikt (gruppeaktivitet)

Konsekvens for personas

Persona	1	2	3	4	5	6	7	8
Persona 1	●	●	●	●	●	●	●	●
Persona 2	●	●	●	●	●	●	●	●
Persona 3	●	●	●	●	●	●	●	●
Persona 4	●	●	●	●	●	●	●	●
Persona 5	●	●	●	●	●	●	●	●
Persona 6	●	●	●	●	●	●	●	●
Persona 7	●	●	●	●	●	●	●	●
Persona 8	●	●	●	●	●	●	●	●

Arbeidsflater i Mural

Brukerveiledning til hvordan du skal bruke denne arbeidsflaten

Samlet oversikt over all innsikt

Innsikt	Innsiktens innhold	Innsiktens betydning / innvirkning
1
2
3
4
5

Liste med mine gjøremål

Gjøremål	Status	Dato

Prioritering av undertema / innsikt (gruppeaktivitet)

Langt sikt

Kort sikt Lav effekt Hoyt effekt

1 13

2 14

3 15

4 16

5 17

6 18

7 19

8 20

9 21

10 22

11 23

12 24

Konsekvens for personas

	3	4	7	11	14	15	19	21
	●	●	●	●	●	●	●	●
	●	●	●	●	●	●	●	●
	●	●	●	●	●	●	●	●
	●	●	●	●	●	●	●	●
	●	●	●	●	●	●	●	●
	●	●	●	●	●	●	●	●

RS 2021/35 Referatsak
RS 2021/36 Orientering/eventuelt